

EENVOUDIGE OEFENINGEN

EERSTE BUNDEL MET 12 OEFENINGEN

DOOR

WULFERT FLOOR

UITGAVE: Kampen, Kok z.j. 2e onveranderde druk.

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2017**

INHOUD

1. DE GOEDE HERDER EN DE GELUKKIGE SCHAPEN

OEFENING OVER JOH. 10:11a

.Ik ben de goede Herder.

2. HET VERSCHILLEND LOT DER MENSEN NA DE DOOD

OEFENING OVER 1 PETRUS 4:18

En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen?

3. NODIGE SCHULDBELIJDENIS.

OEFENING OVER JOB 42:6

Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as.

4. DE ZWAKKE CHRISTEN SCHUILENDE BIJ DE HEERE

OEFENING OVER Ps. 119:116^a

Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.

5. JEZUS' GELUKKIGE BRUILOFTSGASTEN.

OEFENING OVER MATTH. 25:10^b

En die gereed waren gingen met hem in tot de bruiloft en de deur werd gesloten.

6. DE KORTHEID DES TIJDS.

OEFENING OVER 1 KOR. 7:29a.

Maar dit zegge ik, broeders, dat de tijd voorts kort is

7. DE ALLERGELUKKIGSTE VERBINTENIS.

OEFENING OVER Ps. 119:94^a.

Ik ben Uwe

8. JEZUS' ONVERWACHTE TOEKOMST

OEFENING OVER OPENB. 16:15^a

Ziet, ik kom als een dief.

9. HET GEBROKEN HART

OEFENING OVER Ps. 51:19

Een gebroken en verslagen hart zult Gij. o God! niet verachten.

10. WAT WIJ ZAAIEN IN DE TIJD, ZULLEN WIJ MAAIEN IN DE EEUWIGHEID

OEFENING OVER SPREUK. 13:13

Wie het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, die zal vergolden worden.

11. DE EEUWIGE RAMPZALIGHEID DERGENEN,

DIE ONBEKEERD STERVEN.

OEFENING OVER HEBR. 10:31

Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.

12. DE VERBORGEN RIJKDOM VAN GODS VOLK

OEFENING OVER OPENB. 2:9b

Doch gij zijt rijk.

1. DE GOEDE HERDER EN DE GELUKKIGE SCHAPEN

OEFENING OVER JOH. 10:11a

.Ik ben de goede Herder.

VOORAFSPRAAK

Welgelukzalig is het volk, wiens God de Heere is. (Ps. 33:12) Ja, met recht mag dat volk welgelukzalig genoemd worden; al zijn ze arm, zwak en veracht op de wereld, en al volgt menigmaal bij hen de ene tegenspoed op de andere; zodat ze al gedurig de traan in het oog moeten dragen, hetzij wegens inwendige strijd, hetzij wegens uitwendige tegenspoed; en al moeten zij de weelde en grootheid missen, die de rijken der aarde genieten; en al moeten zij nog met zondig gebrek worstelen, zo lang zij hier zijn; en al verbergt de Heere nog telkens voor hen Zijn vriendelijk aangezicht; en al bezitten zij van de volmaakte gehoorzaamheid hier nog maar een klein beginsel; nochtans zijn zij welgelukzalig; want de Heere is hun Herder. (Ps. 23:1) Hij heeft hen in Christus uitverkoren van eeuwigheid, vóór de grondlegging der wereld. (Ef. 1:4) Hij heeft hen door Zijn almachtigen arm en alvermogen getrokken uit de duisternis en tot Zijn wonderbaar licht gebracht. (Col. 1:13) Hij heeft hen vrijwillig lief, en draagt in liefde al hun gebrek, dat nog tot hun smart in hen overblijft, (Hos. 14:5) Hij vergeeft hun dagelijks hun ongerechtigheden, om het volwichtige zoenoffer van de Heere Jezus. Hij leidt en troost en bewaart hen op al hun wegen; en éénmaal aan het einde van hun moeilijke strijdweg, brengt Hij hen met al hun gelukkige reisgenoten in de hemel, in dat ware vaderland der rust binnen. En nu, zijn ze dan niet welgelukzalig? Is het niet een dierbaar voorrecht om de Heere tot zijn deel te hebben, en aan Hem oprecht verbonden te zijn? Kan alle aardse heerlijkheid tezamen daartegen wel in enige aanmerking komen? Kom, over de goedheid, macht en trouw des Heeren voor al Zijn arm en ellendig volk, hopen wij thans nader te handelen.

TEKST: Joh. 10:11a. *Ik ben de goede Herder.*

- A. Eerst zeg ik hier iets van de betekenis van de tekstwoorden;
- B. Ten tweede letten wij nader op de zoete troost der waarheid, die ons hier voorkomt;
- C. En ten derde besluiten wij met enige toepassing.

A. Belangende ons eerste stuk. Van de betekenis van de woorden behoeft maar weinig gezegd te worden. Alleen zeg ik met een paar woorden: Ten eerste, wie is de persoon, die zich hier bekend maakt met het woordje *Ik*? Wat wil het ten tweede zeggen, dat Hij zich een *Herder* noemt? En ten derde, waarom is Hij zo bij uitstek een *goede Herder*? Vooreerst dan, de persoon, die zich hier door het woordje *Ik* bekend maakt, is de Heere Jezus. Die *Ik*, welke zich reeds in de Raad des Vredes van eeuwigheid heeft aangeboden, om in de tijd een Redder van verloren zondaars te zijn. Die *Ik*, die reeds in het paradijs beloofd is, als het gezegende en zegenende zaad der vrouw; die éénmaal komen zou om de Satan de kop te vertreden; die *Ik*, die de blijde verwachting was der vrome aartsvaders en op wiens nog aan te brengen gerechtigheid een Job en Jakob, en al de anderen hun hoofd gerust durfden neer te leggen op het doodsbed; die *Ik*, die aan Abraham verscheen en die Lot uit Sodoms brand verlostte; die met Jakob

worstelde in de nacht; die Gideon Zijn Naam, als Wonderlijk bekend maakte; en die op Horeb Zijn wetten gaf; die *Ik*, die de Zoon van God was, en die ook, in de volheid des tijds, de Zoon des mensen werd, en toen bleef, hetgeen Hij was, en werd, hetgeen Hij niet was; namelijk een arme mensenzoon, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde; de vriendelijke Jezus, die Vriend van tollenaars en zondaars, die niemand ooit afwees, die tot Hem kwam en Zijn hulp verlangde; die zelfs een vrouw in overspel gegrepen, niet veroordeelde, maar weg liet gaan met dat ernstige woord: „*Ga heen en zondig niet meer*”, die in de dood ging, om voor arme vloekelingen een eeuwig leven te verwerven; en die nu nog ten goede van al de Zijnen aan Zijns Vaders rechterhand verheven is op Zijn Middelaarstroon; van waar Hij Kerk, wereld en hel regeert, en een voorbidder is voor allen die arm en ellendig zijn; die *Ik* is het, die zich hier bekend maakt.

Ten tweede. Wat wil het zeggen, als Hij zich hier een *Herder* noemt? O, dat wil zeggen, dat Hij geestelijk voor Zijn volk is, wat een herder in het natuurlijke is voor de schapen. Jacob, Mozes en David waren herders vol zorg voor 't hun aanbevolen vee. Herders, die zich, als leidlieden van het vee, voegden naar de gang van het werk; 's nachts hun vee bewaakten en geen leeuw noch beer ontzagen. Nu, zo is ook Jezus geestelijk een Herder, die een getelde kudde schapen heeft, welke Hij duur heeft gekocht en betaald, en voor welke Hij eeuwig zorgen zal.

Ten derde. Waarom noemt Hij zich hier de *goede Herder*? Hij noemt Zich zo in onderscheiding van de Farizeeën en Joodse wetgeleerden, die zich ook voor herders uitgaven, maar die nietige herders waren; slapende wachters en blinde leidlieden der blinden.

Maar de goede Herder is Hij ook in onderscheiding van alle ware vrome herders onder Zijn knechten, die ook wel herders zijn; maar nochtans mensen, die de schapen voor het verderf niet bewaren kunnen; en die zelf over hun trouweloosheid elke dag te klagen hebben. Zij zijn de onderherders, maar Hij is de overste Herder. Zij zijn herders, die maar kunnen aanzien wat voor ogen is; maar Hij is een Herder, die de geesten weegt, en de innerlijke gesteldheid van al Zijn schapen kent. Zij zijn machteloze, maar Hij is een almachtige Herder; tegen Wie geen wolf noch leeuw bestaan kan. Jezus is dan de goede Herder. O! dierbare troost voor alle heilzoekende zielen. Er staat geschreven: niemand is goed, dan één, namelijk God", (Matth. 19:17). Maar hier mogen wij ook zeggen: niemand is een goede Herder, dan Eén, namelijk Jezus. Jezus is de goede Herder; en zalig, die maar een schaap van Hem mag wezen; hetzij hij arm zij of rijk; want Jezus geeft hun het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. (Joh. 10:28).

B. Wij gaan tot onze tweede hoofdzaak over, om nader te letten op de zoete troost der waarheid, die ons hier voorkomt. Wij beschouwen dan Jezus nader als de goede Herder; ten eerste, omdat Hij Zijn leven gaf voor Zijn schapen; ten tweede, omdat Hij hen opzoekt in de woestijn der wereld; ten derde, omdat Hij hen van voedsel verzorgt; ten vierde, omdat Hij hun krankheid geneest; ten vijfde, omdat Hij ze almachtig bewaart en eindelijk, omdat Hij ze allen in de stal brengt.

Vooreerst zei ik, Jezus is de goede Herder, omdat Hij zijn leven voor de schapen gegeven heeft. Van David lezen wij, (1 Sam. 17:34 en 35), dat hij zijn leven waagde voor de schapen om die te redden uit de muil van een leeuw en een beer, die David bij de baard greep en redde de schapen en verscheurde de leeuw en de beer. Maar o, ziet, meer dan David is hier! Deze goede Herder heeft Zijn leven niet gewaagd, maar gegeven voor Zijn schapen, om ze langs die weg te rukken uit de muil en klauw van de

helse leeuw en beer. Hij heeft Zijn ziel gegeven tot een rantsoen voor velen, (Matth. 20:28). Hij heeft Zijn gemeente verkregen door Zijn eigen bloed, (Hand. 20:28). O! beschouwt toch de goede Herder, die vol bloed aan het kruis hing en daar de geest gaf en stierf voor Zijn schapen. Hij gaf Zijn ziel voor hun zielen, en Zijn leven om hen eeuwig in het leven te behouden. Wat dunkt u, mag zulk een Herder, die toch Zijn ellendige schapen niet nodig had, maar die uit enkel liefde gestorven is, mag die niet zeggen: „Ik ben de goede Herder?”

Ten tweede. Jezus is de goede Herder, omdat Hij al Zijn door Zijn dood vrijgekochte schapen opzoekt als zij nog dwalen in de woestijn der wereld. „Heilige Vader!” zeide Jezus, „Zij waren Uwe; maar Gij hebt Mij dezelve gegeven”, (Joh. 17:6). En nu, al die gevegenen des Vaders aan de Zoon, zij zijn dwalende zondaren, gelijk al de anderen. Zij moeten bij Goddelijke ontdekking zeggen: Wij dwaalden allen als schapen, en wij keerden ons een iegelijk naar zijn weg, (Jes. 53:6). Geen eigenschappen van een schaap bezaten zij, dan alleen deze, dat een schaap gelijk ook zij, een dom en dwaalziek dier is. Zij dan, die nu kunnen zeggen: De Heere heeft ons gemaakt tot schapen Zijner weide, (Ps. 100:3), zij dwaalden in hun treurig eertijds in de woestijn dezer wereld; en zij zouden nooit naar Jezus gezocht of gevraagd hebben, hetzij zij min of meer roekeloos of zedig waren, zij dienden toch de wereld of zochten hun heil in een hoogmoedige weg van wettige eigengerechtigheid, en keerden de Heere hun verharde nek toe. Maar wat deed de goede Herder? Hij zegt immers: „het verlorene zal Ik zoeken;” (Ezech. 34:16), en nu, zo deed Hij ook. Hij zocht hen; Hij greep hen; Hij bekeerde hen; Hij redde hen uit de muil en klauw van de helse leeuw en wolf. Hij redde hen als een brandhout uit het vuur, en deed hen met Hagar uitroepen: „Gij, God des aanzien, heb ik hier ook gezien naar Die, die mij aanziet,” (Gen. 16:13). En hoe deed de goede Herder dit? Wel, Hij bracht de middelen tot de zondaar of de zondaar tot de middelen; en Hij arbeidde daaronder met Zijn goede Geest in het hart; zodat de zondaar gevoel en gezicht kreeg van zijn ellende, en een arme bidder en zoeker werd van de algenoegzame God; en een keus leerde doen, om aan de Heere hand en hart te geven, Hem eeuwig te dienen en Zijn volk en Woord lief te hebben. Och ja! als de goede Herder zo Zijn verdwaalde schapen uit de woestijn der wereld zoekt, dan beginnen zij ook Hem te zoeken, als de enige grond, bron en oorzaak van zaligheid. Dan zijn zij zo welmenend en hartelijk, en willen zo gaarne met de hand schrijven: „Ik ben voor eeuwig des Heeren,” (Jes. 44:5). Van de Israëlietische dienstknechten lezen wij, dat, als zij genegen waren om gaarne voor altijd bij hun heer te blijven, dan moesten zij aan de post der deur hun oor laten doorboren; en dat was dan een teken, dat zij zich voor eeuwig aan hun heer verbonden hadden, (Exod. 21:6). Maar o! hoe gewillig is dan zulk een Israëliet, om zijn oor aan de deurpost te brengen en zich voor eeuwig aan Jezus te verbinden zonder uitbeding. Nu dan, als Jezus zo veel goeds geeft aan een zondig Adamskind, is Hij dan niet een goede Herder ?

Ten derde. Jezus is een goede Herder, omdat Hij al Zijn schapen, elk naar zijn behoeften van voedsel verzorgt. Zij allen hebben dagelijks nodig, opdat hun hart gesterkt wordt door genade, (Hebr. 13:9). En nu, daar laat de goede Herder het ook niet aan ontbreken. „Hij zal staan en weiden in de kracht des Heeren,” zei Micha, (Cap. 5:3). Zijn Woord, gepaard met zielvoedende genade, is menigmaal de zoete spijs voor de schapen, waarvan zij met Hizkia zeggen: „Bij deze dingen leeft men, en in allen dezen is het leven mijns geestes,” (Jes. 38:16). O! die schapen, zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen, (Jes. 49:9). Nu is het wel waar, dat sommige schapen van deze Herder wel eens voor een tijd op de hongerweide gebracht worden en wel eens klagen over geestelijke dorheid en magerheid; maar dan wordt ook op 's Heeren tijd die belofte wel eens weer vervuld,

dat de Heere de vermoeide zielen dronken maakt en de hongerige zielen verzadigt, (Jer. 31:25). In alle gevallen, Jezus zorgt, dat Zijn schapen nooit van honger omkomen, maar genoeg voedsel krijgen, om de weg over te komen. En dat alles onverdiend, uit enkele genade! Wat zegt gij, is Jezus dan niet een goede Herder?

Ten vierde. Jezus is een goede Herder, omdat Hij Zijn schapen geneest, als zij verwond of krank zijn. David roemde de goedheid des Heeren, en zei: „Loof de Heere, mijn ziele, die al uw krankheden geneest,” (Ps. 103:3), Let wel, *al uw krankheden*. O! de krankheden en wonden van des Heeren volk zijn zo menigvuldig, en menigmaal lopen zij zo voorbarig zelf in de slag, en worden door eigen schuld gewond, en moeten dan weer met David bidden: „o Heere, genees mijn ziel; want ik heb tegen U gezondigd,” (Ps. 41:5). Maar ook op deze bede geneest de Herder Zijn schapen, en geeft weer vreugde en blijdschap aan 't gemoed Zijner gunstgenoten. En is Hij dan niet een goede Herder?

Ten vijfde. Jezus is een goede herder voor al Zijn schapen, omdat Hij ze almachtig bewaart. O, meent niet, dat ze anders in de hemel zouden komen; want zijzelf, zij zijn met recht *ellendige schapen*, zoals zij genoemd worden, (Zach. 11:7). Ellendige schapen, die van nature het om- en afzwerfen liefhebben; die met hun wol zo menigmaal aan de wereld kleven; zo weinig achting en liefde voor hun Herder hebben; die de zaden van alle boosheid nog zo in hun hart omdragen, en die nog zo bloot staan voor het vallen in allerlei zonde. Ja, mag en moet ik niet zeggen, dat zij, door inwonende zonde, gans zouden afvallen, als zij niet door een hand van boven ondersteund werden. Hier komt dan nog bij, dat de helse wolf met al zijn list en geweld, deze schapen van Jezus dagelijks omringt en aanvalt, en dat de wereld mede een van hun doodvijanden uitmaakt. En dan bevindt zich het schaap van Jezus menigmaal zo zwak en zo ellendig, dat het in deze strijd, tegen drie zulke sterke doodvijanden, geen wapens vindt om de strijd af te keren. Ja, het schaap is op zijn meest een ellendig schaap, als het geen tegenweer kan doen met het gebed, en wel eens zo biddeloos en krachteloos en gevoelloos bij de pakken neerzakt; en dan wel eens vreest van nog weer geheel af te vallen, en erger te worden dan ooit te voren. De Bijbel is hem dan in zulke tijden van ellende wel eens als de tuin van een vreemde heer, zegt een oud schrijver, „waarin hij edele vruchten van beloften ziet, maar hij kan ze niet als zijn eigendom beschouwen,” Zijn gebed wil niet omhoog, maar daalt weer omlaag als rook bij mistig weer, en ook geschiedt dit niet weinig met zwaarmoedigheid en tegenzin; zodat hij naar zijn bidvertrek gesleept wordt als een slaaf, en weer wegsliipt, als een dief; intussen woelen de zonden, tot zijn leedwezen, niet weinig in zijn hart, en hij gevoelt zich rondom in een verwarde en jammerlijke toestand. Ja, hij staat, in zichzelf aangemerkt, op het punt van wanhoop, op de rand van afval, maar Jezus versterkt Zijn erfenis, als zij mat geworden is, (Ps. 68:10). Niemand zal Zijn schapen uit Zijn hand rukken, (Joh. 10:28). Hij bewaart hen allen te zamen, dat zij niet weer van Hem afvallen en verloren gaan. Hij blaast het kleine vonkje leven door Zijn Geest weer aan, en zorgt dat zij allen tezamen volstandig zullen blijven tot het einde. Ja, Jezus is een trouwe Herder, een bewaarder Israëls, die nooit slumert noch slaapt, maar al Zijn volk almachtig bewaart.

Ten zesde. Jezus is een goede Herder, omdat Hij al Zijn schapen éénmaal zal inbrengen in de hemelse stal. Hier zoekt Hij hen op; hier leert, leidt en troost Hij hen; hier verdraagt Hij lankmoedig al hun gebreken; hier heeft Hij ze lief tot het einde toe; en dan éénmaal, als zij hier de Raad Gods hebben uitgediend, dan brengt Hij hen allen tezamen in de hemelse stal. O, zalige vergadering! Daar zullen alle vrienden binnen en alle vijanden eeuwig buiten zijn. Daar zullen zij niet meer treuren noch hongeren, noch dorsten, noch zondigen; maar eeuwig God kennen, dienen en genieten op de

volmaakste wijze. Daar zal de wolf niet meer woelen, en geen zonde noch droefheid gekend worden. Daar zal het zijn rust en vreugde zonder einde, en dit zal niet alleen het voorrecht zijn van de voornaamste onder Jezus' schapen; maar ook van de allerkleinste, allerzwakste en ellendigste. Geen klauw zal er achter blijven; maar allen tezamen zullen zij ingaan in de rust, die er overblijft voor het volk van God, (Heb. 4:9).

TOEPASSING

Wat zegt ge nu, is Jezus niet in nadruk de goede Herder? En de schapen van die Herder zijn ze niet gelukkig? Zegt gij niet met mij, dat het beter is nooit een mens geweest te zijn, dan te sterven zonder een schaap van Jezus geworden te zijn? Is niet alle rijkdom en grootheid, zonder waarachtige bekering, maar blinkende ijdelheid? Zoudt gij wel gelukkig kunnen genoemd worden, in het bezit van de gehele wereld, indien gij dan moest sterven, zonder een schaap van deze Herder te zijn? Of zijt gij wellicht iemand, die met de geestelijke armoede, treurigheid, strijd en klachten van Jezus' arme schapen durft te spotten, en zegt: ik wil onder dat verachte volk niet zijn, en acht al hun bevindingen slechts dweperij, en hun ernst en ijver voor geveinsdheid, en hun hoop voor bedrog en inbeelding.

Maar, o mens! al zijt gij iemand die men de titel geeft van hoogwelgeboren heer; al bezit gij schatten van goud en zilver; al zou Paulus u genoemd hebben: machtigste Felix, als (Hand. 24:3), of machtigste Festus, als (Hand. 26:25), ik bid u, spot niet met het arme volk van God, en veracht en versmaadt hun Koning en Herder niet; want dit zult gij op uw doodsbed, in het gezicht der ontzaglijke eeuwigheid, niet kunnen volhouden, als uw arme ziel zal gereed staan, om de vensters van uw lemen hut uit te vliegen, en met God te doen te krijgen. O, terwijl ik dit schrijf, denk ik aan een brief van een aanzienlijk heer, op zijn doodsbed geschreven aan een van zijn vrienden, die ik onlangs gelezen heb, en die ongeveer van de volgende inhoud was: Mijn Heer en waarde Vriend! Eer gij deze brief ontvangt ben ik reeds in de eeuwigheid. Terwijl gij zult bezig zijn met het lezen dezer letteren, sta ik misschien voor de rechterstoel van de grote Rechter, om mijn eeuwig vonnis te ontvangen; maar ik kan u onmogelijk de angst en de benauwdheid beschrijven, waarmee ik mijn naderend einde tegemoet ga. Ach! met welk een jammer moet ik nu herdenken, dat wij samen de duivel gediend en de ijdele gezelschappen der zonden hebben bijgewoond.

Ik was een man van grote rijkdom en van aanzienlijke eretitels; maar ach! wat baat het mij nu, dat ik langs een zeer aanzienlijke weg naar de eeuwigheid gereisd heb. Had ik slechts gras gegeten met de ossen of als een vogel in het bos gezongen, dan had ik beter doel bereikt dan nu. Nu lig ik hier in mijn aanzienlijk paleis op het zachte dons van mijn bed, als een worm te kruipen en te zwoegen onder de angst der eeuwigheid. Mijn grijze vader, die reeds gebogen gaat onder de last zijner jaren, staat wenend voor mijn bed. Mijn beminde echtgenote is overkropt van droefheid. Mijn dienstboden en geneesheren zouden mij gaarne hulp bewijzen, en al mijn vrienden zijn bewogen met mijn lot. Maar ach, wie hunner kan mij nu redden? Wie kan voor mij in de groeve der vertering nederdalen? Wie kan mij nu vrij maken voor de grote Rechter? Mijn tijd is voorbij, en ik moet nu naar een donkere eeuwigheid!!" zover deze vreselijke brief.

Medezondaar! arm of rijk, leer eruit, dat zorgeloosheid de kortste weg naar de hel is. Dat bidden en strijden, en het kiezen van des Heeren dienst noodzakelijke dingen zijn; dat gij stervende een schaap van de goede Herder moet zijn of anders eeuwig verloren gaat. Ach! dat gij, die nog van het geestelijke leven vervreemd zijt, eens mocht bekommerd worden vanwege uw zonden, en dat Jezus u nog noodzakelijk en dierbaar

mocht worden, eer gij zult worden opgeroepen naar de eeuwigheid. Wij allen tezamen zullen de eigenschappen van die geestelijke schapen bij aanvang of voortgang moeten leren kennen; namelijk, dat schuilen bij de Herder, en dat pleiten op Zijn bloed en wonden met al onze onverbeterlijke zondenschuld; dat hunkeren bij Jezus om zienvoedsel; dat gaarne leven en verkeren, handelen en wandelen, als een recht schaap van Jezus' stal; dat gaarne verkeren en omgaan met Jezus' schapen, al zijn ze ook arm en veracht naar de wereld; ook dat dagelijks belijdenis doen, uit gevoel des harten, dat wij als schapen dwaalziek en machteloos zijn; en dus Jezus tot iedere daad nodig hebben, om te verkeren als een licht in het krom geslacht.

O! het is groot als een mens zijn schuld en onbekwaamheid in alles leert kennen; als het maar die uitwerking heeft, dat het hem een bidweg wordt, om met David te zeggen: „Mijn oog is gedurig op de Heere," (Ps. 25:15). „Ik heb de Heere al mijn wegen verteld," (Ps. 119:26). 't Is groot, als wij maar gering van alle eigen bekwaamheid oordelen, en al schuilende bij de goede Herder onze dagen doorbrengen; want

Hij heeft geen lust aan 's mensen krachten,
Aan hen, die daaruit heil verwachten :
De macht van 't paard en 's mans vermogen
Zijn beiden nietig in Zijn ogen;
Aan die vertrouwen op hun benen

Wil hij geen kracht of hulp verlenen. (Ps. 147:5).

En de Heere heeft zich laten overblijven een ellendig en arm volk, dat op de Naam des Heeren vertrouwt, (Zef. 3:12). Hebt gij nu iets van de eigenschappen van Jezus' schapen? Verblijd er u over, en zoek bij Jezus meer te krijgen, en dagelijks uit Zijn onuitputbare volheid te putten; terwijl u dit tot moedgeving moge verstreken, dat zij niet beschaamd zullen worden die de Heere verwachten, (Jes. 49:23). Kent gij er nog iets van? Ach, mocht gij dan nog eens verlegen met uzelf en verlegen om Jezus worden; en dat gij nog in belijdenis van schuld en onmacht als red- en radeloos tot Hem mocht leren vlieden, eer het voor eeuwig te laat is.

Eindelijk, gij, die u onder de schapen of lammeren van deze goede Herder durft rekenen.

Vooreerst: Prijs overal de goedheid van de Herder, en geef een goed getuigenis van Zijn dienst, opdat uw naasten ertoe uitgelokt mogen worden, om ook daarvan de proef te nemen.

Ten tweede: Och! houd u dicht achter die Herder, schuil dagelijks met uw schuld bij Hem, en zoek op den duur een lage dunk van uzelf te hebben en te behouden.

Ten derde: Verheug u in Zijn trouw, macht en goedheid, door u zo menigmaal op de levensweg ondervonden; verheug u in het tegemoet zien van die grote verzameling van al de schapen in de hemelse stal; waar gij eeuwig genieten zult, wat gij hier verlangt, en bezitten, dat waarnaar gij hier jaagt.

't Hijgend hert, der jacht ontkomen,

Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frissche waterstroomen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den Heer:
God des levens, ach! wanneer
Zal ik nadren voor Uw' ogen;
In Uw huis Uw naam verhogen. (Ps. 42:1)

DE GOEDE HERDER

Des herders trouwe zorg bewaart d'onnooz'le schapen,
Hij sluimert niet, terwijl zij zorg'loos liggen slapen;
zo ras de gulden zon het aardrijk weer bestraalt,
Weidt hij de kudde, daar ze in tijm en klaver dwaalt.
Dan spoort hij beekskens op, om uit de zilv'ren plassen
Het afgematte vee te drenken en te wassen.
Doch dwalen zij van 't spoor, zijn voorzorg slaat ze ga,
Bestuurt ze met zijn staf of werpt er kluiten na.
Het zwakke koestert hij, hij zoekt het weggedreven' ;
Brenge hen de wolf in nood, hij stelt voor hen zijn leven.
zo trouw een Herder is mijn Heiland over mij;
Zijn alziend oog alleen maakt dat ik veilig zij.
Hij voedt mij door Zijn Woord, daar ga ik lustig weiden;
Hij wil mij door Zijn geest in alle waarheid leiden.
Als 't kleingelovig hart van angst of droefheid stikt,
Voert Hij mij tot Zijn heil, dan wordt mijn ziel verkwikt;
Daar laaft en wast Hij mij, geneest mijn vuile wonden;
Vergeeft en heiligt mij van mijn ontelbre zonden;
Dwaal ik dan weder af, Zijn teed're liefde en trouw
Kastijdt en brengt mij weer tot heilzaam naberouw.
„Keer, zondaar!" roept Hij, „keer, en zoek bij Mij uw leven,
„Ik heb Mij in de dood om uwentwil gegeven."
Zijn Vaderhart versmaad' mijn zwak geloove niet;
Hij blust de wiek niet uit noch kneust 't gekrookte riet.

Overgenomen uit de Proefstukken van Heilige Zinnebeelden

door **JOH. D'OUTREIN**,

Philos. Doctor en Dienaar van J. Chr. te Arnhem

2. HET VERSCHILLEND LOT DER MENSEN NA DE DOOD

OEFENING OVER 1 PETRUS 4:18

En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen?

VOORAFSPRAAK

Het is allerzaligst om de Heere te dienen en voor Jezus te buigen, reeds hier op aarde. De wereld noemt de ware en innige dienst van God een in 't zwart gaan voor het aangezicht des Heeren, (Mal. 3:14), en roept er over uit: „wat een vermoeidheid," (Cap. 1:13). Die echter bij bevinding weet, wat heil en troost er in des Heeren dienst is opgesloten, zal nooit zulk een hard denkbeeld daarvan hebben, en er ook nimmer zulk een verkeerd getuigenis van afleggen. Nochtans moet ook niemand menen, dat men zonder strijd en zelfverloochening de smalle weg ten hemel bewandelen en door de enge poort kan binnen raken, en dat het genoeg is, Bileams wens de zijne te maken, om slechts de dood der oprechten te sterven, (Num. 23:10). Nee! met een laffe luie wens en een begeerte om, was het mogelijk, God en de wereld samen te dienen, of met een zedig gedrag, zonder ware armoede des geestes en oprechte verbintenis aan Christus wordt men niet zalig. Nergens wordt de weg ten hemel bij een rustbank vergeleken, waarop de mens zijn zaligheid maar zo dood op zijn gemak kan tot stand brengen; maar wel bij een slagveld, waarop de Christen al zijn dagen moet gewapend staan, (1 Tim. 6:12), of bij een loopbaan, waarin hij alzo moet lopen, dat hij de prijs ontvangt, (1 Cor. 9:24). Waarom ook Jezus het noemt: “een geestelijk geweld doen op het koninkrijk der hemelen, dat de geweldigers met geweld moeten innemen", (Matth. 11:12). Gij ziet dus, dat het wel zalig is de Heere te dienen, maar dat het ook strijden kost, en dat er steeds een grote moeite aan verbonden blijft. Het ganse gezelschap, dat al voor de troon is, is daar strijdende en biddende gekomen, en zo zal de weg ook blijven voor allen, die nog daarheen reizen. Dit hopen wij thans nader met Gods hulp te beschouwen.

TEKST: 1 PETR. 4:18.

En indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en de zondaar verschijnen?

In de overdenking van deze woorden letten wij

- A. Vooreerst op de rechtvaardige;
- B. Ten tweede op de goddeloze en zondaar;
- C. Ten derde op het zalige lot van de rechtvaardige;
- D. En eindelijk op het rampzalige lot der goddelozen en zondaars.

A. Eerst moeten wij dan onderzoeken, wie de hier bedoelde rechtvaardigen zijn. Het zijn namelijk niet zulke mensen, die met de volmaakt geschapen Adam, in de staat der rechtheid, volkomen heilig en rechtvaardig in zichzelf zijn, want zodanigen worden er na Adams val op aarde niet gevonden; dewijl niemand in deze zin rechtvaardig is, ook

niet tot één toe, (Rom. 3:10). Het zijn ook zulke rechtvaardigen niet, die zich, gelijk de farizeeën, een eigen rechtvaardigheid inbeelden, en zo behoren tot dat geslacht, dat rein in hun eigen ogen en nochtans niet van hun drek gewassen is, (Spreuk. 30:12); maar het zijn zulke rechtvaardigen, die zich bij Goddelijk licht als arme, verloren, melaatse, strafschuldige en machteloze mensen, als diep reddeloze zondaren, die zondaar zijn tot in hun gebeente toe, hebben leren kennen; die met al hun schuld in de geopende wonden van Jezus gelovig hebben leren schuilen; die op Hem hebben leren zien, door het arme zondaarsgeloof, als op dat dierbare Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt, (Joh. 1:29); die met de tollenaar om genade hebben leren bedelen, beschouwende al hun beste deugden en gerechtigheden voor God als een wegwerpelijk en onrein kleed, (Jes. 64:6). Het is dat volk, dat in Jezus als de dierbare Borg van zondaren zulk een gepastheid, dierbaarheid en noodzakelijkheid leerde zien, dat het niet kan nalaten gedurig voor Hem neer te buigen, zeggende met Jakob: „Heere! het is mij zulk een droevig denkbeeld om ongezegend heen te gaan; nu dan, ik heb U zo in en tot alles nodig, ik hoop op Uw woord, en ik zal U niet loslaten, tenzij Gij mij zegent”, (Gen. 32:11). Het is dat volk, dat zulk een ledigheid en nietigheid in hun beste plichten ziet en daaronder leert schrijven: „deze zijn des doods waardig:” en dat daar tegenover zulk een berekenbaarheid en volkomen genoegzaamheid ziet in Jezus' bloed en voorbeding, om hun zonden te verzoenen, hen van schuld en straf vrij te maken en het verlorene recht ten eeuwigen leven volkomen weer terug te geven. Het is dat volk, dat in de tweede Adam weer terug zoekt, hetgeen in de eerste verloren is, en dat ook op deze toevluchtnemende geloofswerkzaamheden, op dit zien op Jezus en schuilen bij Jezus voor God gerechtvaardigd en vrede met Hem deelachtig wordt, (Rom. 5:1); zodat er geen verdoemenis is voor degenen die in Christus zijn, (Rom. 8:1); want Hij, die geen zonden gekend heeft, is zonde in hun plaats geworden, opdat zij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, (2 Kor. 5:21).

Maar dewijl het nu gebeuren kan, dat de mens enigszins een klager over zijn zonden en een bidder om vergeving worden kan, zonder nochtans onder het rechtvaardige volk te behoren, zo leert de Schrift ons verder van de ware rechtvaardigen, dat zij ook uit dankbaarheid aan de Heere rechtvaardige daden beginnen te doen. Door een nieuwe en hemelse geboorte, die de wereld niet kent, zijn zij genegen, om in alles voor de Heere oprecht te leven en te doen, wat recht is in Zijn ogen. Hun nieuwe wedergeboren natuur is *rechtvaardig* of vaardig tot recht, en wil zeer gaarne alles doen, wat de Heere in Zijn Woord beveelt. En het moet alleen aan hun verdorven natuur worden toegeschreven, dat zij zich in Godverheerlijkende plichten menigmaal nog zo loom en traag bevinden en met de dichter moeten klagen: „Mijn ziele kleeft aan 't stof”, (Ps. 119:25); hetwelk dan ook hun smart en klacht uitmaakt, en hen gedurig doet opzien om kracht en genade van boven. Bij gevolg, de vergeving, vrijspraak of rechtvaardigmaking van zulke mensen, die van hun oude doodgronden zijn afgedreven, alleen en geheel op Jezus leunen, maar ook zo hartelijk gaarne voor de Heere willen leven, en zo biddend jagen naar de volmaaktheid, zijn van de rechte stempel en is echt en geen ingebeeld werk: Die de rechtvaardigheid doet, die is rechtvaardig, (1 Joh. 3:7).

B. Laat dit genoeg zijn van de rechtvaardige, en laat ons nu in de tweede plaats letten op de goddeloze en zondaar, die in onze tekst tegenover de rechtvaardige gesteld worden.

Er wordt dan gesproken van de goddeloze en zondaar, hetwelk door sommigen zo wordt samengevoegd alsof er stond de goddeloze zondaar. Nu, deze samenvoeging is wel niet ongegrond, dewijl zeker door beide benamingen onbekeerde mensen bedoeld

worden, nochtans willen andere geleerden goddeloze en zondaar liever op deze manier onderscheiden: dat ze door goddelozen zulke mensen verstaan, die alleszins roekeloos en bandeloos in de allergruwelijkste zonden onbeschroomd heen leven, en dag bij dag de Heere tergen door een leven in ontucht, dronkenschap, lasteringen, oneerlijkheid en dergelijke dingen meer; en dan verstaan zij door zondaars zulke mensen, die wel de Bijbel lezen, de middelen waarnemen, nog enige indrukken van dood en eeuwigheid hebben en zedig leven; maar die toch nog waarheid in het binnenste missen, geen werk voor Jezus hebben en dus nog onbekeerd en onbereid voor de eeuwigheid zijn. Ik voor mij ben het nochtans beter eens met die uitleggers, die de onderscheiding juist omgekeerd maken; en versta derhalve door de goddelozen alle mensen (hoe zedig zij ook leven en wat zij ook mogen gelijken), die nog de genade der bekering missen. Immers *goddeloos* wil zeggen *zonder God*, gelijk *zorgeloos* wil te kennen geven *zonder zorg*, of *ouderloos*, *zonder ouders*. En ziet, zo is het toch met elk mens van nature van zijn jeugd af. Hij leeft van nature zonder God in de wereld, (Ef. 2:12). Goddeloos of zonder God wordt hij geboren, en als een zodanige ligt hij als een kind in de wieg en zit zo op de schoot van zijn moeder. Daarom zijn het zulke veelbeduidende woorden, die wij lezen, (Ps. 58:4): „De goddeloze is vervreemd van de baarmoeder af," en elders, „van de buik af zijt gij een overtreder genaamd geweest," (Jes. 48:8). En dan kunnen wij door zondaars zulke onherboren mensen verstaan, die dagelijks meer openbaar hun werk van allerlei ergerlijke zonden maken, zodat ieder hen als de zodanigen kennen kan. Zulken, die dagelijks de ogen van Gods heerlijkheid verbitteren, aangezien hun tongen en handelingen tegen de Heere zijn (Jes. 3:8) zulken, bij wie bijna alle vrees en ontzag voor een Opperwezen is weggezondigd; die geen indrukken van dood of eeuwigheid meer hebben, en die door het leven in allerlei ergerlijke zonden alzo gesteld zijn, alsof zij zich haasten moeten, om een plaats in de hel te krijgen. Van dit soort zijn er velen in onze roekeloze eeuw onder jongen en ouden, aanzienlijken en armen, gelijk wij dagelijks zien kunnen.

C. Hier laat ik het nu weer bij, en ga in de derde plaats over, om te handelen over het zalige lot der rechtvaardigen. Hier moeten wij dan twee bijzondere zaken opmerken, vooreerst, de rechtvaardige wordt zalig en ten tweede hij wordt *nauwelijks* zalig. Eerst dan, hij wordt zalig. Ja, daartoe is hij in Christus uitverkoren van vóór de grondlegging der wereld, (Ef. 1:4) Zaligheid, eeuwige zaligheid kan hem niet missen, want hij is één van diegenen van welke Jezus zeide: „Vader! zij waren Uwe, en Gij hebt Mij dezelve gegeven. Ik bid voor hen; ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die Gij mij gegeven hebt. Vader! ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt", (Joh. 17:6,9 en 24).

Die trouwe Jezus heeft hen duur gekocht met Zijn dierbaar bloed, (1 Kor. 6:20). Die trouwe Jezus heeft hen opgezocht en geroepen, toen zij van Hem afdwaalden in de wereld. Ja, toen zij daar lagen als een verloren penning onder het stof der zonde, zo afkerig en onbekwaam om zichzelf terecht te brengen, als een stuk gelds om iets aan zijn vinding toe te brengen, (Luk 15:8-10.) Hij blijft hun ook getrouw, heiligt, troost en bewaart hen, en geeft hun genade, om op de weg ten Hemel te volharden ten einde toe, (Matth. 24:13). Hun zaligheid is dus in de sterke hand van de trouwe Zaligmaker, die weet, wat van Zijn maaxsel te wachten is, en die nooit berouw zal krijgen, dat Hij hen met zulk een dure prijs heeft gekocht, en daarom zullen zij nooit verloren gaan, maar zeker erfgenaam worden van de hemelse kroon; want het vaste fundament Gods staat, hebbende dit zegel: „de Heere kent degenen, die de Zijnen zijn," (2 Tim. 2: 19); en Jezus belooft hun een plaats in het huis, waarin vele woningen zijn, (Joh. 14:2). Dit kan dan des Heeren volk nooit missen, en elke dag kort hier al af van hun moeite en

hun strijd en brengt hen al nader aan de volmaakte heerlijkheid; en als zij eenmaal de Raad Gods hier beneden uitgediend hebben, worden zij deelgenoten van een zaligheid, waarover de dichter in verwondering uitroept: „o, hoe groot is Uw goed, dat gij weggelegd hebt voor degenen die U vrezen!" (Ps. 31:20)

Nochtans, ten tweede, zij worden *nauwelijks* zalig. Uit het gezegde blijkt genoegzaam, dat dit *nauwelijks* geenszins enige onzekerheid te kennen geeft; nee, zij worden zeker zalig; en ook aan des Heeren kant worden zij zeer ruim zalig, dewijl God zodanig met hen verzoend en bevredigd is, dat Hij in eeuwigheid niet meer op hen toornen noch hen schelden zal, (Jes. 54:9). Zij hebben vrijstelling van de hel en het recht ten eeuwigen leven in Christus, die hun Hoofd en Heer is. Maar wij lezen Hand. 14:1 - 8: „wij weerhielden nauwelijks de schare, dat zij ons niet offerden, en, Hand. 17:16, wij konden de boot nauwelijks machtig worden." Dat wil op die beide plaatsen zeggen: wij konden dit niet dan met veel moeite gedaan krijgen. Nu, als wij dan hier lezen, dat de rechtvaardige *nauwelijks* zalig wordt, dan geeft dit ook te kennen, dat hij niet dan met veel strijd en moeite zal binnen raken in de hemel. De weg naar de hemel is een verse en levende, een zoete en dierbare, maar tevens een smalle en moeilijke weg voor vlees en bloed. De poort van de hemel is voor de rechtvaardige geopend, maar zij is smal en nauw, en er is veel strijd aan verbonden om er door binnen te dringen.

Er zijn veel mensen voorwaar, wier godsdienstigheid hun nooit enige strijd of enige bekommering kost, maar zulke lieden houden mij met rede verdacht, en wij menen daar grond voor te hebben, niet alleen, omdat God een wee laat uitroepen over de gerusten en zekeren te Sion en Samaria (Amos 6:1); maar ook, omdat onze tekst en de gedurige bevinding van al Gods volk ons leren, dat er veel strijd en moeite aan de weg ten hemel verbonden is. O! het is zelden tijd, zonder strijd. Dit zal uit het volgende ons nader blijken.

Ten eerste. Een Christen ondervindt: dat hij niet dan *nauwelijks* zalig wordt, wanneer hij onder twijfeling en bestrijding van den vorst der duisternis moet zuchten. O! die listige vijand, die onbeschaamde tegenpartijder stelde wel zijn pogingen te werk, om Jezus in de staat Zijner vernedering, was het mogelijk geweest, aan Zijn eeuwig Zoonschap te doen twijfelen; en zei daarom bij herhaling tot Hem: „Indien gij Gods Zoon zijt," (Matth. 4:3 en 6). En geen wonder, dat hij dan ook der vromen kindschap bestormt en hen bestrijdt met hen te doen vrezen, dat zij nog buiten het ware fundament bouwen, en dat alles, wat zij nog van het innige Christendom verstaan, maar beschouwende kennis is, die een voet te hoog zit, namelijk: in het hoofd, terwijl die in het hart moest wezen. Ach! hij kan het voor de ziel zó donker maken, dat zij niets meer van een werk Gods tot zaligheid in zich ontdekken kan, en dat zij moedeloos bij de pakken gaat neerzitten, en hun gebeden met David het opschrift moet geven: Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, (Ps. 102:1).

Ten tweede. De Christen ondervindt dat *nauwelijks* en met veel strijd en moeilijkheid zalig worden, als de Heere Zijn vriendelijk aangezicht voor hem verbergt. O vrienden! wat het gevoel betreft, dan leren zij zo een gaande en komende Jezus kennen; ja kennen, wat het is, als Jezus zich bij Zijn eigen licht aan het gemoed openbaart, maar ook wat het is, als Hij zich verborgen houdt en hun geen gebed geeft: De kamerling reisde zijn weg met blijdschap, (Hand. 8:39b). Maar bij zulke donkere tijden, en onder het gevoel van zulk een Godsgemis reist een Christen zijn weg wel eens met droefheid en moet met David klagen: „wat buigt gij u neder, o mijn ziel! en wat zijt gij onrustig in mij," (Ps. 42:12). O, als hij Jezus zoekt onder de middelen, in de samenkomsten der vromen en in het gebed, maar Hem nergens vinden kan, dan ondervindt hij, wat het zegt *nauwelijks* zalig te worden.

Ten derde. Een wedergeboren mens is een grote vijand van alle zonden; hij zegt ervan: de zonde is mij de dood geworden, (Rom. 7:13). En toch, dat boos onkruid is uit zijn hart nog niet met wortel en tak weggenomen, en hij voelt menigmaal tot zijn zielensmart zijn zonden nog woelen en hem pijnigen, zelfs onder zijn gebed. Ach! welke boze gedachten kunnen de ziel kwellen! wat al harde bedenkingen tegen het Opperwezen kunnen in zijn gemoed oprijzen, in de bange dag des tegenspoeds! Hoe menigmaal voelt hij tot zijn leedwezen dingen in zijn binnenste omgaan, die hij voor niemand dan voor God alleen durft belijden. Ja moet hij niet wel eens denken, als de vromen het wisten, wat er tot mijn smart in mij omgaat, en toch hoe weinig ik daartegen strijden en bidden kan, zij zouden mij in hun huis niet willen ontvangen en nimmer enige achting meer voor mij hebben; maar zij zouden tegen mij zeggen, als Balak tegen Biléam: Ga heen en pak u weg naar uw plaats, (Num. 24:11). Ach! in zulk een toestand leert de ziel verstaan, wat dat versje zeggen wil:

Want mijn hoofd is als bedolven
In de golven
Van mijn ongerechtigheên;
Zulk een' last van zond' en plagen,
Niet te dragen,
Drukt mijn schouders naar beneên. (Ps. 38:4).

Maar tevens ondervindt hij dan ook, dat het moeilijk is om zalig te worden: een hart vol plagen en geen oog op Jezus. O ja! dan wordt de rechtvaardige *nauwelijks* zalig.

Ten vierde. In de beste tijd, als het meest des Heeren lamp schijnt over zijn hoofd, en als hij bij Gods licht de duisternis doorwandelt, zoals Job zeide, (Cap. 39:3); ook dan nog is hij niet geheel bevrijd van het moeilijke te ondervinden, dat aan het zalig worden verbonden is. Immers hij is altoos een gebrekkig menskind, dat nog maar een klein beginsel van de volmaakte gehoorzaamheid bezit. En toch poogt hij voorwaarts te raken. Hij moet zijn leden doden, die op de aarde zijn; hij moet zijn vlees kruisigen, handen afkappen, ogen uittrekken, vijanden bestrijden en overwinnen; en ach! dit gaat zo zonder pijn en strijd en moeite niet toe. Lopen in de loopbaan en nimmer moede worden; geweld doen op Gods Koninkrijk en toch altoos in de rustbank blijven, dat zou onzin zijn.

Ten vijfde. Doe hierbij, dat hij, die naar de hemel wil, de haat en de vijandschap van een boze en blinde wereld moet verduren. Krijgt een mens met zichzelf te doen; stelt hij de zaak van het zalig worden niet meer zo licht als vroeger; begint hij de taal van een arme van geest te voeren; zoekt hij al zijn heil alléén in een arme gekruiste Zaligmaker; is het hem om nauwe godzaligheid te doen; begint hij te wandelen op die weg, die de wereld *al te nauw, al te fijn* noemt; ziedaar, dan beginnen niet zelden zijn eigen ouders, kinderen en echtgenote hem te haten, en zij kunnen hem niet meer verdragen. Dat de wereld u haat, volk van God, dat behoeft u niet te bekommeren. Dat is een van ouds betreden pad, waarop duizenden, die nu al binnen zijn, vóór u gewandeld hebben. Maar zie toe, dat gij daartoe geen aanleiding geeft door stuursheid en onvriendelijkheid of, bijzonder, door een liefdeloos en zondig gedrag. Maar nu, uit al deze zaken blijkt dan genoeg, dat er strijd en moeilijkheid aan verbonden is, als een Christen zalig wordt.

Nochtans geen nood om vier redenen.

Ten eerste. De Heere zal hem in al zijn strijd en zijn moeite bewaren en bewaken, en nimmer de hand van hem aftrekken. Het moedeloos Sion zegt wel eens: „de Heere heeft mij verlaten, de Heere heeft mij vergeten,” (Jes. 49:14), maar dan antwoordt de

Heere in het volgende vers: „Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon hares buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten.”

Ten tweede. Al hun strijd en hun moeite zullen medewerken ten goede, (Rom. 8:28) en aan Gods eer en zijn heil dienstbaar zijn, al kan hij dit in donkere gevallen menigmaal niet zien.

Ten derde. De tijd van zijn zorg, moeite en strijd is maar kort en haast voorbijgaande. In de eerste wereld duurde de strijd der heiligen soms wel zevenhonderd, ja zelfs bij sommigen meer dan achthonderd jaren, en in al die tijd moesten zij als geestelijke krijgslieden op een moeilijk slagveld staan. Maar welk een genadige afslag voor de Christen van onze dagen! Nu is het van zeven- of achthonderd jaren, slechts op zeventig of tachtig gekomen, en dus tot op een tiende deel verminderd; en soms duurt de strijd maar een halve eeuw of nog al minder, en die tijd vliegt spoedig heen en is ook op verre na niet altijd moeilijk; maar dikwijls heeft de ziel, die aan God verbonden is, zoete dagen, dat hij met David zegt: Gij hebt meer vreugde in mijn hart gegeven, dan toen hun koren en most vermenigvuldigd werd, (Ps. 4:8).

Ten vierde. Aan het einde van de loopbaan hangt de kroon; zij worden zeker zalig, en nu, laat dan de weg wat moeilijk zijn, wat is daar aan gelegen! worden zij hier vermoeid: daar blijft een rust over voor het volk Gods, (Hebr. 4:9). Moeten zij hier dikwijls de traan in het oog dragen: daar zal Jezus alle tranen van hun ogen afwissen, (Openb. 7:17); kunnen zij hier niet leven zonder gebrek: daar zullen zij eeuwig volmaakt zijn, God in gerechtigheid aanschouwen en met Zijn beeld verzadigd worden, (Ps. 17:15). Missen zij hier dikwijls het gezelschap van lieve vrienden, of worden die van hun zijde weggerukt door de dood; daar zullen zij eeuwig verkeren in gezelschap met Abraham, Izak, Jakob, David, Paulus, Johannes en al de heiligen van de beide Testamenten, en ook hun vrome betrekkingen weer ontmoeten, die van hun zijde weggerukt zijn door de dood; hebben zij hier een slecht huisje of hutje om te bewonen: daar wonen zij eeuwig in het hemelse paleis, in een huis waarin vele woningen zijn, (Joh. 14:2). Ja, al moesten zij hier als ballingen rondzwerven buiten hun vaderland en wandelen in schapen- en geitenvellen, verlaten, verdrukt en kwalijk gehandeld; en al moesten zij in de woestijnen dolen en op de bergen en in de spelonken en holen der aarde, gelijk Paulus van de oude heiligen aantekent, (Hebr. 11:37 en 38), nochtans geen nood, want zij zullen een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, (Hebr. XII: 28), met hun Koning zitten in Zijn troon en eeuwige vreugde en zaligheid genieten. Dan zal, naar Paulus' woord, de Satan onder hun voeten verpletterd liggen, (Rom. 16:20). Alle vijanden zullen buiten en alle vrienden eeuwig binnen zijn. Nimmer zal hun hemelse Vader Zijn aangezicht meer voor hen verbergen, en nimmer zullen zij door enige zonde meer gekweld worden. Nu dan, gij, die de Heere vreest, verblijdt u in de hope, zijt geduldig in de verdrukking, bidt zonder ophouden en dankt God in alles, (1 Thess. 5:17,18), en verblijdt u dat uw namen geschreven zijn in de hemelen, (Luk. 10:20).

D. Maar wat zal nu het lot van den onbekeerden zondaar zijn? Dat moeten wij nu in de *vierde* plaats beschouwen. Onze tekst zegt daarvan: Indien de rechtvaardige nauwelijks zalig wordt, waar zal de goddeloze en zondaar verschijnen? Gij zult wel begrijpen, mijn vrienden! dat de Apostel niet naar de plaats der verschijning des zondaars vraagt, maar, als ware het, zeggen wil: indien de rechtvaardige, die toch zo oprecht aan God verbonden is, niet dan langs zulk een moeilijke weg binnenkomt, ach! wat zal dan het lot zijn dergenen, die de wereld dienen en de zonde liefhebben. Het is met dit vragende voorstel des Apostels, als met Ps. 90:11, wie kent de sterkte

Zijns toorns, en (Hebr. 2:3), hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo'n grote zaligheid geen acht geven. Niemand kent de sterkte van Gods toorn, en er is geen ontvlieden voor ons, als wij op die grote zaligheid geen acht geven. Zo ook in de tekst, waar zullen zij verschijnen? Zij zullen zeker voor God verschijnen; en dat zal voor hen een jammerlijk verschijnen zijn. Dat alle mensen voor God moeten verschijnen, leert ons de Schrift: „Hij zal de aardbodem rechtvaardig oordelen door een man, die Hij daartoe verordineerd heeft," (Hand. 17:31). „Wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus," (2 Kor. 5:10). Alle mensen, zowel die het kwade, als die het goede gedaan hebben, zullen uit het graf uitgaan, als zij de stem van Jezus zullen gehoord hebben," (Joh. 5: 28,29). „Johannes zag de doden groot en klein, staande voor God," (Openb. 20:12). Deze verschijning voor Christus zal heerlijk zijn voor het arme volk van God, die dan geen vreemde Jezus zullen aanschouwen, maar dezelfde persoon, voor wie zij hier wel duizendmaal hun knieën gebogen hebben en aan Wie zij zich oprecht hebben opgedragen met al hun ellende.

Maar het zal een vreselijke verschijning zijn voor alle mensen, die onbekeerd de eeuwigheid zijn ingegaan. Hier op aarde durft de onbekeerde mens vrijmoedig op kermessen en in allerlei zondige gezelschappen te verschijnen; hij durft met een onboetvaardig hart voor God te verschijnen, om zijn harteloze en oneerbiedige gebeden op te zeggen; hij durft menigmaal met een geveinsd hart onder het volk van God te verschijnen, om een gedaante van godzaligheid te vertonen; terwijl hij de kracht daarvan verloochent; ja, met grote scharen durven onboetvaardige mensen aan het Avondmaal des Heeren te verschijnen, niet vrezende, dat zij zich daar een oordeel eten en drinken zullen. Maar wat zal het eenmaal zijn, als zij met God zullen te doen krijgen in het oordeel? Daar toch zal God ieder werk in het gericht brengen, (Pred. 12:14). Daar zal men van elk ijdel woord moeten rekenschap geven, (Matth. 12:36). Als de Heere zal gekomen zijn, zal hij in het licht brengen, hetgeen in de duisternis verborgen is en openbaren de raadslagen des harten, (1 Cor. 4:5). O, vreselijk oordeel! en daar moet de goddeloze en zondaar verschijnen; zij kunnen zich niet in het graf verbergen, noch onder heuvelen en bergen wegschuilen. Daar zal elk jaar van zijn leven, dat hij onbekeerd heeft doorgebracht, elk middel der genade, dat hij heeft verzuimd, en elke aanbidding van Christus, die hij heeft versmaad, zovele artikelen zijn in zijn eeuwig doodvonnis. Daar zal de zondaar schreeuwen van weedom des harten en huilen van verbreking des geestes, (Jes. 65:14). Ziet hij rondom zich, dan aanschouwt hij een brandende wereld, die met gedruis voorbijgaat, en een schare van zijn vorige gezellen in de zonden, die nu met hem aan Jezus' linkerhand staan, en wier benauwde aangezichten hem het hart doen ontzinken. Ziet hij naar beneden, daar ziet hij een wijdgapend verderf, een poel, waar de rook van hun pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid, (Openb. 14:11). Ziet hij naar boven, daar ziet hij een rechtvaardige Rechter, die wel een genadig zielspardon gaf hier in de tijd, maar dan in eeuwigheid niet meer. Ziet hij achter uit, daar ziet hij een jammerlijk verzuimde tijd der genade en middelen der genade, die hij vertrapt en vertreden heeft; en ziet hij vooruit, ach! daar ziet hij een eeuwigheid zonder einde. Ach, hoe zal daar de goddeloze het hart ontzinken onder het droevig gezicht van een onverbidde Rechter en onder de droevige gedachte: Nu is het met mij voor eeuwig te laat!

TOEPASSING

Dit zal uw lot zijn, zorgeloze wereldling! en ook het uwe, zedige waarheid belijder! die nog onwedergeboren zijt. Komt er geen verandering; leert gij niet bij Jezus schuilen; wordt gij nimmer een bedelaar aan de voet van de troon der genade; wordt

de zonde u geen last en geen smart, en leert gij niet u op nauwgezette godzaligheid toeleggen; ja dan zal dit uw vreselijk lot zijn. Gij moet sterven, of gij wilt of niet, en gij moet eenmaal ook voor God verschijnen, of gij wilt of niet: God zal u doen komen voor het gericht, (Pred. 11:9). En ach! hoe beklagenswaardig zal dan uw staat zijn, als gij u onder diegenen bevindt tot wie Jezus dan zeggen zal: Gaat weg van mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is, (Matth. 25:41). Het zou reeds vreselijk zijn, als gij veroordeeld moest worden tot doodstraf door een aardse rechter. Eenmaal heb ik gelezen van een predikant, die hiervan ongeveer het volgende verhaalt: „Eens stond ik in mijn jeugd naast een misdadiger onder het voorlezen van zijn doodvonnis voor de rechterstoel. Het was een man, die ruim zo bang was voor de eeuwigheid als voor de galg. 's Mans benauwdheid was zó groot, dat men niet alleen door zijn kleren heen zijn hart zag kloppen, en dat het zweet hem van zijn aangezicht en van zijn vingers afdroop; maar zijn zweet liep ook van zijn voeten af en kwam heendruipen door de naden van zijn schoenen.”

Ziet eens wat een medelijdenswaardige staat van die arme man! Maar dat was nog maar voor een wereldlijke rechter; mogelijk heeft hij bij de hemelse rechter nog pardon en genade verkregen. Dat was nog maar schrik voor een tijdelijk doodvonnis; mogelijk is hij van de eeuwige dood nog verlost. Maar als gij zo sterft, als gij nu leeft, dan zal uw schrik en angst in de toekomst nog veel groter zijn, en dan zult gij verwezen worden naar die plaats, waar men zal gepijnigd worden dag en nacht tot in alle eeuwigheid, (Openb. 20:10). Ach! de Heere is nog zo nederbuigend goed, dat Hij ons niet alleen voor de hel laat waarschuwen, maar ook nog weg en middel aan de hand geeft, om nog te vlieden van de toekomstige toorn en deel te krijgen aan de gelukzaligheid van des Heeren volk.

Mocht gij dan nog eens met onze Catechismus leren vragen: Is er geen middel, om die welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen? dan zoudt gij gewezen worden op zulk een Middelaar, die waarachtig, rechtvaardig mens is, en nochtans ook sterker dan alle creaturen, namelijk ook waarachtig God is, (HC vragen 12 en 15). Mochten de eenzame plaatsen u nog eens dierbaar worden, om daar te smeken om zielsontdekkend genadelicht, om uzelf als een goddeloze recht te leren kennen, en om daar eens de proef te nemen van Jezus' gewilligheid en berekenbaarheid, om ook zulken te redden en te zaligen, als gij zijt; en om Hem als Koning over uw ziel uit te roepen, en uw vorige heer voor eeuwig dienst en gehoorzaamheid te ontzeggen.

Geliefde medezondaar! zorgeloosheid is de kortste weg naar de hel. Er moet onrust komen; er moet gebed en strijd gekend worden; de weg van dat nauwelijks zalig worden moet u beminlijk en dierbaar worden, en gij moet leren om de wind van hel en wereld gewillig in het aangezicht te nemen, en niet, als de dode vissen, met de stroom af te drijven en de grote menigte na te volgen in de dienst der wereld of in de genegenheid, om God en de wereld samen te dienen. Gij moet een oprechte keus leren doen, om de Heere te dienen, en Gods arm en veracht volk moeten uw vrienden en metgezellen worden, al bezitten zij niets van de grootheid dezer aarde. Jezus had hen liever dan de gehele wereld, ja liever dan Zijn eigen bloed en leven, dat Hij voor hen gewillig overgaf, en gij moet hen ook lief krijgen en met hen strijden en bidden, opdat gij ook met hen moogt overwinnen en gekroond worden. Bevalt u deze weg, kiest dan maar heden, wie gij dienen wilt, zei Jozua, (Cap. 24:15). Heden moet het gedaan worden, het mocht morgen eens voor eeuwig te laat zijn. Een zaak van zulk een aangelegenheid duldt geen uitstel. Heden dan nog voor Jezus op de knieën en Hem hart en hand gegeven, opdat het u welga voor eeuwig. En moogt ge nu tot deze weg

van strijd en gebed, van zelfverloochening en nauwe godzaligheid genegen worden; O, dan zal het u ook niet in de weg staan, al had gij u verdiept in vele snode zonden, en tot heden toe, tijd en kracht verspild in de dienst des Satans. Ja, al waart gij een grijsaard van honderd jaren: Jezus' bloed reinigt nog van alle zonden; en waar de zonde meerder is geworden, daar is ook de genade Gods veel meer overvloedig geweest, (Rom. 5:20).

Maar gij, volk van God! *Vooreerst*, beklaag u niet over de moeilijkheid van de weg, die tot de zaligheid leidt. Reeds bijna zesduizend jaren heeft de weg ten hemel door kruis en strijd gelegen, en allen, die al voor de troon zijn, zijn langs die weg binnen gekomen; en zoudt gij nu een andere weg begeren, die aangenamer is voor uw vlees? En behalve dit, gij geniet er toch, niettegenstaande uw strijd en ramp, zoveel troost en zoetheid op, bij afwisseling, dat gij immers met een bezitter van de gehele wereld niet zoudt willen ruilen. Dat getuigen uw eenzame bidvertrekken en uw belijdenis met Asaf: Het is mij goed nabij God te zijn, (Ps. 73:28).

Ten tweede. Zoek, als een rechtvaardige uw heil en uw gerechtigheid alléén in Jezus, en zoek maar te leren dat vloten en drijven op de vrije genade, en te steunen op dat altoosdurend Middelaarsleven van uw Borg.

Ten derde. Betoon u rechtvaardig of vaardig tot recht in al uw gedrag en wandel, opdat gij in woord en daad kunt nagezien worden, en als lichten schijnt te midden van een krom en verdraaid geslacht.

Ten vierde. Afgezakten! keert tot de Heere en de weg van uw plichten terug. Ach! zoekt uw Meester te vergelden de jaren, die de rups en kruidworm hebben afgegeten. Zoekt daartoe genade en kracht alleen bij Hem, opdat Hij in Zijn eigen werk verheerlijkt wordt.

Ten vijfde. Godzaligen! zoekt samen te wandelen met de aarde onder de voet, met Jezus in het hart en de hemel in het oog. Eerlang ontvangt gij een onbeweeglijk koninkrijk. Verblijdt u in de verwachting; zijt arm bij uzelf: draagt elkaars lasten, en bidt veel, dat Jezus u wakende zal vinden, als Hij komt, om u over de Jordaan te halen naar uw hemels Vaderland.

Ps. 138:3

3. NODIGE SCHULDBELIJDENIS.

OEFENING OVER JOB 42:6

VOORAFSPRAAK

Wij lezen in de Spreuken van Salomo (14:9): „Elke dwaas zal de schuld verbloemen, maar bij de oprechte is goedwilligheid." Dat wil zeggen: bij de oprechte is goedwilligheid om voor God en mensen een arme schuldenaar te worden, en dus met Daniël te zeggen: „Wij hebben gezondigd; wij hebben onrecht gedaan en goddeloos gehandeld, met af te wijken van Uw inzettingen, geboden en rechten," (Dan. 9:5). En met David: „O Heere! ga niet in het gericht met Uw knecht; want niemand, die leeft, zal voor Uw aangezicht rechtvaardig zijn," (Ps. 143:2).

Nu, maar uit de bovenstaande tekst leren wij dan ook, dat het een eigenschap der dwazen is, om de schuld te verbloemen, en nochtans is het maar al te wel waar, dat die dwaasheid ons van onze jeugd af aankleeft. Wij hebben het van onze stamvader geleerd, om onze schuld te verbergen of op een ander te leggen. O ja, de hoogmoedige mens is zo traag om schuldenaar te worden. Ons trotse hart wil onder God niet buigen. Het kost wat, om met het doodvonnis in de hand te komen, en onze beste deugden met een vuil en wegwerpelijk kleed gelijk te schatten en alléén te pleiten op de gerechtigheid van een ander. En nochtans zal het met ons die weg zeker in moeten, indien wij immer de zaligheid, uit genade, zullen deelachtig worden.

Dit is de zaak die ik thans nader hoop aan te tonen.

TEKST: JOB 42:6. *Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as.*

De geleerden zeggen, dat het boek van Job, in het Hebreeuws bijna geheel op rijm geschreven is; ten minste van Hfdst. 3:1 tot aan de woorden van onze tekst toe. De inhoud van dit boek is de historie van de zalige Job, en het gesprek van die vrome man met zijn vier vrienden. Deze Job was, gelijk wij weten een zeer godzalig man; een man van wie de Heere tegen de duivel zei: „Niemand is op aarde, gelijk hij, oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad, (Job. 2:3). Een man, die zo godzalig leefde, dat hij zeggen kon: „De blinden was ik tot ogen, de kreupelen was ik tot voeten; ik was de nooddruftigen een vader", (Job 29:10,11). Hij was een man, die een verbond had gemaakt met zijn ogen; die het recht van zijn dienstknecht en zijn dienstmaagd niet versmaadde; die de lendenen der armen bekleedde en verwarmde met de vellen van zijn lammeren; die het goud niet stelde tot zijn hoop, noch het fijne goud tot zijn vertrouwen; en die ook niet blij was, omdat zijn vermogen groot was geworden. Zie Job 31:1, 13, 20, 24 en 25. Ziet, zulk een man was Job; een man, van wie zelfs de Heere een heerlijk getuigenis beliefdte af te leggen; en nochtans horen wij deze man in onze tekst zeggen: „*Daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as*".

De oorzaak, mijn vrienden, van deze zelfverfoeiing was zeker zijn zonden in het gemeen, die hij bij Gods licht had leren kennen in haar veelheid, gruwelijkheid en helwaardigheid; en meer in het bijzonder was het die zonde, waaraan hij zich in zijn verdrukking en in het twisten met zijn vrienden had schuldig gemaakt, bij voorbeeld, het ongeduldig vervloeken van de dag zijner geboorte; het klagen over Gods

handelingen met hem en het al te breed opgeven van zijn rechtvaardigheid. Deze zonden, in het bijzonder, en al zijn erf- en dadelijke schuld in het algemeen, bracht hem nu zodanig in de pakken, dat hij niet kon nalaten om zichzelf te verfoeien en berouw te hebben, dat hij zo tegen de Heere gezondigd had. „*Ik heb berouw*”, zegt hij, „*in stof en as*”. Indien zich oudtijds iemand over zijn zonden vernederde en verootmoedigde, dan was hij gewoon, om zijn gewone kleren uit te trekken, een zak om de lendenen te gorden, as op het hoofd te doen of ook wel met de voeten in de as neer te zitten, gelijk wij daarvan de voorbeelden zien kunnen in de Ninevieten, (Jona 3:6). zo lezen wij ook van David, dat hij de nacht over op de aarde neerlag, toen hij God zocht voor zijn zoontje, (2 Sam. 12:16). Daarop ziet die spreekwijze: Zij zouden zich bekeerd hebben in zak en as. (Matth. 11:21 en Luk. 10:13). Dit neerzitten in zak en as deed men dan buiten twijfel, om daarmee te betuigen, dat men zich waardig keurde, om als stof en as onder de voeten vertreden te worden; en dat men zich slechts als stof en as beschouwde, gelijk Abraham voor de Heere beleed, (Gen. 18:27), en althans verdiend had om een grote vernedering te ondergaan. Nu, hierop ziende, zegt Job in onze tekst: Ik verfoei mij en heb berouw in stof en as. Ik heb thans meer dan ooit een walg aan mijzelf. Mijn zonden zijn meer dan de haren van mijn hoofd, en mijn beste gerechtigheden zijn voor de vlekkeloos heilige God, gelijk aan een vuil kleed; en dus dan:

Wil Uwen knecht, door schuld verslagen,
O God! niet voor Uw vierschaar dagen;
Want niemand zal in dat gericht,
Daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen,
Rechtvaardig zijn voor uw gezicht. (Ps. 143:2).

Ziet, dit was, naar mijn inzien, zo de korte inhoud van Jobs belijdenis in de woorden van onze tekst.

Kom laat ons bij deze woorden nader stilstaan, dezelve beschouwende,

- A. Vooreerst, als noodzakelijk voor elke zondaar;
- B. Ten tweede, als een bekende taal van een heilbegerige ziel;
- C. En eindelijk, als de gedurige belijdenis van al Gods volk.

A. *Vooreerst* beschouwen wij dan de belijdenis van Job in onze tekst, als noodzakelijk voor elke zondaar. Trouwens de mens moet zich leren kennen, als een arm en diep verloren schuldenaar voor God; en met Job moet hij, *let wel!* niet zozeer deze of gene grote zonde, maar *zichzelf* leren verfoeien. Daarom wordt het ook opgegeven als een van die nodige dingen, die wij behoeven, om welgetroost zalig te sterven, dat wij weten, hoe groot onze zonden en ellenden zijn. Zie Vraag 1 van de Catechismus. Daarom belooft de Heere ook aan al degenen, die immer bondgenoten van het genadeverbond zullen worden, dat zij een walging aan zichzelf zullen krijgen, (Ezech. 36:31). Ook wordt ons de kennis van onze ongerechtigheid, als noodzakelijk voorgesteld, in Jer. 3:13. Daarom horen wij ook overal de bijbelheiligen klagen en uitroepen over hun zonden en ellenden, tot een teken, dat de Geest des Heeren hen ontdekt had aan hun diep verloren staat.

Hier roept er één: Mijn God! ik ben beschaamd, want mijn schuld is groot geworden, tot aan de hemel toe, (Ezra 9:6). Daar klaagt een ander: Ziet ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonden heeft mij mijn moeder ontvangen. Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last zijn ze mij te zwaar geworden. Ik ben bekommerd vanwege mijn zonden, (Ps. 51:7 en 38:5 en 19). Daar zucht er een: Ik elendig mens! wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods, (Rom. 7:24). Nu, zo moet het met elk mens gaan; hij moet zich als een verlorene leren kennen. Hij moet

vernederd worden voor de Heere; hij moet om genade leren roepen, en zijn gebed moet worden, het gebed desgenen, die gans ontbloot is, (Ps. 102:18). Niet, opdat hij zich langs die weg door zijn vernedering moge aangenaam maken voor God, en alzo de genade moge verdienen; maar opdat hij langs die weg Christus moge nodig krijgen, en zo het gepaste voorwerp worden voor de vrije genade Gods.

Maar nu dan, o mens! hebt gij aan deze vernedering, aan dat roepen om genade en aan die gewillige zelfveroordeling al kennis gekregen? Is Jezus u al noodzakelijk en dierbaar geworden? Is het u al een begeerlijke zaak om langs Gods eigen weg, alléén uit eeuwig vrij ontfermen, door Christus gezaligd te worden ?

O mens! mogelijk behoort gij tot degenen, die maar eten en drinken, sloven en slaven om het goed van deze wereld, en zich weinig of niets bekommeren over dood en eeuwigheid, hel en oordeel, en over de ongelukkige toestand van een arme, schuldige en vervloekte ziel, die gij omdraagt, en die voor de ontzaglijke eeuwigheid bestemd is. O, medezondaar! niet alzo, dit is een weg die ten verderve leidt, en u eeuwig brengen zal op die plaats, waar nu al zoveel duizenden liggen te kermen over hun ongelukkig lot. Ach! mocht gij nog om ontdekking leren bidden, en dat gij de noodzakelijkheid zult zien, om Jezus tot uw Borg te hebben. Ach! neem het toch ter harte, dat uw reis heenleidt naar de eeuwigheid, dat de wereld u eerlang zal ontvallen, en waar de dood u dan zal laten, daar zal het oordeel u vinden, en gij zult eeuwig ongelukkig zijn, indien gij niet haastelijk van hart, weg en keus verandert, en leert roepen om genade.

Maar wellicht zijn er ook anderen, die niet zulke openbare wereldslaven zijn, maar nog al indrukken van geestelijke zaken hebben, en ook met Bileam de dood der oprechten begeren te sterven, (Num. 23:10) en zeggen, met de rijke jongeling: „Goede Meester! wat goeds moet ik doen om zalig te worden?” (Matth. 19:16). Maar o, lieve mens! dit is alleen de stem der natuur. Genade leert wat anders; zij leert de mens arme zondaar worden, en maakt hem zo verlegen en beschaamd, dat hij geenszins meer durft te vragen: „ *Wat goeds moet Ik doen om zalig te worden?*” maar wel „o Heere Jezus! wees Gij mijn Borg; bepleit mijn zaak, verzoen mijn zonden en genees mijn ziel,” (Ps. 41:5).

Ach! mocht het u dan nog eens behoefte worden, om uitgekled en aan uzelf ontdekt te worden, en zo te leren roepen om pardon en genade. O, mens! medezondaar! gij weet niet, dat gij zijt arm, jammerlijk, ellendig, naakt en blind, en daarom verfoeit gij duizendmaal uw naasten, en gij vergeet uzelf; en dat verraadt diepe blindheid en hoge dunk van uw eigen ingebeelde goedheid, die gij nochtans geenszins bezit. Gij kunt het dus stellen zonder Christus, en bewandelt alzo een weg des doods.

B-Nu zullen wij, in de tweede plaats, de taal van onze tekst beschouwen, als een bekende taal voor heilbegerige zielen.

Achab verfoeide zijn afgoderij en moordzucht, gepleegd aan Naboth, nadat zijn geweten door middel van het Woord des Heeren ontwaakt was. Judas verfoeide zijn gierigheid, door welke hij zijn Meester had verkocht; en berouw hebbende wierp hij, onder een naar geklag de zilveren penningen weer in de tempel, ging heen en verworgde zichzelf. Ezau verfoeide zijn dwaasheid, door welke hij zijn recht van eerstgeboorte had verkocht; maar Job verfoeide *zichzelf*, verfoeide zijn eigen hart, als de bron en oorzaak, waaruit al zijn kwaad was opgeweld; en had berouw, smart en leedwezen over al zijn zonden; hoewel hij zeker wist, dat hij er nimmer om zou verloren gaan, maar zeker zalig worden; gelijk te zien is Job 19:25-27. Ziet, zo is het met al Gods volk en ook met de zwakke en kleingelovige zielen. Niet alleen deze of die zondige daad, dit of dat bijzonder gebrek, waaraan zij zich schuldig vinden, maar bijzonder hun diep verdorven hart, dat de bron en oorsprong is van alle zondige

gebreken, en waardoor zij zich in de treurige noodzakelijkheid bevinden, om al hun dagen gebrekkige zondaren te blijven; dat hart, zeg ik, is het voorwerp van hun verfoeiing, smart en leedwezen.

Ja, zoekende zielen! kent gij dat niet, om uw eigen hart, als de zit- en woonplaats van al uw verdorvenheden te verfoeien, en bij Jezus aan te klagen? Hebt gij geen berouw van uw bedreven, maar bijzonder van uw dagelijkse zonden? Zoudt gij vóór en boven alle dingen, niet gaarne uw hart gereinigd hebben door Jezus' bloed en reinmakende Geest? Is de volle Jezus u niet dierbaar en bij tijden zo onmisbaar, dat gij met Asaf zegt: „*Wie heb Ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op de aarde*”. Is ware Evangelische heiligmaking niet de lust en keus van uw ziel? Jaagt gij daar niet naar of gij die ook grijpen mocht? O, houdt dan moed, want dit is het beginsel van de weg naar de hemel.

Hier begint de Heilige Geest Zijn werk in de ziel, en leert de mens zichzelf veroordelen; en dan zegt de Heere Jezus, die zichzelf veroordeelt zal niet veroordeeld worden. Dit moogt gij tot uw troost opmerken; en voorts raad ik u, om bij de Heere aan te houden, om Zijn licht en nadere ontdekking, en om doorbrekende genade, waardoor de ziel zich aan Jezus mag kwijt bevinden, om also alle naarstigheit te bewijzen, tot de volle verzekerdheid der hoop tot den einde toe, (Hebr. 6:11). De Heilige Geest leert de mens berouw te hebben, van zichzelf te walgen en zichzelf te verfoeien. Maar ook is het Zijn werk, om de ziel gelovig te doen schuilen bij de dierbare Jezus, om de ziel te heiligen en te bereiden voor de hemel, en ook om haar te brengen tot die volle verzekering, waardoor zij haar hemelse erfenis reeds kan zien liggen aan de overzijde van de Jordaan des doods, terwijl zij nog in de woestijn der wereld verkeert.

Heeft die Geest dan in u Zijn werk begonnen, bidt Hem gedurig, dat Hij het krachtig voortzette, opdat gij niet alleen met Job moogt zeggen: „*Ik verfoei mijzelf; mijn oog driuift tot God; — Ik zal mijn Rechter om genade bidden;*” maar dat gij ook met diezelfde man vrijmoedigheid moogt bezitten, om te zeggen: „*Ik weet mijn Verlosser leeft; Ik weet, dat Ik uit mijn vlees God zal aanschouwen; en al doodde Hij mij, ik zou nochtans op Hem hopen.*” Houdt aan bij de Heere, om te ontvangen uit Zijn volheid genade voor genade, (Joh. 1:16). Genade tot nadere ontdekking, genade tot nauwere verbintenis aan Jezus als een dierbare Borg, genade tot gezettere heiligmaking, tot volharding, ten spijt van alle vijanden, en ook tot vrijmoedigheid om te kunnen zeggen: „Ik ben Uwe”, als David (Ps. 119:94); en „die God wiens ik ben,” als Paulus, (Hand. 27:23).

C. Laat ons eindelijk de taal van de tekst beschouwen als de gedurige en aanhoudende belijdenis van al Gods volk.

Met deze taal zijn zij begonnen, toen God hen levend maakte, en zij eerst de voet op de weg naar de hemel begonnen te zetten. Deze taal is nog gedurig in hun mond en hart; en als zij éénmaal op hun doodsbed zullen liggen, voor de deur van de hemel, dan zullen zij nog zichzelf verfoeien, zich als onnutte dienstknechten beschouwen, en alléén hopen op vrije genade in het Borgbloed van Christus. Abraham beschouwt zich als stof en as. David klaagt, dat zijn zonden meer zijn dan de haren van zijn hoofd. Johannes zegt: *indien wij menen, dat wij geen zonden hebben, zo misleiden wij onszelf*. Petrus roept: *Heere! ga uit van mij, want ik ben een zondig mens*. Jakobus belijdt *nog dagelijks in velen te struikelen*. Paulus verklaart zich *nog een ellendig mens te zijn*; en zo is het aanhoudend met alle godzaligen gesteld; hoewel ik daarbij moet zeggen, dat ons hoogmoedig vlees daartegen in strijd staat, en zich niet gaarne zo verfoeid wil hebben. Ook moet ik zeggen, als het zelfverfoeien, zelfwalgen en

zelfveroordelen wat meer hartelijk en aanhoudend was, en niet telkens zozeer door de bedorven natuur werd tegengehouden, dan zou men niet zoveel krullen en strikken aan het lichaam der vromen vinden; dan zou de liefde tot het aardse goed, bij de vromen, ook zo groot niet zijn; ook zouden zij dan nooit lust hebben om met elkaar over geringe bijzaken zo te twisten en te kijven; maar dan zou er meer kunnen gezegd worden: *Ziet hoe goed, hoe lieflijk is het, dat broeders ook samen wonen.* Nochtans is het waar, dat het werk Gods de vrome mens naar het nieuwe deel in de laagte brengt; hem gedurig een kind maakt, en zichzelf ook over zijn deugden leert verfoeien.

En nu, Godvruchtigen! komt, laat ons eens zien, hoevele rechtmatige redenen en oorzaken er al bij ons zijn, waardoor wij al weer gedurig bij vernieuwing geroepen worden, om onszelf te verfoeien en berouw te hebben in stof en as.

Ach! wie zijn wij toch en wie moesten wij zijn! Komt, let eens op de volgende zaken, *vooreerst*, ach! hoe groot is onze dorheid en dodigheid! Menigmaal staan wij met de wereld in ons hart van ons bed op, en wij gaan daarmee ook weer naar ons bed toe. Ach! hoe lauw en dodig brengen wij onze kostelijke reistijd naar de eeuwigheid door; wat hebben wij weinig liefde en hoogachting voor die trouwe Heere Jezus, die Zijn ziel tot een rantsoen gaf voor onze zonden, die onze naam beleed, toen Hij aan de geselpaal stond, en die ook belijden zal in de dag aller dagen; hoewel wij ons zo menigmaal Zijner schamen voor de wereld. O, als wij zo eens acht geven op ons ellendig doorbrengen van onze schone tijd, dan mogen wij waarlijk wel, met Job, onszelf verfoeien en berouw hebben in stof en as.

Ten tweede. De Heere heeft gezegd: „bidt om de vrede van Jeruzalem,” (Ps. 122:6). Het is dus onze roeping om de belangen van het geestelijke Sion op het harte te dragen; blijdschap en vreugde te hebben, als wij horen dat het hier of daar de Kerk wel gaat, en leed en rouw te dragen over de treurige toestand waarin Gods Kerk thans verkeert; gedurig biddende om haar uitbreiding en haar vrede. Maar, ach! hoe groot is ook in deze onze schuld. Abraham bleef staan voor het aangezicht des Heeren, en wij missen dit zo doorgaans. Nehemia was uit vergelegen landen gereisd, om wat goeds voor Jeruzalem te zoeken; en wij verkeren zo belangeloos onder de toestand der kerk van God, en dus is er ook in deze dubbele reden, om met Job te zeggen: Ik verfoei mij en heb berouw in stof en as.

Ten derde. Ach! wat hebben wij maar weinig liefde tot het volk van God, waarvan onze onverdraagzaamheid en het haastig aannemen en voortvertellen van kwade geruchten de zekere bewijzen zijn; ook om deze reden behoren wij onszelf te verfoeien en berouw voor God en mensen te tonen.

Ten vierde. O! wat al schuld is er onder Gods volk in het godzalig voorgaan en opvoeden van hun kinderen, met wie zij eenmaal voor de rechterstoel van Christus zullen verschijnen.

O, Vaders en Moeders! hoort eens wat Job deed, als zijn kinderen maaltijden gehouden hadden op hun geboortedagen: „Dan vergaderde hij al zijn kinderen en offerde brandofferen naar hun aller getal, en dan bad hij voor hen, zeggende: misschien hebben mijn kinderen gezondigd,” (Job 1:5). Hebt gij ook wel zulk eene tere zorg over de welstand van de arme zielen uwer kinderen; of volgt gij wellicht meer het voorbeeld van Eli, de hogepriester, van wie de Heere klaagde: „Hij eert zijn zonen meer dan Mij;” (1 Sam. 2:29) „en als zijn zonen zichzelf hebben vervloekt gemaakt, zo heeft hij ze niet eens zuur aangezien.” (1 Sam. 3:13). Hoe is het, vrome Ouders! maken uw kinderen zich mogelijk ook vervloekt door hun zonden? Waar zijn ze op dit ogenblik, terwijl gij dit leest? Lopen ze ook langs de weg of zitten ze in de herberg of in een andere ijdele plaats? En bemoeit gij u dan daar zo weinig mee, dat gij ze misschien ook niet eens zuur aanziet, veel minder voor hen bidt en hen tot bekering

opwekt? Wat zegt gij! is er ook in deze geen reden, om de belijdenis van Job tot de uwe te maken, in de woorden van onze tekst?

Ten vijfde. Gij, Vaders en Moeders niet alleen, maar ook wij allen tezamen behoren onszelf te verfoeien en voor God en mensen te tonen, omdat het heil en de welvaart van de onsterfelijke zielen onzer huisgenoten en bloedverwanten ons maar al te zeer, weinig ter harte gaat. Ach! wat zijn wij toch harde en ellendige mensen, dewijl wij zo menigmaal met droge ogen en een koud hart kunnen aanzien, dat de vaders en moeders, echtgenoten en kinderen, of broeders en zusters met hun zorgeloze zielen de hel te gemoet wandelen. Ach! mochten wij onze wegen onderzoeken en wederkeren tot de Heere, (Klaagl. 3:40).

Ten zesde. Het is nodig, om onszelf te verfoeien, omdat wij door traagheid en luiheid zo weinig kennis hebben in die waarheden, die zo nodig zijn, om gekend en goed verstaan te worden. God gaf ons Zijn Woord en zo vele kostbare boeken, opdat wij ons onder biddend opzien tot Hem zouden oefenen in de kennis der waarheid; en nochtans blijven wij onder zo vele kostbare hulpmiddelen nog zeer dom en onvatbaar. Ik zeg dit niet tegen zulke vromen, die wel gaarne in de waarheid zouden geoefend zijn, maar die weinig vatbaarheid en een zeer slecht geheugen hebben; maar tegen zulke vromen, die door luiheid hun tijd verzuimen en lusteloos verkwisten, zeg ik met Salomo: ga tot de mier, gij luiaard! zie haar wegen en wordt wijs, (Spreuk. 6:6).

Indien gij wilt voortgaan, om te belijden, dat Gods Woord uw zielenspijs is, slaapt dan wat minder, loopt wat minder ledig bij de weg en zoekt wat meer kennis der waarheid te verkrijgen tot eer van God, die u de onderzoeking der Schrift bevolen heeft; tot troost van uzelf en tot nut van uw medereizigers; dewijl toch de Heere gezegd heeft: „Doe handeling met uw talent, totdat Ik kom," (Luk. 19:13).

Ten zevende. Godzaligen! hoe nodig is het, om onszelf te verfoeien, als wij eens nagaan, hoe ontevreden en ondankbaar wij doorgaans zijn in de weg, die de Heere met ons houdt. Ach! hoe zelden zijn wij het met de Heere eens, en hoe menigmaal miskennen wij Zijn zegeningen.

Ziet, in al deze en vele andere zaken hebben wij gedurig nodig, om onszelf te verfoeien en berouw te hebben in stof en as; en was de weg naar de hemel niet een weg van vrije genade, wij zouden nimmer binnen komen. Maar nu hopen wij eenmaal te zingen:

„Wij steken 't hoofd omhoog en zullen d'eerkroon dragen,
Door U, door U alléén om 't eeuwig welbehagen."

Nu, ik hoop, dat de Heere dit ellendige zegenen zal tot Zijne eer, om Jezus' wil.

LOF DER VRIJE GENADE.

O, wat is er red'lijkheid
In die Godsdienst, die ons leidt
Tot de kennis van ons niet,
Maar in Gode 't alles ziet! (Jac. 1:17).

O, hoe wel komt 't overeen
Met des Heeren Jezus reen
Arm te zijn, al deed men 't al
Wat ons Godes wet beval! (Luk. 17:7-10.)

O, wat geeft het aan de ziel
Steun, dat, schoon ze daag'lijks viel,

Gods gena nooit uit haar vaart,
Maar haar in Gods kracht bewaart! (1 Petr. 1:5)

O, wat troost het ene geest,
Die voor 't oordeel is bevreesd,
Dat Gods vrijspraak niemand weert,
Die zich maar oprecht bekeert! (Joh. 6:37)

O, wat schaft het grote baat
Aan de zondaar buiten raad,
Dat er echter bij één Held
Nog voor hem is hulp besteld! (Ps. 89:20)

O, wat geeft het billijk eer
Aan de vrije Opperheer,
Dat het schepsel niets verwacht
Dan uit Zijne gunst en kracht! (2 Cor. 3:5)

O, wat valt het sterven zoet,
Als m' op geen gebrek'lijk goed
Van zijn eigen daden steunt,
Maar alléén op Jezus leunt! (Gen. 49:18)

O, wat staat die grondsteen vast,
Waarop hel en duivel bast!
O, wat vloeit er honig uit
Gods standvastig Raadsbesluit! (Rom. 8:29 en 30)

O, met wat eerbiedigheid
Zal God worden dank gezeid,
Als de ziel het lijf verlaat,
En vooraf ten hemel gaat! (Luk. 23:43)

O, wat zal de vreugde groot
Wezen, als uit 's aardrijks schoot
't Lichaam met de ziel verrijst,
En Gods heilgift eeuwig prijst! (Openb. 5:9)

Zulk een Godsdienst roemt God meest
Zulk een Godsdienst troost den geest
Krachtigst van 't begin tot 't lest,
Zulk een Godsdienst lust mij best. (Tim. 1:15 en 16) Anno 1729.

Overgenomen uit de Stichtelijke Gedichten van Mr. Pr. DE LA RUË.

4. DE ZWAKKE CHRISTEN SCHUILENDE BIJ DE HEERE

OEFENING OVER Ps. 119:116^a

VOORAFSPRAAK

Wij zingen in het berijmde achttiende vers van Psalm 119: „Schraag op dat spoor mijn wankelende gangen." Ach! ja, als een wedergeboren mens zijn weg eens terugdenkt, hoe menigmaal waren zijn gangen waarlijk wankelende gangen. Hoe menigmaal moet hij zeggen met Asaf: „Mijn voeten waren bijna uitgeweken; mijn treden waren bijkans uitgeschoten," (Ps. 73:2). Hier heb ik gestaan op de rand van afval, en daar weer op de rand van wanhoop; en ach! wat zou er van mij geworden zijn, indien de Heere mij niet genadig had bewaard; en wat zou er nog van mij worden, indien ik door mijn eigen kracht moest staande blijven.

Één van de koningen Israëls zei eens tegen een hoogmoedige vijand: „Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die zich losmaakt," (1 Kon. 20:11). zo is het in het natuurlijke; die de wapenen nog pas aangordt en de strijd nog moet beginnen, mag zich nog over de zegepraal, die hij denkt te behalen, niet beroemen, gelijk iemand, die wezenlijk de strijd geëindigd en de overwinning behaald heeft; en daarom zich losmaakt, de wapenen ontgordt en van zich legt. Maar zo is het ook in de geestelijke strijd; daarvan mag ook wel gezegd worden: „Die zich aangordt, beroeme zich niet, als die de wapenen afgordt en de strijd geëindigd heeft."

Een jong Christen kan wel eens te hoog zeil voeren en te gunstig denken over zijn lust, liefde en vurigheid, en wel eens een stoute sprong doen, omdat hij nog het gevaar niet kent; zich pas aangegord hebbende, kan hij wel eens over de overwinning zich beroemen, als een die reeds aan het einde van de strijd is en de wapenen neerlegt. En wordt hij later 's vijands list en sterkte en zijn eigen machteloosheid en geneigdheid tot de zonde gewaar, en moet hij onder Goddelijke verberging en donkerheid verkeren; dan is hij soms weer moedeloos uit het veld geslagen, geeft het bijna op en denkt nog eeuwig om te komen. Beter zouden wij doen, dunkt mij, als wij nooit gunstig over onszelf dachten; nooit laag op anderen vielen en gedurig naar de Heere opzagen; bij Hem schuilden en van Hem ondersteuning afsmeekten in elke weg en elke omstandigheid, waarin wij verkeren; en dan ook nooit zover alle hoop en moed verloren. Dit hopen wij nader in te zien.

TEKST: Ps. 119:116^a. *Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.*

In de overdenking van deze tekstwoorden zullen wij op de volgende zaken acht geven.

- A. Vooreerst op het gebed van de dichter;
- B. Dan op zijn geloof;
- C. En eindelijk op zijn godvruchtig oogmerk.

A. Belangende ons eerste stuk, het gebed van de dichter, in onze tekst, is: om *ondersteund te worden*. Iets of iemand te ondersteunen is het of hem staande te houden en voor vallen te bewaren, of, bijna gevallen zijnde, bij de hand te grijpen, weer op te richten en staande te houden. Zo leest men van een ondersteunen op het ziekbed, (Ps. 41:4) en van vallenden te ondersteunen, (Ps. 37:24). Als nu David, of wie de dichter van deze Psalm ook zijn mag, in onze tekst om ondersteuning bidt, en

als ook elk wedergeboren mens met de dichter nog dagelijks van de Heere die ondersteuning afsmeekt, dan zal zulks, naar mijn inzien, onder meer andere dingen, vooral de volgende zaken te kennen geven.

Vooreerst. Zij voelen zich behoeftig en zwak naar het lichaam en hebben daarin dagelijks de Goddelijke ondersteuning nodig om van de ene dag tot de andere te kunnen bestaan. Onze kracht is geen stenen kracht en ons vlees is geen staal, maar wij bewonen slechts lemen huizen en onze grondslag is in het stof. Het zitten voor de tocht van een gebroken ruit of iets anders, dat maar een geringe zaak is, veroorzaakt ons niet zelden een zware ziekte en brengt ons tot nabij de dood. Wij zijn zwakke en sterfelijke mensen, die aan allerlei krankheden en kwalen onderworpen zijn; ons leven is niet anders dan een gestadige dood; en eerlang dalen wij met alle Adamskinderen, gelijk ons ganse voorgeslacht, in het donkere graf. Zullen wij dan enige jaren leven onder de mensen; zullen wij ons werk verrichten in het beroep, waarin de Voorzienigheid ons gesteld heeft; zullen wij reizen en trekken door de wereld; koude en hitte verdragen en moeilijke posten waarnemen? Ach! hoe nodig is het dan van dag tot dag en van uur tot uur door de Goddelijke hand ondersteund te worden, ondersteund door spijs en drank en ook door gezondheid en krachten, die ons door de Heere moeten gegeven worden. En mij dunkt, het is zo goed, ook in dit opzicht, zijn zwakheid en afhankelijkheid te kennen, gedurig naar boven op te zien en om des Heeren ondersteuning te bidden.

Ten tweede. De wedergeboren mens heeft een beroep waar te nemen in de wereld; hij moet in het zweet van zijn aanschijn zijn brood eten; hij moet als een dienstknecht een heer dienen, of als een heer dienstknechten in zijn werk hebben; hij moet koophandel drijven, of een post in de regering waarnemen, of onder het krijgsvolk koning en vaderland dienen, of slechts een geringe dagloner zijn; elk naar dat de Voorzienigheid hem in zijn werk geplaatst heeft. Maar in dit alles moet hij eerlijk en trouw zijn. Hij moet in zijn stand zó leven, dat hij nagezien kan worden. Hij moet leven zonder aanstoot te geven in enig ding, naar Paulus' woord, (1 Cor. 10:31). Gelijk het dan ook zijn keus en begeerte is, om in alles eerlijk te wandelen, (Hebr. 13:18). Maar nu, hoe nodig heeft hij dan ook, om ook in dit opzicht dagelijks te bidden, dat de Heere hem moge ondersteunen. De blinde wereld weet daar niet van, maar steunt op eigen bekwaamheid, en houdt met de koning van Babel haar eigen kracht voor haar God, (Hab. 1:11). Maar iemand, die zichzelf kent, die heeft gedurig God nodig, en smeekt gedurig, dat die hem zal ondersteunen om zijn werk te kunnen doen, en om met een vrij geweten te leven; handelende met andere mensen, gelijk hij wil, dat men ook met hem zal doen.

Ten derde. Heeft een Christen, als lid der maatschappij en als ambachtsman, ondersteuning van de Heere nodig; hij heeft zulks niet minder nodig als lid van Jezus' duurgekochte kerk, als Christen, wiens roeping het is, om als een licht te schijnen in een krom en verdraaid geslacht. Zeker, hij moet recht en gerechtigheid beminnen en betrachten, en hij draagt een natuur om, waarin de zaden en wortels van het tegendeel huisvesten. Hij moet de eer en leer van de Heere Jezus zoveel in hem is verbreiden en aan de mensen vragen of zij niet een Zaligmaker nodig hebben, en hun aanprijzen om eens de proef van Jezus' gewilligheid te nemen. Hij moet zijn medezondaars dagelijks waarschuwen voor de toekomende toorn en vermanen om, in het heden der genade de Heere te zoeken, eer de enge poort voor eeuwig een gesloten poort zal wezen, die nooit weer zal geopend worden. Hij moet vloekers, dronkaards en hoereerders bestraffen, wel met zachtmoedigheid en voorzichtigheid, maar ook met al de ernst, die hem mogelijk is, zonder rijk of arm te ontzien. Hij moet in zijn huis als een licht schijnen, zijn kinderen en dienstboden in de vreze des Heeren voorgaan, en met de

weg ten hemel bekend maken. Met één woord, hij moet als reiziger naar de Rechterstoel van Christus en naar een nimmer eindigende eeuwigheid, met allen, die hem omringen, alles doen wat zijn hand vindt om te doen, met al zijn macht; wetende dat er geen verzinning, wijsheid noch wetenschap is in het graf, daar hij heengaat, (Pred. 9:10). En zou hij dan niet nodig hebben om gedurig ondersteuning van boven af te smeken, daar hij zich toch onbekwaam bevindt tot alles, waartoe de Heer hem roept. David, ziende wat hij aan zijn medezondaars verschuldigd was, en hoe nodig hij ze moest leren, bestraffen en vermanen, en tevens hoe vreesachtig en onbekwaam hij zich bevond, bad tot de Heere: „De vrijmoedige Geest ondersteune mij, zo zal ik de overtreders Uw wegen leren, en de zondaars zullen zich tot U bekeren. Heere! open mijn lippen, zo zal mijn mond Uw lof verkondigen," (Ps. 51: 14, 15 en 17). En zo bidden ook alle vrome mensen, omdat ze weten, dat zij vreesachtig zijn, daar zij vrijmoedig moesten zijn, en onbekwaam tot elke plicht, waartoe zij dus ondersteuning en bekwaammaking nodig hebben.

Ten vierde. Heeft een vroom mens om die Goddelijke ondersteuning te bidden in een weg van lichamelijke en geestelijke tegenspoed. Er wordt in Ps. 41:4 beloofd, dat de Heere de rechtvaardigen zal ondersteunen op het ziekbed. Dit leert ons, dat de Heere Zijn volk niet verlaat op het ziekbed; maar ook, dat Hij hen niet verschoont van het ziekbed; maar dat zij telkens daarop gelegd worden; gelijk ook de ondervinding van alle tijden geleerd heeft. De zoon van de Sunamietische vrouw moest klagen: „Mijn hoofd! mijn hoofd!" (2 Kon. 4:19). Elisa was krank geweest van zijn krankheid, van welke hij stierf, (2 Kon. 13:14). Hizkia was krank tot stervens toe, (Jes. 38:1). En zo moet al des Heeren volk wel eens telkens de zwakheid van hun lichaam en de pijnlijke gevolgen der zonde ondervinden, en met die Sunamietische zoon roepen: „Mijn hoofd! mijn hoofd!" of met de profeet: (hoewel in een ander geval) „Mijn ingewand! mijn ingewand!" (Jer. 4:19), of met David: Mijn darmen zijn vol van verachtelijke plagen," (Ps. 38:8). En niet alleen zijn zij aan krankheid, maar ook aan allerlei kruis en tegenspoed hier op aarde onderworpen. Als de kinderen om brood vragen en de vader heeft het niet om te geven, dan wordt het een zaak om Christen te blijven, op de Heere te vertrouwen en in Zijn weg te berusten. En evenwel, Bijbel en ondervinding leren ons, dat het met tegenspoed en armoede ver kan gaan met een kind van God; zodat het, ten minste voor een tijd, buiten mogelijkheid kan zijn, om zijn schuldeisers te voldoen, en nauwelijks weet, hoe van de ene dag tot de andere te leven. In 2 Kon. 4:1 vinden wij een arme klagende weduwvrouw, die klaagde over het treurig verlies van haar godvrezende man, en tevens, dat zij onmogelijk de schuldheer kon voldoen, die nu gekomen was om haar beide zonen tot knechten te nemen, ter voldoening van de schuld. Ach! leert hier, hoe bang het er wel eens kan uitzien met mensen, die de Heere vrezen. En als God geen ondersteuning gaf in zulke wegen, dan zouden zij in hun druk vergaan. Doch niet alléén lichamelijke, maar ook geestelijke tegenspoed is dikwijls het droevig lot van des Heeren gunstgenoten, waarin zij aan hemelse ondersteuning de dringendste behoefte hebben. De Heere Jezus is wel altijd met zijn volk, verlaat hen nimmermeer en bewaart ze in Zijn kracht tot zaligheid; nochtans voelen zij niet altijd die nabijheid, maar kennen, wat het gevoel betreft, een gaande en komende Jezus, een onderscheid tussen licht en donkerheid, een geestelijke verlating en verberging van des Heeren aangezicht; zodat zij in overdenking, gebed, gehoor der waarheid en andere verrichtingen die hemelse invloed aan het hart missen, die hen vroeger zo verkwikte en hun werk zo voorspoedig maakte. Hier op volgt dan ook doorgaans een treurigheid en moedeloosheid, onder dat Godsgemis, die de wereld niet kent; maar die Gods erfdeel zo neergebogen doen gaan, en met David doen klagen: „wat buigt gij u neder, o mijn ziele," (Ps. 42:6). En gaf de Heere in zulke wegen geen verborgen

ondersteuning, zij zouden het werk opgeven, zich van de gezelschappen der godzaligen onttrekken, gebed en onderzoek der waarheid nalaten, en, óf tot wanhoop overslaan, óf weer de wereld inzakken.

Ten vijfde. Genadige ondersteuning heeft elk bekeerd zondaar ten allen tijde nodig in de geestelijke strijd, tegen zijn drie hoofd- en doodsvijanden: de wereld, de duivel en hun eigen inwonend bederf, 't Is voor de Christen zelden tijd, zonder strijd. De weg ten hemel wordt nergens vergeleken bij een rustbed, maar wel bij een loopbaan, (1 Cor. 9:24), of bij een slagveld, daar wij moeten winnen of sterven; (1 Tim. 6:12), en daar wij geweld moeten doen om binnen te komen; (Matth. 11:12), en waar de duivel rondom ons gaat, als een leeuw om ons te verslinden, (1 Petr. 5:8). Dan eens is het zwakgelovig hart in deze strijd twijfelmoedig, of zijn werk wel waarheid is, en vreest dat hij nog tot dat Agrippa's geslacht zal behoren, dat maar *bijna* bewogen is, om een Christen te worden; of tot dat Bileams geslacht, dat maar wenst en hoopt om de dood der oprechten te sterven; of tot dat Demas' geslacht, dat vroeg of laat de wereld weer lief zal krijgen. Dan weer wordt de heilzoekende mens aangevallen met godslasterlijke gedachten, die hem zelfs in zijn eenzaam gebed in zijn hart opkomen, of hij kan geen geloofsoog op Jezus krijgen en de weg der verzoening schijnt hem zo gesloten, of hij voelt tot zijne smart nog zoveel zonden in zich woelen, die hem wel, met Paulus, (Rom. 7:13) „de dood zijn geworden," en, „een plaag des harten", gelijk de wijze koning zei, (1 Kon. 8:38); maar die hij toch onmogelijk laten kan, óf hij voelt zich zo dodig, dat hij gans onbekwaam is tot zijn plichten, en er schijnt zulk een scheiding te bestaan tussen God en zijn hart; óf de wereld trekt hem zo af van zijn plicht, dat hij moet klagen zo weinig van dat ware vreemdelingsbestaan te hebben, en nog zozeer te kleven aan de dingen dezer aarde.

In dit alles moet de ziel zeggen: Heere! ondersteun mij toch; schraag toch mijn wankelende gangen; bewaar mij voor wanhoop en afval; leer mij de goede strijd strijden en altijd aan U verbonden blijven.

Ten zesde. Als de dichter in onze tekst om ondersteuning bidt, dan geeft hij ook dit te kennen, dat hij zelfs geen benen heeft om te staan, geen ogen om te zien en geen handen om vast te houden; dat hij een arm, machteloos zondaar is: een kan-niet, een weet-niet, een wil-niet, die alles van boven moet ontvangen, en anders onbekwaam is voor de aarde en ook onbekwaam is voor de Kerk en ook voor de hemel. Maar ook geeft zijn gebed om ondersteuning te kennen, zijn vertrouwen, dat alles bij de Heere te vinden is, dat hij geen andere weg wist, om met zijn nood en zijn zwakheid heen te vluchten dan naar die God, die hem van zijn jeugd af had geleid en bewaard, uit menigvuldige bezwaren had gered en door Wie alléén hij ook, in het geestelijke was, die hij was, en Wiens ondersteuning hij ook benodigd bleef ten einde toe.

B. Laat dit genoeg zijn van ons eerste stuk, van des dichters gebed, en laat ons nu in de tweede hoofdzaak letten op des dichters geloof, hetwelk wij vinden in die woorden: *naar Uw toezegging.* Hier vinden wij hem dan gelovig pleiten op des Heeren Woord en toezegging, die beloofd heeft, om Zijn volk in elke omstandigheid de nodige ondersteuning te geven. Hij belooft: „ter sterkte te zijn in de dag der benauwdheid", (Nah. 1:7). Hij belooft: „de Heere ondersteunt de rechtvaardigen. Als hij valt, dan wordt hij niet weggeworpen, want de Heere ondersteunt zijn hand", (Ps. 37:17 en 24). Hij belooft: „Zijn volk te bewaren en hun te zijn als de schaduw aan hun rechterhand", (Ps. 121:5). Hij belooft: „Ik zal u niet begeven noch verlaten," (Joz. 1:5). Nu vinden wij de vrome dichter op deze en dergelijke toezeggingen gelovig pleiten, en als het ware zeggen: Heere! ik ben machteloos en ellendig en zonder U kan ik niet gaan noch

staan; maar Gij hebt beloofd: „te zullen dragen en redden", (Jes. 46:4). „En nu dan Heere! doe, zoals Gij gesproken hebt", (2 Sam. 7:25).

Ziet, zo doet het geloof, zowel het zwakke als het sterke; het zet de Heere eerbiedig vast op Zijn eigen Woord en toezegging. Een arme ziel, die met zichzelf te doen gekregen heeft, die de dienst der zonden van harte moe geworden is, die zijn schuld en onmacht heeft leren kennen, en Jezus nodig keurt voor zijn arme schuldige ziel, als hij enigszins gelovig werkt, dan pleit hij, met David, eerbiedig op des Heeren toezegging. Vindt hij zijn hart vuil en zichzelf buiten mogelijkheid om het te reinigen, hij zoekt het voor Jezus' voeten neer te leggen, en pleit op die toezegging, daar de Heere belooft: „De drek der dochter Sions te zullen afwassen, en weg te nemen de bloedschulden Jeruzalems", (Jes. 4:4). Vindt hij zijn schuld groot en nog dagelijks aanwassende, hij pleit al biddende op die toezegging des Heeren: „Daar de zonde meerder is geworden, daar is de genade Gods veel meer overvloedig geweest", (Rom. 5: 20). Ach! de gelovige ziel ziet zulk een genoegzaamheid en berekenbaarheid in Jezus' bloed en verdiensten, dat zij bij die Persoon schuilt, zich aan Hem opdraagt en overgeeft, dagelijks, zo goed zij kan.

Gevoelt hij in zijn hart, dat hij voorneemt om, als een bedelaar, aan de deur van Jezus op genade te wachten, en met Petrus te zeggen: „Heere! tot wie zal ik heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens", (Joh. 6:68), dan hoopt en pleit hij op die toezegging des Heeren, „dat zij niet beschaamd zullen worden, die op de Heere wachten", (Jes. 49:23). Voelt hij integendeel zijn hart onbuigzaam, treurt hij, omdat hij niet treuren kan, en is hij ongevoelig onder de middelen der genade, ook dan nog, als zijn geloof weer enigszins begint het zwakke hoofd boven de golven uit te steken, geeft het hem moed, dat de Heere belooft te roepen: „De stijven van harte, die ver zijn van de gerechtigheid", (Jes. 46:12).

Ach, zo in alle omstandigheden op de Heere te zien, Hem onze nood te klagen en op Zijn Woord en genade te pleiten, is zo heilzaam en voordelig; en dit is ook de aard van het arme zondaarsgeloof; daar integendeel het ongeloof ons moedeloos hart van de Heere afdrijft, Zijn Woord geloof ontzegt en ons meer en meer doet verkouden en verstijven.

Zo deed dan ook de vrome man in onze tekst, die biddende de Heere bepaalt bij Zijn toezegging, als een God, die niet liegen kan, en op Wiens genade, trouw en macht hij ongestoord bleef wachten, als een wachter op de morgen; totdat hij zich volkomen gered zou bevinden in de zalige toekomst.

C. Nu nog, in de derde plaats, een woord van des dichters *godvruchtig oogmerk*. Ondersteun mij naar Uw toezegging, zegt hij, *opdat ik leve*. Zijn oogmerk dan, waartoe hij ondersteuning begeerde, was, opdat hij mocht leven. Maar hoe te leven? Te leven in de zonde? Nee! dat was zijn leven niet meer; de zonde was hem de dood geworden; maar hij begeerde te leven:

Ten eerste. In des Heeren gunst en het gevoel daarvan aan zijn hart. Hij verlangde die vrede Gods van binnen te gevoelen, die alle verstand te boven gaat, en die de mens, die deze vrede door 't geloof bezit, veel rijker maakt, dan koningen en keizers, die God niet kennen.

Ten tweede. Hij begeerde te leven in des Heeren dienst en in gehoorzaamheid aan Zijn wet, die hij lief had. O ja, dat is toch de keus van 't nieuwe leven, al moet een wedergeboren mens voor God en zijn naasten belijden, dat zijn heiligmaking zo klein is, dat ze niet bezienswaardig is; nochtans, hij kiest dagelijks des Heeren dienst en jaagt naar de volmaaktheid, of hij die ook grijpen mocht.

Ten derde. Hij verlangde te leven tot nut en stichting van zijn naasten. Geen aanstoot gevende in enig ding, maar recht en gerechtigheid doende; alle zachtmoedigheid bewijzende jegens alle mensen; al zijn naasten dienende door de liefde en hun nut zoekende voor de tijd en voor de eeuwigheid.

Ten vierde. Hij begeerde te leven tot bevordering van de troost voor zijn eigen hart. Hij wist, dat vromen niet goedkoop zondigen; maar dat het voor hen zo kwaad en bitter is de Heere te verlaten; en integendeel, „dat zij grote vrede hebben, die Gods wet beminnen," (Ps. 119:165). Want, „wie zijn weg wel aanstelt, die zal God Zijn heil doen zien." (Ps. 50:23)

Ziet, als de mens zo leeft, al is het dan ook nog tot zijn smart met vele gebreken, dan kan hij eerst recht gezegd worden te leven; anders is toch zijn leven een rechte doodstaat, die hem ook eindelijk in de eeuwige dood brengen zal. Dit leven was nu de vrome dichter dierbaar geworden; en hoewel hij reeds lange tijd zo geleefd had, zag hij evenwel nog zoveel gebrek in zijn leven en wandel, dat hij nog nodig keurde, om te bidden om de vermeerdering en versterking van dit leven; en daartoe zag hij des Heeren ondersteuning zo nodig te hebben, dat hij niet kon nalaten om te bidden: *Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.*

TOEPASSING

Ach! hoe weinigen, aan David gelijk, worden er in onze dagen gevonden! Ja, hoe weinigen wellicht van degenen, die dit lezen, die ook behoefte hebben om met en voor de Heere te leven. Ach! luistert eens, mijn vrienden! naar hetgeen ik u vragen wil. Eerst dan:

Gij kinderen, jongelingen en jonge dochters! Kent gij het al, om met de dichter de Heere aan te lopen? Hebt gij al begeerte gekregen om met en voor God te leven? Heeft het jonge hart al ooit voor Jezus gebogen? Zoekt gij de eenzaamheid al, om daar, in het verborgen, de Heere te voet te vallen en om Zijn Geest te roepen? Velen uwer zullen aan deze zaken nog vreemd zijn en daar ook geen lust in hebben. Maar o! wat zijt gij dan nog ongelukkig, dan is uw leven nog maar een geestelijke dood; en, hoe jong gij ook zijn moogt, dan wandelt gij met grote stappen de eeuwige dood tegemoet. Mogelijk zijn uw lieve Ouders reeds in het graf; mogelijk zijn zij in de hemel voor de Troon; en zult gij dan weigeren om hun voetstappen na te volgen? O! dan gaat gij verloren! eeuwig verloren! en dan zullen nog uw Ouders in het gericht van God tegen u getuigen en uw verderf goedkeuren. Of leven uw ouders nog, en hebben zij wellicht hartzeer over uw ongelukkige toestand? Och! valt dan nog aan hun zijde voor God in het stof, en bidt nog uw Rechter om genade. Hoe 't zijn mag, o, zoekt toch jong de Heere, want welgelukzalig, die 't juk des Heeren in zijn jeugd draagt, en die zich jong aan Jezus en Zijn dierbare dienst verbinden mag. Of wilt gij uw bekering uitstellen en met Felix zeggen: „*Voor ditmaal ga heen*". O, weet dan, dat God wellicht eerlang de onverbiddelijke dood op u zal afzenden als een wandelaar; die zal u brengen, waar gij niet wezen wilt, en daar gij evenwel wezen moet; waar gij gaarne weer vandaan zult willen, en daar gij nochtans eeuwig blijven moet. Of nee, gij zult mogelijk nog lang leven; gij kunt nog oud, gij kunt grijs worden, maar wat dan? Dan zult gij wellicht *nog* zeggen: „*Voor ditmaal ga heen*", totdat de dood komt, en die zult gij dan niet kunnen wegzenden, maar die zal u dan wegzenden uit de wereld naar de hel. Ach! als de zondaar oud en grijs wordt, dan worden zijn leden stijf, en zijn hart wordt menigmaal ook hoe langer hoe stijver en verstokt in de zonden. En ach! wat zou het dan voor u te zeggen zijn, als een oud en verhard zondaar verloren te gaan. Verloren te gaan met zoveel jaren levens en zoveel verwaarloosde genademiddelen

voor uw rekening. Och! zoekt dan de Heere in uw jeugd, opdat gij u niet beklagen moogt in de eeuwigheid.

Gij dienstknechten en dienstmaagden! Och, wordt toch dienstknechten en dienstmaagden van Koning Jezus, want dan zult gij een zo zachte en zoete dienst hebben, dat gij zulk een hier op aarde nog nooit gehad hebt. Een knecht of meid is hier wel eens begerig naar een goede dienst; wel nu, ik weet voor u een zeer goede, zeer zachte en zeer voordelige dienst. Het loon, dat gij daar verkrijgen kunt, is meer dan tienduizend talenten gouds. Het voedsel, dat die Heer geeft, is beter dan de uitgezochteste lekkernij dezer wereld. En behalve dat Zijn dienstwerk zeer licht en vermakelijk is, zo is de Heer ook de allertzachtmoedigste en geduldigste Persoon, die in hemel of op aarde gevonden wordt. Al wie in Zijn dienst komt, die heeft het er zo goed, dat hij er nooit weer vandaan wil. En al is hij ook zeer diep gebrekkig in zijn werk, ja zelfs zó gebrekkig, dat hij niet één enig ding kan goed doen, zo wordt hij nochtans nooit van deze zeer geduldige Heer weggejaagd. Ook wil Hij nog allerlei soort van dienstvolk, van Oost en West, in Zijn dienst aannemen; want hoewel Hij ze volstrekt niet nodig heeft, zo kan Hij er evenwel nog honderdduizenden plaatsen. Ook behoeft gij geen getuigschrift van goed en eerlijk gedrag mee te brengen; want de allerslechtste is daar welkom; en gij dat de aarde draagt. De naam van deze zeer goede en vriendelijke Heer is: Jezus Christus, die eertijds zelf een dienstknecht was, opdat Hij vele dienaren des Satans verlossen zou uit hun harde slavernij. Ach! wendt u dan tot Hem en wordt voor eeuwig behouden, (Jes. 45:22).

Gij mannen en vrouwen! Mogelijk hebt gij al 40 of 50 jaren geleefd, en weet nog niet, wat *leven* is. Nog verstaat gij mogelijk de taal van de dichter niet: „*Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.*” Het leven buiten God is toch maar een dood leven, maar het leven met Christus is een levend leven. O, zoekt dan met haast Jezus, eer gij eeuwig omkomt. Hij is die schat in de akker en die parel van grote waarde; als gij Hem oprecht zoekt, zult gij Hem vinden; en als gij Hem vindt, zijt gij rijk voor eeuwig; maar leeft en sterft gij zonder Hem, dan vindt gij uw plaats onder de verdoemden, waar de rook van hun pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid, (Openb. 14:11).

Gij, ouders! die kinderen hebt. Zegt mij eens, wat zoeken uw kinderen en wat zoekt gij? Mogelijk zoeken uw kinderen de Heere en gij niet. Mogelijk dienen zij God in het verborgen en gij niet. Mogelijk zorgen zij voor de eeuwigheid en gij voor de tijd. Mogelijk hebt gij er onder uw kinderen, die door Gods genade met de dichter van onze tekstpsalm kunnen zeggen: „Ik ben voorzichtiger dan de ouden”, (Ps. 119:100) omdat zij door Gods genade zo voorzichtig zijn geworden, om het huis van hun hoop te gronden op de énige rotssteen Jezus Christus. O, mijn vrienden! moeten dan uw kinderen u voorgaan naar de hemel, en moet gij er zo uw edele ziel aan wagen; moeten uw kinderen éénmaal in de grote dag hun ouders zien verwijzen naar de hel; of zijn uw kinderen onbekeerd en gij ook? Hoe 't zijn moge, er is nog heden een weg van ontkoming; maar de zaak moet u ernst en gemeend worden; en zo bekommerd als gij nu over de wereld zijt, moet gij nog worden over uw zonden, of gij zijt een arme ongelukkige vader en moeder.

Gij, grijsaards! Ik ben blij, dat gij nog leeft. Och! mocht gij daar ook nog eens blij over worden en tevens bedroefd over uw zonden, en dat gij het al zo lang verhard tegen Jezus hebt uitgehouden, en al zoveel treffende middelen op u hebt laten afstuiten. Och! haast u nog tot Jezus, want zelfs nog ter elfder ure neemt Hij zondaars aan. Nochtans moet gij niet denken, dat het bij u eerst de elfde ure is; want dan moest gij het twaalfde deel van uw leven nog voorhanden hebben, en dat zal zeer waarschijnlijk zo niet wezen. Nee! mogelijk is het bij u reeds half twaalf of slechts één

kwartier vóór uw laatste uur, en nog weinige tikjes en dan is uw uurwerk afgelopen. Nochtans moogt gij nog van geluk spreken, want het is nog niet voor eeuwig te laat. Uw schoolgezellen, uw burens, uw ouders, uw broeders en zusters, ja ook mogelijk uw kinderen zijn al lang dood en weg, en mogelijk velen hunner eeuwig ongelukkig! God heeft u nog gespaard, en Hij laat nog aan uw zielen arbeiden. Och! neemt nu nog het korte overschot van uw dagen waar, om Jezus te zoeken en voor de geduchte stap naar de eeuwigheid bereid te worden! *Dat geve God!*

Eindelijk, volk des Heeren! Tot u heb ik twee dingen te zeggen: *Vooreerst*, zie eens terug, hoe u de Heere reeds in duizend wegen ondersteund heeft. *Ten tweede*, zie eens vooruit, hoe nodig gij het hebt om nog alle dagen met de dichter te bidden: „*Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.*”

Vooreerst dan, zie eens terug, hoe de Heere u ondersteunde naar lichaam en geest. Hoe getrouw heeft Hij u ondersteund in uw eerste ontdekkingsweg, toen gij het wellicht zo hard en zwaar had, en de vijand u mogelijk aanzette om maar een einde aan uw leven te maken; toen het u wellicht dagen achtereen zo benauwd was, dat gij niets anders durfde verwachten, dan dat de Heere u stellen zou tot een opgericht toonbeeld van Zijn lang getergde rechtvaardigheid. Maar nee! de Heere gaf ondersteuning en kracht, om bij Hem aan te houden als een arme boeteling. Ja, de Heere gaf uitredding, gaf verlossing, gaf troost en ruimte in de ziel. En hoe heeft hij bij de voortduur uw zwakke zielen, in de zo moeilijke strijd, ten minste zover ondersteund, dat gij nog bij dezelfde keus volhardt, wat er dan ook aan die weg van strijd mag verbonden zijn, en dat gij ook in deze weg wenst te blijven volharden tot aan uw doodsbed toe; en dat gij ook op deze weg telkens zoveel dierbare vertroosting en steun aan uw zielen gewaar werd, meer dan gij immer in de wereld gevonden hebt. Maar ook, aan de andere kant, hoe heeft de Heere u ondersteund als gij in druk- en kruiswegen verkeerde, op smartelijke ziekbedden of anderszins. Ja, op langdurige ziekbedden heeft Hij u ondersteund, weer opgericht en getoond, dat Hij was de Heere, uw Heelmeester, (Exod. 15:26). Ook in sterfgevallen, bij het verliezen van uw nauwste betrekkingen heeft Hij u ondersteund. Toen gij dat van tevoren tegemoet zag, meende gij onder zulk een last zeker te bezwijken; maar toen het sterfgeval u overkwam, hoe zwaar het ook viel, toen ondervondt gij, dat de Heere krachtig bevonden is: „Een hulp in de benauwdheid,” (Ps. 46:2). O, vromen! dit hebt gij ook reeds hier op aarde boven de wereld, dat gij, in wegen van duisternis en benauwdheid, een God hebt om uw nood aan te klagen; een God hebt om bij te schuilen; een God hebt om u te ondersteunen, ook dan, als gij moet klagen: „De wateren zijn gekomen tot aan de ziel, en ik ben gezonken in grondeloze modder, daar men niet in staan kan,” (Ps. 69:2 en 3).

Ten tweede. Ziet ook eens vooruit, hoe nodig gij het hebt om nog dagelijks te bidden: „*Ondersteun mij naar Uw toezegging, opdat ik leve.*” Gij hebt nog het einde van uw weg niet, en gij zijt een arm, machteloos schepseltje. Wie weet, de Satan mocht u aanvallen, uw eigen hart mocht zijn boosheid naar buiten openbaren en de Persoon, in wie alléén uw sterkte is, mocht een weinig Zijn hand van u loslaten. Ach, dan zoudt gij zo dor en zo onstichtelijk beginnen te leven; ja, wat meer is, gij zoudt in zware zonden kunnen vallen, gelijk Noach, David, Petrus en anderen, wier voorbeelden ons ter waarschuwing, als vuurbaken in de zee, staan opgericht, om ons te leren waken en bidden en een lage gedachte van onszelf te hebben, zolang wij hier zijn. O, laat ons met Paulus zeggen: „Dan hulp van God verkregen hebbende, sta ik tot op deze dag,” (Hand. 26:22). Maar laat ons niet roemen over de dag van morgen; want wij weten

niet, wat die dag baren zal, (Spreuk. 27:1). Nu dan, zoekt uw afhankelijkheid recht te leren kennen; spreekt nooit met lage verachting van een ander; hebt medelijden met onbekeerde mensen; leeft in liefde en vrede met allen, die God vrezen; schuilt veel bij de Heere Jezus en smeekt in alles om Zijn ondersteuning, niet alleen om te blijven die gij zijt, maar ook om toe te nemen in geloof en heiligmaking; totdat gij éénmaal voor God in Sion komt, waar ge nooit enig gevaar meer zult behoeven te vrezen, maar waar gij, naar Gods onfeilbare toezegging, verzadiging van troost en vreugde eeuwig zult genieten.

Nu, ik wens, dat de Heere dit geschrevene, vóór of na mijn dood, nog als een gering middel voor mijn medezondaren mocht dienstbaar maken; tot bekering van dode zondaren en tot troost en versterking van Zijn arm volk.

Maar 't vrome volk: in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hunn' wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogste toppunt stijgen. Ps. 68:2a.

5. JEZUS' GELUKKIGE BRUILOFTSGASTEN.

OEFFENING OVER MATTH. 25:10^b

VOORAFSPRAAK

Toehoorder! Worden wij allen zalig? *Gaan* wij allen naar de hemel? Hier op aarde gaat het met ons, gelijk het spreekwoord zegt: Elk huis heeft zijn kruis en elk hart heeft zijn smart. Gedurig moeten wij in vele opzichten tegen wind en stroom in, en genieten niet die rust en voorspoed, die wij zouden wensen. Nochtans als wij maar een goed en zalig einde mogen hebben, dan is na deze spoedig alle druk vergeten; en wij gaan in die rust, die er overblijft voor het volk van God, (Hb. 4:9). Maar niet alle mensen komen in die rust; niet alle en ook niet de meeste mensen worden zalig; en daarom is het zeer nodig veel biddende te onderzoeken of wij op reis zijn naar de hemel of niet. Paulus dankte de Vader, die hem en anderen bekwaam gemaakt had voor het leven in de heerlijkheid, (Col. 1:12). En dit leert ons, dat er zulk een Goddelijke bekwaamaking voor ieder mens zal nodig zijn, en anders zijn wij ongeschikt voor de hemel. Hebben wij nu de bekwaamaking al ondervonden? Is de arm des Heeren al aan ons geopenbaard? (Jes. 53:1). Of zijn wij nog gelijk wij waren, toen wij geboren werden; dat is: alleen boos en ongeschikt voor de hemel? (Gen. 6:5). Er wordt gevraagd, in Joh. 1:22, „wat zegt gij van uzelf?“ Maar ook gij, wat zegt gij van uzelf? Zijt gij een vreemdeling op aarde of niet? Zijt gij een deelgenoot van Christus of niet? Heeft de Vader ook u bekwaam gemaakt voor de hemel, of mist gij die genadige weldaad nog voor uw ziel? Komt, over die Goddelijke bekwaamaking, die wij allen nodig hebben voor de zaligheid des hemels, hoop ik hier nader te handelen.

TEKST: Matth. 25:10^B. *En die gereed waren gingen met hem in tot de bruiloft en de deur werd gesloten.*

Alles is hier geestelijk. De Bruidegom is de Heere Jezus. De bruiloft is de hemel. De gasten zijn ware gelovigen. Hun gereedheid is hun aandeel aan de verzoenende liefde van die Persoon, die met Zijn hart Borg geworden is, om tot God te genaken; (Jer. 30:21) en hun heiligmaking door de Heilige Geest. De deur is hun ingaan in die heerlijkheid, door Christus; en het sluiten ervan geeft te kennen, dat er niemand meer kan ingaan, als de kostelijke genadetijd voor eeuwig voorbij is.

Van de Ark van Noach lezen wij: toen Noach met de zijnen er binnen waren, en ook het bepaalde getal reine en onreine dieren, dat de Heere de deur achter hem toesloot, (Gen. 7:16). Toen was het te laat om voor die vreselijke vloed behouden te worden. Die binnen waren, die waren gerust en veilig, en hadden geen gevaar te vrezen; maar die buiten waren, moesten nu ongelukkig omkomen, want de deur was en bleef gesloten, en het kon niet meer helpen, al kwamen zij voor die gesloten deur klagen en kermen, en al riepen zij met een naar geluid: Noach! Noach! doe ons open! zij hadden hun tijd gehad, en die was nu onherstelbaar voorbij, en nu moesten zij de jammer van al hun kinderen aanzien en ook zelf ellendig omkomen. Zo zal het ook gaan als wij onze genadetijd zorgeloos laten voorbij gaan, gelijk wij in onze tekst nader wensen te beschouwen,

Drie zaken wensen wij hier te overdenken.

A Eerst, wat er voor een zondig Adamskind nodig is, om gereed te zijn voor de hemel.

B. Ten tweede, zullen wij nader de hemel beschouwen, die ons hier als een bruiloft voorkomt.

C. En eindelijk, letten op de nadruk van dat geduchte woord: *en de deur werd gesloten*.

A. Eerst zullen wij dan onderzoeken, wat er voor een arm Adamskind nodig is, om gereed te zijn voor de hemel. Onze natuurlijke geboorte heeft ons gereed gemaakt om te leven, te eten en te drinken, te gaan en te staan, te zien en te horen, uit- en in te gaan, en tot alles wat tot dit tijdelijke leven behoort. Geenszins zijn wij evenwel door deze natuurlijke geboorte gereed voor de hemel. Nee, wij zijn des hemels heiligheid niet deelachtig. In de hemel komen geen bozen: en wij zijn van nature alleenlijk boos van onze jeugd aan, (Gen. 6:5). In de hemel komen alléén kinderen Gods; en wij zijn, zoals wij geboren worden, uit de vader de duivel, (Joh. 8:44). In de hemel komen Gods liefhebbers en wij worden genoemd: haters Gods, (Rom. 1:30). Wiens bedenken des vleses vijandschap tegen God is, (Rom. 8:7). Die van nature zowel de Vader als de Zoon haten, (Joh. 15:24). Wij zijn mensen, wier natuur het meebrengt, om God en onze naasten te haten, en Gods geboden met gedachten, woorden en daden te overtreden. Hoe zouden wij dan gereed zijn voor de hemel? Wij zijn mensen, wier lust en vermaak het is, om schatten en goederen te verzamelen op deze aarde, en daarin ons vermaak te zoeken; vergetende het enige nodige, dat wij boven alle dingen moesten zoeken. En hoe zouden wij dan gereed zijn voor de hemel. Bij gevolg, er is voor ieder mens, voor de koning zowel als voor de bedelaar, een Goddelijke gereedmaking nodig. Er moet wat groots, wat bovennatuurlijks, wat Goddelijks aan elk onzer gebeuren, als wij zullen zalig worden. En wat moet er dan gebeuren? Dit zullen wij eens wat nader onderzoeken.

Ten eerste. De mens moet zichzelf leren kennen als arm, jammerlijk, ellendig, naakt en blind; (Openb. 3:17) beroofd van Gods beeld, en als een gevangen man van de zonde en de Satan; en dat hij, bij gevolg verlossing, ja almachtige verlossing en vrijmaking nodig heeft. Dit is ons nodig te weten, zegt onze Catechismus, zullen wij éénmaal wel getroost zalig kunnen leven en sterven. Deze zelfkennis is niet alléén nodig voor de arme bedelaar, voor de onkundige landbouwer en voor de geringe arbeider; maar ook voor de rijke edelman, die, bij het bezit van miljoenen in de wereld, nog doodarm is, als hij zichzelf niet kent, en zijn afval van God niet heeft leren betreuren. Deze zelfkennis is nodig voor de ruwe vloeker en dronkaard of hoereerder en onrechtvaardige, die op de rand van de afgrond heenwandelt; maar niet minder is deze Goddelijke ontdekking nodig voor de zedige mens, die van jongs af is bewaard gebleven voor bijzondere buitensporigheid, die ook nog zijne plichten waarneemt en niemand aanstoot geeft met zijn gedrag. Met één woord, ieder mens, jong of oud, rijk of arm, heeft nodig aan zichzelf ontdekt te worden, dewijl wij anders zouden behoren tot dat geslacht, dat rein in zijn ogen is, en toch van zijn drek niet is gewassen, (Spr. 30:12). En dewijl wij niet naar de medicijnmeester lopen zonder gevoel van ziekte, en geen behoefte aan Jezus' verlossende liefde hebben zonder eerst te weten, dat wij om en om verlossing nodig hebben.

Ten tweede. Een mens die gereed gemaakt wordt voor de hemel, leert ook zijn diepe machteloosheid kennen om zich ooit uit zijn jammerlijke staat te kunnen redden; en

het gezicht daarvan maakt hem als een machteloze, dwaze en blinde, die bidt en kermt om die genadige en noodzakelijke Goddelijke trekking. Hij ziet onmisbaar nodig te hebben, dat God Zelf in hem werke, beide het willen en het volbrengen naar Zijn welbehagen, (Fil. 2:13) en dat hij van boven, zowel lust als kracht moet ontvangen tot elke plicht, waartoe hij van Godswege geroepen wordt. Deze kennis van eigen onmacht is ook nodig opdat wij de Heere alléén de eer van al Zijn werk geven; nooit roemen, maar eerbiedig en met blijdschap erkennen, dat het alles van boven is, gelijk David deed, toen hij zeide: „Ach Heere! zeker ik ben Uw knecht, Gij hebt mijn banden losgemaakt," (Ps. 116:16)

Ten derde. Indien wij gereed zullen worden voor de hemel, moeten wij ook leren om ons als arme schuldenaren, door een toevluchtnemend vertrouwen, aan Jezus op te dragen en zoveel noodzakelijkheid, gepastheid en dierbaarheid in Hem te zien, dat wij met Petrus niet van Hem willen weggaan, (Joh. 6:68). Het geloof schat Jezus dierbaarder dan de gehele wereld, en zegt met David: „Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen," (Ps. 45:3). 't Geloof verlaat zich als een arme op de Heere Jezus, (Ps. 10:14). Het pleit als een stijve van harte, en die verre is van de gerechtigheid, op de beloften van de Heere, aan zulken gedaan, (Jes. 46:12). Het maakt een arm zondaar blij, dat er zulk een Jezus is, die zondaren ontvangt en met hen eet, (Luk. 15:2) en dat de Heere gezegd heeft: „Daar de zonde meerder is geworden, is ook de genade Gods veel meer overvloedig geweest," (Rom. 5:20). Die de Heere aanhangt, zei Paulus, (1 Cor. 6:17), is één Geest met Hem. Maar nu, ach! zulk een van schuld en onmacht overtuigde ziel, zij hangt de Heere aan, zij schuilt bij Hem en ziet op dat betaalde zoenoffer, op dat altoosdurend Middelaarsleven van Jezus, als de enige grond van zaligheid voor een verloren zondaar. En dit zien op Jezus en schuilen bij Hem is nodig, om gereed te worden voor de hemel, want de zaligheid is in geen ander, (Hand. 4:12). Hij is de weg, de waarheid en het leven, en niemand komt tot de Vader dan door Hem, (Joh. 14:6).

Ten vierde. Zal iemand éénmaal gereed zijn voor de hemel, dan wordt het hier ook zijn innige keus om voor de Heere en voor de hemel te leven. Zo te leven, dat hij nagezien kan worden onder de mensen, zonder aanstoot te geven in enig ding, (1 Cor. 10:32). David zegt van een rechtvaardige, dat de Wet Zijns Gods is in zijn hart, (Ps. 37:31), om die namelijk, te overdenken en biddende te betrachten, zonder er nochtans zijn leven of grond van hoop voor de eeuwigheid in te zoeken; belijdende onder zijn innigste betrachtingen maar een onnutte dienstknecht te zijn, die eeuwig moest omkomen, indien Jezus niet voor hem voldaan had.

Ten vijfde. Een mens, die gereed gemaakt wordt voor de hemel, die heeft ook een gedurige en gevoelige smart over al zijn zonden en struikelingen, en zijn nog zo grote ongelijkvormigheid aan des Heeren Wet. Hij treurt, omdat Hij nog niet volmaakt is, maar daar slechts naar jagen en grijpen kan; en ook daarin menigmaal nog zo ijverloos en koel is. Hij treurt, omdat hij nog zo gedurig tegen de Heere zondigt door bedrijf en nalatigheid. Hij treurt vooral over zijn zondige aard, die hij nog met zich omdraagt, waartegen hij levenslang te strijden heeft, en waardoor hij dagelijks nieuwe gebreken zal ontdekken, tot de dag van zijn dood toe. Dit treuren en over zielsgebrek klagen vinden wij in Paulus, in het zevende hoofdstuk van zijn brief aan de Romeinen. In David Ps. 38:19. In Daniël in het negende hoofdstuk van zijn boek. In al de heiligen der beide Testamenten, en ook in al Gods volk, dat nog leeft en immer leven zal.

Ten zesde. Zij, die voor de hemel worden gereed gemaakt, hebben wel nog een boze natuur, waardoor zij gedurig tot de zonde verleid worden, en waardoor zij in het goede, dat zij willen doen, worden gedwarsboomd, zodat zij vele plichten der godzaligheid verzuimen, en geen enkele plicht zonder gebrek kunnen doen; maar zij

hebben ook de Geest van Christus tot een altoosblijvende inwoner en leidsman, en door Hem zijn zij voortreffelijker dan hun naasten, (Spr. 12:26). Zij zijn oprecht genegen tot de vreze des Heeren; zij denken, spreken en werken anders dan de wereld, waar zij mee omgaan en smeken dagelijks om de bekering van hen, die hen lasteren en van hoogmoed en huichelarij beschuldigen. Zij leven gaarne eenvoudig, als vreemdelingen op aarde, en het is hun hoogste heil, als zij mogen leven met Jezus in het hart, met de aarde onder de voet en met de hemel in het oog.

Ten zevende. Eindelijk wordt dit oprechte Godzoekende volk voor de hemel gereed gemaakt door de dood. Ach! als zij zo gebrekkig in de hemel moesten zijn, als zij nu nog onder de hemel leven, dan zouden zij het onder de volmaakte heiligen waarlijk wel eens moe worden. Immers hier zijn ze menigmaal zo vaak slaapziek onder hun plichten, dat zij, net zo min als Jezus' discipelen, één uur met Hem kunnen waken. Wat moeten zij menigmaal klagen over die lelijke ziekte van dorheid en dodigheid. Wat hebben zij weinig Geest en adem in het gebed en in hun dankzeggingen tot God. Ja, zelfs de allerheiligste heeft nog maar een klein beginsel van gehoorzaamheid, zolang hij hier is. Bleef dit alles eeuwig zo, dan waren zij ongeschikt voor de volmaakte heerlijkheid en heiligheid des hemels. Maar nee! dit zal éénmaal bij hun overgaan uit de tijd naar de eeuwigheid ophouden, en daartoe zal de dood de weg en het middel zijn. En in dit opzicht zeggen wij, dat zij voor de hemel worden gereed gemaakt door de dood. De voorname zaak, waar het nu met elk onzer op aankomt is, of wij iets van de gereedmakende genade Gods kennen. Gij immers niet, lusteloze mens! die volstrekt geen behoefte of begeerte hebt aan des Heeren dienst; wie het nog te veel is om ééns of tweemaal per dag een hoofdstuk in het Woord des Heeren te lezen; die de genademiddelen verzuimt; nooit ernstig in de eenzaamheid des Heeren aangezicht zoekt, en die niet anders dan met tegenzin met het arme volk van God verkeert. Als gij zó blijft, zult gij nooit in de hemel komen; en ach! gij zoudt het er ook niet in kunnen houden, maar het zou u moeilijk vallen, om in een plaats en onder een gezelschap te verkeren, daar alles heilig en zonder enige zonde is. Gij weet niet, wat gij begeert, als gij naar de hemel verlangt; en gij kunt er zo ongereed en onbereid ook nooit inkomen; en toch op aarde blijven kunt gij ook niet, en dus zal éénmaal uw plaats in de hel zijn, indien gij niet veranderd en bekeerd wordt.

Maar gij, heilbegerige ziel! Mogelijk zegt gij: ik ben zo onvoorbereid, en ik vrees, dat ik nooit voor de zaligheid gereed zal worden. Ik antwoord: De dienst en genade Gods voor het hoogste goed te schatten, en niets bij Hem te vergelijken is een beginsel van de gereedmakende genade des Heeren. Nog eens: te hongeren en te dorsten naar God, naar de levende God, met David, (Ps. 42:3) en te hongeren en dorsten naar de gerechtigheid van Christus, kan zonder geloof geen plaats hebben en in een onbekeerd hart niet gevonden worden; waarom ook zulke mensen worden zalig gesproken, (Matth. 5:6). Voorts Christus niet te willen verlaten, maar gedurig opnieuw met de dichter te zeggen: „Mijn ziel kleeft U achteraan,” (Ps. 63:9), gepaard met haat en afkeer van de zonden en innige begeerte om die zo mogelijk voor altijd te ontvluchten, en in dankbare gehoorzaamheid voor God te leven; dit zijn ware blijken van de gereedmakende genade Gods; en de Heere is getrouw en heeft beloofd, dat zij niet beschaamd zullen worden, die op Hem wachten, (Jes. 49:23). Al hebt gij dan een geloof als een mosterdzaadje, houd moed! Jezus zal geen zoekende ziel verwerpen, al is uw weg donker en uw gebrek groot.

B. Laat ons nu, in de tweede plaats, iets zeggen van de heerlijkheid van de hemel, die in onze tekst bij een bruiloft vergeleken wordt. „En die gereed waren gingen met Hem in tot de bruiloft.” Er staat niet, dat zij alléén naar de bruiloft gingen, maar met Hem.

Met Hem, die bruidegom, die hen reeds van eeuwigheid tot Zijn geestelijke Bruid verkoren had. Met Hem, die voor ruim achttien eeuwen, voor die Bruid Zijn ziel tot een rantsoen gaf. Met Hem, die hen door Zijn duur verworven Geest heeft stil gehouden, toen zij in hun blindheid en vijandschap regelrecht naar de hel zouden gelopen zijn. Met Hem, die hen in Zijn kracht bewaarde, dat zij de wereld niet weer liefkregen, noch door de duivel andermaal in zijn strik gevangen werden. Met Hem, die hen zo menig blijk van Zijn liefde en toegenegenheid gegeven heeft, als hun dierbare Bruidegom; hetzij wanneer zij Zijn Woord onderzochten, of Zijn Avondmaal gebruikten, of in hun verborgen bidplaatsen waren. Ja, met Hem zullen zij tot de bruiloft ingaan, met wie het hun hier zo goed en zalig was, als zij Zijn dierbare nabijheid maar aan hun zielen genieten mochten; al waren zij dan met Job op de mesthoop, of met Mozes in de woestijn, of met David in een spelonk. Met Hem, die éénmaal voor hen in het gericht van God gestaan en al de vloek voor hen gedragen heeft, en die hen nu nog zo teer bemint; hetzij dat ze levendig verkeren of in een dodige en afgezakte staat zijn. Met Hem, die eigenlijk de hemel tot een hemel maken zal; terwijl de hemel geen zalige plaats zou wezen, indien er Jezus niet gevonden werd! Met die Persoon zullen zij dan ingaan in die zalige bruiloft des hemels, en zullen daar een aangename plaats bewonen, met een aangenaam gezelschap verkeren en een aangename staat genieten.

Vooreerst. Zeg ik, met Hem zullen zij een aangename plaats bewonen. Hier wordt die plaats een bruiloft genoemd; op een andere plaats een Paradijs of Paradijs Gods. (Luk. 23:43 en 2 Cor. 12:4); of een onbewegelijk Koninkrijk, (Hebr. 12:28); of een rust, die overblijft voor het volk van God, (Hebr. 4:9); of een hemels Vaderland, (Hebr. 11:14-16); of een stad die fondamenteen heeft, (Hebr. 11:10); of een heerlijk huis met vele woningen, (Joh. 14:2). Al deze en meer andere namen van de hemel tonen ons de grote heerlijkheid van de plaats, waar God Zijn volk verzamelen zal. O, wij zijn niet in staat om er een denkbeeld van te maken, maar moeten slechts verwonderd, met David, uitroepen: „O, hoe groot is Uw goed, dat Gij weggelegd hebt voor die U vrezen!” (Ps. 31:20).

Ten andere. Zij zullen daar verkeren met een aangenaam gezelschap. Zij zullen daar eeuwig verkeren met de Drie-enige God, die hen eertijds door Schepping tot een redelijk mens maakte, maar die hen even zowel, toen zij Zijn vijanden waren door de zonde, en in de boeien des duivels zaten, heeft veranderd en bekeerd en tot Zijn dienaren en erfgenamen aangenomen. Ja, in gezelschap en gemeenschap van die God, die hen van alle goed verzorgd en zo wonderlijk en aanbiddeijk door Zijn Geest geleid heeft. Zij zullen daar verkeren in gezelschap van hun dierbare Borg en Zaligmaker, die hen met Zijn bloed kocht en als Zijn Bruid met zich ondertrouwde, liefhad en bewaarde, en die hen dan Zijn heerlijkheid zal tonen tot in alle eeuwigheid. Zij zullen daar leven in het gezelschap der heilige Engelen, die hier uitgezonden worden om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen, (Hebr. 1:14); die zich legeren rondom degenen, die de Heere vrezen, (Ps. 34:8); die zich verblijden over de bekering van een zondaar, (Luk. 15:10) en die de zielen van de stervende heiligen zullen brengen voor de Troon, (Luk. 16:22). Met die heilige en zalige Engelen zullen zij eeuwig zingen tot de lof des Heeren en zich verheugen over hun grote zaligheid. Verder zullen zij daar verkeren in het gezelschap van alle uitverkorenen en volmaakt heilige mensen. In het gezelschap van Abraham, Henoeh, Noach, Mozes, David, Paulus en al de heiligen van de beide Testamenten. Zij zullen eeuwig verkeren met alle vrome oudvaders en getrouwe leraars, met al de godzaligen, die zij gekend hebben en die hen nu reeds zijn voorgegaan naar het hemelse Vaderland, en ook met

alle ware vromen, met welke zij nu leven op de zo moeilijke reis door deze woestijn. Hier is hun onderling verkeer menigmaal gebrekkig, en de liefde wordt wel eens door onenigheid gestoord, maar daar zal geen hard humeur meer stoten, noch verschillende wijze van denken de liefde enigszins beletten; want al het gebrek zal ook in dit opzicht bij de dood ophouden. Daarom zei eens een stervende godzalige: „*Ik ga heen naar die plaats, waar Luther en Calvijn goede vrienden zijn*”. En wij mogen er bijvoegen: Waar Paulus en Barnabas in eeuwigheid geen verbittering meer hebben zullen tegen elkaar, gelijk toen zij nog hier waren. (Hand. 15:39).

Eindelijk, zei ik, zij zullen daar een aangename staat genieten. Zeker, want de gevolgen der zonden zullen daar voor eeuwig ophouden. Zij zullen daar nooit ziek worden, nooit met de zoon van de Sunamietische vrouw behoeven te klagen: mijn hoofd! mijn hoofd! (2 Kon. 9:19). Hier hebben velen van hen gedurig pijnlijke ziekbedden; anderen zijn arm en veracht naar de wereld of moeten dagelijks met veel zorg zwaar arbeiden, om voor een groot huisgezin de kost te winnen; anderen hebben, gelijk Job, een dwaze huisvrouw, of met Abigail een dwaze Nabal tot een man, of zij hebben met David goddeloze kinderen, of zij worden met Jefta door hun broeders verstoten. En zo heeft elk Christen zijn kruis al, maar in de hemel zal dit voor altijd ophouden. Maar niet alleen zullen de gevolgen der zonden daar ophouden, maar ook de zonden zelf. En zal het dan geen aangename staat zijn, als men daar volkomen zonder zonde kan leven.

Ach! wat zijn wij hier vol gebrek. Geen aalmoes kunnen wij zonder gebrek geven. Geen gebed zonder gebrek doen. Geen kleine of grote plicht of onze melaatsheid kleeft er aan. Dan eens worden wij toornig, dan weer zijn wij maar al te ijdel en spotachtig, of teveel gezet op een aanzienlijk deel aards goed, of de hoogmoed sluipt in ons hart, en zo is het gedurig wat. Nieuwe weken, nieuwe zonden, nieuwe dagen, nieuwe zonden, ja, nieuwe ogenblikken, nieuwe zonden. Maar op het sterfbed zal dit met alle oprechten een eeuwig einde nemen, en zij zullen in de hemel nooit meer zondigen.

Grote troost voorzeker voor zulke mensen, die de zonden als de plaag van hun hart hebben leren kennen, (1 Kon. 8:38) en die met Paulus zeggen: de zonde is mij de dood geworden," (Rom. 7:13), die met zelfstrijd en met nasmart zondigen en die gaarne tot al hun zonden zouden zeggen: *Henen uit! Henen uit!* (Jes. 30:22). Maar, ach! dat boze en diep ingewortelde kwaad, het wil naar u niet luisteren, maar bij de dood zal God tot uw zonde zeggen: *Henen uit!* En dan zullen ze in eeuwigheid niet wederkeren. Laat nu dit gebrekkige genoeg zijn van de heerlijkheid des hemels. Ik hoop, dat wij samen daar komen zullen, en dan zullen wij moeten zeggen: Nooit werd mij de helft aangezegd.

C. Nu eindelijk, in ons laatste stuk, nog van dat nadrukkelijk woord: *En de deur werd gesloten*. De Schrift getuigt, dat de weg smal is, die ten leven leidt, en de poort eng; en wij worden geroepen om door die enge poort in te gaan. En juist deze zeer vriendelijke uitnodiging van de Zaligmaker leert ons, dat de enge deur toch een open deur is; want indien de deur op slot was, zou de goede Jezus niet nodigen om toch haast te maken om binnen te komen. Dus een enge deur, maar open deur voor arme, slechte, oude, hardnekkige zondaren, wie het ernst en mening moge worden, boven alle dingen, om binnen te komen. Ach, al zijt gij honderd jaren oud, en al hebt gij al uw verleden tijd in de dienst der zonde doorgebracht, in Jezus is nog macht en genade genoeg om u zalig te maken, en gij moogt u verblijden, dat de deur al niet voor eeuwig op het nachtslot is. Nochtans moet elk mens bedenken, dat de deur eng is.

De deur is te eng voor mensen, die genegen zijn om hun bekering uit te stellen tot op hun doodsbéd; omdat ze een begeerte naar geluk, maar tevens een afkeer van ware Godsvrucht hebben. De deur is te eng voor zulke mensen, die gaarne een derde weg zouden uitdenken, die gaarne hun hart zouden delen tussen Jezus en de wereld, God en hun goed en goud tegelijk willen aankleven; omdat ze een afkeer hebben van het zogenaamde *al te fijn* en *al te nauw*. „Niemand kan twee heren dienen," (Matth. 6:24). Ook de deur is niet alleen te eng voor mensen, die zo dik en breed zijn van liefde tot het goed van de wereld, en die behangen zijn met een vracht geld en goed, dat ze graag zouden meenemen naar de overkant van het graf; maar ook is de deur te eng voor mensen, die zo breed zijn van eigengerechtigheid, die een goede dunk hebben van hun ingebeeld zogenaamd goed en braaf hart, en die vrije genade alleen de eer niet willen geven van hun zaligheid. O, die omslag van eigengerechtigheid moeten wij verliezen; wij moeten naakt en bloot worden, anders zijn wij te dik voor zulk een smalle deur. Ziet dit in Ps. 102:18, waar David zegt, „dat de Heere zich wenden zal tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is." Maar zijt gij nu een zondaar tot in uw gebeente toe, onmachtig, onwillig en boos in uwe eigen schatting, en wilt gij gaarne Jezus alléén de eer van uw zaligheid geven; dan is de deur ook wijd en ruim genoeg, en gij wordt van Godswege genodigd om binnen te treden, (Joh. 3:16, 1 Tim. 1:15, Rom. 5:20).

Maar om nu tot de zaak te komen. De tekst leert, dat die enge deur éénmaal een gesloten deur worden zal. Ach! voor velen is die deur reeds eeuwig gesloten. Zij hebben hun tijd gehad en zijn gebeden om te bedenken, wat tot hun vrede diende, maar zij hadden de zonde te lief en zijn ongelukkig in dezelve omgekomen; want de dood overviel hen, als een dief in de nacht. Sommigen van hen stierven in ontzaggelijke wanhoop: anderen gingen zorgeloos de eeuwigheid in, nauwelijks enig geloof slaande aan een leven na dit leven; weer anderen hadden een valse hoop op Gods algemene barmhartigheid of hun eigen ingebeelde goedheid; maar als de goddeloze mens sterft vergaat zijn verwachting, zelfs de sterkste hope vergaat, (Spreuk. 11:7). En nu lacht een rechtvaardig God reeds in hun verderf en spotte, toen hun vreze kwam, (Spreuk. 1: 26).

Ach zondaar! het zal zo bang vallen, om éénmaal voor een gesloten deur te komen; daarom, jong en oud, haast u nog om, vóór het luiden van de poortklok ophoudt, binnen te zijn, opdat gij uw verzuim niet eeuwig moogt beklagen in de hel, waar ze gepijnigd worden dag en nacht tot in de eeuwigheid, (Openb. 20:10).

Maar gij, oprechte heil- en Godzoekende zielen! De deur zal éénmaal gesloten worden, en hieruit moogt gij de volgende troostelijke leringen trekken:

Ten eerste. De deur zal niet eerder gesloten worden, of gij zult er eerst binnen zijn; want, die op de Heere wachten zullen niet beschaamd worden, (Jes. 49:23). Gij zoudt met de dwaze maagden wel te laat komen, maar Gods getrouwheid zal dit nimmer toelaten. Nee, Hij, die het werk in u begon, zal het voltooien, (Fil. 1: 6).

Ten tweede. De deur zal gesloten worden en dan zal de zonde er nooit binnen kunnen dringen. Vóór uwe bekering was uw hart gesloten voor Jezus en geopend voor de wereld, maar daarna werd dat hart voor Jezus geopend en gesloten voor de zonde en voor de wereld. Nochtans wisten de zonde en de wereldse begeerlijkheden er nog zo gedurig in te kruipen, dewijl het daarvoor nog niet heel dicht was; maar de deur van de hemel zal zo dicht gesloten zijn, dat er nimmer zonden zullen kunnen indringen.

Ten derde. Als de deur gesloten wordt, dan moet de duivel er ook voor eeuwig uit blijven. Hij kwam weleer in het Paradijs, en die moordenaar heeft ook nog gedurig toegang tot uw hart, maar nimmer zal hij toegang tot de hemel hebben, (Rom. 14:20).

Ten vierde. Als de deur gesloten wordt, dan moeten er de goddeloze mensen ook buiten blijven, en kunnen u dus niet meer plagen. Hier moet gij menigmaal onder gruwzame spotters, vloekers en lasteraars zitten, maar in de hemel zullen die niet zijn; dan zullen alle vrienden binnen zijn, en alle vijanden zullen voor eeuwig buiten blijven. Wat zou het zwaar voor een vrome vallen, als hij hier altijd onder de vloekers moest verkeren, en nochtans moeten vele vromen dit menigmaal ondervinden, maar in de hemel worden zulken nooit gevonden.

Ten vijfde. Als de deur gesloten wordt, dan hebt gij geen nood, dat gij ooit uit uw gelukzalige staat vervallen zult. Adam viel uit het Paradijs, maar gij zult nimmer behoeven te vrezen voor afval of verandering van staat, maar zult tot in der eeuwen eeuwigheid in uw gelukzalige staat blijven bevestigd. Ach! zoekt dan hier te wandelen als een volk, dat zulk een gelukzalige staat tegemoet reist. Zacharias en Elizabeth waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al Zijn geboden en rechten onberispelijk, (Luk. 1:6). Zoekt dat ook te doen, opdat gij niemand aanstoot geeft, maar zachtmoedig, arm en oprecht moogt zijn, houdende het oog op Jezus, tot dat Hij u éénmaal aflost van uw post en doe ingaan in de eeuwige rust.

Daar zal ons 't goede van Uw woning,
 Verzaden, reis op reis,
 En 't heilig deel, o grote Koning!
 Van Uw geducht Paleis.
 Gij, Gij zult vreselijke dingen
 Ons, in gerechtigheid,
 Doen horen, en ons blij doen zingen
 Van 't heil, voor ons bereid. (Ps. 65 vs. 3).

6. DE KORTHEID DES TIJDS.

OEFFENING OVER 1 KOR. 7:29a.

VOORAFSPRAAK

Indien wij morgen of overmorgen naar Amsterdam of naar een andere stad of plaats moesten vertrekken, dan zouden wij al eens over onze reis denken en spreken, en de nodige voorbereidselen maken, onze kleren gereed leggen en ons werk er naar inrichten. Moesten wij naar Londen of Parijs, onze voorbereidselen zouden al groter, en de zorgen over de moeilijkheden van het reizen al meerder zijn; wij zouden al meer te schikken en te bestellen hebben met onze huiselijke zaken, en mogelijk zouden wij de nacht tevoren, minder gerust slapen dan anders. Maar indien wij het voornemen hadden, om naar Amerika te vertrekken, dan zou onze zorg bovenal groot zijn, en wij zouden veel te doen hebben, eer wij ons goed gereed vonden, om het land onzer geboorte voor altijd te verlaten. Zeker, wij moesten dan een aandoenlijk afscheid nemen van onze betrekkingen, die hier bleven, en die wij waarschijnlijk nimmer weer zagen; wij moesten onze goederen, die wij hier hebben, verkopen, en ons van genoegzame reiskosten voorzien; wij moesten het gevaar van de grote zee eerlang gaan ondervinden; wij moesten dan een vreemd land gaan bezoeken, dat wij nooit gezien hadden; wij wisten niet of het ons daar goed of kwalijk gaan zou, of wij bij het wegreizen winnen of verliezen zouden, en dit alles zou ons zeker geen kleine zorg veroorzaken. Maar, indien het nu waar is, gelijk het zeker waar is, dat wij allen op ons vertrek staan, om eerlang een veel grotere reis te aanvaarden dan naar Amsterdam, Londen of Amerika; hoe bezorgd behoorden wij dan te zijn, om goed gereed te wezen voor een reis van zulk een groot gewicht als de onze: *wij reizen samen naar de eeuwigheid*. Een reis, van waar wij nimmer zullen terug komen, en waar wij het eindeloos goed of kwaad zullen hebben, naar dat het hier op aarde met ons gesteld is geweest. En zullen wij dan niet verplicht zijn, om eens ernstig over de reiskosten te denken? Hebben wij veel zorg over een kleine reis, en mogen wij dan wel weinig zorg hebben over deze grote en gewichtige reis naar de eeuwigheid? Moeten wij niet gedurig onderzoeken, hoe het gesteld is tussen God en onze zielen, of wij al met God verzoend zijn door Christus, dan of wij dit grote voorrecht nog missen? Het is immers toch: ziel behouden, al behouden; maar ook: ziel verloren, al verloren.

Komt, over onze grote reis naar de eindeloze eeuwigheid, zullen wij thans nader handelen, in de hoop dat het enige gewenste vrucht mocht nalaten.

TEKST 1 KOR. 7:29a. *Maar dit zegge ik, broeders, dat de tijd voorts kort is.*

Hier hebben wij te letten :

- A. Op de aanspraak van de Apostel aan zijn geestelijke broeders;
- B. En dan, op hetgeen hij hun te zeggen heeft, namelijk: dat de tijd voorts kort is.

A. In de eerste plaats moeten wij dan letten op de aanspraak van de Apostel aan zijn broeders. Het is genoegzaam duidelijk, dat Paulus hier geen natuurlijke broeders bedoelt; want dat waren de Korinthiërs niet van hem. Hij was een Israëliet van de stam van Benjamin, een Hebreëer uit Hebreëen, en naar de Wet een farizeeër, die voorheen

onberispelijk leefde, en ook alléén daarin heil zocht; gelijk te zien is Fil. 3:5 en 6. Mogelijk bad hij toen ook op de hoeken der straten, gelijk de andere farizeeën, en was hoog geacht in de ogen des volks en ook in zijn eigen schatting. Zij daarentegen waren van afkomst uit het blinde heidendom, die weleer gebogen hadden voor de stomme afgoden; en sommigen van hen waren, in hun treurig eertijds openbare hoereerders geweest, dieven, dronkaards, lasteraars en onheiligen, gelijk wij 1 Kor. 6:10 en 11 zien kunnen. Paulus en de personen, aan wie hij nu schreef, waren dus voorheen niets minder dan broeders. Zij waren uit een verschillend geslacht; hij was een Israëliet, die het een eer rekende uit Abraham, Jakob en David gesproten te zijn; en zij waren arme Heidenen, die bij het Israëel van die tijd nauwelijks voor redelijke mensen geacht werden. Zij waren eertijds ook van verschillende godsdienstige begrippen. Paulus zocht zijn gemoedsrust in zijn plicht, en hoopte op de Wet van Mozes; en zij dienden de stomme afgoden, die wellicht van goud of zilver gemaakt waren. Ook waren zij vroeger van zeer verschillend levensgedrag en karakter. Paulus leefde zedig en was van een aan te prijzen gedrag; zij daarentegen, gelijk uit de genoemde plaats blijkt, waren ruwe mensen; dronkaards, die tussen het glas en de kan verkeerden; hoereerders, die een vuil hart hadden en zich aan vuile daden schuldig maakten; dieven, die hun naasten bestalen en bedrogen, lasteraars, die de ware God en hun naasten lasterden, en hun tong zo misbruikten tot Gods oneer en in de dienst des Satans. Met één woord: Paulus was weleer een zogenaamd goed en braaf mens, en zij waren ballasten in de maatschappij, en rechte zondendienaars. Dus geenszins ware vrienden van elkaar, en nog minder broeders.

Maar ziet, wat was er nu gebeurd? Zij waren beiden bekeerd geworden. De arm des Heeren was geopenbaard, zowel aan Paulus als aan die ruwe en afgodische Korinthiërs. Paulus had zijn ingebeeelde goedheid en braafheid verloren, was een ellendige, een arme zondaar geworden, die een volle Borg voor zijn onbetaalbare schuld nodig zag, en wie het zijn zaligheid werd, om als een bedelaar aan de deur van Jezus te komen; en ook die arme Heidenen waren opgezocht en opgeraapt en als vuurbranden uit het vuur gered, (Zach. 3:2). Och, waar de genade valt, daar valt ze toch vrij; en waar de zonde meerder is, daar is ook de genade Gods veel meer overvloedig, (Rom. 5:20). In die boze Korinthiërs zien wij ook duidelijk, dat de Heere de stijven van hart roept, die verre zijn van de gerechtigheid, (Jes. 46:12). Nu dan, door Gods genade hadden zij afstand gedaan van hun zondige wegen en werken. Zij waren naar God bedroefd geworden met een droefheid, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid, (2 Kor. 7:10). Het was nu, gelijk met al Gods volk, hun keus, om in alles eerlijk te wandelen, (Hebr. 13:19) en toch steeds Jezus aan te kleven, en op Hem te zien als hun enig geldende gerechtigheid voor God.

En ziet, zó waren Paulus en die heidenen samen broeders geworden; en als zijn broeders spreekt hij ze nu aan, en als zodanig had hij ze ook lief. Zó lief, dat hij voor hun zielen wilde ten koste gegeven worden, (2 Kor. 12:15). Zó lief, dat hij hen op een andere plaats noemt: zijn geliefde en zeer gewenste broeders, zijn blijdschap en kroon in de Heere. (Fil. 4:1). En van Onesimus, die waarschijnlijk vroeger een arme slaaf was, zei Paulus, dat hij hem zo lief was als zijn eigen ingewanden, (Filem. 12). Ziet, zo maakt de Geest des Heeren tot hartelijke vrienden en dierbare broeders zulke mensen, die van een verschillend geslacht en van verschillende karakter zijn; ja, die vroeger in haat en vijandschap leefden en elkaar de plaats misgunden, waarop zij stonden of zaten.

Ook de ganse Kerk met al haar wedergeboren leden is een groot broederhuis, waarin zich een geestelijke familie ophoudt die veel nauwer dan de natuurlijke aan elkaar verbonden is. En gelijk natuurlijke broeders en zusters van verschillenden ouderdom,

grootte en kracht zijn, zodat er soms in een groot huisgezin een broeder gevonden wordt van twintig jaren, en weer een andere broeder van nauwelijks zoveel weken of dagen; zo is het ook in die geestelijke familie, in dat hemelse broederhuis. Sommigen zijn kleine kinderen, die weinig meer kunnen doen dan wenen en kermen; anderen zijn jongelingen in de genade, die onder de hemelse invloed voor hun Meester werken kunnen, hoewel nimmer zonder enig gebrek, en wier biddende toelag het is, om het broederhuis groter te bouwen, of meer personen daar binnen te verzamelen. Hoe 't zijn moge; zijt gij een broeder van twintig jaren of slechts van twintig dagen? O, daar is tenminste niet alles aan gelegen, als gij maar binnen zijt, en als er maar geen wanorde in de kamer heerst; door twist en door het ellendig zoeken en trachten, om aan het hoofd van andere broeders te staan. Daarom wensen wij, eer wij van dit stuk afstappen, nog een enkel woord tot die geestelijke broeders te zeggen.

Ten eerste. Ai, ziet hoe goed het is, dat broeders ook samen wonen, (Ps. 133:1). Daarom laat de onderlinge bijeenkomsten niet na, (Hebr. 10:25). Toont zo veel u doenlijk is, dat gij alle mensen liefhebt. Weest vriendelijk, behulpzaam en zachtmoedig jegens allen, en wacht u voor onbeleefdheid, stuursheid en stugheid; maar toont bijzonder, dat gij verenigd zijt in de Geest met al het arme volk van God, al hebben zij niets in de wereld en gij mogelijk over een groot kapitaal te beschikken. David was zeer rijk, maar niet te rijk, om met een arm volkje voor de Ark des Heeren te huppelen; hij was verblijd, dat hij met dat verachte volk zou verheerlijkt worden; waarom het ook zijn Godvruchtig voornemen was, om zich nog geringer aan te stellen, niettegenstaande zijn grootheid en zijn rijkdom, (2 Sam. 4:14 en 22). Paulus beminde de arme Onesimus als zijn eigen ingewanden, gelijk gezien is, en zei: Gal. 3:28: „Gij zijt allen één in Christus Jezus.” Veracht dan niemand om zijn armoede of geringheid, maar verenigt u met al de broeders, die, hoe arm ook, u liever moeten zijn, dan een koning, die de wereld dient.

Ten tweede. Ach! twist nooit met de broeders, veracht ze nooit, wroet nooit in elkaars ingewanden door elkaar liefdeloos te veroordelen, of met elkander te twisten, of elkaars gebreken aan anderen te openbaren; maar leeft in vrede, zoveel in u is, met al dat volk, met hetwelk gij éénmaal uw kroon hoopt neer te werpen voor de Troon des Lams in de zalige hemel.

Ten derde. Zijt gij mogelijk een jongeling in dat heerlijke broederhuis, zoekt dan uw kleine broeders, die nog kinderen zijn, dienstbaar te wezen, door het besteden uwer gaven. Leert en vermaant elkaar alle dagen, zolang als het heden genaamd wordt, (Hebr. 3:13). Vertrouwt de kleinmoedigen, ondersteunt de zwakken en zijt lankmoedig, jegens allen, (1 Thess. 5:14). En wordt iemand door enige misdaad overvallen, gij, die geestelijk zijt, brengt de zodanige terecht met de geest der zachtmoedigheid, ziende op uzelf, opdat gij ook niet verzocht wordt, (Gal. 6:1). Het is zeer nuttig dat gij de zwakke en kleine broeder telkens iets vertelt van de dierbaarheid en gewilligheid van Jezus, of van de weg, waarlangs de Heere u geleid heeft, of van de strijd en de donkerheid, die uw gemoed al eens bezet hebben, of iets anders, dat in de hand des Heeren zou kunnen dienstbaar zijn, om de geestelijke wasdom van uw kleine, zwakke en moedeloze broeder te bevorderen.

Ten vierde. Zijt gij rentmeester over enige aardse goederen, gedenk en bedeel uw broeder die arm is. Job kleepte de lendenen der armen met de vellen van zijn lammeren, (Cap. 31:20). De blinden was hij tot ogen en de kreupelen tot voeten, (Cap. 29:15). Och, zoek zo ook te doen en toon in alles, dat gij de broeders niet liefhebt met de woorden en de tong, maar met de daad en in waarheid. Al wat gij in oprechtheid en met een eenvoudig hart doet, tot dienst van uw naasten en bijzonder van Gods volk, daar zult gij vrede bij hebben; en hoe meer gij door Gods genade uw weg wel aanstelt,

hoe meer Hij u ook zal verwaardigen om Zijn heil te zien naar Zijn belofte, (Ps. 50:23).

B. Maar kom, laat ons nu in onze tweede hoofdzaak eens zien, wat Paulus tot zijn broeders te zeggen heeft. Hij zegt hun, *dat de tijd voorts kort is*. Dat dus onze dagen een handbreed gesteld zijn, en dat onze leeftijd als niets is voor de Heere, (Ps. 39:6). Want de dagen des mensen zijn gelijk het gras; gelijk een bloem des velds, alzo bloeit hij, (Ps. 103:15). Jakob zei van zijn dagen, dat ze waren weinig en kwaad geweest, toen hij 130 jaren geleefd had. (Gen. 47:9.) Mozes zeide: „wij brengen onze jaren door als een gedachte, en wij vliegen daarheen,” (Ps. 90:9 en 10). Job wederom: de mens van een vrouw geboren, is kort van dagen en zat van onrust, (Job 14:2). Ook zegt hij van zijn eigen leven, „dat zijn dagen lichter waren geweest dan een loper, en dat ze voorbij gevaren waren als jachtschepen, gelijk een arend, die naar het aas vliegt,” (Job. 9:25 en 26). „En mijn dagen zijn lichter geweest dan een weversspoel.” (Job 7:6). Ziedaar zeven teksten, die ons allen hetzelfde leren als hetgeen Paulus in onze tekst zegt, namelijk, dat de tijd voorts kort zal zijn. Ik heb deze plaatsen hier niet genoemd, om te bewijzen, dat Paulus in de tekst de waarheid zegt; want één getuigenis uit Gods mond is zo goed als duizend, maar om ulieden en mijzelf te meer de waarheid uit onze tekst indachtig te maken; dewijl wij toch zo genegen zijn om deze gedachte waarheid te vergeten, die wij zo dagelijks met zorg voor onszelf behoorden te gedenken; want ook onze dagen, die wij nog hier zullen zijn, zullen ook maar kort wezen, dat ons niet alleen Gods Woord, maar ook de ondervinding zo overvloedig leert; hetwelk ons in de volgende opzichten nader blijken kan.

Ten eerste. Dat onze tijd voorts maar kort is, blijkt ons, als wij eens acht geven hoe kort ons de tijd gevallen is, die wij reeds gepasseerd zijn. Gaat eens met uw gedachten terug en bedenkt eens, hoe kort het maar geleden is, dat wij nog in onze jeugd waren; weinige jaren geleden gingen wij nog naar school; wij werden jongelingen; wij kwamen in volwassen leeftijd; sommigen van ons raakten getrouwd en kregen kinderen, die nu alweer groot zijn; ja, sommigen zijn nu al grijs van ouderdom. O, wat vliegen wij daarheen! Slechts een korte tijd is er tussen onze geboorte en ons doodsbed, maar een handbreed tussen onze wieg en ons graf. Hoe meer onze dagen opklimmen, hoe sneller de tijd schijnt te lopen. Wij hebben drukke bezigheden; wij sloven en slaven in ons beroep, en zijn menigmaal veel overkropt van onnodige zorg, of te traag en slaperig, of teveel genegen tot aards vermaak en rust. Hoe 't zijn moge, de tijd wacht ons niet, maar loopt met onbedenkelijke snelheid. De jaren schijnen ons maar maanden te zijn, en de maanden maar weken, en die weer maar dagen, en zo komen wij ongemerkt voor de deur der eeuwigheid, en duizenden mensen worden door de dood overvallen, als zij nog met de rijke dwaas dromen van schuren bouwen, koren verzamelen, eten, drinken en vrolijk zijn.

Leer hieruit, o mens! om uw tijd in acht te nemen en te werken, terwijl het dag is; want de nacht komt, waarin niemand werken kan, (Joh. 9:4). Eerlang wordt uw lichaam een prooi van maden en wormen in het donkere graf, en uw ziel moet verschijnen voor de grote Rechter. Sommige roekelozen spreken van de tijd te doden, en velen hebben het dagelijks druk van een aangenaam tijdverdrijf; maar tijdverdrijf is een zondig woord, dat doorgaans uit een boos hart voortkomt. Nee, de rechtvaardige God heeft u zoveel tijd niet gegeven, dat gij genoodzaakt zoudt wezen, om een goed deel daarvan te verdrijven door het bijwonen van de ijdele vermaken der wereld. Die hier zijn tijd wil verdrijven, moet bedenken dat hij éénmaal de nare doodschrik en helleangst niet zal kunnen verdrijven, als hij uit de wereld zal verdreven worden door de onverbiddelijke dood. Denk er toch aan, gij hebt niet *teveel* tijd, maar ook niet *te*

weinig, en het zal vreselijk zijn, indien de Heere éénmaal van u zou moeten zeggen, als van de vrouw Izebel: Ik heb haar tijd gegeven, opdat zij zich zou bekeren, maar zij heeft zich niet bekeerd. (Openb. 2:21). Tijd gehad te hebben om van de dwaalweg der zonde terug te keren, en als een arm zondaar tot Christus te komen, en die tijd te verbeuzelen, te verslapen, of met God te twisten over Zijn besluiten, tot dat de laatste slag der bijl aan den wortel zal gelegd worden, en het alzo voor eeuwig te laat is.. O! dat zal een hel in de hel zijn.

Och, medezondaar! mocht gij nog vallen en buigen voor de dierbare Zaligmaker en zeggen: Heere! ik leef nog in de schone tijd der genade, maar heb aan die tijd niet genoeg, noch aan middelen en roepstemmen, als er Uw genade niet bijkomt. Mocht gij nog roepende en zuchtende worden, dat de arm des Heeren ook aan u geopenbaard moge worden. Mocht gij nog leren kennen om die Goddelijke trekking, die wij allen zo zeer nodig hebben. Strijdende, biddende en ziende op Jezus, gaat een zondaar ten hemel, maar gij moet het hier leren: want na deze tijd zal er geen tijd meer zijn.

Maar, *ten tweede*, dat onze tijd voorts kort is, blijkt ons ook, als wij eens acht geven hoe velen van onze natuurgelovenden er reeds dood en weg zijn, die vroeger met ons verkeerden en wij met hen. Met sommigen gingen wij naar school, die nu al dood zijn, en reeds in hun jeugd, als een bloem des velds vergaan zijn. Met anderen dreven wij koophandel, of wij hadden enerlei ambacht, of wij woonden met hen in dezelfde buurt, of wij hebben ze ontmoet op de reis, of anderszins, en de slag des doods heeft hen getroffen, terwijl wij nog enige dagen uitstel gekregen hebben, om voor onze geduchte overtocht bereid te worden; ten minste, dat is onze gewichtige roeping, en het zal elk mens éénmaal hard vallen, als hij dit verzuimt.

Bedenk dit, arme wereld, jongeling of jonge dochter! Mogelijk heeft de dood sommigen weggerukt, met wie gij weleer aan de kaarttafel gezeten hebt, of in herbergen of op kermissen en andere zondige gezelschappen verkeerd hebt; met wie gij weleer vloekte, en spotte met des Heeren dienst en Zijn arme volk, of met wie gij in haat en onverzoenlijke vijandschap leefde. God nam hen weg en spaarde u, maar spoedig wordt het ook uw beurt om de eeuwigheid in te gaan, en uw overleden metgezellen roepen u, als 't ware, uit het graf toe: Dat gij nu zijt, was ik voor dezen; Dat ik nu ben, zult gij haast wezen.

Mogelijk zijn zij in de hel, en gij hebt het uwe toegebracht tot hun eeuwig ongeluk en hun rampzaligheid; en als gij niet veranderd en bekeerd wordt, zullen zij u dit verwijten in de staat des eeuwigen verderfs.

Bedenk dit ook gij, oude grijsaard! die er al honderden gekend hebt, die nu al lang dood zijn. Och! waarom heeft de Heere u uitstel gegeven en hun niet? Waarom leeft gij nog, daar al zo velen aan uw rechter- en linkerhand gevallen zijn? Mocht het eens zijn, opdat gij nog voorbereid moogt worden voor de dag des doods. Voor alle mensen, maar bijzonder voor u, zal de tijd voorts kort zijn, en daarom neem nog haastelijk de proef van Jezus' gewilligheid en bekwaamheid, ook om oude zondaars van onder des Satans moordgeweld te verlossen en voor eeuwig gelukkig te maken.

Bedenk ook gij dit, weduwnaar of weduwe, die mogelijk al een eerste en tweede vrouw, of een eerste en tweede man in het graf hebt, en die met Vader Jakob van het kerkhof moet zeggen: Daar hebben zij Abraham begraven en Sara zijn huisvrouw; daar hebben zij Izaak begraven en Rebekka zijn huisvrouw; en daar heb ik Lea begraven, (Gen. 49:31). Uw echtgenoten, uw ouders en mogelijk uw kinderen zijn al dood, en ook uw tijd zal voorts kort zijn. Mocht die korte tijd nog uw gelukkigste tijd zijn, waarin gij een oprecht en aanhoudend zoeker moogt worden van die parel van grote waarde, die uw ziel eeuwig rijk kan maken.

Ten derde. Dat onze tijd voorts kort zal zijn, blijkt ons ook, als wij overdenken, dat wij een zwak lichaam omdragen, dat allerlei kwalen en eindelijk de dood onderworpen is. De dood heerst in onze sterfelijke lichamen, (Rom. 8:10). Ja, ons leven wordt een gestadige dood genoemd; naardien wij allerlei smarten en pijnlijke ziekten onderworpen zijn, totdat wij eindelijk geheel bezwijken, en in het stof moeten neerdalen. De een heeft een enge borst, een ander een pijnlijk hoofd; weer een ander zulke pijnen in zijn ingewanden, alsof zijn darmen vol waren van verachtelijke plagen, gelijk David klaagt, Ps. 38. En soms kwamen wij door hevige ziekte tot nabij de dood; en dit alles leert ons, dat wij lemen huizen bewonen en dat onze grondslag in het stof is, (Job 4:19). En dat onze tijd voorts kort zal zijn.

Ten vierde. Dat onze tijd voorts kort is, leren wij ook uit zoveel sterfgevallen als ons dagelijks omringen. Hier horen wij de doodklok luiden; daar zien wij een lijk begraven met deszelfs zwart en akelig toestel; daar weer ligt een van onze burens of betrekkingen op zijn uiterste en kan nauwelijks zijn adem meer halen, en de valse doodkleur heeft zich reeds op zijn aangezicht verspreid en nog weinige ogenblikken zullen voorbij gaan, en dan is hij heengegaan in de weg der ganse aarde. Ach de wereld is door de zonde een groot gasthuis geworden, waarin zich dagelijks een groot getal zieken en stervenden bevinden. Meer dan vijftig mensen sterven er elke minuut over de ganse aarde, hetwelk uit de registers der doden berekend is; en al die zieken en stervenden roepen ons toe: De mens gaat naar zijn eeuwig huis, (Pred. 12:5) en ook onze tijd zal voorts kort zijn.

Ten vijfde. Dat de tijd voorts kort zal zijn, behoorden inzonderheid te bedenken diegenen, die gebogen gaan onder de last van de ouderdom. Jonge mensen kunnen, maar oude mensen moeten sterven. Worden onze ogen zo donker, dat wij niet zonder hulpmiddel kunnen zien; worden onze haren grijs of onze hoofden kaal, worden onze leden stijf en beginnen de maalsters bij ons stil te staan, gelijk ons in Pred. 12:2-6 wordt voorgesteld; dan zijn dit voor ons gewisse voortekenen van de naderende dood. Ach! de ouderdom is toch een gestadige ziekte, die door niemand ooit te genezen is, maar waaronder men eindelijk bezwijkt, als de krachten zijn uitgeput en ons uurglas zijn laatste zandkorreltje heeft laten doorvallen. Daarom geldt het ieder grijsaard: „Haast u naar Zoar om uws levens wille," (Gen. 19:22). „Geef bevel aan uw huis: want gij zult sterven en niet leven," (Jes. 38:1). Zalig de grijsaard, wiens schuld verzoend is, en die oprecht aan God en Zijn dienst verbonden is. Zeker, die heeft bijna de goede strijd gestreden en spoedig zal hij zijn voeten zetten op de nek van zijn geestelijke vijanden; niettegenstaande de woede, list en kracht van drie zulke oude en sterke tegenstanders, heeft hij door Gods genade het geloof behouden, en staat nu aan de poort van het nieuwe Jeruzalem, om te wachten tot dat zijn dierbare Koning die poort zal openen en hem kronen na de strijd. Maar wéé de oude man of vrouw, die nog leeft, zoals hij of zij geboren is, en ook zo de eeuwigheid ingaat. Jezus stond reeds jaren lang aan hun deur en klopte, (Openb. 3:20) maar zij begeerden Hem niet, omdat ze niet wisten, noch ook wilden weten, dat ze Hem zo zeer nodig hadden, en omdat zij de zonde en dienst der wereld te zeer liefhadden; en als zij zo sterven, gaan zij nu ellendig verloren, en al de verzuimde genadejaren en dierbare middelen verzwaren hun beklagelijk lot in de eeuwigheid.

TOEPASSING

Achtte Paulus het nodig, om zijn broeders die waarheid indachtig te maken, dat hun tijd voorts kort zou zijn, dan mogen wij het de wereldling ook wel toeroepen: O mens! gij gaat sterven en uw tijd zal voorts kort zijn. Gij staat aan de oever der eeuwigheid;

nog een kleine tijd en gij moet scheiden van de wereld. Daarom neem toch uw tijd waar; want aan het wel besteden of snood verzuimen van uw tijd hangt hemel of hel, zaligheid of verdoemenis. Wanneer de jongste dag komt, moet gij van elk ledig uur en van elk ijdel woord rekenschap geven, en daarom, o, mocht het eens met u worden, als met David, toen hij zei: „deze ellendige riep, en de Heere hoorde," (Ps. 34:7). Mocht het uw eerste en voornaamste zorg eens worden om zalig te worden. Mocht gij eens leren, wat het is ernstig tot Jezus, om Jezus te roepen en met een zeker dichter te zeggen: „Nooit zal zijn mijn zak ontbonden, Totdat ik Jezus heb gevonden."

Maar, ach! de meeste mensen willen het niet geloven, dat hen de dood overvallen zal als een wandelaar. Vele mensen leven, alsof er geen dood noch eeuwigheid, hel noch oordeel is. Zij eten en drinken, zij spotten en lachen, zij vloeken en zweren en zijn in alles rechte Belsazars, die de duivel zo trouw dienen, alsof er een eindeloze gelukstaat mee te behalen is. Maar gij, die alzo gesteld zijt, weet voorzeker, dat gij ook een Belsazars lot zult hebben in de eeuwigheid, en mogelijk zult gij op uw doodsbed reeds verschrikken, gelijk hij verschrok, toen die hand aan de wand kwam om op de kalk te schrijven, dat hij gewogen maar te licht bevonden was; waarop des konings glans veranderde, zijn gedachten hem verschrikten, de banden zijner lendenen los werden en zijn knieën tegen elkaar aanstootten, (Dan. 5:5 en 6).

Andere mensen leven wat meer zedig, maar tonen nochtans duidelijk, dat zij leven buiten God en zorgeloos voor een geduchte toekomst. Hun tijd, die toch voorts kort zal zijn, brengen zij door in ijdele praat, onmatig slapen, ledigheid en verzuim van de middelen der genade, en leven zoals heidenen temidden van het Christendom. Maar, ach! hoe zullen al die verzuimde uren éénmaal tegen u getuigen, als de dood eens komen zal gelijk een dief in de nacht.

Andere mensen besteden hun kostelijke tijd in die onverzadelijke begeerte naar het goed der wereld; zij lopen en draven, zij wroeten en zorgen, zij kopen en verkopen, zij begeren en wensen, zij liegen en bedriegen en dat alléén om een deel werelds goed, dat zij vaak toch niet krijgen, of anders toch spoedig weer moeten afstaan, als de onverbiddelijke dood komt, en zij mogelijk op hun sterfbed van al hun goed moeten walgen en zeggen, met de roekeloze Ezau: „Ziet, ik ga sterven, en waartoe mij dan de eerstgeboorte", (Gen. 25:32).

Weer andere mensen denken er nog wel eens aan, dat hun tijd voorts kort zal zijn, en dat er nog een groot werk aan hen zal moeten gebeuren, voor zij gereed zijn, om die geduchte stap te doen, uit de wereld naar de eeuwigheid. Zij worden wel eens ontroerd; zij bidden wel eens om schuldvergiftenis; zij huilen en klagen wel eens over hun ongelukkige staat, en zijn telkens beducht voor de eeuwigheid; maar onder dit alles hebben zij geen lust in de nauwe weg ten hemel, zij willen Jezus niet zonder beding over hun ganse hart laten regeren, maar zouden gaarne God en de wereld, Jezus en hun lusten samen willen dienen; en bijgevolg behoren zij tot die half gebakken mensen, waar de Profeet van spreekt, zeggende: Efraïm is een koek, die niet omgekeerd is, (Hos. 7:8). O vrienden! Jezus wil hel- en vloekwaardige zondaren *om niet* zalig maken, maar dan wil Hij ook over hun zielen als Koning heersen; maar gij wilt dit omkeren en zelf uw eigen heer en meester zijn, en maken Jezus uw onderdaan, en laten u zalig maken naar uw wil, en niet naar de Zijne. Zolang gij met uw hart aan de zonde kleeft, en geen behoefte aan die nauwe weg der tere Godsvrucht hebt, bouwt gij buiten het ware fundament, en zult met al uw overtuiging en onrust omvallen, als gij niet bekeerd wordt.

Gij allen dan, die ik daar genoemd heb, heden is het nog tijd om van hart, staat en weg veranderd te worden, maar uw tijd zal voorts kort zijn; daarom, och! mocht gij leren bidden om de Heilige Geest, en sterk aanhouden bij de Heere; want nu biedt Hij u Zijn

genade nog aan, maar eerlang wordt de gordijn der eeuwigheid opengeschoven, en dan is het onherstelbaar eeuwig verloren!

Hoor dit, gij onbekeerde jongeling, man of grijsaard! de deur is nu nog open, maar over weinige dagen zal de deur op het nachtslot gaan, en dan zal een eeuwig vruchteloos naberouw uw arme ziel verteren.

Maar gij, volk van God! uw tijd zal ook voorts kort zijn, en daar moest gij de volgende zaken uit zoeken te leren:

Ten eerste. Omdat uw tijd zo kort, uw leven zo zeer onzeker en uw dood zo gewis zal zijn, zo behoorde gij te trachten om eensgezind te zijn onder elkaar. Zoek vrede te houden, waar hij is, en te maken, waar hij niet is; want eerlang komt uw einde, waarvan gij hier met Izaak moet zeggen: „Ik weet de dag mijns doods niet," (Gen. 27:2).

Ten tweede. Zal uw tijd voorts kort zijn, dan moet gij niet vast zijn aan uw werelds goed, en niet genegen om groot en aanzienlijk te worden hier op aarde. Dit wil Paulus bijzonder zijn geestelijke broeders op het hart binden met de woorden van onze tekst, waarom hij onmiddellijk op de tekst laat volgen: opdat, die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende; en die wenen als niet wenende; en die blijde zijn, als niet blijde zijnde; en die kopen, als niet bezittende; en die deze wereld gebruiken als niet misbruikende; want de gedaante dezer wereld gaat voorbij. En nu dan, volk van God! gij zijt hier maar reizende vreemdelingen, die slechts enige dagen en nachten in de herberg dezer wereld verkeren! O! zoek dan maar dwars door de wereld heen te trekken, en niet te veel schadelijke omwegen te maken. En, heb de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; want, die de wereld lief heeft, de liefde des Vaders is niet in hem, (1 Joh. 2:15). Ach! het is zulk een droevige zaak, als de ware vromen aan de blinde wereld zo gelijk zijn in klerenpracht en huissieraad, en als zij, even als de wereld, zo dagelijks de mond vol hebben van de dingen van deze tijd. Een vreemdeling moest zo nauw niet zien, of zijn gemak en vermaak wel zo groot waren als van anderen, maar moest alles kunnen verdragen en ontberen, omdat hij spoedig hoopt aan te landen in zijn Vaderland, waar hij altijd blijven zal.

Ten derde. Zal uw tijd voorts kort zijn, zoek dan hier met spoed uw werk afgedaan te krijgen, en wacht u biddende voor de zonden. Dagelijkse struikelingen hebben alle vromen gehad, door alle tijden heen; maar, indien er enig bijzonder gewetenverwoestend kwaad bij u gevonden wordt, dat zal God bezoeken. Uw tijd zal voorts kort zijn, en als op uw doodsbed nog de zonden van uw hart afgebrand moesten worden, ach! wat zoudt gij dan bang sterven! Daarom waak! waak! en zie met duizend ogen rondom u heen, en bedenk toch, dat gij hier nog op 's vijands bodem zijt, en dat de weg naar de hemel zo bezet is met oude, sterke, en listige vijanden, die er reeds meer dan acht en vijftig eeuwen over bezig geweest zijn, om Jezus' onderdanen op velerlei wijzen te kwellen en te verleiden. Schuil inzonderheid dicht achter Jezus en smee hem, dat Hij uw handen bereidt ten strijde, en uw vingers ten oorlog, (Ps. 144:1). En als gij door de vijanden verwond wordt, ga dan gedurig tot Hem om genezen te worden, en schuil in Zijn dierbare wonden met al uw schuld en ellenden.

Ten vierde. Zal uw tijd voorts kort zijn, zoek dan ook te komen tot de volle verzekerdheid der hope tot het einde toe, (Hebr. 6:11). Met een zwak toevluchtnemend geloof kan men wel zalig worden, al is men van die zaligheid hier nog niet ten volle verzekerd; nochtans is het zulk een onschatbaar voorrecht, als een wedergeboren mens met de Apostel kan zeggen: hetzij dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren, (Rom. 14:8). En als hij God kent als zijn verzoende Vader in Christus, en de hemel mag beschouwen als zijn toekomstige erfenis, ja, dan krijgt God de eer van zijn werk, en zijn eigen gemoed geniet er de troost van, en het

maakt een zacht doodsbed; en daarom moet gij biddende naar de volle verzekering zoeken.

Ten vijfde. Is voorts uw tijd kort, dan is ook voorts uw strijd kort; en dit mag tot troost dienen voor al des Heeren volk en bijzonder voor aangevochten zielen, die het al dikwijls bang en moeilijk hebben op de weg van strijd. Asaf zei eenmaal in een van zijn donkerste ogenblikken: „Dacht ik aan God, zo maakte ik misbaar,” (Ps. 77:4). Voorwaar! een wonderlijk woord. Als vrome zielen aan God denken, dan mogen zij zich immers verheugen? En deze vrome man aan God denkende, maakte misbaar, getier en geklag. Ach! dit leert ons, dat het bij de goede man donker was, dat hij geen oog had in de vrijgunstige verzoeningsweg, dat zijn geweten hem benauwde en de Satan hem aanviel, terwijl God onder alles Zijn uitnemende liefde voor hem verborgen hield. Hier zijn ware godzaligen niet zelden twijfelmoedig en bevreesd, dat ze de enge poort nog zullen mislopen, of zij worden gekweld door hun inwonend bederf, of de Heere houdt zich zó voor hen verborgen, dat zij met Job moeten zeggen: *Och! of ik wist, of ik Hem vinden mocht, ik zou tot Zijn stoel komen.*

Maar hoe het dan ook wezen moge, vromen! uw tijd is voorts kort, en dan kan uw strijd niet lang zijn; want bij de dood zal de strijd voor eeuwig eindigen, en gij zult als overwinnaars gekroond en naast Jezus in Zijn Troon gezet worden. zo dan vertroost elkaar met deze woorden, (1 Thess. 4:18).

'k Zal dan gedurig bij u zijn,
 In al mijn noden, angst en pijn;
 U al mijn liefde waardig schatten,
 Wijl Gij mijn rechterhand woudt vatten.
 Gij zult mij leiden door Uw raad,
 O God, mijn heil, mijn toeverlaat!
 En mij, hiertoe door U bereid,
 Opnemen in Uw heerlijkheid.
 (Ps. 73 vs. 12).

7. DE ALLERGELUKKIGSTE VERBINTENIS.

OEFFENING OVER Ps. 119:94^a.

Ik ben Uwe

VOORAFSPRAAK

Wij lezen Hand. 15:25-27 van Paulus en Barnabas, Judas en Silas, dat zij mensen waren, die hun zielen overgegeven hadden voor de Naam van onze Heere Jezus Christus. En van sommige Macedoniërs zegt Paulus: „zij gaven zichzelf eerst aan de Heere en daarna aan ons door de wil van God, (2 Kor. 8:5). Evenzo getuigt ook de Schrift van een generaal van de koning Josafat, een aanzienlijk man van zijn tijd, die overste was over tweemaal honderdduizend soldaten, dat hij zich vrijwillig aan de Heere overgegeven had, (2 Kron. 17:16). Zijn grootheid in de wereld moest bij de dood ophouden, en maakte ook zijn bijzonder geluk niet uit; in het donkere graf is de een niet aanzienlijker dan de ander, daar bestaat geen rang noch rijkdom meer. Maar dit was het uitnemend geluk van de bedoelde krijgsman, dat er van hem gezegd kan worden: hij had zich vrijwillig aan de Heere overgegeven; en dus zijn dierbaarst voorrecht geacht, om aan een Drie-enige God oprecht verbonden te zijn. Waarlijk, weinig krijgslieden denken zó, en ook weinig Vorsten en groten der aarde en ook weinige mensen uit alle rangen en standen. En nochtans zeggen wij met vrijmoedigheid: de verbintenis aan de Heere is de allerzaligste en heilzaamste die er immer zijn kan. Het is beter nooit geboren dan nimmer aan God verbonden. Daarom zei Hizkia tot het volk: „Geeft de Heere de hand," (2 Kron. 30:8), en wij zeggen ook, sta er toch naar, medezondaar! dat gij ook met uw hart aan de Heere en Zijn dienst moogt verbonden worden, en zoek ook uw ziel over te geven voor de Naam des Heeren Jezus. Dan zult gij gelukkig zijn hier en hierna; maar indien gij geen begeerte hebt, om aan de Heere verbonden te zijn, en gij gaat zo heen naar de eeuwigheid, dan beklagen wij u, en vrezen, dat gij ook éénmaal uzelf zult beklagen, als het voor eeuwig te laat is.

Kom, wij hopen eens te handelen over die gelukkige verbintenis aan de Heere, hetgeen daartoe nodig, en het heil, dat eraan verbonden is, hier en aan den overkant van het graf.

TEKST: Ps. 119:94a. *Ik ben uwe.*

- A. In de eerste plaats zullen wij iets zeggen van de tekst.
- B. En dan ten tweede onderzoeken, wat er voor elk mens nodig is, om met grond te kunnen zeggen: *Ik ben uwe.*

A. *Ik ben uwe.* Zo spreekt dan de heilige dichter in de tekst. Het wil zoveel zeggen, alsof hij zei: Ik ben Uw eigendom, o Heere! Ik behoor met lichaam en ziel, met huis en hof en met alles, wat ik bezit U toe, o mijn Schepper! Ik sta onder Uw opzicht en wordt door U gedragen, gered en bewaard. Een tweeërlei eigendom heeft de Heere aan de mensenkinderen.

Vooreerst. God regeert naar Zijn onbegrensde Oppermacht over alles, wat Hij geschapen heeft.

Ten andere. Hij regeert op een bijzondere wijze over Zijn dierbare gunstgenoten. *Vooreerst*, zei ik, dat God naar Zijn onbegrensde Oppermacht regeert over alles, wat Zijn almachtige hand heeft voortgebracht. En hoewel de dichter in de tekst juist het oog in het bijzonder op die algemene Godsregering niet heeft, zo is het nochtans een waarheid, dat in het rijk der natuur het ganse schepsel (hoe onwillig dan soms ook) met de dichter zeggen – *Ik ben Uwe.*" Trouwens de aarde is des Heeren, mitsgaders hare volheid, (Ps. 24:1).

De Heer is groot, een Heerlijk God,
Een Koning, die het zaligst lot,
Ver boven alle goën, kan schenken,
Het diepst van 's aardrijks ingewand,
Het hoogst gebergt' is in Zijn hand;
't Is al gehoorzaam op Zijn wenken.

Zijn' is de zee; z' is door Zijn kracht
Met al het droge voortgebracht;
't Moet alles naar Zijn wetten horen.
Komt buigen we ons dan biddend neer;
Komt laat ons knielen voor den Heer,
Die ons gemaakt heeft en verkoren! (Ps. 95:2 en 3)

Dit ganse schepsel, hetwelk des Heeren is, wordt nu tot Gods heerlijkheid gebruikt, ten voordeel der vromen en tot straf der goddelozen.

Ik ben Uwe moet de aarde zeggen, en brengen naar des Heeren wil bekwaam voedsel voor de mens en voor het vee; zodat Gods kinderen wel eens opgetogen van verwondering over des Heeren goedertierenheid, moeten uitroepen: „Heere! Gij behoudt mensen en beesten. Hoe dierbaar is Uw goedertierenheid, o God!" (Ps. 36:7 en 8).

Ik ben Uwe moet diezelfde aarde zeggen: als God bevel geeft, dat zij haar mond zal openen om Korach, Dathan en Abiram met hun huisgezinnen levend in te zwelgen, (Num. 16:32).

Ik ben Uwe moet de hemel zeggen: als God bevel geeft, dat het moet regenen over rechtvaardigen en onrechtvaardigen, (Matth. 5:45) en de opgeploegde voren moeten dronken gemaakt met vruchtbare regen, (Ps. 65:11).

Ik ben Uwe moet diezelfde hemel zeggen: als God bevel geeft, dat het vuur moet regenen in plaats van water, om Sodoms zonde te straffen, (Gen. 19:24).

Ik ben Uwe moet de zon zeggen: als zij door het wonderbaar Godsbestuur op Jozua's bevel moet stilstaan, ten voordeel van Israël, (Joz. 10:12) of tien graden achterwaarts keren, op de begeerte van Hizkia, (Jes. 38:8).

Ik ben Uwe moeten de sterren zeggen: als die op Gods bevel uit hun loopbaan moeten strijden tegen Sisera, om Israël te redden, (Richt. 5:20).

Ik ben Uwe moeten de gulzige raven zeggen: als zij bevel krijgen, om Gods trouwe knecht Elia, tweemaal 's daags met brood en vlees te verzadigen, (1 Kon. 17:6), en ook de leeuwen, als zij gelijk lammeren bij Daniël moeten neerliggen zonder hem enigszins leed te doen, (Dan. 6:23).

Ik ben Uwe moeten de mensen zeggen: als God hun belet om Zijn volk aan te raken: gelijk wij uit het voorbeeld van Laban, Gen. 31:29, en van Ezau, Gen. 33:4, zien kunnen. Waarom ook de Heere tot Zijn knecht Paulus zei: „Vrees niet, spreek en

zwijg niet; want niemand zal de hand aan u leggen, om u kwaad te doen," (Hand. 18:9 en 10).

Ik ben Uwe zeggen de Engelen met blijdschap: als God hun bevel geeft om zich te legeren rondom die Hem vrezende, (Ps. 34:8). Maar ook, als God hun beveelt, om 185,000 van Zijn en van Zijn volk vijanden in één nacht dood te slaan, (Jes. 37:36). Maar ook zijn de duivelen in dit opzicht des Heeren, hoewel een rijk aan hen wordt toegekend, (Matth. 12:26), en hun overste, een overste der wereld genoemd wordt, (Joh. 12:31), en de god dezer eeuw, in 2 Kor. 4:4. O, voor het aangezicht des Heeren is deze god der eeuw een machteloze niet-god, die geen macht over enig mens heeft zonder des Heeren heilige toelating, die nog geen zwijgen mocht aanranden, zonder eerst vrijheid ontvangen te hebben, waarom de Schrift ook zegt: „De duivelen baden Jezus, dat Hij hun toeliet, om in de zwijgen te varen," (Matth. 8:31). Zalig en troostrijk voor des Heeren arme volk, dat des duivels macht en list begrensd en bedwongen wordt door de Heere Christus; zodat hij noch dier, en nog minder een mens, en veel minder een heilzoekende ziel mag aantasten, zonder de toelating van Hem, die op Zijn kleed en dijen de Naam geschreven heeft, van Heere der Heeren en Koning der Koningen, (Openb. 19:16).

Ziet, zo moet alles tot de Heere zeggen: *Ik ben Uwe; zo is* hemel en aarde, Engel en mens, duivel en dier, en het ganse schepsel, het volstrekke eigendom des Heeren, waarmee Hij doet naar Zijn vrijmachtig welbehagen; en voorzeker de godzaligen moeten verblijd zijn over die onbegrensde oppermacht van God, die bekleed is met eindeloze heerlijkheid, en van Wie David hun toeroept: „Deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos, Hij zal ons geleiden tot de dood toe," (Ps. 48:16).

Maar ik zeide, *ten tweede*, dat God op een bijzonder wijze regeert over Zijn volk, die onderdanen zijn van het Koninkrijk der genade. Dat volk heeft Hij van eeuwigheid verkoren, in de tijd verlost en bekeerd; en leidt en regeert Hij door Zijn H. Geest, en het blijft het Zijne tot in der eeuwigheid; en dit heeft de vrome zanger voornamelijk in het oog, als hij in de tekst zegt: „*Ik ben Uwe*". Alsof hij zei: Heere! ik ben Uwe, niet alléén door schepping, maar bijzonder door verlossing en bekering.

Ik ben Uwe. Gij zijt die God, op wie ik een bijzondere betrekking heb, welke mij is ingeplant door de Heilige Geest. Van nature was ik van de Satan, een arme slaaf van de god dezer eeuw; maar Gij hebt mij uit zijn moordgeweld verlost en mijn banden losgemaakt, (Ps. 116:16). Mijn ziel is ontkomen als een vogel uit de strik des vogelvangers; de strik is gebroken en mijn ziel is ontkomen, (Ps. 124:7).

Ik ben Uwe. Gij hebt mij opgezocht, toen ik naar U niet zocht, en met mijn rug naar de hemel gekeerd stond en met mijn aangezicht naar de wereld en de zonde. Ja, toen zijt Gij de eerste geweest en hebt Uw alvermogende genade aan mij, arm zondaar, geopenbaard; zodat ik heb moeten zeggen: „Heere! Gij hebt mij overreed, en ik ben overreed geworden; Gij zijt mij te sterk geweest, (Jer. 20:7).

Ik ben Uwe. Ik moet Uw genade en onbezweken trouw hemelhoog verheffen; die mij, tot heden toe, bij mijn keuze hebt bewaard, en door Wie het alléén is, dat ik nog ben, die ik ben onder alle strijd en alle verleiding; en die mij zo menigmaal uit een afgezakte staat liefde op te beuren, en gedurig weer naar mij komt omzien; zodat ik gedurig nieuwe stof heb, om met Hagar te zeggen: „Gij God des aanzien, heb ik hier ook gezien naar Hem, die mij aanziet," (Gen. 16:13). Ik ben Uwe. Ik hoop met een voornemen des harten bij U te blijven, (Hand. 11:23), en altijd te zeggen: „Die God, wiens ik ben, die ik ook dien, (Hand. 27:23), en ik hoop op Uw heil en doe Uw geboden, (Ps. 119:166). Ja, dit is mijn oprechte keus, en daarbij zal ik blijven, hoe de zonde ook in mij woele en hoe de duivel mij ook aanvalle; want Gij zult het voor mij voleinden en mij altijd zijn, als de Schaduw aan mijn rechterhand," (Ps. 121:5).

Ik ben Uwe. Dat is mijn troost en opbeuring in wegen van kruis en druk; wat mij de mensen ontnemen, dit kunnen zij mij nooit ontroven. O ja, als een vrome ziel hier mag staan, dan is het hem om het even, of de wereld hem zuur aanziet of zoet; en dan kan hij zelfs de roving zijner goederen met blijdschap aannemen, wetende, dat hij heeft een beter en blijvend goed in de hemelen, (Hebr. 10:34).

Eindelijk, *Ik ben Uwe.* O, dat helpt mij éénmaal over de donkere doodsvallei. David zeide eenmaal van Saul en Jonathan: „Die liefelijken in hun leven, zijn ook in hun dood niet gescheiden, (2 Sam. 1:23). Maar in veel ruimere zin kan dit van Jezus en Zijn volk gezegd worden. Immers, die hier aan Jezus verbonden is, zal ook in de dood niet van Hem gescheiden zijn, maar eeuwig bij Hem blijven aan de overzijde van het duistere graf. En mag de vrome dichter dan niet met blijdschap en vertrouwen uitroepen: „*Ik ben Uwe*“, en over die zoete verbintenis meer verheugd zijn, dan over al het genot dezer wereld?

B. Maar laat ons nu in onze tweede hoofdzaak eens nagaan, wat er voor elk mens nodig is, om met grond te kunnen zeggen: *Ik ben Uwe.*

Ten eerste. Daartoe is nodig een waarachtige bekering. O vrienden! van nature zijn wij in dit opzicht des Heeren niet, maar slaven en lijfeigenen van de vorst der duisternis, de god dezer eeuw, die ons de zinnen verblind heeft, opdat ons niet bestrale de verlichting des Evangelies der heerlijkheid van Christus, (2 Cor. 4:4). Daarom, een mens moet getrokken worden uit de macht der duisternis, (Col. 1:13) en een nieuw hart ontvangen, als hij met grond zal zeggen: „*Ik ben Uwe*“. Kent gij een zodanige verandering, mijn vriend of vrienden? Zijt gij van hart, weg en staat veranderd? Heugt u nog een tijd, dat gij een volslagen geruste wereldling was, en dat God u in die staat kwam opzoeken en levend maken door Zijn Geest? Kent gij de angsten der wedergeboorte, dat zuchten en klagen, wenen en rouwklagen over uw zonden? Hebt gij het weleens hard en zwaar gehad wegens uw zonden? Van de meesten die bekeerd worden, is het toch waar: „Zij zullen komen met gewezen,“ (Jer. 31:9), of hebt gij mogelijk een zachte leiding gehad, en niet veel tranen over uw zonden gestort; of zijt gij mogelijk van jongsaf bekeerd, als Obadja, Jeremia, Timotheus en anderen; en hebt gij dus geen zware weg gehad? Kent gij dan evenwel toch de werkzaamheden, die uit de wedergeboorte voortvloeien? Dat ernstige worstelen en strijden tegen alles, wat de Heere in Zijn Heilige Wet verboden heeft, en dat nochtans tot uw smart veelvuldig in uw hart gevonden wordt; en dat gedurige jagen en grijpen naar de heiligmaking, en daartoe die inroepingen van des Heeren Geest tot uw onmisbare leidsman. Dit zal toch moeten gekend worden, of wij mogen niet tot de Heere zeggen: „*Ik ben Uwe*“.

Ten tweede. Een mens, die zeggen mag: „*Ik ben Uwe*“ heeft zich ook leren kennen als een arme schuldenaar voor God, die tienduizend talenten schuld heeft en geen penning bezit om te betalen. Zijn zonden zijn menigvuldiger dan de haren van zijn hoofd, (Ps. 40:13), en onder zijn deugden leert hij door Goddelijke ontdekking de dood schrijven. Zichzelf verbeteren kan hij niet, en evenzomin God ontvluchten. Dit gezicht drijft hem naar Christus, om genade en zielspardon te zoeken in Zijn dierbaar bloed. Hij heeft een goede en aangename tijding uit de hemel gehoord; namelijk, dat God alzo lief de wereld gehad heeft, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe, (Joh. 3:16). En dat, waar de zonde meerder is, ook de genade Gods veel meer overvloedig is geweest, (Rom. 5:20). En dat stijven van hart tot de Heere genodigd worden, (Jes. 46:12). En dat Hij wederhorigen bij Hem wil laten wonen, (Ps. 68:19). O, nu zegt de zoekende ziel: zoete Jezus! hebt Gij Uw ziel niet gegeven tot een losprijs voor arme slaven des Satans? Zijt Gij niet gekomen, om op te zoeken en zalig te maken, dat verloren was?

Zo begint hij bij Jezus te schuilen, op Jezus te wachten, naar Jezus te lopen, zich aan Jezus op te dragen en over te geven, en begeert Hem niet alleen tot rechtvaardigmaker, maar ook tot heiligmaker en eeuwige Koning. Jeftha zeide eenmaal tot de oudsten van Gilead: „zo gijlieden mij wederhaalt om te strijden tegen de kinderen Ammons, en de Heere hen voor mijn aangezicht geven zal, zal ik u dan tot een hoofd zijn?" En hierop antwoordden de oudsten van Gilead: „De Heere zij toehoorder tussen ons, indien wij niet alzo naar uw woorden doen," (Richt. 11:9 en 10). Och, evenzo handelt dan ook de zoekende ziel met Jezus. Een alwetend God mag toehoorder zijn. Zij begeren Jezus waarlijk tot een Hoofd, en willen niet alleen maar zover gebruik van Hem maken, dat Hij hen verlost van de straf en een wettig recht beschikt op de hemelse heerlijkheid; nee, met Gileads oudsten zeggen zij: „Kom en verlos ons", maar ook, „kom en regeer ons". De Heere zij toehoorder; ik wil U eeuwig tot een Hoofd hebben over lichaam en ziel.

Deze toevluchtnemende geloofswerkzaamheden, waardoor de verlegen ziel op Jezus ziet, tot Hem vlucht en zich aan Hem opdraagt, worden in de Heilige Schrift genoemd: een aanhangen van Jezus, (1 Kor. 6:17); een schuiling bij Jezus, (Ps. 143:9) een vasthouden van Jezus. Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan, (Hoogl. 3:4). Een zich geven aan den Heere, (2 Kor. 8:5) en een de hand geven aan de Heere, (2 Kron. 30:8). Medezondaar! onderhandeling met en overgave aan Christus maakt een Christen, en niet doop, belijdenis en avondmaal. Kent gij daar iets van of niet? zo niet, dan kunt gij nog niet zeggen: *Ik ben Uwe*.

Ten derde. Zij, die zeggen kunnen: *Ik ben Uwe*, ondervinden ook, dat Gods Heilig Woord zijn kracht doet op hun zielen. Ik zeg niet dat Gods Woord op zichzelf bekwaam is om kracht te doen, zonder de invloed van de Heilige Geest, want dan zou ik strijden tegen Paulus, die ons leert, dat het tevergeefs is, dat Paulus plant en Appollos nat maakt, indien God niet de wasdom geeft, (1 Kor. 3:7). Maar dit zeg ik evenwel, dat door Gods Geest Gods Woord kracht doet op het gemoed van al Gods volk; daarom zegt de Heere: „Is Mijn Woord niet alzo, gelijk een vuur en gelijk een hamer, die de steenrotsen te morzel slaat," (Jer. 23:29). O, dat Heilige Woord doet zijn kracht tot overtuiging, harts- en levensverandering, en is en blijft steeds het voedsel voor hun zielen. Soms lezen zij dat Woord, en hebben er niets aan voor hun gemoed; maar weer op andere tijden vinden zij een kracht en dierbaarheid, die beter te ondervinden dan te vertellen zijn; en daarom hebben zij ook dat Woord zo lief dat ze in hun levendigste tijden, onbeschroomd met de heilige zanger durven zeggen: „De wet Uwsmonds is mij beter dan duizenden van goud en zilver," (Ps. 119:72). O vrienden! hebt gij ooit de kracht van dat Woord ondervonden tot overtuiging, vernedering en bekering, en vindt gij telkens nog zoveel kracht en zoetheid in dat Woord, dat gij het graag in alles wenst te volgen, en voor uw kompas te houden, en er op te reizen naar de eeuwigheid? Veel arme mensen zitten menigmaal zo verhard en belangeloos onder de middelen der genade, dat ze net zo weinig gevoel hebben van de kracht van de waarheid, als de bank waarop zij zitten. „Wie heeft onze prediking geloofd; en aan wie is de arm des Heeren geopenbaard, (Jes. 53:1).

O mens! het kon de laatste keer wel eens zijn, dat u iets tot raadgeving en waarschuwing, uit en naar dat Woord wordt voorgehouden; en wat zou het dan voor u te zeggen zijn, om met die God te doen te krijgen, voor Wiens Woord gij hier nog niet eens, met Felix hebt willen vrezen, (Hand. 24:25). Maar mogelijk zegt gij: ik kan zelf dat Woord niet van kracht en klem op mijn hart doen zijn, daar zal ik de Heilige Geest toe nodig hebben. O ja, dat is waarheid; maar, indien gij dit dan zo goed weet, dan vraag ik u: Hebt gij wel ooit ernstig om die Geest geroepen? Was het wel ooit uw bede: „Ontdek toch mijn ogen, opdat ik aanschouwe de wonderen Uwer Wet, (Ps.

119:18). De middelen ijverig te gebruiken is goed, maar vooraf tot de Middelaar biddend op te zien is noodzakelijk; en, "Wie dit verzuimt, verzuimt gewis Zijn eigen zielsbehoudenis."

Ach! mocht gij die weg nog eens leren inslaan, eer gij de kracht van Gods Woord zoudt moeten ondervinden tot uw verdoemenis.

Ten vierde. Zij, die hier door genade des Heeren zijn, hebben ook te wachten, dat zij niet door elk bemind, maar dat zij door de wereld zullen veracht en gehaat worden. Daarom zegt de Apostel: „Indien wij verdragen, wij zullen ook met Hem heersen," (2 Tim. 2:12). Zie, daar gaat het verdragen vóór het heersen, waarom dezelfde Apostel ook zegt: „Gij dan, lijd verdrukking als een goed krijgsknecht van Jezus Christus," (2 Tim. 2:3). En van al Gods volk zegt hij: „Ook allen, die Godzalig willen leven, in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden," (2 Tim. 3:12). En waarlijk, de haat der wereld zal in mindere of meerdere mate het lot zijn van al Gods volk, zolang zij hier zijn. Daarom moeten wij zeggen, als gij een deelgenoot van de Heere Jezus wilt worden, moet gij op de verachting der wereld staat maken, en niet denken, dat gij een allemansvriend zijn en blijven zult. En tegen Gods volk zeggen wij: De wereld zal en moet u haten, Maar Jezus zal u nooit verlaten.

Wacht u intussen voor twee gevaarlijke zaken.

Aan de ene kant dat gij de achting en vriendschap der wereld niet zoekt te stellen, door stilzwijgen, als gij spreken moest, of door het verzwijgen van het leerstuk der verkiesing, of des zondaars diepe val en rampzaligheid in Adam, of door uzelf in praat, gewaad en daad aan de boze wereld gelijk te stellen.

En aan de andere kant moet gij vermaand zijn, om geen aanleiding te geven tot de haat der wereld, door een slordig gedrag of door stuursheid en onvriendelijkheid. Een dienstknecht van Christus moet vriendelijk, behulpzaam en vredelievend, milddadig en eerlijk zijn, opdat als de mensen kwaad van u spreken, zij het liegende mogen doen.

Ten vijfde. Zij, die met onze tekst grond en reden hebben om te zeggen: *Ik ben Uwe*, die leven hier niet als volmaakte, maar toch als oprechte mensen voor de Heere en in Zijn dienst. Zij worden het zout der aarde genoemd, en bij een stad op een berg vergeleken, of genoemd een planting des Heeren, eikenbomen der gerechtigheid, een heilig zaad, goede mensen, zonen en dochteren van de Almachtige, of schapen van Christus, en dergelijke namen meer. Al deze spreekwijzen geven te kennen, dat zij in alles willen eerbaar wandelen, gelijk Paulus zei, Hebr. 13:18; en biddend de heiligmaking najagen of naar het goede jagen, gelijk David het noemde, (Ps. 38:21). Het is dus hun biddende betrachtning, om het beeld van Jezus te dragen, en dat bij elk voorval van de mensen met volharding te vertonen. „Die volharden zal tot het einde, die zal zalig worden," (Matth. 24:13). Waarom Paulus ook zegt, dat de Heere degenen, die met volharding in goed doen, heerlijkheid en eer en onverderfelijkheid zoeken, het eeuwige leven geven zal, (Rom. 2:6 en 7). En waarlijk, daartoe schenkt de Heere ook genade aan al de Zijnen, niettegenstaande zij te strijden hebben met drie grote vijanden; dagelijks verwisselingen van gestalte onderworpen zijn, en soms in een toestand van deerlijke afzakking geraken kunnen. Evenwel zij bevinden zich wel bij de eenmaal gedane keuze, en willen Jezus om geen lief of leed weer verlaten, om tot hun vorige staat weer terug te keren. O, als een waar Christen het oog eens krijgt op het diep bederf van zijn hart, op zijn eigen zwakheid, die hij dagelijks meer leert kennen, en op de duizenderlei afleidingen, die hem gestadig omringen, dan wordt het hem wel eens een wonder, dat hij niet reeds lang tot zijn uitbraaksel is teruggekeerd, en dan moet hij alléén de Heere de eer geven, dat hij nog is, die hij is; en met Samuël zeggen: „Eben-haëzer, tot hier toe heeft de Heere geholpen," (1 Sam. 7:12). Maar nu,

de Heere blijft altijd getrouw en daarom blijft ook Zijn volk vroom. Hij zegt van Zijn wijngaard: „Alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen," (Jes. 27:3), en van daar is het dan ook alléén, dat die wijngaard, veel of weinig, altijd blijft vruchten dragen.

TOEPASSING

Niet zonder gebrek heb ik mijn voorgestelde stukken afgehandeld, hetwelk ik hoop, dat mijn lezers goedgunstig zullen inschikken; want wij profeteren ten dele, (1 Kor. 13:9). Nochtans moeten wij elk aanbevelen om te onderzoeken, of onze voorgestelde zaken bijbels zijn; en zo ja, dan vereist het een ander onderzoek, of gij er kennis aan hebt, en of gij ook grond hebt, om te kunnen zeggen: *Ik ben Uwe*. O, het is een onbeschrijfelijk voorrecht, om met lichaam en ziel voor tijd en eeuwigheid des Heeren te zijn.

De koning Ahasveros regeerde van Indië af tot Morenland toe, over *honderd zeven en twintig* landschappen, en bezat allerlei kostelijke gouden vaten, zodat zelfs zijn bedsteden van goud en zilver waren, (Ester 1:1,6 en 7). Maar ach! wat zijn zulke kleinigheden bij de onschatbare rijkdom van de kinderen Gods. De grootste wereldschatten, gemakken en vermaken laten altijd gaten over, behalve dat ze geen kleine afleidingen zijn, om het menselijk hart van God en wezenlijke dingen af te voeren. En al leefde iemand hier als de rijke man, Luk. 16:19, in het toppunt van ongekende wereldvreugde; levende alle dagen vrolijk en prachtig; ach, wat zou het dan nog zijn in het bange uur van sterven, als God van onbekeerde rijken zeggen zal: „Werpt ze uit in de buitenste duisternis, waar weinig der ogen en knarsing der tanden zijn zal, en waar elk onbekeerd zondaar zal gepijnigd worden, dag en nacht, tot in alle eeuwigheid," (Openb. 20:10). Wilt gij dan nog gelukkig worden, medezondaar! dan moet gij onder het getal der kinderen Gods zijn; dan moet gij aan God verbonden zijn; dan moet het u een zielsbehoefte worden, om met de hand te schrijven: „Ik ben des Heeren," (Jes. 44:5). Och, neemt dan nog de volgende zaken ter harte.

Ten eerste. Ik en gij en alle mensen liggen van nature diep gevallen in de zonde, en zijn voor God verdoemelijk en kunnen geenszins onszelf beroemen des Heeren te zijn, maar zitten gevangen in de strikken des duivels, (2 Tim. 20:20).

Ten tweede. Een groot Goddelijk genadewerk moet er aan mij en u gebeuren of gebeurd zijn; want we kunnen onszelf niet redden, naardien de zonde ons dodelijk onmachtig gemaakt heeft. Dit genadewerk wordt een nieuwe schepping genoemd. (Ef. 2:10). Het maken van een nieuw hart, (Ezech. 36:26). Een trekken uit de macht der duisternis, (Col. 1:13).

Welke spreekwijzen ons te kennen geven, aan de ene zijde de grootheid van het werk, en aan de andere zijde onze diepe onmacht en onbekwaamheid daartoe.

Ten derde. Niettegenstaande ons vermogen moet dit grote werk gebeurd zijn, eer wij sterven; want na de dood is er geen bekering noch verzoening te wachten. Waar dan de boom gevallen is, blijft hij eeuwig liggen, (Pred. 11:3). En nu korten onze dagen gedurig af, en elk uur brengt ons één uur nader aan de onherroepelijke eeuwigheid; en wie weet, of wij niet in ons eeuwig huis zullen zijn, éér nog dit jaar geëindigd is. Mogelijk zijn de planken al gezaagd, waar onze doodkisten van gemaakt zullen worden! Mogelijk is het linnen al geweven, dat ons tot doodkleed dienen moet! In alle gevallen, ons leven is een damp, die een weinig tijds gezien wordt en daarna verdwijnt. (Jer. 4:14). Eerlang komt de dood en dan zullen wij geen geweer in de strijd hebben, om die vijand af te keren.

Ten vierde. Vindt de dood ons onvoorbereid, dan gaan wij reddeloos eeuwig verloren, en moeten ondervinden, dat het vreselijk is, in de handen van de levende God te vallen, (Hebr. 10:31). O, die eeuwigheid! die vreselijke eeuwigheid!

Velen zijn gegaan verloren,
 Eeuwiglijk vervreemd van God;
 Beter was het, nooit geboren,
 Dan zulk een rampzalig lot.

Eeuwig in de hel te liggen! Eeuwig door de duivel gepijnigd te worden! Eeuwig onder een knagend naberouw! Eeuwig den toorn van de Almachtige te moeten ondervinden! Dat zal gewis een lot zijn, zo naar en zwaar, dat wij er ons hier geen denkbeeld van maken kunnen.

Ten vijfde. Mochten al die genoemde zaken ons tot zelfonderzoek brengen, hoe het met ons staat, met betrekking tot God en de eeuwigheid. Zijn wij bekeerd, dan is er overvloedig stof om over ons lot te juichen. Zijn wij onbekeerd, genade wordt ons nog in Christus aangeboden, en is nog te verkrijgen voor ons; niet voor degenen, die al dood en weg zijn, en die in hun zonden zijn omgekomen; maar wel voor ons en voor alle mensen, die prijs stellen op hun heil voor de eeuwigheid. Zijn wij onmachtig, Jezus is Almachtig. Hem is gegeven alle macht in de hemel en op de aarde, (Matth. 28:18). Zijn wij diep schuldig, Hij heeft voor zulken Zijn ziel gegeven; en kan volkomen zalig maken, allen die door Hem tot God gaan, (Hebr. 7:25). Wij weten geen raad of uitkomst; Zijn Naam is Raad, (Jes. 9:5). Hij is de beste Raadgever voor verlegen zielen. Zijn wij van nature des duivels eigendom, Hij alleen kan ons vrijmaken. En indien de Zoon u zal hebben vrijgemaakt, dan zult gij waarlijk vrij zijn. (Joh. 8:36)

Wat dunkt u, mijn lieve medezondaar! zou zulk een Jezus u te pas komen? Och, ga in de eenzaamheid en buig u voor Hem neer, belijd uw onmacht en onwil, en neem de proef eens van Zijn vriendelijkheid, gewilligheid en Zaligmakersvermogen; opdat het u welga voor de eeuwigheid.

Hoort dit, jongelingen en jonge dochters, mannen en vrouwen, uitgeleefde grijsaards, die met uw éne voet in het graf staat, en leeft voor de deur der eeuwigheid! Och, ik zou met al mijn hart wensen, dat gij die dierbare Jezus nog zult zoeken en vinden, éér gij overgaat uit de tijd naar de eeuwigheid. Hij is nog dezelfde, die Hij was in Zijn omwandeling op aarde; toen hij niemand afwees en zijn verzoek weigerde, dan alleen die man, die tot Hem kwam, om Hem te verzoeken dat Hij zijn broeder zou bewegen, om met hem de erfenis te delen.

Indien gij Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden; maar indien gij Hem verlaat en versmaadt, Hij zal u in eeuwigheid verstoten.

Maar gij, volk van God! Nog een kort woord van vermaning en vertroosting aan ulieden en dan zullen wij besluiten.

Vooreerst dan: mogelijk durft gij nog zo vrijmoedig niet zeggen: *Ik ben Uwe*. Mogelijk is het bij u meer een hartelijk wensen, dan een verzekerd zeggen. Nochtans de beginselen van het innig Christendom worden bij u gevonden, dat kunt gij immers niet loochenen? Dat treuren over, en dat strijden tegen uw zonden; dat innig hoogachten van al het volk van God, al hebben zij niets in de wereld; dat roepen om, en schuilen bij Jezus, met al uw zonden en bezwaren; dat innig liefhebben van Gods instellingen, en dat begeren om door de middelen tot de Middelaar geleid te worden; dat oprecht trachten naar Evangelische en tere Godsvrucht en heiligmaking. Mij dunkt, dat heeft vlees en bloed u toch niet geleerd; of denkt gij, dat dit alles nog vruchten zijn van uw natuurakker? Die dit denkt, zou voorzeker moeten vaststellen,

dat wij in Adam niet zo diep rampzalig geworden zijn, als wij waarlijk zijn. Laat uw ziel dan niet, gelijk Asaf, weigeren getroost te worden, (Ps. 77:3); want wie veracht de dag der kleine dingen, (Zach. 4:10). Gij moet niet zeggen: omdat ik nog niet volmaakt ben, daarom jaag ik er ook nog niet naar; omdat ik nog niet geheel ken, daarom ken ik ook nog niet ten dele; omdat ik nog niet alles heb, daarom heb ik nog niets. Erkent en prijst liever de vrije genade Gods voor hetgeen gij hebt en zoekt bij Jezus meer te krijgen, en uit Zijn volheid te ontvangen genade voor genade.

Ten tweede. Durft gij vrijmoedig te zeggen: *Ik ben Uwe?* O, leeft dan anders als de wereld, en toont, dat gij uit de dood zijt levend geworden. Gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, (1 Cor. 6:20). Denkt, spreekt en doet anders als de lieden, die God niet kennen. Van Elisa werd gezegd: Zie toch, ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, (2 Kon. 4:9). O, laten de mensen dat ook van u merken; zij merken uw gebrek en geven acht op uw hinkingen, (Jer. 20:10); maar laat ze dan ook uw oprechte godzaligheid merken, opdat de Naam des Heeren door uw gedrag moge groot gemaakt en geprezen worden; en weest zonder aanstoot in enig ding; hetzij de Jood, hetzij de Griek of der gemeente Gods, (1 Cor. 10:32).

Ten derde. Kunt gij met vrijmoedigheid tot de Heere zeggen: *Ik ben Uwe*, o weest dan arm en nederig bij uzelf; want wat hebt gij, dat gij niet ontvangen hebt; en indien gij het ook ontvangen hebt, wat roem hebt gij, alsof gij het niet ontvangen had? (1 Cor. 4:7). Al wat gij toch hebt in natuur en genade, dat zijn allemaal gegeven goederen, waarvoor gij de eer moet brengen aan Jezus' voeten; want éér God u uit eeuwige liefde kwam opzoeken, terwijl gij naar Hem niet zocht, toen waart gij naakt en bloot, en hadt geen ander eigendom dan uw zonden. En als de Heere nu het Zijne weer terug nam, dan zoudt gij weer naakt en bloot zijn, en met alle goddelozen gelijk staan. Och, weest dan arm bij uzelf en geeft alléén God de eer van alles; en dewijl gij met alle kinderen Adams, een vuil hart omdraagt, waarin een aanhoudende neiging tot zelfverheffing huisvest, zo moet gij dit hart gedurig bij de Heere aanklagen, en elke dag, met David, bidden: „Houd Uw knecht ook terug van trotsheden,” (Ps. 19:14).

Ten vierde. Kunt gij met de tekst zeggen: *Ik ben Uwe*, dan moet gij uzelf, met lot en weg voor tijd en eeuwigheid, gulhartig aan de Heere toevertrouwen. De Heere zal immers de Zijnen nooit begeven of verlaten. Hij heeft beloofd: „Ik zal dragen en redden,” (Jes. 46:4). En heeft Hij dat ook al niet genoeg aan u getoond; wat al zwarigheid heeft Jakobs God voor u weggeruimd! Uit wat noden heeft Hij u gered! Wat al zware en donkere wegen heeft Hij aan uw zielen gezegend. O, vromen! De Heere heeft het immers altijd wel gemaakt, en durft gij het voor de toekomst dan nog niet op Hem wagen? Of zucht gij nu wellicht in een bange weg van tegenspoed? Of zijt gij in een donkere weg naar de ziel? Verbergt de Heere Zijn aangezicht voor u? Kunt gij niet voor- noch achterwaarts zien, door de donkere nevels van bestrijding? En woelen de zonden bij u van binnen? Ach, houdt onder alles maar het oog op God gericht, en wacht op Hem, want uw Ontfermer zal u leiden. Hij zegt tot uw troost: „Ik zie hun wegen, en Ik zal ze genezen, en Ik zal ze geleiden, en Ik zal hun vertroosting weergeven; namelijk, hun treurigen, (Jes. 57:18).

Ten vijfde. Zijt gij des Heeren eigendom, en plechtig aan hem verbonden, handelt dan ook getrouw met uw talenten, en zoekt andere mensen ook tot datzelfde geluk te brengen, als een middel in de hand des Heeren. Van Jezus' schapen wordt gezegd, dat zij allen te zamen tweelingen zullen voortbrengen, en geen van hen is jongeloos, (Hoogl. 4:2). Gij zijt ten duurste verplicht om uw medestervelingen, met wie gij op reis zijt naar de eeuwigheid, het gevaarlijke van een leven buiten Jezus voor te houden, en hen voor de hel te waarschuwen, met al de ernst, die u mogelijk is; maar

ook om hun een vriendelijke Zaligmaker en een weg van ontkoming alléén door Hem, op grond der waarheid, aan te prijzen.

Een vroom leraar leerde mij onlangs het volgende: Sommige predikanten, zei hij, zijn te hard voor onbekeerde mensen, en doen hun maar een *halve* boodschap horen. Zij schudden een onbekeerd mens van de hand, gelijk Paulus de adder van zijn hand in het vuur schudde, en roepen hem toe: Gij zijt verloren in Adam; gij zult verdoemd worden, en eeuwig in de hel vallen; zonder iets meer te zeggen. O, wij ijzen van zulke onbarmhartigheid. Het is, alsof zij de zondaar naar een verdoemenis verwezen, waar hij overmorgen weer vandaan kan komen. Hadden zij rechte liefde en ontferming over de arme zielen, zij zouden uit al hun macht waarschuwen voor de vlammen der hel en tevens de mensen bewegen tot geloof, en vriendelijk zoeken te leiden tot een dierbare Heere Jezus.

Nu dan, vrome volk! dit is ook uw plicht, niet als een prediker, maar als een Christen, die er uzelf zo wel bij bevindt, om de weg des levens te bewandelen, en daarom niet kunt nalaten ook die weg anderen aan te prijzen.

Ten zesde. Zijt gij des Heeren, en zijn andere vromen ook des Heeren, hebt dan vurige liefde tot elkaar en verdraagt elkaars gebreken, in zachtmoedigheid, wetende, dat de Heere duizenden van zonden in u wil verdragen, en dat gij daarom ten duurste verplicht zijt, om enige zwakheden in uw broeders en zusters te verdragen. De kinderen Gods zijn allen tezamen dienaren van één Heere. Zij werken allen voor één baas, zei eens een vroom man in zijn eenvoud. Die uitdrukking is wat al te plat eenvoudig, denken wij; nochtans de zaak is waarheid en verbindt ons om elkaar lief te hebben en nooit samen te twisten. Eenerlei hart, énerlei weg, énerlei Koning, énerlei blijdschap en droefheid, énerlei dienst, énerlei Vaderland. Och, laat ons dan met Abraham zeggen: Laat er toch geen twistingen tussen ons zijn; want wij zijn mannen broeders, (Gen. 13:8).

Eindelijk, *ten zevende.* Kunt gij zeggen: *Ik ben Uwe*, laat dit dan uw enige troost zijn in leven en sterven, dat gij met lichaam en ziel uws getrouwen Zaligmakers, Jezus Christus, eigendom geworden zijt, die u met Zijn dierbaar bloed gekocht en uit het geweld des duivels verlost heeft; en u ook alzo bewaart dat zonder de wil van uw hemelse Vader geen haar van uw hoofd vallen kan.

O geliefden; welk een dierbaar voorrecht is het toch, het eigendom des Heeren geworden te zijn. David was daar zo vol van, dat hij tweemaal in verwondering en blijdschap uitriep: „Och Heere! zekerlijk ik ben Uw knecht; ik ben Uw knecht," (Ps. 116:16). De Kerkbruid was er zo vol van, dat zij in het lied der liederen wel driemaal roept: „Mijn Liefste is mijn, en ik ben Zijne," (Hoogl. 2:16). „Ik ben mijns Liefsten, en mijn Liefste is mijn," (Cap. 6:3). „Ik ben mijns Liefsten en Zijn genegenheid is tot mij," (Cap. 7:10).

Vromen! hebt gij een gezond lichaam; hebt gij nog al enige middelen in de wereld; goede vrienden en wat het meer moge zijn, dit zijn allemaal toegiften, die gij, om Jezus' wil, bezit; maar het voornaamste is: *Uw deelgenootschap aan een Drie-enige God.* O verblijdt u hierover, en juicht, vromen! om uw lot. Nu dan, laat het licht zijn of donker, vertrouwt gij maar op de Heere en berust in Zijn Heilige wil. Ik eindig hier met het woord des Apostels: Hetzij dat wij leven, wij leven de Heere, hetzij dat wij sterven, wij sterven de Heere, hetzij dan, dat wij leven, hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren, (Rom. 14:8).

8. JEZUS' ONVERWACHTE TOEKOMST

OEFFENING OVER OPENB. 16:15^a

VOORAFSPRAAK

Het is vreselijk, wanneer in de hete zomerdagen een verschrikkelijk onweer aan de hemel losbarst, wanneer de wolken een ontzettend gekraak geven, en de bliksemstralen bij gedurige herhaling boven ons gezien worden. Bijzonder is het vreselijk, wanneer het ons overkomt in de donkere avond of in de eenzame nacht. Ja, dan is niet zelden mens en beest benauwd, en vreest niet zonder reden voor de verschrikkelijke gevolgen, die uit zulk een onweer kunnen voortkomen. Nog vreselijker is het, wanneer er hier of daar brand komt, hetzij door het onweer of door iets anders, en wanneer soms in weinige uren grote hofsteden met schuren en korenbergen of andere grote gebouwen in de as worden gelegd en tot puinhopen verwoest. Nog vreselijker is het, als het arme vee in zo'n brand ellendig omkomt, en bovenal als de vlam één of meer mensen treft, die dan een bange dood door het akelig vuur moeten ondergaan, en zo onverwacht een ontzaglijke eeuwigheid ingaan.

Maar hoe vreselijk moet het dan wel zijn, als een gehele stad door een onuitblusbare vlam verteerd wordt, zoals dit gebeurde met Sodom en Gomorra, welke steden met vuur uit de hemel verteerd werden, en waarvan Abraham de rook zag opgaan, als de rook eens ovens, (Gen. 19:28). Ach! mij dunkt, welk een angstaanjagende omstandigheid moet dat geweest zijn voor die arme inwoners, die allen tezamen zo jammerlijk in de vlam hun leven moesten eindigen.

In plaats van water regende het vuur uit de hemel, en overal, waar zij wilden vluchten en zich verbergen, liepen zij een gewisse dood in zijn kaken. De arme kindertjes zochten vruchteloos een schuilplaats bij hun ouders. Echtgenoten vlogen elkaar aan van angst en schrik; ieder stonden de tranen in de ogen en een ellendig noodgeschrei en geklag gingen uit de ganse stad op, totdat de dood hen allen wegnam. De puinhopen der stad werden met verbrande lijken en de hel werd met verdoemde zielen gevuld, die nu dragen de straffen des eeuwigen vuurs (zie Judas vs. 7).

En nog vreselijker is het geweest, toen de gehele oude wereld door een allesvernielende watervloed vergaan is, zodat er geen levende ziel overbleef, behalve die binnen de Ark waren, toen de wateren opklommen tot vijftien ellen boven de hoogste berg.

Ach! Wat een gekerm zal er toen gehoord zijn van mensen en dieren, van kinderen en stokouden, van armen en rijken, die samen hetzelfde treurige lot moesten ondergaan. Mogelijk hebben zich sommigen nog aan de Ark vast gegrepen met het nare geroep: Noach! Noach! doe ons open, opdat wij met u behouden worden; maar de Heere zelf had de deur gesloten, en Noach mocht noch kon die openen. Zeker hebben zij bomen, bergen en andere hoogten beklommen om zich nog te bevrijden van de dood, maar zij hadden hun tijd gehad. De lankmoedigheid van God was ten einde, en zij moesten wellicht met een knagend naberouw, of anders onder het vreselijk oordeel der verharding de eeuwigheid in.

Maar zijn nu al deze genoemde zaken toenemend vreselijk, hoe vreselijk moet het dan éénmaal zijn, als Christus op de wolken komen zal; als het graf en de zee hun doden zullen teruggeven, die in hen waren, en als de doden, klein en groot, zullen staan voor

God, (Openb. 20:12 en 13). Als de aarde en de werken, die in haar zijn, zullen verbranden, de hemelen met gedruis voorbijgaan, (2 Petr. 3:10). Als de hemelen zullen worden toegeeroerd, gelijk een boek en als hun heil zal afvallen, gelijk een blad van de wijnstok afvalt, en gelijk een vijg afvalt van de vijgenboom, (Jes. 34:4) en als wij allen zullen geopenbaard worden voor den Rechterstoel van Christus, (2 Kor. 5:10). Over die vreselijke dag en bijzonder over het komen van Jezus in die dag, hopen wij nu iets nader te handelen.

TEKST: OPENB. 16:15^a. *Ziet, ik kom als een dief.*

- A. Eerst hopen wij iets van den tekst te zeggen;
- B. Dan nader bij de heerlijke toekomst van Christus met onze gedachten stil te staan;
- C. En eindelijk met toepassing te besluiten.

A. Over den tekst hebben wij kort drie zaken.

Ten eerste. De persoon, die komen zal

Ten tweede. Zijn komst zelf.

Ten derde. De manier of wijze daarvan.

Ten eerste. Wie is hier de sprekende persoon, die eenmaal komen zal? Het is de Heere Christus, waarachtig God, waarachtig mens, en aldus die bekwame Zoenborg voor arme zondaren. Dat Hij waarachtig God is, zien wij in Jes. 9:5, waar Hij de sterke God en Vader der eeuwigheid genoemd wordt. Ook in Hfdst. 7:14, waar Hij de naam draagt van Emmanuël, God met ons; en Rom. 9:5, waar Paulus Hem noemt: God boven alles te prijzen in der eeuwigheid. In Joh. 20:28 zeide ook een van Zijn Apostelen tot Hem: Mijn Heere en mijn God!

Dit zou nader bewezen kunnen worden uit Zijn Goddelijke namen, eigenschappen, werken en de Goddelijke eer, die aan Hem in de Schrift worden toegekend; waarover genoeg bij de godgeleerde schrijvers kan worden nagezien, zoals Brakel, van der Kemp, Verschuur en vele andere, die de Godheid van Christus tegen de kettters hebben verdedigd. Niet alleen is Hij waarachtig God, maar ook waarachtig mens, en zo het beloofde zaad der vrouw (Gen. 3:15). Die in de volheid des tijds is geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, (Gal. 4:4). Hij bleef God en werd mens door de aanneming van onze natuur, die op een onbegrijpelijke wijze met Zijn Godheid verenigd is. Hij werd te Bethlehem een arm mens, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. In Matth. 8:20 vinden wij Hem klagen, dat Hij minder had dan vossen en vogels. In Luk. 8:3 worden enige vrome vrouwen opgenoemd, die Hem dienden uit hun goederen. In Joh. 4:6 vindt gij Hem als een vermoeid en dorstig reiziger neerzitten aan de put, buiten Sichar. In Matth. 8:24 ligt Hij vermoeid en slaapt in het schip. In Matth. 4:2 vinden wij Hem hongerig. In Joh. 19:28 dorstig, en overal arm en gering voor het aanzien der mensen. Hij reed op eens andermans ezel; Hij at aan eens andermans tafel; Hij predikte in eens andermans schip; ja daar Hij rijk was, is Hij om uwentwil arm geworden, zei de Apostel, opdat gij door Zijn armoede zou rijk worden, (2 Kor. 8:9). Wonderlijke genade van onze Heere Jezus Christus! Hij behoefde het geen roof te achten Gode, Zijn Vader, evengelijk te zijn, maar kwam van de hemel uit enkel ontferming voor arme zondaren, en alzo, om op te zoeken en zalig te maken, dat verloren was, (Luk. 19:10). Hij kan volkomen zalig maken allen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft, om voor hen te bidden, (Hebr. 7:25). Bijgevolg, op deze Jezus, op deze onbeschrijfelijke Persoon kunt gij gerust het ganse gewicht van uw arme en diep verloren ziel leggen. In de dagen van Zijn omwandeling op deze aarde ging het gerucht van Zijn weldadigheid uit tot geheel in Syrië toe, en zij

brachten uit die vergelegen streken allerlei noodlijdenden, die met verscheiden ziekten en pijnen bevangen waren; van de duivel bezetenen, maanzieken en geraakten, en Jezus genas hen, (Matth. 4:24). Och, Hij is nog dezelfde, nu Hij aan de rechterhand Zijns Vaders verhoogd is. Nog ontvangt Hij zondaars en eet met hen, (Luk. 15:2). Hij zal geen zondaar die pogingen doet om tot Hem te komen, of kermt en smeekt om getrokken te worden, van Zich wegstoten, al was hij een eeuw oud, en al had hij zich in allerlei zonden verdiept. Wel, wat dunkt u van de Christus? Zou zulk een Zaligmaker u te pas komen? Hebt gij werk voor Hem? Is uw hart onverbeterlijk; uw schuld onbetaalbaar; uw ellende onbeschrijfelijk? Hier is een zoete, rijke, milde, algenoegzame Zaligmaker, die raad weet voor allerlei bezetenen, maanzieken, geraakten, melaatsen, armen en blinden, en die met geopende armen staat, en in de hemel bidt voor mensen, die ellendig zijn. Dit is dan de Persoon, die hier spreekt in de tekst.

Ten tweede. Die Persoon zegt nu, dat Hij zal komen. Jezus kan op verschillende wijzen gezegd worden te komen. Komen deed Hij in de volheid des tijds in het vlees, als de belofde en lang verwachte Zaligmaker. Komen deed Hij, om Zijn vijanden te straffen in de verwoesting van Jeruzalem, toen wel elfmaal honderduizend Joden zijn omgekomen, als een rechtvaardige straf wegens de verwerping van de Zaligmaker. Komen doet Jezus ook nog gedurig tot het hart van Zijn volk, die wat het gevoel betreft een gaande en komende Jezus leren kennen: God voer op van Abraham, lezen wij Gen. 17:2. Evenzo gaat het ook wel eens met het arme volk van God. Jezus komt wel eens tot hen, niet met Zijn lichamelijke tegenwoordigheid, maar met de zoete invloed van Zijn Geest, en dan gaat Hij ook wel weer van hen weg, zodat ze over gemis en verberging te klagen hebben. Het wordt wel eens ondervonden, dat Jezus zo tot hen komt, als zij nog kort tevoren in het treurig duister zaten, onder het geweld van hun geestelijke vijanden gebukt gingen en de strijd bijna moedeloos opgaven; ja, ook met Zijn vertroostende genade tot hun zielen komt, als zij dat bij uitstek verbeurd hebben door hun zondige gebreken, of als zij in dodigheid en afzakking enige tijd verkeerd hebben, zodat ze dan in de grootste verwondering met Hagar moeten uitroepen: „Gij, God des aanzien! heb ik ook hier gezien naar Hem, die mij aanziet,” (Gen. 16:13). Maar doorgaans, dunkt mij, komt Jezus meest tot de ziel als het haar gegeven wordt om in een heilbegerige en wachtende gestalte te verkeren en te waken over zijn hart. Als de gemeente wandelde in de vreze des Heeren, werden ook de vertroosting des Heiligen Geestes vermenigvuldigd, (Hand. 9:31). Nog eens, komen doet ook Jezus om Zijn volk met de roede te bezoeken, als het in een zondige weg verkeert. Opmerkelijk zijn in deze de woorden van Elihu, waar hij zegt: En zo zij, gebonden zijnde, in boeien vast gehouden worden met banden der ellende, dan geeft Hij hun hun werk te kennen en hun overtredingen, omdat ze de overhand genomen hebben, en Hij openbaart het voor hunlieder oren ter tucht, en zegt, dat ze zich van de ongerechtigheid bekeren zouden, (Job. 36:8-10). Van Absalom en Joab lezen wij, dat Absalom Joab een en andermaal bij zich liet ontbieden, maar Joab wilde niet komen. Toen liet Absalom van Joab een akker rijpe gerst in brand steken en alzo geheel vernielen, en dadelijk, toen Joab dat gewaar werd, kwam hij tot Absalom, (2 Sam. 14:29-32). Evenzo doet Jezus weleens met Zijn ware en oprechte onderdanen. Zij zwerven en dolen gedurig van Hem af, en komen soms in zulk een lauwe toestand, dat zij nauwelijks meer naar de stem van Jezus horen, maar zeer verdiept raken in de dingen der wereld. Jezus roept, maar zij komen niet tot Hem; hij roept andermaal en menigmaal, doch zij komen niet. Maar dan steekt de Heere wel eens hun rijpe gerstakker in de brand of Hij bezoekt hen met een ernstige ziekte, of hun treft een andere ramp, en dit is dan wel eens het middel, dat zij, gelijk Joab, aanstonds komen

en met de vrome zanger Israëls belijden dat zij gedwaald hebben als een verloren schaap, (Ps. 119:176).

Het gebeurt niet zelden, dat de vromen meer leren in de kruisschool dan zij ooit in de troostschool geleerd hebben, en dat zij dan ook in de weg van tegenspoed de Goddelijke roede lief krijgen, en geloven dat de Heere hen uit getrouwheid verdrukt heeft. O, Jezus is zo getrouw voor de Zijnen. Bij hun eerste bekering riep Hij hen: „Adam! waar zijt gij?" (Gen. 3:9). En terwijl zij gedurig tot nieuwe afzwerfingen genegen blijven, roept Hij nog telkens door allerlei middelen en wegen: „Adam! waar zijt gij?" totdat zij éénmaal alles te boven raken en naast Hem zitten in Zijn troon, (Openb. 3:21). Ziet, zo is Jezus reeds menigmaal gekomen en komt ook alzo nog gedurig. Evenwel wordt dit komen in onze tekst niet bedoeld, maar wel Zijn komen in de laatste dag des oordeels, als Hij zal komen, alle oog Hem zal zien en alle geslachten der aarde over Hem zullen rouw bedrijven, (Openb. 1: 7). Als Hij zal komen om allen, die in de graven zijn, Zijn stem te doen horen; waarop zij zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben tot de opstanding der verdoemenis, (Joh. 5:28 en 29), en als ook ik en gijlieden ons graf zullen verlaten om voor de Rechter te verschijnen. Als Hij zal komen, om de goddelozen, rijk of arm, wijs of dwaas, koning of bedelaar, voor eeuwig in de hel te werpen en al de godzaligen tot Zich op te nemen in eeuwige heerlijkheid.

Ten derde. Letten wij nog kort op de manier van dit komen, dat bij het komen van een dief vergeleken wordt. Daarom zegt ook Petrus: „maar de dag des Heeren zal komen als een dief in de nacht," (2 Petr. 3:10). En op een andere plaats zegt Jezus ook zelf: „Indien gij dan niet waakt, zo zal Ik over u komen als een dief," (Openb. 3:3). Het wil zeggen, gelijk een dief onverwacht komt, zo zal ook Jezus onverwacht komen; daarom zei Hij niet alleen, dat noch de Engelen noch de mensen die dag weten, wanneer Hij komen zal; maar ook zei Hij tot Zijn Apostelen en al Zijn dienaren: „daarom zijt ook gij bereid: want in welke ure gij het niet meent, zal de Zoon des mensen komen," (Matth. 24:36 en 44). Waaruit wij besluiten, hoewel het zeer waarschijnlijk is, dat wij al lang tot stof zullen verteerd zijn, als de grote dag komen zal, dat nochtans de mogelijkheid bestaat, dat Jezus op de wolken zou kunnen komen, éér nog deze week, ja nog deze dag geëindigd is. Als een dief zal Christus komen, dat wil ook zeggen, Hij zal komen als de meeste mensen zorgeloos in de zonde liggen te slapen. Want gelijk de dagen van Noach waren, zo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen, want gelijk zij waren vóór de zondvloed, etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot de dag toe in welke Noach in de Ark ging; en bekenden het niet, totdat de zondvloed kwam, en hen allen wegnam; alzo zal ook zijn de toekomst van de Zoon des mensen, (Matth. 24:37-39). Daarom staat er ook in de tekst een opmerzaammakend woord vooraf: *Ziet*, Ik kom als een dief. Dit woordje *ziet* is het gewone *let wel!* der Profeten en Apostelen en van Jezus zelf. Ziet het zal gebeuren, het zal zeker en het zal plotseling gebeuren, en wij zullen er allen bij tegenwoordig zijn. Daarom zoekt door geloof en bekering gewaarborgd te zijn voor die dag, omdat dan de tijd voor eeuwig voorbij is, en de goddelozen een stoppel zullen zijn, die door die toekomstige dag in vlam zal gezet worden, (Mal. 4:1).

B. Laat ons nu in onze tweede hoofdzaak nog iets nader acht geven op die gewichtige dag des algemenen oordeels, als Jezus in Zijn heerlijkheid komen zal. Die dag zal een zeer heerlijke en gewichtige dag zijn, om de volgende redenen.

Ten eerste. Christus zal dan Zijn heerlijkheid openbaren. In de dagen van Zijn vernedering werd Hij in een stal geboren; moest als kind vluchten naar Egypte, werd

veracht door het volk als een Samaritaan, als vraat en wijnzuiper gescholden, ja zelfs met stenen geworpen en voor een bondgenoot van Beëlzebul gehouden. En in de dagen van Zijn laatste lijden, geprangd onder de last van Zijns Vaders toorn, aangevallen door de duivel, bespot en uitgelachen door Herodes, gelasterd en bespogen, geboeid en in het aangezicht geslagen voor de raad van Kajafas, met doornen gekroond en gegeseld bij Pilatus, verraden en verkocht door één van Zijn volgelingen, trouweloos verlaten en verloochend door een ander, en eindelijk genageld aan het kruis, daar een vervloekte dood gestorven, Zijn graf gesteld bij de goddelozen en zo neergedaald in de diepste vernedering. En nog heden ten dage weinig geacht door de wereld in Zijn hoge Godheid en eeuwig Zoonschap en geloochend door de Arminianen; en veel te trouweloos gediend en te weinig bemind door Zijn oprechten, die ook nog niet zelden moeten getuigen, als zij Hem aanzien, dat er geen gedaante noch gestalte aan Hem is, dat zij Hem zouden begeerd hebben, (Jes. 53:2). Maar die versmadede Heere Christus zal dan geopenbaard worden in heerlijkheid. Zijn volk zal dan met veel meer klaarheid, als zij dit hier immer zagen, zien, dat Hij de banier draagt boven tienduizenden, (Hoogl. 5:10) en veel schoner is dan de mensenkinderen, (Ps. 45:3). Ja, dan zal het meer dan ooit openbaar worden, dat Hij is het afschijnsel van Zijns Vaders heerlijkheid, en het uitgedrukte beeld Zijner Zelfstandigheid, (Hebr. 1: 3). Dan zal Jezus verschijnen in eer en heerlijkheid, macht en majesteit, die alle redelijke schepselen zullen zien en erkennen.

Ten tweede. Christus' eer en heerlijkheid, macht en majesteit zal in die dag te meer blijken door Zijn heerlijke hofgenoten en heilige Engelen, die Hem dan zullen omringen. Dan zal het zijn: Ziet, de Heere is gekomen met Zijn vele duizenden heiligen, om gericht te houden tegen allen, en te straffen alle goddelozen onder hen, (Judas 14 en 15). Dan zal het openbaar worden voor aller oog, dat duizendmaal duizenden Hem dienen en tienduizendmaal tienduizenden voor Hem staan, (Dan. 7:18). O, vrome zielen! in de krib van Bethlehem kunt gij uw lieve Jezus zien, omgeven van redeloze dieren, in welker stal Hij geboren werd. In Zijn omwandeling op aarde kunt gij Hem zien, omgeven door weinige arme vrouwen en geringe mannen, die Hem oprecht aanhingen en dienden; voorts door een deel eigenwijze farizeërs, die kwamen om Hem in Zijn redenen te verstrikken, en venijn te zuigen uit Zijn volmaakte leer, en voorts door een groot getal Joden, die kwamen om van Zijn brood te eten en verzadigd te worden, (Joh. 6:26). Aan het kruis kunt gij Hem zien, omgeven door een groot getal honden en boosdoeners, die Zijn ziel zochten, (Ps. 22:17). Maar op de wolken zult gij Hem zien, omringd door al de zalige en heilige Engelen in onbeschrijfelijke majesteit en heerlijkheid. O, dit zal een zalig gezicht zijn voor allen, die de eer van Jezus liefhebben.

Ten derde. De heerlijkheid van Jezus zal dan nog meer openbaar worden door Zijn almachtige werken. Of zijn het geen almachtige werken, dat Hij al de doden door Zijn bevel zal doen verrijzen uit het graf; zijn het geen almachtige werken, als Hij de lichamen weer in hun wezen zal terug roepen, die nu reeds omstreeks vijfduizend jaren geleden gestorven en geheel tot stof veranderd zijn; zijn het geen almachtige werken, als Hij aller mensen lichamen uit de bodem der zee en de ingewanden der aarde zal weten terug te brengen, zonder dat er één gemist wordt; is het ook geen almachtig werk, als Hij dit ganse helal door vuur zal doen vergaan? O ja, hier moeten wij uitroepen: wonderbaar, o Heere Jezus! Zijn Uw werken, ook weet het mijn ziel zeer wel, (Ps. 139:14). Dit had Herodes niet gedacht, toen hij en zijn soldaten zo deernlijk met Hem de spot dreven. Dit had Pilatus niet gedacht, toen hij zo verwaand aan Jezus vroeg: weet Gij niet, dat ik macht heb U te kruisigen en ook om U los te laten? Noch de Joodse raad, noch het roepende gewone volk, die uit één mond schreeuwden:

„kruist Hem! kruist Hem! Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen!" Ach! hoe ongelukkig zullen dan alle versmaders van Christus zijn, als zij geen schuilplaats in hun graf zullen vinden en hun afgod, de wereld, zullen zien verbranden, en zichzelf zullen verwezen worden in het eeuwige vuur.

Ten vierde. Christus' heerlijkheid zal dan ook geopenbaard worden door de uitgestrektheid van Zijn Rechterambt. Voor Hem toch zullen niet sommige, maar alle mensen moeten verschijnen, (2 Kor. 5:10). Allen, die in de graven zijn, (Joh. 5:28). Aller oog zal Hem zien, (Openb. 1:7). Ook alle boze Engelen zullen dan door Hem geoordeeld worden, die nu met eeuwige banden onder de duisternis bewaard worden, tot het oordeel des groten dags, (2 Petr. 2:4). Hier moeten wij niet nieuwsgierig vragen: Hoe zullen al de miljoenen mensen, die ooit geleefd hebben, nog leven en na ons leven zullen, op de aarde kunnen staan? Hoe zullen onze zogenaamde tegenvoeters, die op dat halfroond der wereld wonen, dat onder ons is, Jezus in de wolken kunnen zien? Zal het oordeel ook gaan over ongeborn kinderen? En dergelijke dwaze vragen meer, die ik in mijn leeftijd gehoord heb, en waarmee de arme mensen hun kostelijke tijd verbeuzelen. Ach, vraagt zo niet, maar maakt liever haast om Jezus te vinden, en door Hem met God verzoend te worden, en Hem als Koning te dienen; dan zal het u welgaan hier in de grote dag en tot in eeuwigheid.

Ten vijfde. Jezus' heerlijkheid zal dan ook aan alle mensen openbaar worden door Zijn grote wijsheid en rechtvaardigheid, die Hij in het oordeel betonen zal. Hij zal ieders werk in het gericht brengen, (Pred. 12:4). Ook van elk ijdel woord rekenschap afvorderen, (Matth. 12:36). Maar wonder is het, dat de verborgen gedachten onzer harten ook in Zijn gedenkbboek opgetekend staan; want Hij zal in het licht brengen, hetgeen in duisternis verborgen is, en openbaren de raadsragen der harten, (1 Kor. 4:5). Hij heeft niet nodig, dat iemand zal getuigen van de mens: want Hij zelf weet alles, wat in de mens is, (Joh. 2:25). Wist Hij dat hier op aarde, Hij zal het in de grote dag ook weten. O, zondaar! Hij zal uw burenen niet behoeven te roepen om te getuigen, hoe menigmaal gij gevloekt hebt, of dronken geweest zijt, of u aan andere zonden hebt schuldig gemaakt. Het oog des overspelers mag hier de schemering waarnemen, en zich al zondigende voor het menselijk oog verbergen, maar het oog van Jezus zal hij nimmer ontgaan en éénmaal zal Hij openbaren alles, wat in de donkerheid gebeurd is. Zijn oordeel zal dan ook zijn in volmaakte rechtvaardigheid: want Hij zal de wereld richten in gerechtigheid en de volken in alle rechtmatigheid, (Ps. 98:9). Niemand zal om de zonden van een ander gestraft worden. De goddelozen zal Hij zó rechtvaardig verdoemen, dat niemand hunner iets tegen zijn vonnis zal weten in te brengen, maar dat ten volle aller mond gestopt zal zijn, (Rom. 3:19). En de godzaligen zal Hij even zo rechtvaardig voor eeuwig vrij verklaren, niet omdat zij tegen de zonde gewaakt en de godsvrucht betracht hebben, want dit hebben zij met zoveel gebrek gedaan, dat zij hetzelfde vonnis der goddelozen rechtvaardig verdiend hebben; maar zij zullen worden vrijgesproken, omdat Hij zelf als Borg voor hen aan het recht Gods voldaan heeft, en hen alzo een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden is, (Hebr. 5:9) door Zijn lijdelijke en dadelijke gerechtigheid; want door de gehoorzaamheid van Hem zullen dan velen tot rechtvaardigen gesteld worden, (Rom. 5:18 en 19).

Ten zesde. Nog zal die dag heerlijk zijn, tot eer van Jezus, om de onbeschrijfelijke blijdschap en toejuiching van Zijn volk. Dan zal Hij verheerlijkt worden in al Zijn Heiligen, en wonderbaar in allen, die geloven, (2 Thess. 1:10). Toen Salomo gekroond werd, juichte het volk en blies met pijpen en verblijdde zich met grote blijdschap, zodat de aarde van hun geluid spleet, (1 Kon. 1:40). Maar o! hoe zal Sions volk verblijd zijn, als zij hun Koning gekroond zien met eeuwige heerlijkheid. Hier is die Jezus, zullen zij zeggen, die ons van de hel heeft vrijgekocht met Zijn dierbaar bloed;

die voor ons in het gericht van God gestaan en al de vloek voor ons gedragen heeft; die vrede maakte tussen God en ons en Zijn lieve Geest voor ons verworven heeft. Daar is Christus, die de eerste en de laatste voor mij was, en die mij, niettegenstaande al mijn zonden, getrouw bewaarde. Hier is mijn lieve Zaligmaker, aan wiens voeten ik het zo menigmaal goed voor mijn hart gehad heb. Daar is Christus, die mij die keuze gaf en mij ook bij die keuze heeft staande gehouden; zodat ik hem om lief of leed niet wilde verlaten, maar Hem gebrekkig en nochtans oprecht gediend heb. Christus zal dan ook Zijn volk belijden voor Zijn hemelse Vader en al de Engelen, en over hetzelfde vrolijk zijn, gelijk de bruidegom over de bruid vrolijk is, (Jes. 52:5) en zal als het ware, zeggen: Dit zijn Mijn keurlingen, die Ik liever had dan de gehele wereld, en liever dan Mijn bloed en leven, en voor welke Ik op het harde moordhout ben uitgerekend en vast geklonken. Jezus zal Zich verblijden over Zijn volk, als over zulk een dure koopprijs, en zij zullen zich verblijden in hun eeuwige Koning.

TOEPASSING

Die dag van Jezus' heerlijke verschijning zal een feestdag, een bruiloftsdag, een dag der kroning zijn voor het arme volk van God. Een dag, waarop zij een onbeweeglijk koninkrijk zullen ontvangen; een dag wanneer hun een onbeschrijflijke erfenis zal te beurt vallen, die eeuwig ziel en lichaam zal verblijden en volkomen verzadigen. Maar evenzeer zal het een verschrikkelijke dag zijn voor mensen, die onder al de roepstemmen van God onbekeerd zijn gebleven, en die zo de eeuwigheid zijn ingegaan. O, verbeeldt u eens die grote en doorluchtige dag des Heeren. Dan zal in de hemel het teken van de Zoon des mensen gezien worden. De wolken zullen Jezus tot een Troon en Rechterstoel dienen, waarop hij in heerlijkheid zitten zal, omringd door duizenden van heilige Engelen. Toen Johannes de verheerlijkte Jezus zag op het eiland Patmos, werd hij bevreesd en bevende, en viel als dood aan Zijn voeten. Evenzo zijn ook die mensen ontzet en verschrikt geworden, aan wie de heilige Engelen verschenen zijn, zoals Jakob, Gideon, Zacharia, Cornelius en meer anderen. Maar, o! welk een gezicht zal het dan voor ons zijn, als wij de heerlijke Jehova Jezus in al de glans van Zijn majesteit zien zullen, en niet één, maar duizenden heilige Engelen bij Hem, die dan de laatste bazuin blazen zullen, waarop de doden zullen worden opgewekt. Dan zullen wij en alle mensen uit het graf opkomen. Men begraaft doorgaans, zoveel als mogelijk is, de geslachten bij elkaar; en ach! welk een gezicht en ontmoeting zal dat dan zijn, als wij onze overleden echtgenoten, ouders, kinderen en anderen weer zullen ontmoeten, allen opgekomen uit het graf. Johannes zag een beest uit de zee opkomen, maar wij en alle mensen zullen dan uit de aarde opkomen. O, wat zouden wij elkaar vragen en vertellen, wat al drukke samenspraken zouden er gehouden worden; maar nee, wij zullen dan in ons hart voelen en boven ons hoofd zien, dat er iets ontzaglijks moet gebeuren, en dat wij ons allesbeslissend en laatste vonnis zullen ontvangen. En nu, dunkt mij zal er niets te vragen of te spreken vallen, maar elk ziet met verbazing naar boven. O, wat al duizenden mensen zullen dan te voorschijn komen! De een is met Samuël begraven in zijn huis, (1 Sam. 25:1) een ander met Mirjam in de woestijn, of met Rachel aan de weg, of met Debora onder een eikenboom. De een is eeuwen lang begraven geweest, een ander slechts enkele jaren of maanden. De een had een schoon graf, de ander niet; maar allen komen zij te voorschijn: Elk been nadert tot zijn been, (Ezech. 37:1-10) en het wordt een lichaam, waarin ook de geest weer komt. Het wordt dus weer een mens, die op het punt staat om in te gaan in het nieuwe Jeruzalem, of neer te dalen in het eindeloos verderf.

Ook zullen dan de sterren en het ganse heir des hemels afvallen, gelijk een blad valt van de wijnstok, of gelijk een vijg valt van de vijgenboom; en de aarde en de werken, die daarin zijn, zullen met gedruis voorbijgaan. Maar hetgeen van het meeste gewicht is, al onze daden, woorden en gedachten zullen op de weegschaal des heiligdoms gelegd worden; en wij zullen rekenschap moeten geven van elk uur van ons leven, en van elk genademiddel, dat wij boven het heidendom gehad hebben. Nu dan, dat Jezus komen zal, en dat Hij onverwacht, als een dief komen zal, zowel bij de dood als in het oordeel, dat is een gewichtige leer voor ons allen, en het is een verschrikkelijke leer voor de volgende soorten van mensen.

Vooreerst. Voor zorgelozen, die voor die dag niet schrikken kunnen, noch willen, maar zo onbekommerd in de zonden voortleven, alsof zij een verbond met de dood en een verdrag met de hel hadden aangegaan, (Jes. 28:15). O! die dag zal een dag der benauwdheid voor dezulken zijn. Wat al naberouw over de verzuimde tijd zullen zij hebben, die zij, tegen alle waarschuwingen in, hebben doorgebracht met lachen en spotten, met vloeken en liegen, en dronken zijn, en ontheiligen van de dag des Heeren. Met bange ogen en een verschrikte ziel zullen zij de Rechter zien, en ook voor eeuwig door Hem verwezen worden naar die plaats, waar de rook van hun pijniging zal opgaan tot in alle eeuwigheid, (Openb. 14:11).

Ten tweede. Het zal een dag der verschrikking zijn voor alle onwetende en onkundige mensen, die door belangeloosheid en onverschilligheid onkundig en onwetend zijn gebleven, en geen onderscheid weten tussen waarheid en leugen, wie alles even goed is, wat zij horen of lezen, omdat zij nergens een wezenlijk belang in stellen. Een ziel zonder wetenschap is niet goed, (Spreuk. 19:2). En met vlammend vuur zal de Heere wraak doen over allen, die Hem niet kennen, (2 Thess. 1:8). Ach ja! aan hen zijn zoveel kosten besteed en zoveel moeiten gedaan, en zij zijn wellicht menigmaal met vele tranen vermaand, en dan onder zoveel licht in de duisternis te blijven, en de wereld lief te hebben, dat zal hard vallen in de toekomstige dag, als God alle roepstemmen en middelen der genade met woeker zal teruggeisen, en als zij zullen moeten zeggen: Och, Heere Jezus! Ik heb alles gezocht en nagelopen, behalve U, en moet nu door eigen schuld ellendig verloren gaan.

Ten derde. Het zal een vreselijke dag zijn voor allen, die de ware godzaligheid voor dweperij hebben gehouden, die met het arme volk van God de spot hebben gedreven, die geen kennis hadden aan dat nodige binnenwerk, aan dat eenvoudige leven met God, voor God en door God, aan dat roepen om genade en om Jezus en tot Jezus; maar, die dat oprechte volk hebben gehaat, bespot en gelasterd. O, in die dag van Christus zullen zij dat verachte volk aan Zijn rechterhand zien en zichzelf en hun medespotters aan de linkerhand; en dan zullen zij moeten zeggen, gelijk wij ergens bij een ongewijd schrijver lezen: „Deze waren het, daar wij eertijds mee lachten, en die wij bespotten; wij zotten, hielden hun leven razernij, en hun einde oneerlijk. Maar nu zijn zij onder de kinderen Gods en wij voor eeuwig verworpen.” (Boek der wijsheid Hfdst. IV). Hoort dit, gij spotters! Drijft de spot niet langer, opdat uw banden niet te vaster worden. Wordt liever ernstig en bidt uw Rechter om genade met Job, (Cap. 9:15).

Ten vierde. Het zal een dag der verschrikking zijn voor allen, die op hun ingebeeld goed en braaf hart, en op hun deugden en plichten vertrouwd hebben, die Jezus niet nodig hadden of genoeg meenden te hebben aan helpende genade. O, Vrienden! uw ingebeelde deugden zullen geen zwaarte hebben op de Goddelijke weegschaal, maar zullen omhoog gaan met de schaal, alsof het veren waren, en gij zult te weinig hebben en te licht bevonden worden. Uw plichten moeten niet weg, maar de dood moet er

onder, dat is: gij moet er van leren bekennen: deze dingen zijn des doods waardig. Uw gerechtigheid moet een wegwerpelijk kleed worden, en alléén Christus en Zijn betaald Zoenoffer moet uw grond van hoop worden, als een arm uitgeledigd zondaar, of gij zult ellendig omkomen, (zie Hand. 4:12), en bidt, dat God u die tekst leert verstaan, en dat het uw taal nog eens mag worden: Deze ellendige riep, (Ps. 34:7) en dat uw gebed nog eens mag worden het gebed desgenen, die gans ontbloot is, hetwelk de Heere niet zal versmaden, maar Zich in genade daartoe wenden, (Ps. 102:18).

Ten vijfde. De dag, waarop Christus als een dief zal komen, zal vreselijk zijn voor vaders en moeders, die zelf de wereld dienden, en die ook hun kinderen vrijheid gaven, om allerlei zondige gezelschappen bij te wonen en te wandelen in de raad der goddelozen, te staan op de weg der zondaren en te zitten in de gestoelten der spotters, (Ps. 1:1). Werkelijk, als wij eens nagaan, hoe dat de ellende, waarin ons vaderland gekomen is, ook al grotendeels voortkomt uit de zorgeloosheid der ouders in het opvoeden van hun kinderen en als wij het jammerlijk verzuim van vele vaders en moeders eens nagaan, die zelf geen lust hebben in de smalle weg, en het ook met onverschilligheid aanzien, als hun kinderen de brede weg bewandelen, dan moeten wij wel eens denken: Ach, wat zullen er weinig vaders en moeders zalig worden! Vele ouders zullen eenmaal met hun ongelukkige kinderen in de hel liggen, die dan ook nog dat schrikkelijke verwijt van hun verdoemde kinderen zullen moeten horen: O, gruwzame vader en vervloekte moeder! toen wij in onze jeugd de duivel dienden, hebt gijlieden ons niet bestraft en vermaand; toen wij onszelf door onze zonden hebben vervloekt gemaakt, toen hebt gij ons niet eens zuur aangezien, (1 Sam. 3:13). O, vreselijke hel in de hel! Lieve vrienden! neemt het mij niet kwalijk, dat wij u zo aanspreken, want gij hebt toch eenmaal met uw kinderen, toen zij nog tere zuigelingen waren, onder de preekstoel gestaan, om ze aan een Drie-enige God op te dragen, en toen hebt gij met een plechtige belofte beloofd, om uw kinderen in de leer der waarheid te onderwijzen en hun heil voor de eeuwigheid te zoeken. En voorzeker, dit zal eenmaal ten genen dage van uw hand geëist worden.

Maar sommige ouders zullen mogelijk zeggen: mijn kinderen zijn groot geworden en zijn de roede ontgroeid, of zijn reeds uit het ouderlijk huis vertrokken; ik kan ze van de zondige gezelschappen niet terughouden, en kan niets meer aan hen doen, want zij willen niet meer naar mij horen. Ik antwoord: Ach! dat is een droevige en moeilijke zaak, en gij hebt in dit geval billijke aanspraak op ons medelijden. Maar dan vraag ik u: Hebt gij er onder opzien tot God uw best toe gedaan, toen zij nog klein waren? Smart het u nu aan uw ziel en draagt gij er leed over? Draagt gij ze nog dagelijks op de vleugelen des gebeds voor de troon der genade? bidt gij voor uw kinderen, gelijk de vrome Job deed, (Cap. 1 : 5) en zoekt gij ernstig hun eeuwig geluk? Indien dit zo niet is, dan zult gij met uw kinderen verloren gaan. Maar indien dit zo zijn mag, dan zal God uw gebrek uit genade vergeven, en de verdoemenis uwer kinderen, (als die ongelukkig in hun zonden kwamen te sterven) zal u in de eeuwigheid geen pijn zijn.

Ten zesde. Die dag, wanneer Christus als een dief zal komen, zal ook vreselijk zijn voor de naam- en mond-christen, die wel rechtzinnig is, voor de waarheid ijvert, en niet zonder overtuiging leeft, maar voor wie de dienst des Heeren toch altijd maar bijzaak blijft, terwijl het zijn hoofdzaak is en blijft, om hier groot, rijk en aanzienlijk in de wereld te worden. O, mens! gij moest liever Christus en Zijn dienst op hoge prijs leren stellen, en om Christus zo leren lopen en draven, zweten en zorgen, als gij nu doet om rijk in de wereld te worden, dan zou het beter met uw arme ziel gesteld zijn. Vraag het aan mensen, die op hun doodsbed liggen, en elk ogenblik verwachten om naar de eeuwigheid te verhuizen; ja, vraag het aan hen, of de wereld zoveel lopen en draven, zoveel waken en zorgen en zoveel liegen en bedriegen waard is. Zij zullen u

antwoorden: Nu ontvalt het mij; nu ontdek ik dat het maar ijdelheid is, en de arme ziel geen voedsel geven kan, en nu zie ik, dat ik naar een schaduw gegrepen heb. Ach, geloof dan de stervende lippen van zulke arme reizigers, die gereed staan, om hun voet binnen de deur der eeuwigheid te zetten, eer gij het zelf zult ontdekken, als het voor eeuwig te laat is.

Ten zevende. Die dag zal vreselijk zijn voor elk onbekeerd mens, van welke leeftijd, staat of woonplaats hij ook zijn mag. Als bedelaar en koning en alle rangen in die toestand gaan sterven, zullen zij ook allen moeten ondervinden, dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God, (Hebr. 10:31). Nochtans, zulke mensen, die het meest in de gelegenheid zijn geweest om zalig te worden, aan wier deur Jezus het meest geklopt heeft, die oud zijn geworden onder de lankmoedigheid Gods, die zullen het dan zwaarder hebben dan anderen; want zo velen, als er zonder de wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de wet verloren gaan, maar die onder de wet gezondigd hebben, zullen door de wet geoordeeld worden. Evenwel zal aan alle onbekeerden het hart ontzinken van schrik en jammer, als zij de Rechter zien, en als zij de brand der wereld zien, en als zij zijn gapende afgrond zien en als zij bedenken, dat zij hun tijd gehad hebben, en dat het nu voor eeuwig te laat is, en als zij vruchteloos schuilplaats zoeken onder heuvelen en bergen, en als zij dat vreselijk woord van Jezus zullen horen: „*gaat weg, gij vervloekten! in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is.*”

Maar hoe is nu dat volk gesteld, voor hetwelk deze dag niet verschrikkelijk, maar heerlijk en voordelig zal zijn.

Ten eerste. Dat volk is een geestelijk arm volk, (Zef. 3:12). Zij leven van gebedeld brood en zijn arm in kracht, arm in gerechtigheid en menigmaal arm in moed en troost. Zij zijn zo arm en ellendig, dat zij niet eens recht kunnen willen en begeren, of zij moeten door hemelse invloed worden bekwaam gemaakt.

Ten tweede. Het is een heilzoekend volk. Het is hun om Jezus te doen, en om waarheid in het binnenste. Als zij in de kerk komen of op een andere stichtelijke plaats, dan komen zij niet om te zien en gezien te worden, maar zij komen onder de middelen om de Middelaar te vinden. Zij zoeken Jezus in de Bijbel, Jezus in de gezelschappen, Jezus in hun dagelijks beroep en Jezus in hun bidvertrek.

Ten derde. Zij zijn achterdochtig over zichzelf en wantrouwen altijd hun eigen hart, en weten dat het arglistig en dodelijk is, en zeer in staat om zijn eigen bezitter te misleiden. Dit brengt hen tot gedurig zelfonderzoek met David, (Ps. 139:24). O; zij laten gedurig de Heere op hun hart zien, en smeken, dat Hij maar Zijn licht over Zijn werk doe schijnen, of hun ontdekke, indien zij zich te veel toeëigenen.

Ten vierde. Het is een volk, dat verblijd is, als zij maar enige zoete ontdekkingen van hun beminnelijke Jezus mogen deelachtig worden. Ja, daar zijn ze blijder over dan over alle schatten van de wereld. O, zij kennen afwisselende zielsgestalten van licht en donker, levendigheid en dorheid; maar als zij inwendig levendig zijn, dan hebben zij een innige betrekking op de Heere Jezus; hetzij dat ze Hem beschouwen in Zijn krib, of aan het kruis, of als Koning in de hemel, of als Wetgever in hun hart.

Ten vijfde. Zij hebben er niet genoeg aan, of zij al weten, dat zij zeker zalig worden na de dood. Het is hun groot, ja wonderlijk groot, als zij mogen weten, dat zij eenmaal in de hemel zullen komen, maar het is hun niet om het even, hoe zij daar komen zullen. De zonde moet uit hun hart gebannen worden. Gods Wet moet er in geschreven zijn. Als vrienden Gods en vreemdelingen hier, moeten zij leven kunnen; daar haakt en jaagt hun ziel naar.

Ten zesde. Zij haten niemand, verachten steeds hartelijk zichzelf en beminnen al hun naasten; nochtans houden zij liefst omgang en verkering met het arme volk van God. Met dat volk wensen zij te leven en te sterven, te klagen en te roemen, te zuchten en te zingen, te strijden en te waken, te bidden en te danken, en hoe heiliger hoe liever te leven, zo lang als zij beneden zijn.

Ten zevende. Het is de keus van hun hart om in bescheidenheid, vriendelijkheid, liefde, zachtmoedigheid, verdraagzaamheid en behulpzaamheid met alle mensen om te gaan; en zij treuren over het gebrek, dat hun ook in dit opzicht nog aankleeft.

Ten achtste. Zij willen rond en eerlijk door de wereld, zonder in enig opzicht te nemen, wat hun niet toekomt. Zij zijn noch huisdieven, noch landsdieven, noch bedekte bedriegers, maar bidden dagelijks om eerlijk te zijn in hart en wandel.

Ten negende. Met dit alles zijn ze onnutte dienstknechten in eigen oog en schatting. Zij zijn afgedreven van alle vertrouwen op deugd en plicht, maar zien op Jezus, pleiten op vrije genade, en zullen éénmaal alléén door Jezus' gerechtigheid verhoogd en verheerlijkt worden.

Voor dit arme volk zal het niet verschrikkelijk zijn, als Jezus komen zal als een dief. Nee, maar dan zullen zij met Hem ingaan in de vreugde des hemels en eeuwig bij Hem blijven. Hier horen zij veel van Jezus, en genieten ook wel eens Zijn zalige nabijheid. Hier zocht Hij hen op, leidde en bewaarde hen, maar met dit alles is Hij voor hun oog verborgen; maar éénmaal zullen zij Hem zien en zich eeuwig in Zijn zoete tegenwoordigheid verzadigen.

Nu, ik wens, dat de Heere dit gebrekkige nog moge zegenen tot Zijn eer en ons eeuwig heil.

Amen

9. HET GEBROKEN HART

OEFENING OVER Ps. 51:19

VOORAFSPRAAK

Er werd eens gevraagd aan een heidense wijsgeer wat God toch altijd deed. Hij gaf ten antwoord: Hoge dingen vernederen en lage dingen verhogen is altijd het werk van God. Dit antwoord van de heidense Esopus is zodanig gegrond, alsof het door een verlicht christen gezegd was. Ja, het is inderdaad het werk van God om de hoge dingen te vernederen en de lage dingen te verhogen. Daarom zegt de Apostel: God wederstaat de hovaardige; maar de nederige geeft Hij genade; vernedert u voor de Heere, en Hij zal u verhogen, (Jak. 4:6 en 10). En wie zichzelf verhogen zal, die zal vernederd worden; en wie zichzelf zal vernederen die zal verhoogd worden, (Matth. 23:12). Als des mensen onbesneden hart gebogen wordt, en zij een welgevallen krijgen aan de straf voor hun ongerechtigheid, dan zal de Heere genadig zijn, en gedenken aan Zijn verbond, (Lev. 26:41 en 42). Daarom zegt ook David, dat de Heere zich wenden zal tot het gebed desgenen, die gans ontbloot is, en dat gebed niet versmaden zal, (Ps. 102:18). En van zichzelf getuigt hij, dat de Heere hem door verootmoediging had groot gemaakt, (2 Sam. 22:36). Ziedaar, het blijkt uit de Bijbel, dat de heidense Esopus gelijk had. God vernedert hoge dingen, en Hij verhoogt lage dingen. God zal u en mij vernederen, als wij hoog zijn, en een grote dunk hebben van ons ingebeeld goed en braaf hart; en Hij zal ons verhogen, als wij geleerd hebben om de dood onder onze plichten te schrijven, en alléén te pleiten op de vrije genade in het Borgbloed van de Heere Jezus, en te smeken om de Geest der heiligmaking en te strijden tegen onze zonden en zondige aard, die ons levenslang zal aankleven. Ja zeker, de Heere verlost het bedrukte volk, (Ps. 18:28). Op Hem verlaat zich de arme, (Ps. 10:14). En als wij tot dat bedrukte en arme volk mogen behoren, zal Hij ook ons verlossen en in welgevallen op ons neerzien. Deze zaak hopen wij thans nader in te zien, en uit de Bijbel aan te tonen.

TEKST: Ps. 51:19. *Een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.*

Toen Saul en zijn zoon Jonathan in de veldslag gesneuveld waren, zei David: *Verkondigt het niet te Gath en boodschapt het niet op de straten van Askelon, opdat de dochters der Filistijnen zich niet verblijden, opdat de dochters der onbesnedenen niet opspringen van vreugde.* Maar, toen David later zelf in die zware zondeval gekomen was, en zich aan overspel en moord had schuldig gemaakt, toen had men ook wel mogen zeggen: Verkondigt het niet te Gath en laat het in de straten van Askelon niet gehoord worden, opdat de vijanden om Davids wil de Naam des Heeren niet lasteren. Immers David was zwaar gevallen, en ik denk dat de vijanden van God en Zijn volk in die dagen zullen gezegd hebben: Is dat nu David! Is dat nu die vrome man! Is dat nu die man, die verstandiger moet zijn dan al zijn leraars, en voorzichtiger dan de ouden, (Ps. 119:99, 100). Is dat nu die man, die, volgens zijn eigen zeggen, de Heere zo hartelijk liefheeft, en Zijn wegen heeft gehouden; zich wachtende voor zijn ongerechtigheid, (Ps. 18:2, 22 en 24). Zeker, een kind van God weet, dat hij hemelse

invloed nodig heeft, tot het zetten van elke voetstap op de weg des levens. De Heere is machtig ons voor struikelen te bewaren en ons onstraffelijk te stellen, zei Judas in het vierentwintigste vers van zijn brief; en die Heere hebben wij dan ook dagelijks nodig, om voor wanhoop en afval bewaard te worden. Maar de blinde wereld weet daar niet van, en kent die bedorven bron niet, waar allerlei kwaad uit opwelt en staat verwaand op eigen benen; en daarom lasterden de vijanden des Heeren de Naam des Heeren, toen David gevallen was; ook had hij daartoe aanleiding gegeven door zijn zonde (2 Sam. 12:14).

Hij had dus des Heeren Woord veracht, het hart der godzaligen bedroefd, de vijanden oorzaak van lastering gegeven en ook zichzelf in diepe ellende gebracht.

In het begin was hij nog zeer verhard onder alle droevige omstandigheden, waarin hij zich gedompeld had; maar nadat de profeet Nathan tot hem gekomen was, vinden wij hem bekommerd, bedroefd en verschrikt. Overal, waar hij ging of stond, waren Bathseba en Uria, waren overspel en moord voor zijn bedroefde geest. Zijn mond was gestopt en hij zweeg van het goede, en zijn harp hing voor die tijd aan de wilgen.

Ach! die vrome man, hoe staat hij voor ons, als een vuurbaak in de zee, om ons voorzichtig te doen zijn, in vreze te doen wandelen en onze afhankelijkheid te doen gevoelen. Evenwel, wat is de Heere goed, dat Hij David weer opzocht, en hem tot die nederige belijdenis bracht, die wij vinden in de Psalm, waaruit onze tekst genomen is. Een Psalm, dien hij aan de opperzangmeester overgaf, om openbaar in de Tabernakel gezongen te worden; niettegenstaande de naam van Bathseba en al zijn schavotskwaad er in voorkwam. Een Psalm, waarin hij zich openlijk en ernstig beklagt over al de gruwelen van zijn hart en wandel. Een Psalm, waarin hij verzoening zoekt in de gerechtigheid van Zijn grote Zoon en Heere. Een Psalm, waarin hij ootmoedig bidt om vernieuwing en vastheid van zijn geest door de Geest des Heeren. Een Psalm ook, waarin zijn verslagen gemoed wordt opgebeurd door de beschouwing en bevinding, dat een gebroken en verslagen hart door God niet veracht wordt.

Deze woorden zijn het dan, die wij nader, met Gods hulp, zullen overdenken.

A. Wij vinden hier dan eerst het gebroken en verslagen hart;

B. En ten tweede, wat het zeggen wil, dat God dit niet zal verachten.

A. Onze eerste hoofdzaak is dan, om te onderzoeken, wat een gebroken en verslagen hart is.

Ons hart, van nature, is een *heel* hart, (Jer. 44:10). Een stijf hart, (Jes. 46:12). Een stenen hart, (Ezech. 36:26). Een diamanten hart, (Zach. 7:12). Niet de diamant gelijk in kostbaarheid, maar in hardheid. Een boos hart, (Gen. 8:21). Een stinkend hart, waaruit zich de doodsreuk door de keel, als door een open graf naar buiten openbaart, (Rom. 3:13). Een verwaand en hovaardig hart, dat nooit voor God wil buigen, tenzij almachtige genade het ons mocht leren; en waarop, als op een harde en gladde steen, allerlei middelen en roepstemmen, zegeningen en oordelen, afstuiten en afglijden.

Maar als de Heere nu een mens bekeert, dan gebruikt Hij daartoe Zijn Wet en Woord, en dat wordt dan voor een zondaar, als een vuur en als een hamer, waardoor de steenrots wordt te morzel geslagen, (Jer. 23:29). Het Woord alleen zou daartoe ongenoegzaam zijn, maar de Heilige Geest maakt van Zijn Woord gebruik om de zondaar van zijn deerniswaardige en rampzalige zonde- en ellendestaat te overtuigen, (Joh. 16:8). En dan begint zulk een van zijn doodsgronden afgedreven te worden. Hij wordt bekommerd over zijn zonden, gevoelt zijn zware schuld en diepe onmacht, raakt reddeloos verloren bij zichzelf, en begint te kermen om genade. Hij leert met zeker dichter roepen:

Is er dan, o groot Ontfermer! Is er voor een naren kermer,
Voor een smeeker, nog gehoor? Is er nog een open oor?

Hij beschouwt zich om en om ellendig, diepschuldig en machteloos, en ziet, dat niets en niemand hem van de eeuwige dood redden kan, noch hem het verloren recht ten leven kan terug geven. Zijn schuld wordt dagelijks groter, en is tienduizend talenten, waarvan hij niet een enkele penning kan betalen.

Nu gebeurt het wel eens, dat dit gevoel en gezicht van eigen rampzaligheid en onvermogen de overtuigde zondaar voor een korte of lange tijd zo moedeloos maakt, en dat hij 't zodanig opgeeft, dat hij niet durft te bidden, maar denkt dat zijn gebed maar een Kaïns offer is, hetwelk de Heere niet behagen kan. Evenwel hunkert hij naar de omgang met de godzaligen, hij bemint de genademiddelen en zoekt ook de eenzame plaatsen, om daar zo goed als hij kan, zijn gebroken hart en verslagen geest voor God uit te storten; ziende op Jezus, die hem alléén kan redden en voor eeuwig gelukkig maken. En hoe meer gezicht hij krijgt op Jezus, als een algenoegzame en gewillige Borg, hoe meer hij ook hoop en moed krijgt, om nog éénmaal deel te krijgen aan dat zoete versje:

Hij kan, en wil, en zal in nood,
Zelfs bij het nad'ren van de dood
Volkomen uitkomst geven.

Maar hoe het dan ook wezen mag, hij wenst met Petrus te zeggen: „Heere! tot wie zal ik heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens", (Joh. 6:68). Hij begeert Jezus zowel tot heiligmaking, als tot rechtvaardigmaking, en acht het zijn hoogste zaligheid om met David te mogen zeggen: „Heere! ik hoop op Uw heil en ik doe Uw geboden," (Ps. 119:166). Het gebroken hart is dan een vernederd hart, hetwelk doet uitroepen: „Ik, ik heb gezondigd," (2 Sam. 24:17). Het is een week hart, als dat van Jozua, (2 Kon. 22:19). Het is een begerig hart, waardoor hij, die het heeft, met David zegt: „Mijn ziel is begerig," (Ps. 84:3). Het is een aanklevend hart, waardoor men tot de Heere zegt: „Mijn ziel kleeft U achteraan," (Ps. 63:9). En waarvan de Apostel zegt: „Die de Heere aanhangt is een Geest met Hem," (1 Cor. 6:17). Het is een bedelaarshart, dat voorgenomen heeft altijd gaarne gebedeld brood te eten, en zich als een arme alléén op de Heere verlaat, (Ps. 10:14).

Of willen wij nog iets duidelijker zoeken te zijn, en iets nader in bijzonderheden voorstellen, welke de bevindingen zijn van de gebrokene van hart en verslagene van geest.

Vooreerst dan, zulk een kent zich als nietig en ellendig naar ziel en lichaam. Hij zegt, met Abraham: „Ik ben maar stof en as," (Gen. 18:27). Hij heeft geen lust om zijn lichaam zo op te pronken en te versieren, als de blinde wereld, omdat hij zijn lichaam aanziet voor een ellendig vat, dat binnen weinig tijds in het graf verrotten zal. Daarenboven ziet hij zijn lichaam aan voor een woonhuis van een ellendige en onnutte ziel, die van nature tot alle goed werk ondeugende is; en daarom gebruikt hij niet veel omslag, om zijn lichaam te versieren, of zijn huis onmatig op te pronken. Hij kent zichzelf als nietig, en in al het aardse leerde hij ook zoveel nietigheid zien, dat hij liever goed *uit* de wereld wil, dan om met zoveel omslag en aanzienlijkheid *dóór* de wereld te komen. O! een goede sterfdag is hem zulk een boven alles beminnelijke zaak, dat hij daar gedurig biddende naar zoekt, en zien het beste in zijn element en op zijn gemak gevoelt, als die keus maar levendig is, om als een vreemdeling dwars door de wereld heen te stappen naar het beste Vaderland. Och, ik geloof waarlijk, als een vroom mens goed mag gesteld zijn, dat dan de modemaker en modemaaksters en goudsmiden niet veel werk met hem of haar hebben zullen; maar dat ze dan liefst

eenvoudig zijn, en al het pronken en pralen voor de smalle wereld overlaten, die toch niet beter weet, en menigmaal haar eer stelt in haar schande.

Ten tweede. Niet alleen kent zo'n mens zich in zijn nietigheid, maar ook in zijn onwaardigheid. Het wordt hem gegeven om gezond te zijn, te eten en te drinken en overvloed te hebben. Zijn land heeft veel gegeven, zijn vruchtbomen hebben wel gedragen, zijn vee is in menigte uitgebroken en zijn winkel vol zijnde, heeft de ene overvloed bij de andere uitgegeven, (Ps. 144:13). Zijn kinderen zijn gezond, en zijn als olijfplanten rondom zijn tafel, (Ps. 128:3) en hij leeft in gezondheid en vrede met de zijnen. En dit alles keurt hij zich onwaardig. O, zegt hij weleens, wat is het wonder, dat God aan zulk een onwaardig schepsel zulke weldaden bewijst. De mensen doen hem ook wel. Hij heeft hulp en dienst van anderen, die vriendelijk met hem omgaan en hem achting bewijzen; en ook dit acht hij zich gans onwaardig, en het maakt hem wel eens zo klein, dat hij moet zeggen: Och, mocht ik de Heere eens kunnen danken; wat zal ik de Heere vergelden, voor al Zijn weldaden aan mij bewezen, (Ps. 116:12).

Ten derde. Niet alleen kent de gebrokene van hart zijn onwaardigheid, maar ook zijn alleszins strafwaardig zijn. Hij heeft de hel verdiend, en hij kent wel tijden, dat het hem een wonder was, dat God hem niet reeds lang in die afgrond had verstoten, en Zijn grote Naam verheerlijkt, en hem tot een toonbeeld van Zijn lang getergde wraak te stellen. Het is wel waar, dat een mens niet gemakkelijk tot die laagte komt, om zich zo des eeuwigen toorns waardig te keuren; en ook is het waar, dat des Heeren volk in deze ene zware strijd heeft tegen hun werkheilige natuur, zodat zij wel eens harde gedachten van God in zich voelen; en toch voelen zij, dat zij hun Schepper gerechtigheid zouden moeten en willen toekennen, al werden zij eindeloos verstoten, en nooit in genade aangenomen. Dit is dat welgevallen hebben aan de straf van hun ongerechtigheid, daar de Heere van spreekt in Lev. 26:41; en waaromtrent het gedurig gebed van des Heeren volk is, dat zij het meer en meer mogen leren kennen en gevoelen; en dat zij dus mogen ontdekt worden, en meer mogen roepen tot God met de knechten van Benhadad, met de stropen aan de hals, tot een teken, dat zij de dood verdiend hadden, en ootmoedig bidden: Laat toch onze zielen leven. Zie 1 Kon. 20:32.

Ten vierde. De aangeboren en dadelijke zonden, waardoor zij de hel verdiend, hun zielen bedorven en de ogen van Gods heerlijkheid verbitterd hebben, ja, die zonde, die de oorzaak was van al het bitter lijden van de Zoon van God, die is hun nu ook een oorzaak, en geeft hun aanleiding tot vernedering, schaamte en berouw. Zij hebben, bijzonder in hun eerste tijd, weleens zulk een berouw, dat zij zo ellendig hun tijd hebben doorgebracht, dat zij wel gaarne zouden willen terug kruipen op hun knieën, als zij dan hun zonden maar weer terughalen konden. En ook vinden zij nog dagelijks reden, om met Gods oude volk te zeggen: „Wij liggen in onze schaamte en onze schande overdekt ons; want wij hebben tegen de Heere onze God gezondigd, (Jer. 3:25). Het is hun een zoete toestand, als nog gedurig bij vernieuwing hun hart gebroken en vernederd mag zijn voor de Heere in hun binnenkamer, en als zij dat missen, dan klagen zij over ongevoeligheid en heelheid des harten, en zeggen dan met de vrome Groenewegen:

'k Hoor dikwijls ernstig spreken,
Uw knechten op den stoel,
Maar 't hart dat wil niet breken,
'k Heb dikwijls geen gevoel.

Zij zijn bekommerd wegens hun zonden, en ook bekommerd, omdat zij niet genoeg bekommerd zijn; en het is hun zalig, om zich voor God te schamen, en over hun zonden te treuren; en wel bijzonder over die verkeerde bron, waaruit altijd nieuwe

zonden zullen blijven opwellen, totdat zij hun hoofden neer zullen leggen op het sterfbed, en waardoor al hun goedgevoelen zo alleszins gebrekkig is, en ook steeds blijven zal.

Ten vijfde. Hoe hen de zonden ook drukken en benauwen en hoe groot zij hun schuld ook zien, zo kunnen zij evenwel niet van God afblijven, maar nemen de toevlucht tot de rommelende ingewanden van zijn barmhartigheid in Christus. Ik wil zeggen, dat zij nooit eens in zulke vlagen van moedeloosheid en ongeloof kunnen raken, of zij zouden wel eens met Kaïn kunnen zeggen: „Mijn misdaad is groter, dan dat zij zou kunnen vergeven worden," (Gen. 4:13). Maar indien zij zo komen te spreken, dan wordt hun dit later weer tot schuld, die zij met hun andere zonden weer voor de Heere belijden, en zij houden niet op gedurig weer toevlucht te nemen tot God, die in en om en met en door Christus vergeving en verzoening beloofd heeft aan arme schuldenaars, die tot Hem komen in vindenstijd. Dan eens zeggen zij: Heere! zo ik dan omkom, zo kom ik om; ik zal het wagen en tot de koning gaan, (Esth. 4:16). Dan weer, Heere! hebt gij niet gezegd: waar de zonde meerder is, daar is de genade ook veel meer overvloedig geweest, (Rom. 5:20). Of, Heere Jezus! Uw bloed reinigt immers van alle zonden; en Gij kunt en wilt volkomen zalig maken, allen, die door u tot God gaan, (Hebr. 7:25). Of, om Uws Naams wil, o Heere! vergeef mijn overtreding, want die is groot, (Ps. 25:11). Ziet, zo leren zij Evangelische pleitredenen gebruiken; en al is het, dat zij zich nog niet kwijt bevinden aan de Heere Jezus, zo pleiten zij evenwel bij gedurige herhaling op Zijn Woord en op Zijn bloed.

Ten zesde. De gebrokenen van harte en de verslagenen van geest zijn ook niet alleen gewillig, maar ook begerig, om dadelijk afstand te doen van hun vorige zondige wegen, en onder beding van genade, hoe heiliger hoe liever te leven. Wellicht hebben zij een lange tijd in de zonde doorgebracht, en hebben nu maar een korte tijd meer te leven; dan, hoe dit ook zijn mag, zij geven zich aan de Heere over, om zich door Zijn Geest te laten bewerken en Hem oprecht te dienen.

B. Gelukkig hij, die tot deze gebrokenen van hart en verslagenen van geest mag behoren. Waarom? Worden zij dan zo met aardse zegeningen bevoorrecht boven anderen? Nee, maar integendeel zijn hun tegenspoeden doorgaans veel. Worden zij dan zo bemind en hooggeacht in de wereld? Nee, want de wereld houdt hen doorgaans voor dwepers en veracht, haat en bespot hen. Waarom zijn ze dan zo gelukkig? Dat zal ons David zeggen; en dat moeten wij nu in onze tweede hoofdzaak beschouwen. God zal ze beminnen. Gij, o God! zult ze niet verachten, zegt de vrome dichter in onze tekst. Gij, o God! tegen Wie ik zo zwaar gezondigd heb, maar die mij ook alles uit genade heeft kwijtgescholden. Gij, o God! over wiens goedheid ik mij nooit genoeg verwonderen kan, en die altijd dezelfde genadige God voor een arme zondaar zijt; Gij zult die gebrokenen van hart en verslagenen van geest niet verachten.

Gij zult ze niet verachten, is een spreekwijs, die groter is in kracht, dan in klank, zegt een geleerd man. Niet verachten wil, naar de taal des Bijbels, zoveel zeggen, als: prijzen, hoogachten, liefhebben en met welbehagen in gunst aanzien. Het niet onschuldig houden, waar wij in Ex. 20:7 van lezen, wil zeggen: zeer schuldig houden en rechtvaardig straffen. Het niet uitwerpen, waar Jezus van spreekt in Joh. 6:37, wil zeggen: zeker aannemen en zalig maken; zo ook hier niet verachten, dat is prijzen, hoogschatten en liefhebben. Met hen pronken, als met een sierlijke kroon en een koninklijke hoed, en over hen vrolijk zijn, gelijk een bruidegom vrolijk is over de bruid. (Jes. 62:5) Er staat hier niet, dat de mensen hen niet zullen verachten; want dit geschiedt menigmaal genoeg; en ook allen, die naar de hemel willen, moeten op de haat, de verachting en bespottung van de wereld hun rekening leren maken. Wij

hebben daar ook weinig pijn aan, als zij maar niet om ons goed en bloed komen; want het komt ons nu zo vóór, dat wij daartegen niet bestand zouden zijn, of wij zouden eerst nog veel moeten afleren en aanleren. Er staat ook niet in de tekst, dat zij zichzelf niet zullen verachten; want, ik bid u kunnen zij wel anders? Wie heeft ooit een Christen in zijn bidvertrek beluisterd, die zichzelf prees? Of denkt gij dit; lees dan het negende hoofdstuk van Daniël, bijzonder de elf eerste verzen, en geloof vrij, dat al Gods volk wel niet altijd zo ootmoedig is, als toen de profeet was, maar dat het toch altijd zo klagende en zich verachtende voor God moet komen; en als gij in tegendeel uzelf durft prijzen en veel goeds bij u meent te vinden, dan hebt gij nog nooit op die school geleerd, waar de grote mannen kleine kinderen worden en nog nooit verstaan, wat het zeggen wil: De hoogheid des mensen zal gebogen, en de hoogheid der mannen zal vernederd worden, en de Heere alléén zal in die dag verheven zijn, (Jes. 2:17).

Maar nu; er staat in de tekst: Gij, o God! zult ze niet verachten. Gij, o God! Dit is een woord van verwondering. Het is, alsof de ootmoedige David zeggen wil: O God! Ik kan het niet bevatten noch doorgronden, dat Gij al Uw ellendig volk en inzonderheid mij zo bemint en niet wilt verachten, daar ik mij toch Uw verachting zo dubbel heb waardig gemaakt door mijn zonden.

Maar kom, laat ons nader zien, waarom God die gebrokenen van hart en verslagenen van geest niet wil verachten, maar hen integendeel zo hoogschat, liefheeft en met hen pronkt en over hen vrolijk is, gelijk een bruidegom over zijn bruid.

Ten eerste. Gij, o God! zult ze niet verachten, omdat Gij hen reeds beminde en liefhad in de stille eeuwigheid. Immers zegt de Heere: Ja, Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde, (Jer. 31:3). Lief gehad eer 's werelds hoeksteen gelegd was. Lief gehad en uit vrijwillige liefde en eeuwig welbehagen uitverkoren tot zaligheid. En zou de Heere hen dan nu verachten? Och nee, want bij de Heere is geen verandering of schaduw van omkering, (Jak. 1:17). Een mens is veranderlijk en daarom kunnen wij zijn gunst, achting en liefde voor een korte tijd bezitten, en daarna weer verliezen. Die ons in de morgenstond prijst, kan ons reeds in de avond verachten. Die vandaag een hoveling is, kan morgen een verschoveling zijn. Ammon beminde Thamar zo sterk, dat hij er krank van werd; maar kort daarna haatte hij haar en dreef haar met geweld de deur uit, (2 Sam. 13:15-17). Maar zo is het bij de onveranderlijke God niet. De genadegift en roeping Gods zijn onberouwelijk, (Rom. 11:29). En daarom staat er ook, tot troost van dat arme volk van de grote Koning, alzo Hij de Zijnen lief had, zo heeft Hij ze lief gehad tot het einde toe, (Joh. 13:1).

O, de vromen vallen dagelijks zichzelf tegen, maar de Heere vallen zij niet tegen; want Hij heeft van eeuwigheid geweten, wie zij zijn zouden.

Ten tweede. Mag David zeggen: Gij, o God, zult ze niet verachten, omdat het Gods eigen werk is, dat zij gebrokenen van hart en verslagenen van geest geworden zijn. O! ja.

God zoekt een ziele eerst, eer zij Hem zoeken konden;
De ziele, die God zoekt, die is van Hem gevonden.

Hij gaf hun Zijn Geest, die hen overtuigde van zonde, gerechtigheid en oordeel. Die hen op Jezus deed verliefd worden, de zonden leerden haten en naar het goede leren jagen; en die hen in alles bracht waar zij gekomen zijn. O ja, hun harten zouden heel en stijf, onbuigzaam en verstaald gebleven zijn, indien de Heere hen niet met almachtige genade was voorgekomen. Welnu, God kan en zal immers Zijn eigen werk niet verachten. Bij de Schepping zag God al wat Hij gemaakt had; en ziet, het was zeer goed, (Gen. 1:31). Het nieuwe leven in het hart van Gods kinderen is op een bijzondere wijze een werk Zijner handen en een spruit Zijner planting, (Jes. 60:21). En

zou God dan Zijn eigen werk verachten. Nee, daarom zal Hij hen eeuwig hoogschatten, want zij zijn de prijs van Jezus' bloed, en het wonderlijke werk van Zijn goede Geest.

Ten derde. God zal dat arme volk niet verachten, omdat Hij in Christus met hen verzoend is. Jezus heeft voor hen uitgeroepen: "Het is volbracht," (Joh. 19:30). Om Christus' wil is Zijn toorn van hen afgekeerd, en daarom zal Hij ze vrijwillig liefhebben, (Hos. 14:5). En nooit weer op hen toornen noch hen schelden, (Jes. 54:9). Immers onze vijanden verachten wij, maar niet onze verzoende vrienden, waar wij in vrede mee leven. Welk rechtgeaard mens heeft ooit zijn vader of moeder of echtgenoot of iemand anders veracht, waarmee hij vrede heeft? En zou God dan Zijn volk verachten. Nee, Hij bemint hen eeuwig, als Zijn verzoende vrienden.

Ten vierde. God zal hen niet verachten, omdat zij het zo zeer met Hem zijn eens geworden. Hetgeen God haat en verfoeit, dat haten en verfoeien zij ook, namelijk, hun zonden; en hetgeen God wil, willen zij ook, namelijk, heilig leven en Gods wet betrachten; en alzo zoeken om in alles eerlijk te wandelen, (Hebr. 13:18).

God zal hen dan niet verachten, als zij in Zijn wegen wandelen, en doen wat recht is in Zijn ogen. Maar om de opgenoemde zaken zal God hen ook niet verachten, als zij hun menselijk gebrek openbaren, en nog dagelijks in vele struikelen.

God zal hen niet verachten, als zij in de eenzaamheid, op gebogen knieën, hun schuld belijden, Jezus zoeken en de godzaligheid betrachten; en voor het heil van koning en vaderland bidden, en voor de vrede en de uitbreiding der kerk. Maar God zal hen ook niet verachten, al lagen zij met Noach dronken in hun tent, of al waren zij door andere openbare zonden verstrikt geworden; wat God genadig verhoede!

Hij zal hen niet verachten, als ze blijmoedig van Zijn onbezweken trouw zingen, en zich verheugen in hun toekomstige erfenis, en zoals de kamerling hun weg met blijdschap reizen. Maar Hij zal ook hen niet verachten, als zij in treurig duister zitten, en in hun haasten met David zeggen: „Ik ben afgesneden van voor Gods ogen," (Ps. 31:23).

God zal ze niet verachten, als zij hier een paleis bewonen en duizenden van goud en zilver bezitten; maar even zo min zal Hij hen verachten, als zij arm en verlaten zijn, en van de giften hunner naasten moeten leven.

God zal hen niet verachten in hun jeugd, en ook niet, als zij oud en koud zijn; niet verachten in hun leven, en ook niet in hun dood, die altijd kostelijk zal zijn in de ogen des Heeren, (Ps. 116:15). En als zij in het donkere graf zijn nedergedaald, zal God hun koud gebeente niet verachten; maar dat, als de prijs van Jezus' bloed, bewaren en éénmaal heerlijk opwekken ten uitersten dage.

TOEPASSING

Wij hebben dus enigszins gezien, welke hoogachting God heeft voor een arm zondaar, die zijn vorige weg moe is, en komt om genade tot verzoening en heiligmaking. Zij, die op de Heere wachten, zullen dus niet beschaamd worden, (Jes. 49:23). De Heere is goed dengenen, die Hem verwachten, voor de ziel, die Hem zoekt, (Klaagl. 3:25). Dus gij, die God zoekt, ulieder hart zal leven, (Ps. 69:33). Maar gij, wier harten nooit gebroken, en wier geesten nooit verslagen zijn, die nooit hebt leren kermen om genade, en voor wie de zonden nog nooit een last en smart geworden zijn, God zal geen arm klagend en zoekend zondaar verachten, maar weet gij, wie Hij verachten zal?

Vooreerst. Mensen, die trots en hovaardig in de wereld leven, en hun vermaak zoeken in de ijdelheden van de wereld, die aan de kaarttafel zitten, in toneel en op andere

ijdele plaatsen, en die hun naasten verachten en onderdrukken; van zulke mensen zei Asaf: Gij Heere! zult hun beeld verachten, (Ps. 73:20).

Ten tweede. Allen, rijk of arm, die in de zonde leven, vloekers, bedriegers, ontheiligers van de dag des Heeren, leugenaars, lasteraars, hoereerders, en die in alles openbaar tonen, dat zij geen lust hebben in de weg ten hemel, die de genademiddelen verzuimen, de vromen haten en bepotten, en geen werk maken van het eenzame gebed. Van zulke mensen zegt David: God haat alle werkers der ongerechtigheid en van de man des bloeds en des bedrogs heeft Hij een gruwel, (Ps. 5:6 en 7).

Ten derde. Zulken veracht de Heere, die wel enige indruk van God en godsdienst hebben, en weleens lezen en bidden en vroom praten, maar wier toelig het onder alles is, om God en de wereld samen te dienen, en die vijanden zijn van dat zogenaamde: *al te nauw en al te fijn*. Die op de dag des Heeren

's morgens ter Kerk of ten Avondmaal gaan, en dan het overige van de dag slijten in leegheid, of in ijdele wandelingen, of in het bezoeken van wereldse gezelschappen. Die gaarne een derde weg naar de hemel zouden willen uitdenken: *Niet al te ruw, maar ook niet al te nauw*. Van zulken zegt de Heere: Brengt niet meer vergeefs offer, het reukwerk is Mij een gruwel, de nieuwe maanden en Sabbatten, en het bijeenroepen der vergaderingen vermag Ik niet, het is ongerechtigheid. Uw nieuwe maanden en uw gezette hoogtijden haat mijn ziele, zij zijn Mij tot een last, Ik ben moede geworden, die te dragen. En als gijlieden uw handen uitbreidt, verberg Ik Mijn ogen voor u, ook wanneer gij het gebed vermenigvuldigt, zo hoor Ik niet, (Jes. 1:13-15).

Ten vierde. Zulke mensen worden door de Heere veracht, die Hem schijnbaar dienen voor het oog der mensen, en in hun hart er niets van menen. Schijnheiligen, die van de godsdienst een broodwinning maken, of die om hun gaven zoeken geëerd en geprezen te worden. Ik heb mensen gekend, die over geestelijke ondervinding spraken, en veel bekwaamheid bezaten, om overluid voor te gaan in het gebed, en die een lange tijd met Gods volk omgingen, en toch later afvielen en tot de wereld terug keerden; en toen al spottende spraken over dat volk, dat zij bedrogen hadden, en waaronder zij zich een lange tijd, als schijnheiligen hadden schuil gehouden. Zulken worden van de grote kenner der harten veracht, en zullen een hard lot hebben in de verdoemenis, (zie Matth. 24:51).

Ten vijfde. Zulke mensen, die jaar uit jaar in onder de genademiddelen leven, en nochtans verhard en onbekeerd blijven. Die gedoopt zijn, onderwezen in de zuivere waarheid, menigmaal gebeden en vermaand zijn. Zulken, aan wie van jongs af veel kosten gedaan en veel moeite besteed is. Zulken, waar om jaren lang gegraven en mest gelegd is, en die toch onvruchtbare bomen gebleven zijn. Die oud en grijs geworden zijn, en tot wie Jezus meer dan een halve eeuw gezegd heeft: „Ziet, ik sta aan de deur en Ik klop,” (Openb. 3:20). En die nochtans nek en hals tegen de Heere verhard hebben tot in hun laatste tijd toe. Dat zijn die kinderen des koninkrijks, die buiten geworpen zullen worden, (Matth. 8:12).

O mens! wie gij ook zijt, let toch op uw belang voor de eeuwigheid, en zoek de Heere, terwijl Hij nog te vinden is. Met een groot verstand kunt gij verloren gaan, onder het gewicht van vele middelen kunt gij eindelijk in de hel zinken, als de middelen u niet brengen tot de grote Middelaar. Op Gods verschijningen en wonderlijke openbaringen, gezichten of dromen of zware overtuigingen, mag gij u niet gerust stellen; want, behalve dat dit al vaak maar dwaze inbeeldingen zijn, zo weten wij ook, dat God aan Bileam verscheen en tot Abimelech, Kaïn en Laban sprak, zonder dat zij daardoor veranderd en bekeerd werden.

Maar weet gij wat ik en gij hebben moeten? Een gebroken hart; een hart, dat over de zonde treurt; een hart, dat tegen de zonde strijdt en bidt; een hart, dat arm is, in alles

Jezus nodig ziet; een hart, dat dagelijks bij Jezus schuilt; een hart, dat oprecht genegen is tot de vreze en dienst des Heeren, en dat liever duizend werelden wil missen, dan van de zalige God en Zijn gemeenschap verstoken te blijven. Nu, zo lang gij onbekeerd zijt, is dit hart zo verhard als een steenrots; maar Jezus alléén kan die steenrots verbreken en week maken door Zijn Geest, en indien gij dit recht beseffen moogt, zoudt gij trachten om die steenrots tot Hem gebracht te krijgen, opdat Hij er in en aan mocht doen, wat u tot zaligheid nodig is.

Maar mocht er iemand onder ulieden zijn, die zich een arm ellendig zondaar bevindt te zijn, die de dienst der zonde en der wereld begint moe te worden, die gaarne een volle Jezus tot zijn deel zou willen hebben, die daarom telkens in zijn binnenkamer voor de Heere neervalt, en zijn Rechter om genade bidt; maar die ook tevens bezwaard is met die moedeloze bedenkingen, dat er voor hem geen raad wezen zal; voor zulke mensen ligt er waarlijk troost in onze tekstwoorden. Nee, de Heere zal de arme zondaar, die bij Hem zoekt te schuilen, niet verachten. God wil de God van een arm schuldig schepsel worden, en al zijn zonden in de diepten der zee werpen, om die in eeuwigheid niet weer te gedenken. Zie eens hoe het David ging, toen hem zijn zondenschuld benauwde en toen hij zeide: „Ik zal belijdenis doen voor de Heere." Immers, toen mocht hij er in een adem bijvoegen: En gij vergaaft de ongerechtigheid mijner zonden," (Ps. 32:5). Welk voorbeeld ons met vrijmoedigheid mag doen zeggen: Op schuldbelijdenis volgt schuldvergifenis.

Ja maar, zal mogelijk iemand zeggen, Ik ben veel groter zondaar, dan David ooit geweest is. Nu laat dit eens waar zijn. Laat gij ook eens groter zondaar zijn, dan Manasse geweest is, van wie de Heere Zich evenwel liet verbidden, (2 Kron. 33:13). En ook groter zondaar dan Magdalena, uit wie Jezus zeven duivelen heeft uitgeworpen. En ook groter zondaar, dan die Jeruzalemse moordenaren, die eertijds hun handen bevleekten met het dierbare bloed van de Heere Christus, die zij aan het kruis nagelden, en van wie zij boosaardig uitriepen: Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen, en van dewelke evenwel een grote schaar, ook zelfs der priesteren, het geloof gehoorzaam werden; die nu al lang een plaats hebben onder de hemelse heirscharen. En wees ook eens groter zondaar, dan die vuile Korinthiërs, waar gij van leest in 1 Cor. 6:10 en 11. Ja, wees eens groter zondaar, dan de snoodste van al de kinderen Adams, die ooit geleefd heeft, of na onze dood nog leven zal; en wees daarbij een eeuw oud. Indien gij dan nog zorg en kommer over uw deerlijke toestand hebt en gaarne alléén door Christus zoudt willen verlost worden, dan is het nog, ook vóór u, een zoet woord: Waar de zonde meerder is geworden, daar is de genade Gods veel meer overvloedig geweest, (Rom. 5:20).

O, laat het gevoel van de grootheid van uw zonden dan toch niemand van de dierbare Heere Jezus afhouden, want in en bij Hem is gewilligheid en bekwaamheid, om onze arme zielen te redden, maar buiten Hem is niets anders dan een gewisse dood, ook voor degenen, die nog wel eens telkens klagen over hun zonden, zonder dat zij daarmee tot Hem komen.

En gij, heilzoekende en zwakgelovige zielen! Gij, die kennis hebt aan de bevindingen, die ik van het gebroken hart en de verslagen geest heb voorgesteld; die kennis hebt aan dat innig treuren over de boze grond van uw hart, en over uw zogenaamde kleine en verborgen zonden. Gij, die treurt, omdat gij nog dagelijks door uw zonden een zo goedertieren God beledigt; en ook, omdat gij zo menigmaal het zoet gevoel van Zijn gemeenschap aan uw hart mist; en die vluchtende zijt naar Christus, en dagelijks zucht om de Geest der heiligmaking, o, houdt gij moed! de Heere zal u nooit verachten. De blijken van Zijn liefde heeft Hij immers reeds menigmaal aan uw zielen betoond door u op te zoeken, toen gij naar Hem niet zocht, door uw zielen telkens zo te verkwikken

in het eenzame gebed, of onder het gehoor of anderszins. En is het ook geen blijk van Zijn liefde en genade, dat Hij bij u nog de hand aan het werk houdt, te midden van alle aanvechtingen van de vijand, en ook in weerwil van al de trouweloosheden uwer zielen.

En nu, houdt maar aan. De Heere zal zich verder niet onbetuigd laten. Hij zal tonen, dat Hij u niet verachten wil. Hij zal op Zijn eigen tijd en op Zijn wijze van vrede tot uw zielen spreken; en u, al was het bij het naderen van de dood, volkomen in de ruimte stellen, zodat gij met de dichter zult mogen zeggen: o, mijn ziel, keer weder tot uw rust, gij zijt verlost; God heeft u welgedaan, (Ps. 116:7).

Eindelijk, vromen in 't algemeen. God had duizend redenen om u te verachten om uw zonden; maar nee, de Heere wil genadig het gebrek van Zijn kinderen overzien en met lof van hen spreken. Hoort eens, wat God van Zijn volk zegt: *Hij is een man naar Mijn hart*, zegt Hij van de één. *Hij is een Israëliet zonder bedrog*, zegt Hij van een ander. Een derde, die zichzelf een zondig rebel noemde, wordt door de Heere genoemd: *een zeer gewenst man*. Een vierde noemt Hij: *een uitverkoren vat, om Zijn Naam te dragen onder de heidenen en volken Israëls*. En van een vijfde zegt de Heere: *Hij is een man oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwade, en niemand is op aarde gelijk hij!* Och! al die vijf personen beklagen zich zo over hun zonden en ellenden, en evenwel spreekt de Heere van hen met de wonderlijkste liefde en hoogachting. En mij dunkt, volk van God! gij moest hieruit de volgende lessen zoeken te leren.

Ten eerste. Wil God u niet verachten, gij kunt toch nooit anders doen, dan uzelf verachten, en u dagelijks bij Hem aanklagen, als een man van onreine lippen, gelijk de profeet Jesaja, Cap. 6:5. Ja, als een ellendige en ontrouwe, wiens handen in alles verkeerd staan, om het werk des Heeren te doen. Nu, zoek ook al meer en meer ontdekt te worden aan de grond van uw boze hart, en aan al de gebreken, die u in woord en wandel aankleven, om alzo gering en arm te zijn in uw eigen ogen. Daar moet gij volstrekt komen, en als u er gekomen bent, dan moet gij er al uw dagen zoeken te blijven; want dan zijt gij recht handelbaar voor uw naasten, en zult niet gemakkelijk met hen twisten, maar veeleer alles verdragen en elk zoeken te dienen door de liefde. Dan ook leeft gij gelukkig voor uzelf, en gij hebt gedurig Jezus nodig, om uw nieuwe schulden te vergeven, om u in alles licht en raad te geven, om als Koning over u te regeren en Zijn wetten in uw hart te schrijven.

Ten tweede. Wil en zal God u niet verachten, toon dan ook met woord en wandel, dat gij geen verachter van Zijn Heilige bevelen zijt, maar dat gij die bemint en gaarne volbrengt. O, volk van God! Gij moet uw licht laten schijnen voor de mensen, opdat zij uw goede werken mogen zien, (Matth. 5:1b). Hierin is uw Vader verheerlijkt, dat gij veel vrucht draagt, (Joh. 15:8). Al wie u ziet moet u uit uw woorden en daden kennen, als een zaad dat de Heere gezegend heeft, (Jes. 56:9). Het moet in alles aan u gezien worden, dat gij tot dat volk behoort, dat zeggen kan: Hoe lief heb ik Uw Wet, zij is mijn betrachtting de ganse dag, (Ps. 119:97). Van Elisa werd gezegd: „Ziet ik heb gemerkt, dat deze man Gods heilig is, die bij ons altijd doortrekt,” (2 Kon. 4:9).

En waar gij nu woont of zit of staat of reist en doortrekt, daar moeten de mensen kunnen merken, dat gij een man Gods zijt, die heilig is, en wat anders spreekt en zoekt en doet, dan de wereld, die God niet kent. Gij moet als Henoch en Noach met God wandelen, en met Abraham, Izaak en Jakob tonen, dat gij gasten en vreemdelingen op aarde zijt, die zoekt naar het beste Vaderland; en in licht en donker, voor- en tegenspoed moet gij u aan God gewennen.

Nu, wat zegt gij hiervan? Is er in deze geen reden van schaamte en berouw voor de Heere uw God en Koning? Ach! ja, want immers, wat zijn wij flauw en lauw in alle opzichten. Wij hebben met oud Israël twee boosheden gedaan: God de springader des levenden waters verlaten, en ons bakken uitgehouwen, gebroken bakken, die geen water houden. Onze ziel is grotelijks aan het stof en de stoffelijke dingen verkleefd en er mag wel tot ons gezegd worden, hetgeen Jonadab tot Amnon zei: „Waarom zijt gij van morgen tot morgen zo mager, gij konings zoon! (2 Sam. 13:4).

„O! de glans van des Heeren volk is weg," zei de vrome Abraham Hellenbroek, ruim honderd jaren geleden. Maar wat zou die vrome man wel zeggen, als hij zijn hoofd eens weer uit het graf kon opsteken. Wat zou hij en de godzalige schrijver van de Twist des Heeren met Zijn Wijngaard, Lodenstein, en meer anderen, die honderd en tweehonderd jaren geleden zo klaagden over het verval der kerk, wat zouden zij nu wel zeggen, als zij eens zagen hoe wij in haarvlechtingen, malle klerenpracht en meer andere dingen aan de dode wereld gelijk zijn. Wat zouden zij nu wel zeggen, als zij eens zagen, hoe Gods kinderen, gelijk het nieuwe kleed van Jerobeam wel in twaalf stukken gescheurd en onderling verdeeld zijn, en als zij ons zwijgen van het goede, en ons weinig worstelen met God in het eenzame voor het heil van persoon, huis, kerk en vaderland eens opmerkten!

Geliefden! het ziet er met ons treurig uit, en wij zijn zeer van het heilspoor afgeweken; en ach! mochten wij nu nog maar beginnen te luisteren naar dat woord: „Keert weder, gij afkerige kinderen, zo zal Ik uw afkeringen genezen," (Jer. 3:22).

Ten derde. Wil en zal God zijn volk niet verachten, maar integendeel hoogachten en liefhebben, o, laat ons dan ook toezien, dat wij elkaar niet verachten en versmaden. De Apostel noemt al des Heeren volk: heilige broeders, die een hemelse roeping deelachtig zijn, (Hebr. 3:1). Hetzij nu iemand een heer of een bedelaar, een arme pakkendrager of een aanzienlijk staatsman, een predikant of een landbouwer is, indien hij slechts die hemelse roeping deelachtig is, zo behoort hij ook tot die heilige broederschap. Ach! ziet dan toe, dat gij nooit iemand van die Koningskinderen veracht en liefdeloos behandelt; maar leeft als broeders, en hebt vurige liefde en hoogachting voor elkaar, en toont het voor de wereld, dat uw hart verbonden is aan allen, die met u naar het hemelse Vaderland reizen.

Ten vierde. Verblijd en verwonder u over dat dierbare woord: God zal nooit Zijn volk verachten, maar het eeuwig liefhebben. O, wonder! gij verachtelijke worm, gij snood, ondankbaar schepsel, waardig om voor eeuwig buiten de wijngaard geworpen te worden! de hoge en gelukzalige God wil en zal u nooit verachten, hier kunt gij mee reizen door de wereld, en mee aanlanden in het hemelse Vaderland, waar gij eeuwig de vrije genade zult roemen en prijzen, ontbonden van het lichaam der zonde en des doods, in ongestoorde hemelvreugde.

Eindelijk, *ten vijfde.* Wees er niet verwonderd over, als de wereld u veracht, haat en bespot, indien gij God wilt dienen, hebt gij niet anders aan deze zijde van het graf te verwachten.

De wereld zal en moet u haten,
Maar Jezus zal u nooit verlaten.

Zie intussen toe, dat men u nooit kan verachten om uw kwaad humeur, of om uw onbeleefdheid, of om uw gierigheid, of inzonderheid om uw lage en slechte behandeling, want dan zou het nadeel van de verachting der wereld, en de schuld daarvan, op uw eigen hoofd terecht komen. En veracht gij zelf ook nooit onbekeerde mensen, maar heb ze lief, bid voor hen en zoek ze voor het rijk van Christus te

winnen.

En nu, de Heere schenke ons tot dit alles, genade voor genade uit Zijn volheid; en Hij zegene dit eenvoudige nog aan vele zielen, tot Zijn eer, om Zijns Zoons wil. Dit is mijn hartelijke wens.

Amen.

10. WAT WIJ ZAAIEN IN DE TIJD, ZULLEN WIJ MAAIEN IN DE EEUWIGHEID

OEFENING OVER SPREUK. 13:13

VOORAFSPRAAK

In sommige opzichten komt de staat van alle mensen treffend overeen, terwijl er in andere opzichten weer een even treffend verschil in de staat der kinderen Adams kan worden opgemerkt. Wat onze afval van God betreft, daarin stonden wij allen met elkaar gelijk. Koning en bedelaar en alle rangen en standen die daar tussen zijn, zijn allen van God afgevallen en de duivel toegevallen; allen tezamen onwillig, vijandig en diep onmachtig, om ooit zichzelf te kunnen redden.

Ook in het ondergaan van de dood, die op de zonde volgt, staan wij allen met elkaar gelijk. Wij zijn tezamen, als mensen wier vonnis voor de rechterstoel is afgelezen om op het schavot de dood, als een rechtvaardig gevolg van onze zonden te ondergaan, en die nu nog enige dagen uitstel hebben ontvangen, om over onze geduchte overstap te denken, en van onze schuldige plicht vermaand te worden. Maar de dag, waarop ons vonnis uitgevoerd zal worden, weten wij niet; en elke keer, als wij de krakende poort van onze gevangenis horen opengaan, en de cipier met de scherprechter en enige gerechtsdienaren zien binnenkomen, moeten wij beducht zijn, dat het om ons te doen zal wezen. Of, indien dan nog een ander uit ons gezelschap wordt geboeid en weggehaald, en wij mogen nog blijven zitten, dan toch kan het morgen of overmorgen onze beurt zijn; en ten minste het duurt maar enige weinige onzekere dagen meer en dan ook moeten wij hetzelfde lot ondergaan, dewijl ons doodvonnis onherroepelijk over ons geveld is. De dood met zijn verdervende prikkel gaat over de ganse aarde rond, en levert ons en alle mensen over aan het donkere graf, waar de kruipende dieren ons vlees zullen verteren, en waar wij moeten blijven tot dat hemel en aarde voorbijgaan.

Nog eens, ook daarin komt de staat van elk onzer overeen, dat wij tezamen deel moeten hebben aan het zure en bittere, dat de wereld oplevert. Van bittere tegenspoeden, van smartelijke ziekbedden, van sterfgevallen en andere plagen en rampen moeten wij zeggen: enerlei wedervaart de rechtvaardige en goddeloze. Er is geen huis zonder kruis, en geen hart zonder smart. Elk mens, rijk en arm, vroom en onvroom, heeft hier al telkens iets dat hem krenkt, en hem met het hoofd doet omlaag gaan; daar is niemand vrij van. Maar, komt nu de toestand van alle mensen in de genoemde dingen overeen, in andere opzichten kan een treffend verschil tussen de ene mens en de andere worden opgemerkt. De een heeft veel tegenspoed en de ander weinig; de een heeft een gezond lichaam en de ander moet gedurig met ziekten sukkel; de een is zacht van humeur en de ander is van een harde en ongemakkelijke aard. Maar ook de een is door Gods genade veranderd en de andere leeft nog in zijn zonden, waarin hij ontvangen en geboren is. Twee broeders of zusters menigmaal, die onder één hart gedragen zijn, de een zoekt met Maria dat éne ding, dat boven alles nodig is, en de andere leeft in de zonde en dient de wereld; dat de lust van de een is, is de last van de ander; waar de een ernstig naar zoekt, daar heeft de ander een nare tegenzin en afkeer van. Twee zullen er wellicht op één bed slapen, de een zal zijn aangezicht naar Sion gekeerd hebben, en de ander wandelt op de brede weg, zonder zorg voor een ontzaglijke toekomst, en zonder kommer over de zonde, en ook zonder

behoefte aan het dierbare bloed van Christus. En zo is het met alle mensen in 't algemeen, wat de een zoekt, haat de ander. De een vreest God, en de ander maakt zich ongelukkig in de wereld en door het leven in de zonde.

En nu, is dit verschil tussen de een en de ander in hart en wandel hier zo groot, dan zal het ook groot zijn in de eeuwigheid, als het onderscheid blijken zal tussen hem, die God dient en tussen hem, die God niet dient. Dan zal de een worden opgenomen in de eeuwige heerlijkheid, en de ander worden uitgeworpen in de buitenste duisternis. Over deze zaken hopen wij nu nader te handelen.

SPREUK. 13:13 Wie het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, die zal vergolden worden.

Onze tekstwoorden zijn een gedeelte van de wijze lessen van Salomo. Hij was, gelijk elk weet, de zoon van David, een zeer groot koning, en tevens zulk een wijs man, dat hij in wijsheid op de ganse aarde geen weerga had; en even zowel geloof ik van hem, dat hij een vroom man geweest is, omdat Nehemia van hem getuigt, dat hij zijn God lief was, (Neh. 13:26). Ook omdat de Heere reeds aan zijn vader David beloofd had, dat hij hem, als hij misdeed, wel zou bezoeken met de roede, maar dat Hij zijn goedertierenheid nooit van hem zou wegnemen, (2 Sam. 7:14,15). Evenwel, hoe wijs en vroom Salomo ook was, zo kwam hij toch tot deerlijke en droevige misstappen, en maakte zich door zijn zonden bijna geheel onkenbaar als een godzalig man.

Het kan als een misstap van Salomo worden aangemerkt, dat hij teveel paarden had. Hij hield ten minste vier duizend paarden, behalve nog andere veertig duizend, waarop zijn ruiters reden. Zie 2 Kron. 9:25 vergeleken met 1 Kon. 4:26. En dat vermenigvuldigen van paarden was zowel hem als alle koningen Israëls, door de heilige Wetgever verboden in Deut. 17:14-17. Och, de macht van 't paard en 's mans vermogen, zijn beiden nietig in Gods ogen. En buiten twijfel had de Wetgever het vermenigvuldigen der paarden daarom aan Israëls koningen verboden, opdat zij leren zouden noch op paard, noch op ruiters, noch op duizenden van krijgslieden, maar alleen op de hulp des Heeren in de oorlog te vertrouwen. Gelijk daarom ook Salomo's godzalige vader zei: „Deze vermelden van wagens, en die van paarden; maar wij zullen vermelden van de Naam des Heeren onzes Gods," (Ps. 20:8). Ook vergaderde de koning Salomo duizenden talenten goud en zilver tot vermeerdering van zijn pracht en het schijnt mij toe, dat ook dit onder zijn gebreken mag geteld worden, als zijnde evenzeer strijdig tegen die genoemde Wet, Deut. 17:14-17. Maar hij vermenigvuldigde inzonderheid op een buitensporige wijze zijn vrouwen; opnieuw tegen die genoemde Wet; maar nog erger was het, dat die vrouwen meestal uit het heidendom waren, en niet uit Israël; en bovenal was het een vreselijke zonde, dat ook die vrouwen zijn hart neigden om andere goden na te wandelen en de Heere te verlaten. Zie 1 Kon. 11:1-8.

Salomo viel dus jammerlijk, en zijn geval leert ons, dat wij waakzaam en nederig moeten zijn, en nooit op onszelf moeten vertrouwen. Maar Salomo is ook weer tot de Heere teruggekeerd, en heeft ons gewaarschuwd, om die klippen voorzichtig te mijden, waartegen zijn schip bijna te barsten gestoten is. In het bijzonder waarschuwt hij in zijn boek Prediker, tegen de ijdelheden der wereld, en raadt ons aan om God te vrezen en Zijn geboden te onderhouden; niet alleen, omdat dit alle mensen betaamt, maar ook omdat God eenmaal ieders werk in het gericht zal brengen; Pred. 12:13 en 15.

Onze tekst is aan zijn Spreukenboek ontleend, maar is evenwel bijna van dezelfde inhoud. Hij roept ons dan hier toe: „*Die het woord veracht, die zal verdorven worden; maar wie het gebod vreest, die zal vergolden worden.*”

Naar aanleiding van deze woorden zullen wij dan tegenwoordig op twee hoofdzaken letten.

A. Vooreerst, op het verschillende bestaan en gedrag der mensen omtrent Gods Woord en gebod;

B. En dan ten tweede, op het verschillend lot en loon, dat daarop volgen zal.

A. Belangende het eerste stuk. Er wordt hier gesproken van zulke mensen, die het Woord verachten; en dan ook van anderen, die het gebod vrezen. Wij moeten dan allereerst onderzoeken, wie het zijn, die het Woord verachten, en dan ook wie het zijn, die het gebod vrezen.

I. Het Woord is hier de Bijbel, het Woord des Heeren, waarvan Hij Zelf zegt: „Hoort gij, hemelen, en neem ter ore, gij aarde, want de Heere spreekt!” (Jes. 1:2). Waar het woord des konings is, daar is heerschappij, (Pred. 8:4). En waar het Woord des Heeren is, daar moeten de duivelen sidderen, (Jak. 2:19); en wij moeten eerbiedig vrezen, en daar God spreekt moeten wij bidden; daar Zijn bevel begint, moet ons gebed ook beginnen. In het gebed spreken wij tot de Heere, en in de Bijbel spreekt de Heere tot ons; en wee hunner, die niet leren bidden, daar de God van hemel en aarde spreekt. Evenwel zijn er mensen, die dat Woord verachten; en dat zijn de navolgende:

Ten eerste. Het zijn zulke mensen, die helemaal ruw en roekeloos leven. Die met Farao vragen: „Wie is de Heere, dat ik Hem dienen zou? Ik ken de Heere niet,” (Ex. 5: 2). Die tot den Almachtige met sprekende daden zeggen: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust,” (Job. 21:14). Het zijn zulken, die de zonde en de wereld in de top dienen, die met de Bijbel spotten, die Gods Naam onteren met vloeken en lasteren, die Gods dag ontheiligen met het bijwonen van allerlei zondige en ijdele gezelschappen, die de vromen haten en bespotten; met één woord, zó leven, alsof er geen God, hel, hemel, duivel, dood noch eeuwigheid is. O, geliefden! duizenden van zulke mensen zijn er in onze dagen in ons Vaderland, onder groten en kleinen, jongen en ouden, aanzienlijken en geringen, overheden en onderdanen. De komedies, kermissen, kroegen en herbergen, en andere baldadige gezelschappen zijn daar getuigen van. Ja, zelfs de leuninggen der bruggen en palen aan de weg, de posten der hekken en honderden bomen, die beschreven zijn met allerlei vuile en goddeloze woorden, zijn getuigen der verregaande zedeloosheid van het Nederlandse volk; en zullen, in de dag van Gods verbolgenheid, getuigen zijn tegen het ontaard geslacht van onze eeuw.

Ten tweede. Die het Woord verachten, dat zijn ook zulke mensen, die wel niet zo buitensporig leven, maar evenwel ook niets op hebben met Gods Woord, gebod, raad, bedreiging of belofte. God heeft hun Zijn dierbaar Woord en Evangelie gegeven, boven het arme heidendom, maar zij hebben er niets of zeer weinig mee op, het is hen te veel, dat zij het onderzoeken. Zij schuren het koper, dat zij aan de grote Bijbel hebben en laten die dan blinkend staan op een tafel om het huis te versieren; maar bidden niet, dat die Bijbel mocht dienstbaar zijn, om het hart te versieren. En daar staat zulk een Bijbel dan te blinken, van het ene nieuwe jaar tot het andere, terwijl andere Bijbels met geringere banden verschimmelen in een kist of kast. Of ligt er nog een Bijbel voor de hand, zij hebben toch geen lust om die te lezen. Zij grijpen *om* de Bijbel heen naar de krant, of naar andere boeken of bladen, die nog veel nuttelozeler, ja schadelijker en soms niet weinig zielverwoestend zijn. Wat er in de Bijbel staat, daar

weten zij dan ook bijna niets van, en zij kennen geen onderscheid tussen waarheid en leugen. De Heere schrijft hun de voortreffelijkheid Zijner Wet voor, maar die is bij hen geacht als wat vreemds, (Hos. 8:12). Komen zij onder de genademiddelen, het is niet uit innig zielsbelang, maar slechts om te zien en om gezien te worden, of om aan de gewoonte te voldoen, of om in deze nog de raad van hun ouders te volgen, of om door deze en meer andere zogenaamde goede plichten aanspraak op de hemel te maken; al is het, dat zij jaar uit jaar in even zo dom en zorgeloos blijven, als zij al hun leven geweest zijn; en nooit een aasje van dat leven gekend hebben, waardoor David zei: „Hoe lief heb ik Uw wet, zij is mijn betrachting de ganse dag," (Ps. 119:97). Waarlijk, zulke mensen verachten het Woord en zullen een hard lot hebben in de eeuwigheid; want zovelen, als er zonder de Wet gezondigd hebben, zullen ook zonder de Wet verloren gaan, maar zovelen, als er onder de Wet gezondigd hebben, zullen door de Wet geoordeeld worden.

Ten derde. Ook zulke mensen verachten het Woord, die nog wel iets van Bijbel en waarheid weten en willen weten, maar toch de wereld en haar schatten liggen hen veel hoger, en worden door hen veel vuriger aangehangen. David zei tot de Heere: Mijn ziel kleeft U achter aan, (Ps. 68:9), maar deze lieden integendeel. Zij houden wel van de waarheid, en lezen telkens de Bijbel, Waar hun hart kleeft de wereld achteraan. De wereld, de broodwinning, de geldwinning is hun hoofdzaak, die steeds hun hart vervult; en de Bijbel en godsdienst is hen een geringe bijzaak, daar zij vrij gemakkelijk om heen kunnen. Wel tienmaal spreken en denken zij om en over de schatten dezer aarde, terwijl ze nauwelijks ééns denken en spreken over hun waarachtig zielsbelang voor de eeuwigheid. Zulke mensen zijn ongelukkig, want wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel, (Matth. 16:26).

Ten vierde. Ook zulke mensen verachten het Woord, die met hun mond zich aanstellen, alsof zij het Woord liefhebben, en die dus Gods inzettingen vertellen en Zijn Verbond in hun mond nemen, en zich niet ontzien, om veel over het goede te praten en evenwel naar de lust van hun ziel het kwade te doen. Zulke praters zijn er niet weinigen in onze dagen, die nochtans behoorden op te merken, dat Paulus zegt: Het Koninkrijk God bestaat niet in woorden, maar in kracht, (1 Kor. 4:20). Al ware het, dat ik de talen der mensen en der Engelen sprak en de liefde niet had, zo ware ik een klinkend metaal of luidende schel geworden, (1 Kor. 13:1). Het zit bij zulken één voet te hoog, zij hebben een wijs hoofd, maar een ondeugend onbekeerd hart. Zij zijn de ledige vaten gelijk, die meer rammelen, dan een vat dat vol is, en toch weinig waard zijn.

Ten vijfde. Ook zulke mensen verachten het Woord, die veel hoogachting en liefde hebben voor de beloften, en zich dezelve ook vrijmoedig durven toeëigenen; hoewel zij nooit de minste liefde voor de bevelen of geboden in hun hart hadden, en dus nog liefhebbers van de zonden zijn, dewelke door de minste der heiligen gehaat en in Christus' kracht bestreden worden. Waarlijk al vermaken zulke mensen zich met de beloften, zo komen die hen echter niet toe, en ik vrees dat duizenden arme zielen dit te laat ondervinden zullen.

Ten zesde. Ook zulke mensen verachten het Woord, die wel enige hoogachting hebben voor sommige geboden des Heeren, maar integendeel andere bevelen des Heeren nog veel meer haten, dan zij de eersten liefhebben en hoogachten. De koning Herodes vreesde de heilige Johannes, wetende, dat hij rechtvaardig was en hij hield hem in waarde; en als hij hem hoorde, deed hij vele dingen, en hoorde hem gaarne, (Mark. 6:20). Maar hoeveel goede dingen Herodes ook deed, naar de leer van Johannes, zo wilde hij evenwel van zijn ontucht geen afstand doen; ook wilde hij zijn roekeloze

danspartij en zijn zondige vreugdemaaltijd niet nalaten; hij liet niet na, om roekeloos te zweren, en liet zich eerlang overhalen, om zijn vriend de godzalige doper te onthoofden in de gevangenis. Ziet, hoe de mens voor een tijd buigzaam en gezeggelijk kan wezen, sommige van Gods bevelen kan hoogachten, Gods volk kan eren en evenwel inderdaad een verachter van het Woord kan zijn.

Ten zevende. Iemand kan ook een verachter van het Woord zijn, als hij, namelijk uit een vijandig hart, altijd wat weet in te brengen tegen het Woord van de aanbidding der genade. De Heere is zo goed, om stijven van harte tot zich te roepen, om slechten tot Zijn gemeenschap te nodigen, om te betuigen, ja, bij Zichzelf te zweren, dat Hij geen lust heeft in de dood des goddelozen, om ons te verzekeren, dat een iegelijk, die in Christus gelooft, niet zal verderven, maar het eeuwige leven hebben; om ons evenzeer te verzekeren, dat waar de zonde meerder geworden is, dat daar ook de genade Gods zoveel te meer overvloedig is, om ons van Christus' wege te laten bidden: laat u met God verzoenen, en om ons te betuigen, dat Hij nooit tot het zaad van Jakob heeft gezegd: zoek mij te vergeefs.

Ziedaar, deze en veel meer andere getuigenissen uit Gods mond zijn tezamen het woord der aanbidding, of Gods vriendelijke nodigingen, of het zoete Evangelie.

Nu is het, naar mijn inzien, geen verachten van het Woord, als een heilbegerige ziel wel pleit op dat Woord, maar toch telkens uit het veld wordt geslagen door deze of dergelijke moedbenemende bedenkingen: Zou ik wel uitverkoren zijn en tot het getal van Jezus' schapen behoren? Zouden mijn jaren, en tevens mijn zonden, ook te hoog geklommen zijn? Zou mijn berouw en mijn komen tot Jezus wel oprecht zijn? Zou ik er wel ooit kunnen doorraken? Ach! ik vrees: Jezus zal zo iemand als ik, niet willen zalig maken, maar mij stellen tot een toonbeeld van Zijn rechtvaardigheid, omdat ik zolang Zijn roepstemmen verworpen en het bloed des Nieuwen Testaments onrein geacht heb.

Ik zeg, als zulke moedeloze gedachten wel eens in het hart vallen, maar de zoekende ziel worstelt er tegen, en zoekt voor de deur der genade te komen, om daar te kloppen, en tracht zijn lamme hand naar Jezus uit te strekken, en met zijn duister oog naar Jezus op te zien, dan houd ik dit voor geen verachten van het Woord der aanbidding, al zegt de ziel eens in een moedeloze vlaag, en onder de bestrijdende hand des duivels: Mijn misdaad is te groot en kan nooit vergeven worden.

Maar weet gij, wanneer men het Woord van de aanbidding der genade veracht? "Dan, als men uit een vijandig hart zegt: Er is een eeuwige verkiezing en verwerping, en sommige mensen zijn ertoe gezet om zich aan het Woord te stoten, gelijk de Apostel zegt: 1 Pt. 2:8, 9 en daarom is Gods roeping tot de zondaar niet oprecht. God zal zich ontfermen diens Hij zich ontfermt, maar Hij verhardt ook, dien Hij verharden wil, (Rom. 9:18). Velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren, (Matth. 20:16). En dus helpt ons geen gebed, geen gebruik der middelen, geen berouw, noch bekering; en hierom zal ik op mijn weg voortgaan, en mij met geen zoeken of strijden pijnigen; ben ik verkoren, dan word ik evenwel zalig; anders is het verloren gaan onvermijdelijk, al zocht ik, en bad, en streed tot aan mijn dood toe.

O, Vrienden! gij, die zo spreekt en denkt, gij veracht het Woord en bestrijdt Hem, die het gaf.

Maar, zal mogelijk iemand zeggen: Ik kan toch de roeping met het Goddelijke Raadsbesluit niet vereffenen. Ik antwoord: Zondig en blind mens, arme worm, nietig Adamskind! gij behoeft dit ook niet te vereffenen, dat is uw werk niet. God zal zelf wel zorg dragen voor de uitvoering van zijn besluit en voor de heiligheid en waarheid van Zijn dierbaar Woord. Maar gij behoorde te geloven, dat gij door de zonde onwijs zijt geworden, (Tit. 3:3) verduisterd in het verstand, (Ef. 4:18) ondeugend tot alle goed

werk, (Tit. 1:16) en een hater van God en Zijn lieve Zoon, (Joh. 15:24). En daar komt het vandaan, dat gij Gods goede en heilige Woorden niet kunt vereffenen, maar misbruikt en veracht. En voorts, indien gij moogt leren prijs stellen op het heil van uw arme ziel, dan moet gij de verborgen dingen voor de Heere laten, en de geopenbaarde voor u en uw kinderen, (Deut. 29:29). Dan moet gij een eeuwige verkiezing leren geloven en goedkeuren, en u tevens op Gods vrijgunstige roeping, als een arm schuldenaar tot Christus wenden, om alleen door Zijn bloed vrijstelling van schuld en straf te krijgen.

De Heere roept welmenend allerlei vuile zondaren tot Zich, van allerlei leeftijd; en die pogingen doet om te komen, of dagelijks smeekt of kermt om getrokken te worden, zal zeker goed onthaal bij Jezus vinden, al was hij een oud, grijs, baldadig zondaar, die meer dan een eeuw in de dienst des Satans had doorgebracht.

En evenwel zullen er nooit meer zalig worden, dan God er van eeuwigheid toe verordineerd heeft. Wie deze diepte peilen, of hier met zijn Maker twisten wil, die doet het tot zijn eigen nadeel.

II. Laat dit genoeg zijn van de verachters en het verachten van het Woord, en laat ons nu ook eens zien, wie het zijn, die het gebod vrezen.

Ten eerste. Die het gebod vrezen, dat zijn mensen, die zich bij Gods licht hebben leren kennen als zulken, die van nature het Woord verachten, en geen vreze Gods voor hun ogen hebben, en die, als dezulken, die midden in de dood liggen en zichzelf niet redden of genezen kunnen, de toevlucht hebben leren nemen tot een dierbare en volle Jezus, opdat Hij hen, volgens Zijn gegeven Woord, mocht aanslaan, met al hun schuld en nood, hen verzoenen met God, reinigen en heiligen inwendig en voor eeuwig over hen regeren als Koning.

Ten tweede. Dit volk is en blijft kreupel en ellendig, en moet dag bij dag klagen, dat zij geen ding kunnen volbrengen zonder gebrek. Evenwel zij hebben ware liefde en innige hoogachting voor al des Heeren geboden en wensen die, hoe nauwer hoe liever, gehoorzaam te zijn al hun dagen. Zij hebben een vermaak in de wet Gods naar de inwendige mens, (Rom. 7:22) en zeggen met Hizkia: Bij deze dingen leeft men, en in alle deze is het leven mijns geestes, (Jes. 38:16). Nee, hun ziel kan het in genot der wereld niet meer leven, maar leeft in de gemeenschap met Jezus en in Zijn zoete dienst.

Ten derde. Dit volk vreest het gebod, en daarom vreest het ook, om tegen de hoge God te zondigen en van Hem af te wijken. Toen Jozef tot een schandelijk wanbedrijf werd aangezocht, door de huisvrouw van de Egyptische hoveling, zei hij niet: Ik ben te bang voor Potifar, of ik zal mijn eer en goede naam verliezen, maar hij zei: „Hoe! zou ik zo een groot kwaad doen, en zondigen tegen God?“, (Gen. 39:9). Ziet, het ontzag voor Gods hoogheid, en de vreze voor en de liefde tot het gebod weerhield hier Jozef van de zonde; en evenzo moet het ook met elk recht kind van God gesteld zijn.

Ten vierde. Het kan evenwel gebeuren, dat zulk een door een grote misdaad overvallen wordt, gelijk de droevige ervaring van sommige Bijbelheiligen geleerd heeft, omdat zij ook een boze natuur omdragen, en de duivel zeer op hun val toelegt. Zij zondigen nochtans altijd met zelfstrijd, en ten minste met nasmart, en het doet hen zeer leed, als zij hun God beledigd, Zijn volk bedroefd en de wereld verblijd hebben, door hun zondige daden, gelijk wij zien kunnen uit het berouw van David, in de 51ste Psalm; en uit de bittere tranen van Petrus, (Matth. 26:75).

Ten vijfde. Dat volk is zeer gezet op het leven in innerlijke en hartelijke godsvrucht. Zij zijn niet tevreden met stoffelijk goed, maar het moet hartelijk goed zijn. Het hart moet overal bij zijn, of zij houden het voor ongedaan werk; ja zelfs voor onbegonnen

werk. David kon van zijn gebed zeggen, dat hij het met onbedrieglijke lippen gesproken had, (Ps. 17:1). En op een andere plaats zegt hij: Tot U, o Heere! hef ik mijn ziel op, (Ps. 25:1). Hij was niet tevreden met het opheffen zijner handen of ogen, of met het opheffen van zijn stem, maar zijn ziel moest en wilde hij tot de Heere opheffen. De wereld rust welhaast in het gedane werk, al komt er het hart geheel niet bij; maar zij, die het gebod vrezen, moeten hartelijk en nederig zijn, of zij zijn zeer ontevreden en droevig.

Ten zesde. Het volk, dat het gebed vreest, weet ook, dat ze tot alles de Geest van Christus zo nodig hebben, en daarom bidden zij om kracht van boven tot elke daad die zij doen, en tot elke zonde die zij te bestrijden hebben. O, Geliefden! De godzaligen hebben zo nodig gedurig te bidden, want de duivel staat, als het ware met het kanon voor hen, en zij zijn zo zwak en machteloos, en hebben evenwel lust in des Heeren geboden: en daarom zeggen zij zo gedurig: Och, dat mijn wegen gericht werden, om uw inzettingen te bewaren, (Ps. 119:5).

Ten zevende. Laat ons hier eindelijk bijvoegen, dat zij, die waarlijk het gebod vrezen en vroom leven, niets daarvoor bij God in rekening durven te brengen; zij leren er *nul* voor schrijven. Ja, zij schrijven eronder dat al hun beste deugden des doods waardig zijn. Zij zijn met al hun gebeden, tranen, plichten en goede gestalten maar onnutte dienstknechten, die geen andere pleit- en rustgrond hebben, dan Jezus Christus, die voor hen in het gericht van God gestaan, en al de vloek voor hen gedragen heeft. Noch hun strijd, noch hun gebed, noch ook het werk des Heiligen Geestes in hun harten is hun grondslag van hoop, om voor het gericht van God vrijgesteld en ten eeuwigen leven ingeleid te worden; maar zij hebben alléén hun hoop in Hem, die voor al de Zijnen een oorzaak van eeuwige zaligheid geworden is, (Hebr. 5:9).

B. Laat dit genoeg zijn van ons eerste stuk, en laat ons nu in onze tweede hoofdzaak ook eens letten op het verschillend lot en loon, dat beide deze soorten van mensen in de tijd en de eeuwigheid te wachten hebben.

I. Van het eerste soort wordt dan gezegd in onze tekst: Die het Woord veracht zal verdorven worden, dat is: hij zal geplaagd en gestraft worden aan lichaam en ziel, hier op aarde en in de eeuwigheid. Sommige voorbeelden uit de Bijbel doen ons reeds zien, hoe God menigmaal hier op aarde de stoute verachter van Zijn Woord al straft en verderft, tot een voorbeeld voor anderen. Denk slechts niet alleen om de eerste wereld, om Sodom en om Korach, Dathan en Abiram, maar ook om een diefachtige Achan, die om zijn diefstal een ontzettende dood moest ondergaan met al de zijnen, (Joz. 7:25). Een houtzoeker, die de dag des Heeren door de arbeid had ontheilgd, en een vloeker, die de hoge naam des Heeren had gelasterd, werden met de dood gestraft.

O, denk er om, gij die nu nog des Heeren dag ontheiligt met arbeid of met het bezoeken van kwaad gezelschap. Denk er om, gij vloekers, die gedurig het woord: O Heer, of, O God, of, O Jé, of andere woorden, die Gods Naam onteren, in de mond hebt. De overheid straft nu geen vloekers en ontheiligers van des Heeren dag, maar gij zult met God te doen krijgen, en hebt uw straf te wachten na de dood, als gij zo blijft voortgaan.

Denk voorts om de twee zonen van Eli, de snode verachters van het Woord des Heeren; hoe zijn ze naar Gods bedreiging gestraft en ellendig omgekomen, 1 Sam. 4:11. Denk aan Absalom, die snode verachter van zijn lieve vader en van het Woord des Heeren; hoe ellendig is hij omgekomen, en heeft zijn doodsbed gevonden aan een eikenboom, en zijn graf onder een hoop stenen in het woud, 2 Sam. 18:15-17. Denk aan een dronken koning Ela, die midden in zijn dronkenschap door zijn eigen knecht vermoord werd, 1 Kon. 16:8-10. Aan een Herodes, die snode verachter van het Woord

des Heeren, die bij levenden lijve door de wormen werd gegeten en ellendig omkwam, Hand. 12:23. Aan die goddeloze Spaanse koning Filips de tweede, die bijna levenslang ons Vaderland heeft gekweld en geplaagd in die vreselijke oorlog, en wiens veldoverste zich bij het verlaten van ons land beroemde, dat hij meer dan achttien duizend zes honderd Gereformeerden door beulshanden had laten ombrengen. Toen die genoemde koning op zijn sterfbed lag, had hij vele afschuwelijke zweren en gezwellen, waar de luizen uitkropen, en er was zulk een vreselijke stank bij deze gekroonde worm, dat niemand het bij zijn bed uthouden kon. En hierbij kwamen zulke zware hoofdpijnen en gewetensangsten, die weken, ja maanden achtereen duurden, dat deze majesteit van stof en leem genoodzaakt was, om tot zijn zoon te zeggen: „Hier ziet gij de nietigheid der aardse heerlijkheid;" en uit te roepen: „Ach! was ik liever een arme Spaanse schaapherder geweest, dan had ik beter lot gehad, dan ik nu heb."

Ziet, zo blijkt het menigmaal reeds aan deze zijde des grafs, dat zij, die het Woord verachten, verdorven worden. Ik heb meer dan eens reeds in mijn jeugd gehoord, dat er eens in een toneelstuk in de hoofdstad van ons Vaderland het laatste oordeel en de opstanding der doden werd vertoond, en dat God daarover zo zichtbaar Zijn ongenoegen toonde, dat het hele gebouw onder dat goddeloos bedrijf in brand vloog, en allen die ar in waren ellendig omkwamen, en ogenblikkelijk ondervonden, wat zij bespeeld en gezien hadden.

Zo worden menigmaal de verachters van Gods Woord verdorven en gestraft. Maar ook menigmaal geschiedt het, dat het oordeel niet haastelijk komt over de boze daad, gelijk de Prediker zegt, Cap. 8:11. Ja, het geschiedt weleens, dat de goddelozen geen banden schijnen te hebben tot aan hun dood, en dat zij niet in moeite zijn, als andere mensen, (Ps. 73:4 en 5); zodat men bijna zou beginnen te zeggen: En nu, wij achten de hoogmoedigen gelukzalig; ook die goddeloosheid doen worden gebouwd; ook verzoeken zij de Heere, en ontkomen," (Mal. 3:15).

Maar het mag al zijn, dat de verachters van het Woord onbekommerd voortleven tot aan hun doodsbed toe; ja, dat zij met de rijke man alle dagen vrolijk en prachtig leven; eenmaal komt toch de dood en dan zal het wezen: „Wee de goddeloze, het zal hem kwalijk gaan," (Jes. 3:11). Dan zal God beide ziel en lichaam verderven in de hel, (Matt. 10:28). Dan zal God met een vlammend vuur wrake over hen doen; en zij zullen tot straf lijden het eeuwig verderf van het aangezicht des Heeren, en van de Heerlijkheid Zijner sterkte, (2 Thess. 1:8 en 9).

Hij, die als een onbekeerd mens sterft, zal eeuwig geworpen worden in die poel, waar de rook van hun pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid, (Openb. 14:11). Daar zullen zij eeuwig moeten missen al hun zondig vermaak. Nooit zullen zij daar lachen of vrolijk zijn; want daar is weinig der ogen en knersing der tanden. Daar zullen zij eeuwig moeten missen al het genoeglijke van de menselijke samenleving, en zullen nooit een druppel water genieten, om een gloeiende tong te verkoelen. Daar zullen zij eeuwig moeten missen alle bewijzen van vriendschap en onderlinge liefde van elkaar, en zullen eindeloos elkaar haten, en de een de ander verwijten, dat zij aan elkaars eeuwige rampzaligheid hebben meegewerkt. Daar zullen zij eeuwig moeten missen alle getrouwe predikanten en middelen der genade. De genadetijd zal eeuwig uit zijn, en nooit zal hun weer worden toegeroepen: „Wij bidden u van Christus wege, laat u met God verzoenen," (2 Kor. 5:20). Daar zullen zij eeuwig moeten missen het gezelschap van vrome ouders, broeders, of echtgenoten en vrienden, want Jezus zal vroom en onvroom vaneen scheiden, gelijk een herder de schapen van de bokken scheidt, Matt. 25:32; en eeuwig verkeren in gezelschap der rampzalige duivelen en verdoemde mensen; en eeuwig branden in een onuitblusselijk vuur, en eeuwig dragen

de heilige toorn van de hemelse Majesteit, (onder welke Jezus in de hof moest kruipen in het stof, als een worm, toen het Goddelijke zwaard was ontwaakt over de man, die Zijn metgezel is, en toen het bloedzweet van Zijn heilig aangezicht afdroop); en eeuwig liggen onder een knagend berouw en pijnlijk zelfverwijt, omdat zij dan klaarder als ooit zullen zien, dat het eigen schuld is, dat zij gekomen zijn in die vreselijke plaats. En dat alles in de volstreckte wanhoop van ooit of immer uit dien nare staat verlost te worden. Als zij zoveel jaren in de hel zijn geweest, als er zandkorreltjes aan een berg zijn, wiens top tot aan de wolken reikt, dan zal het nog zo veel zijn, alsof zij slechts één dag daar geweest waren. Nooit! nooit komt er een einde aan de verdoemenis! Nooit een einde aan de pijn des lichaams! En nooit een einde aan de angst en de smart der ziel!

Maar is het wel waar, dat er zulk eene helse verdoemenis bestaat, waarin zoveel honderduizenden mensen eeuwig aan lichaam en ziel zullen gepijnigd worden? O ja, zeker is het waar, en tevens ook waar, dat verreweg de meeste mensen daar komen en eeuwig blijven zullen; en dat er maar weinig mensen, in vergelijking dergenen die verloren gaan, zalig zullen worden.

Maar is het niet hard van het Opperwezen, dat Hij op zo menigvuldige plaatsen in de Bijbel, spreekt van die rampzalige en eeuwige verdoemenis? O nee, dat is enkel goedheid en ontfermende liefde. Of kan het hard genoemd worden, een zondig mens voor een toekomstige ramp te waarschuwen, en het middel en de weg ter ontkoming aan te wijzen. Och, mochten gij en ik een biddend en gelovig gebruik maken van de getrouwe waarschuwingen des Heeren, en bijtijds in Christus vrijdom van de hel en het recht ten eeuwigen leven zoeken, en daartoe veel roepen om die nodige Geest des Heeren, om nog te vlieden van den toekomstige toorn.

II. Maar laat ons nu ook eens letten op het geheel verschillend lot en loon, dat te beurt zal vallen aan degenen die het gebod vreest. Die het gebod vreest, die zal vergolden worden, zegt onze tekst. Over deze vergelding zal ik in 't kort de volgende dingen voorstellen.

Vooreerst. Als hier gezegd wordt, dat degene, die het gebod vreest, zal vergolden worden, dan wordt er geenszins enige vergelding bedoeld naar enige verdienste of waardigheid. Wij arme zondaren verdienen waarlijk niets bij de Heere; want het is voor de Almachtige geen nuttigheid, dat wij rechtvaardig zijn, noch gewin, dat wij onze wegen volmaken, (Job 22:3). Ja, als wij alles gedaan hadden, dat wij schuldig zijn, dan waren wij nog maar onnutte dienstknechten, (Luk. 17:10). En nu zal de allerheiligste nooit meer krijgen, dan een klein beginsel van gehoorzaamheid; en ons beste doel zal steeds doorweven zijn van zondig zielsgebrek. En nu, de Bijbel leert ons ook, dat hemel en zaligheid een vrucht is van de loutere genade Gods, en daarom genoemd wordt: een goddelijke genadegift, door Jezus Christus onze Heere, (Rom. 6:23), en een erfgoed, dat zonder verdienste aan de erfgenaam ten deel valt, (Openb. 21:7)

Ten tweede. Deze vergelding is dus een vrucht van Gods vrije genade, en heeft haar grond in de Borggerechtigheid van Christus; maar toont ons ook de eeuwige en wonderbare goedheid Gods. Of is het geen wonderlijke goedheid des Heeren, dat Hij zelfs het gebrekkige, verborgen gebed van Zijn arme volk, in het openbaar zal vergelden in den dag des oordeels, (Matth. 6:6). En niet alleen dat, maar de beker water, die uit liefde aan een dorstige vrome wordt toegereikt om te drinken, zal met een onverliesbaar loon vergolden worden in de grote dag, (Matth. 10:42.) O, vromen! Gij zult voor alles loon ontvangen, als gij maar onder alles onnut in uzelf blijft en maar nul voor uw plichten rekent; maar indien iemand strengelijk van zijn arbeid eist,

dan zal hij niets ontvangen, want het loon wordt gegeven niet naar verdienste, maar uit genade.

Ten derde. Evenwel mag een vrome op dat loon zijn toelag maken; en door de belofte daarvan, in het betrachten van zijn plichten, worden aangemoedigd. Mozes zag op de vergelding des loons, (Hebr. 11:26) en Paulus roept ons toe: Dewijl wij dan deze belofte hebben, Geliefden! laat ons onszelf reinigen van alle besmettingen des vleses en des geestes; voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods, (2 Cor. 6:1).

Ten vierde. Soms als de Goddelijke wijsheid het nuttig keurt, vergeldt de Heere Zijn volk de arbeid der liefde, die zij aan Zijn Naam bewijzen, met rijkdom en aardse zegeningen; waarom de vrome dichter ook zegt: „Welgelukzalig is de man, die de Heere vreest, die grote lust heeft in Zijn geboden. In zijn huis zal have en vee en rijkdom wezen," (Ps. 112:1 en 3). Maar vindt de wijze God het nuttiger voor Zijn volk, om hen door de weg van tegenspoed te leiden, dan vergeldt Hij hun evenwel, hetgeen zij voor Zijn Naam en in Zijn dienst verrichten, door die zalige inwendige vrede en gemoedsrust, die de wereld niet kent. Hij laat hen ondervinden, dat zij grote vrede hebben, die Gods wet beminnen, (Ps. 119:165). Mag de Christen, door genade, dichtbij de Heere en zijn hart leven, waken en strijden tegen zijn inwendig bederf, gedurig bij elke struikeling weer door Christus tot God gaan, en in elk geval zijn innige hoogachting openbaren voor de bevelen des Heeren en steeds arm bij zichzelf blijven, en zijn naaste door de liefde dienen, o! dan ondervindt hij ook, dat een vrolijk hart een gedurige maaltijd is, (Spreuk. 15:15) en dat God zijn heil doet zien aan elk, die zijn weg wel aanstelt, (Ps. 50:23). Daarom lezen wij van de eerste gemeenten in Judea en Galilea: „Zij wandelden in de vreze des Heeren, en de vertroosting des Heiligen Geestes werden vermenigvuldigd," (Hand. 9:31). En David zeide: Ik zal wandelen in de ruimte, omdat ik Uw bevelen gezocht heb, (Ps. 119:45). Ziet dus hier, die de bevelen des Heeren zoekt, die zal ook in de ruimte wandelen; en als wij leven in de vreze des Heeren, dan worden ook de vertroosting des Heiligen Geestes vermenigvuldigd. God beloont Zijn eigen werk. Al wat van boven komt, gaat ook weer naar boven; en hoe meer vruchten des Geestes in ons zijn, hoe meer vertroosting des Geestes wij dan ook zullen ondervinden.

Ten vijfde. Die het gebod vreest, zal vergolden worden, en de voornaamste vergelding, die tevens een eeuwige vergelding zijn zal, wordt bewaard voor de overzijde des grafs. Hier zou men zeggen: Ik kan niet veel van die vergelding zien, en kan het geluk van Gods erfvolk zo ruim niet beschouwen, als het hier eens wordt uitgemeten. Ach! er zijn dit wormke Jakobs, dit volkje van Israël, al wat onweersbuien over 't hoofd gegaan!

Niet alleen mag elke straatjongen hen straffeloos uitjouwen en nashreeuwen; niet alleen is de rechtvaardige een verachte fakkel naar de mening dergenen die gerust zijn, (Job. 12:5). Maar ach! hoe menigmaal zijn zij vervolgd, verdrukt en kwalijk gehandeld, zelfs zover, dat ze hebben moeten wandelen in schaapsvellen en geitenvellen, verlaten en kwalijk gehandeld zijnde; en hebben op bergen gedoold, en in spelonken en holen der aarde, Hebr. 11. En heeft Sion niet moeten klagen: „Men heeft mij dikwijls benauwd van mijn jeugd af. Ploegers hebben op mijn rug geploegd, zij hebben hun voren lang getogen." (Ps. 129:2 en 8)

Ja, zijn ze niet ter dood gebracht, en is hun lichaam zelfs niet weleens een graf geweigerd; zodat Sion moest klagen: „Onze beenderen zijn verstrooid aan de mond des grafs, gelijk alsof iemand op aarde iets gekloofd en verdeeld had," (Ps. 141:7). Nu zegt mogelijk iemand: Ik kan dan hun beloning en hun geluk hier maar niet opmerken. Nu, wacht dan maar, éénmaal zult gij hen beloond en gekroond zien aan de overkant van het donkere graf. Ja, dan zaf het blijken voor aller oog, dat hun arbeid niet ijdel is

in den Heere, (1 Kor. 15:58). Dan zullen zij een onbeweeglijk Koninkrijk ontvangen, (Hebr. 12:28). Dan zullen zij eeuwig rusten van al hun strijd en arbeid. Eeuwig verkeren in het zoet gezelschap van al de Heiligen der beide Testamenten. Eeuwig God volmaakt kennen, genieten, dienen en liefhebben zonder zonde. Eeuwig de weg der verzoening en verlossing, door Christus' dierbaar bloed bewonderen; en nimmer weer treuren of Gods gemeenschap missen. O, hetgeen Gods erfdeel hierboven na de dood genieten zal, is door geen oor gehoord, door geen oog gezien, en nimmer in des mensen hart opgekomen. Maar dit alleen kunnen wij ervan zeggen: zij zullen verzadigd worden met Gods beeld, zij zullen eeuwig vrolijk zijn en alles beërven in de zoete hemel.

TOEPASSING

Tot welk soort van mensen behoort gij nu, mijn vrienden! Tot degenen die het woord verachten, of die het gebod vrezen? Behoort gij tot de eerste, dan zijt gij ongelukkig, al waart gij een koning of een groot aanzienlijk heer; en al leefde gij dan met de rijke man alle dagen vrolijk en prachtig, en dat duizend of tweeduizend jaar. Ach eenmaal komt toch de dood en dan zullen alle verachters van het Woord voor eeuwig verdorven en van God verstoten worden. Hoort dit, gij die met de Bijbel en met de vromen spot, en weigert om voor de hoge God ootmoedig uw knieën te buigen; maar dagelijks in de zonde en dienst der wereld leeft; zo leeft, alsof gij nooit behoefde te sterven; zo leeft alsof er geen Opperwezen is, die al uw wegen en werken kent; ja, zo leeft, alsof de leer van oordeel, hel en eeuwigheid een fabel is, en alsof gij geloofde, dat gij zult sterven als de dieren des velds, die geen ziel te verliezen hebben. Bij duizenden zijn er reeds voor eeuwig verloren gegaan, die veeleer even zo zorgeloos waren, als gij nu zijt, en die nu al weten, wat een eeuwigheid in heeft, en welk een nare nasleep de zonde heeft; en die nu onder een ijselijk naberouw, smart en wanhoop verzonken liggen in de hel. O! kon gij met uw oor aan de deur der hel gaan luisteren, gij zoudt wellicht zulken, die gij weleer gekend en daar gij de duivel mee gediend hebt, horen klagen en jammeren over hun spotternij met de heilige dingen, en over hun ellendig verbeuzelen van een kostelijke genadetijd. Ach! ziet dan toe, dat hun lot het uwe niet wordt door eigen schuld en moedwil, maar valt nog voor God neer, klaagt Hem uw onmacht, onwil en boosheid nog aan en zoekt in Christus' bloed nog vrijdom van de hel en een zalig erfrecht op de hemel.

En gij, die niet zo snood en boos schijnt te zijn voor het uitwendige, die onder de middelen u begeeft, en telkens ernstig over de toekomst denkt, maar evenwel nog geen kennis hebt aan een inwendige vernieuwing en hartelijke geloofsverbintenis aan de Heere Jezus. Och! mocht gij eens ernstig leren bidden, om uw aangeboren en dadelijke snoodheid en boosheid te leren kennen, gelijk al Gods ware volk die kent en dagelijks voor God belijdt, en Jezus en Zijn dierbaar bloed voor zich onmisbaar nodig ziet.

Geloof het, de natuur schuwt ontdekking, en zoekt de zaligheid in zichzelf en in haar plichten; maar als God in het hart werkt, bemint en begeert de ziel ontdekking, en leert haar eeuwig heil alleen in Christus zoeken. En daar zal het met u en met alle mensen ook heen moeten, indien gij ooit zult binnen komen.

Mocht het u dan, van dit uur af, eens behoefte worden, om recht ontkleed en ontbloot te worden; en u, als een arm verloren zondaar, diepschuldig en doemwaardig, aan Christus te verbinden, die goddelozen rechtvaardigt, en gekomen is, om op te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Te laat is het nog niet, en dat is nog uw onbeschrijfelijk groot voorrecht boven duizenden, ja miljoenen, die reeds verloren zijn

en die gaarne, indien 't mogelijk was, alle schatten van de wereld zouden willen geven, mochten ze één uur in uw plaats zijn, om nog éénmaal uitgenodigd te worden tot Christus en de weg ten hemel; maar zij hebben hun tijd gehad, en de dierbare Zaligmaker zal nimmer Zijn vriendelijke handen tot hen uitbreiden, dan alléén, om hen naar lichaam en ziel beide te verwijzen naar de hel; alwaar op heden nog slechts alleen de arme ziel in angst en lijden is, terwijl hun rottend lichaam nog ligt in het duistere graf. Hij zal nooit Zijn heilige mond meer tot hen openen, dan alléén, om hen nog éénmaal „hardnekkigen en vervloekten," te noemen, en hun dat ontzaglijke „Gaaf weg van Mij," toe te roepen in de dag der dagen.

Maar gij, jongen en ouden, zedigen en roekelozen, gij geleerden en onkundigen! Gij wordt nog heden uitgenodigd, niet door mij, arm, blind zondaar, maar door de volzalige Jezus zelf, om nog voor uw ziel het beste deel te kiezen, en u nog te laten reinigen in Zijn dierbaar bloed.

Uitstel kan evenwel deze gewichtige zaak niet lijden, morgen kan het te laat zijn, en die tot Christus één uur te laat komt, die komt tot Christus een ontzettende eeuwigheid te laat. O, verloren te gaan! onherstelbaar eeuwig verloren te gaan! welk een ijselijk denkbeeld is dat! Och! valt nog voor Jezus op de knieën, draagt u nog met al uw ellenden aan Hem op, en roept Hem als Koning uit over uw zielen. Smeekt dagelijks in de stille eenzaamheid om de Heilige Geest ter ontdekking en bekering, en rust niet voor dat een Drie-enig God uw deel is.

Maar gij, volk van God! Gij, die niet tegenstaande al uw zielsgebrek, dat u dagelijks tot uw smart en uw leedwezen nog aankleeft, evenwel het gebod hebt leren vrezen, tot u nog kort het volgende:

Vooreerst. Merk toch op, dat het genade is, dat gij het gebod vreest. Gij hebt dat Godverheerlijkend karakter bij uw geboorte niet mee op de wereld gebracht. Het is u door uw ouders niet ingeplant, al is het, dat die mogelijk vrome lieden geweest zijn. Gij hebt het zelfs niet eerst gezocht, zonder de voorkomende genade Gods, maar het is van de Heere geschied, en het is wonderlijk in uw ogen. De arm des Heeren is aan u geopenbaard, en daarom hebt gij de prediking Zijner dienaren geloofd, Jes. 53:1. Mogelijk waart gij in uw treurig eertijds een bot en dom schepsel, en God heeft u geleerd door Zijn Woord en Geest. Mogelijk behoort gij tot de roekeloze vloekers, hoereerders, bedriegers, dronkaards en sabbatschenders. O, wonder! dat de Heere juist zulk een, een uitvaagsel in de maatschappij, heeft willen opzoeken, terwijl Hij duizenden anderen in Zijn rechtvaardigheid voorbij ging. Of mogelijk waart gij weleer een eigenlievende farizeeër, een man, die een goed en braaf hart had, of meende te hebben. Het kostte wat, eer gij tot die laagte gedaald waart, om u naast Kaïn, Achab en Judas te scharen; en u, zowel als die mensen, de eeuwige dood waard te achten. Het kostte wat, eer uw deugden, *zonden* werden in uw eigen schatting, en eer gij kwam als een arme bedelaar, om vrije genade aan Jezus' deur. En evenwel de Heere bracht u daar en heeft u daar gehouden tot op deze dag toe; en u ook bij uw keus bewaard, om Hem altijd oprecht te dienen. Al wat gij zijt, dat zijt gij door God, en al wat gij hebt, dat hebt gij van Hem ontvangen.

Ten tweede. Hij zal u nog, al wat gij voor Hem doet, vergelden. O, ziet eens hier uw heil en eeuwigdurend geluk. Gij hebt *niets* verdiend, en evenwel zal God u *alles* geven. Jezus heeft het voor u verdiend, door de arbeid van Zijn ziel, en gij zult het ontvangen. O, zinkt hierbij eens weg in aanbidding én bewondering! God is koningen, vorsten en vorstinnen, wijzen en edelen dezer wereld voorbij gegaan, en Hij heeft ulieden, nietige, zondige, onkundige en onbeschaafde aardwormen, ja, slaven van de hel, in genade aangezien, en u die genade verleend, om Zijn gebod te vrezen, en om daarvoor, uit enkel vrij ontfermen, beloond te worden tot in der eeuwigheid!

Hier is rede en roeping, om voor de Heere op het aagezicht te vallen, en Zijn vrije genade te aanbidden.

Maar houdt nu ook hetgeen gij hebt, opdat niemand uw kroon neme. Strijdt de goede strijd des geloofs en toont voor de gehele wereld, dat gij het gebod vreest, in onze heilige en eenvoudige wandel voor en met God. Zoekt u ook te verblijden in de hope van uw toekomende volmaakte gelukzaligheid. En is het dat de duivel nog gedurig uw aandeel aan de zaligheid u komt betwisten en dat het nog voor uw ziel is, bidt dan maar veel om geloofslicht en kracht, en worstelt maar veel in het gebed in de stille eenzaamheid. En als gij dan zo strijdende de raad Gods op aarde zult hebben uitgediend, dan zal uw sterke Verlosser u wegnemen uit deze huilende wildernis en u met al uw broeders en zusters tot Zich in het hemelse Jeruzalem opnemen. Zo dan, vertroost uzelf en elkaar met deze woorden, (1 Thess. 4:18):

Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen als hij vruchten maait;
Die 't zaad draagt, dat men zaaien zal,
Gaat wenend voort, en zaait het al,
Maar hij zal, zonder ramp te schromen,
Eerlang met blijdschap wederkomen,
En met gejuich, ter goeder uur,
Zijn schoven dragen in de schuur.

(Ps. 126: 3).

11. DE EEUWIGE RAMPZALIGHEID DERGENEN, DIE ONBEKEERD STERVEN. OEFENING OVER HEBR. 10:31

VOORAFSPRAAK

Wij lezen Ps. 118:15: *In de tenten der rechtvaardigen is een stem des gejuichs en des heils; de rechterhand des Heeren doet krachtige daden.* Hier zien wij, hoe des Heeren volk recht en reden heeft, om zich in de Heere te verblijden, en hoe zalig en voordelig het is, om God te dienen. Hierover kunnen wij kort het volgende opmerken.

Ten eerste. Vromen! Uw tent is altijd een tent des rechtvaardigen, hoe bouwvallig en slecht dezelve ook zijn moge. De vrome Lot bewoonde een spelonk, Gen. 19:30; en van Elisa lezen wij, dat hij te Sunem een opkamertje tot zijn gerief had, waarin hij geen andere meubelen had, dan een bed, een stoel, een tafel en een kandelaar, 2 Kon. 4:10. Dus niet enig fraai tapijtwerk, of behangsel aan de wanden, of schilderijen, en ook geen spiegel of andere onnodige dingen. Maar, al is uw huis nog geringer, dan het optrekje van Elisa, en bijna zo gering, als de spelonk van Lot, het doet aan de zaak niets af; uw tent is een tent der rechtvaardigen. Jezus woont er met u in. Des Heeren gunst is over u en uw huis, en gij hebt reden, om in uw tent te juichen en verblijd te zijn over al het goede, dat de Heere aan u gedaan heeft, en nog doet, en doen zal.

Ten tweede. Er staat niet in de bovenstaande tekst, dat er gestadig en onafgebroken een gejuich en blijdschap in de tenten der rechtvaardigen is, en dat zij nooit anders dan vrolijk zijn.

Nee, dat wordt voor de zalige hemel bewaard. Hier hebben de beste godzaligen telkens nog veel te strijden en te treuren; zodat blijde en treurig, opgebeurd en neergebogen te zijn, elkaar hier telkens blijven afwisselen, de gehele weg over.

Ten derde. Ook is de Heere zeer vrij, om aan de ene van zijn kinderen meer blijdschap en troost te geven dan aan de andere. Sommige vromen zien door geloofsogen gedurig de Koning in Zijn schoonheid, en zien ook dat vergelegen land des hemels met blijdschap, (Jes. 33:17). De Heere zegt telkens tot hen: „Ik ben uw heil,” (Ps. 35:3). Hij doet ze dronken worden van de vettigheden Zijns huizes, (Ps. 36:9), en laat Zijn Geest met hun geest getuigen, dat zij kinderen Gods zijn, (Rom. 8:16). Terwijl anderen van Gods kinderen, die Hem even zo lief en dierbaar zijn, maar aangevochten worden door de duivel, en ook minder vertroosting van Zijn goede Geest genieten.

Ten vierde. Het is uw plicht en roeping om vlijtig te onderzoeken, of ook uw bijzondere zonden en afwijkingen van de Heere de oorzaken zijn van uw duisterheid, en dat gij doorgaans zo weinig uit des Heeren volheid geniet, en dan ook zo weinig blijde zijt. Er staat: „Gewen u toch aan de Heere en heb vrede,” (Job. 22:21). Ja, komt uw treurigheid en magerheid dan ook daar vandaan, omdat gij zo van de Heere zijt afgewend, en u zozeer hebt gekeerd tot het schijngegot dezer wereld? Komt het ook daar vandaan, omdat gij u zo hebt onttrokken uit de gezelschappen der godzaligen, en u zo inlaat in een al te nauwe verkering met de losse wereldlingen? Is uw biddeloosheid ook de oorzaak van uw troosteloosheid! De Heere kent u; maar ik zou geloven, dat er voor u en mij redenen zijn, om te onderzoeken, en om tot de Heere weder te keren; en ook vooral om veel gebruik van de Heere Jezus te maken, die alleen de verdienende en werkende oorzaak is van al de blijdschap van al Zijn arme volk.

Maar laat ons deze zaak nu terzijde laten. Mijn oogmerk is eigenlijk om op te merken dat, hoewel er telkens een stem des gejuichs en des heils in de tenten der rechtvaardigen is, en waartoe ook dubbele redenen zijn, zo mag er integendeel wel een stem des geweens en een droevig rouwvlagen zijn in de tenten der goddelozen. Hebben de rechtvaardigen recht om zich te verblijden, gij integendeel, die nog onbekeerd zijt, hebt dubbele redenen om te treuren en over uw lot te klagen. En indien gij dit hier op aarde nog moogt leren; indien gij nog leert treuren over uw zondig hart en over uw afval van God; indien gij nog werk voor Jezus krijgt, en met uw zondig hart, diepe schuld en grote onmacht tot Hem leert vlieden; indien het nog met u wordt: „Zij zullen komen met geweens, en met smekingen zal Ik ze voeren," (Jer. 31:9). O, dat zou u zo heilzaam en nuttig kunnen zijn; want het is hier de plaats waar de zonden moeten betreurd en bestreden worden, en waar Jezus, als een genadige Borg, moet gezocht worden. Indien gij u deze welaangename tijd der genade laat ontglippen; indien gij hier niet leert treuren over uw ellende, dan moet gij zonder ophouden treuren, klagen, angst en smart lijden in de naderende eeuwigheid. Over dit ontzaglijk lot hoop ik thans met u te handelen in de hoop, dat het een gewenste uitwerking voor u moge hebben.

TEKST: HEBR. 10: 31. *Vreselijk is het te vallen in de handen des levenden Gods.*

Wat al vreselijke woorden vinden wij toch in de Bijbel opgetekend. Zoals: Gaat weg van Mij in het eeuwige vuur, dat de duivel en zijn engelen bereid is, (Matth. 25:41). Of, wie kent de sterkte Zijns toorns en Zijn verbolgenheid, naardat Hij te vrezes is, (Ps. 90:11). Wie is er onder ons die bij een verterend vuur wonen kan, of wie is er onder ons, die bij een eeuwige gloed wonen kan, (Jes. 33:14). Onze God is een verterend vuur, (Hebr. 12:29). En zo ook onze tekstwoorden, die wij tegenwoordig hebben te doorpeilen, zover wij kunnen, en waarin wij op de volgende zaken letten.

- A. Ten eerste onderzoeken wij, waarom God hier de levende God genoemd wordt.
- B. Dan ten tweede, wat het zegt in Zijn handen te vallen.
- C. En eindelijk, het vreselijke daarvan in de naderende eeuwigheid.

A. Onze eerste hoofdzaak is, om te onderzoeken, waarom God hier en elders de levende God genoemd wordt. Behalve hier, wordt Hij de levende God genoemd in Deut. 5: 26, Joz.10:10, Ps. 84:3 en op meer andere plaatsen; en de volzalige Drieënige God wordt zo genoemd om de volgende redenen:

Ten eerste. Hij wordt zo genoemd in onderscheiding van de afgoden der Heidenen, die doden genoemd worden, in Ps. 106 28; en van welke David zei: Zij hebben een mond maar spreken niet; zij hebben ogen maar zien niet; oren hebben zij, maar horen niet; zij hebben een neus, maar ruiken niet; hun handen hebben zij, maar tasten niet; zij hebben voeten, maar gaan niet. Zij geven geen geluid door hun keel, (Ps. 115:5-7). IJdelheid zijn ze, een werk van verleidingen; ten tijde hunner bezoeking zullen ze vergaan. Jakobs deel is niet gelijk die, want Hij is de Formeerder van alles; en Israël is de roede zijner erfenis, Heere der Heirscharen is zijn naam, (Jer. 10:15 en 16). In onderscheiding van deze dode afgoden wordt de Heere genoemd: de levende God, die leeft van eeuwigheid tot eeuwigheid, en die helpen en redden kan en wil allen, die in nood zitten, en uit de nood tot Hem roepen; hetwelk Hij in duizenden voorvallen, door alle tijden heen, getoond heeft en nog toont aan allen, die op Hem wachten. „Hij hoort het gebed," zegt David, (Ps. 65:3) en wederom zegt hij, want Hij neigt Zijn oren tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen," (Ps. 116:2). Hij neigt Zijn oor tot mij;

o dierbare uitdrukking! De spreekwijs is ontleend aan een goedhartige en hulpvaardige vader, die zich vóórover buigt om zijn oor te brengen aan de mond van een stamelend kind, dat in nood is en des vaders hulp begeert. De levende God neigt Zijn oor en brengt het voor de mond van een stamelend, heilbegerig zondaar, om als het ware goed toe te luisteren naar het gebrekkig gebed, en Zich te vermaken in het horen en aannemen van diens klachten en begeerten. Welk een voorrecht is het dan, als wij de levende God mogen erkennen, op Hem vertrouwen en Hem dagelijks al onze wegen vertellen, met David, Ps. 119:26. Een voorrecht bijzonder ook voor ons, inwoners van Nederland, die van nature zondaars uit de heidenen zijn, en wier voorouders, de oude Batavieren, weleer hun knieën bogen voor de dode afgoden, en de namen der dagen noemden naar de verschillende namen hunner goden; die op Zondag de Zon aanbaden; op Maandag de Maan godsdienstige eer bewezen; en zo voor elke nieuwe dag ook een nieuwe god hadden, die zij vereerden en vreesden. Ach! wij zouden niet wijzer geweest zijn, dan ons arme voorgeslacht, had God niet genadig gezorgd, dat wij met de dierbare Bijbel, en daardoor met de dierbare Christus, bekend werden; en had God niet in ons Vaderland gegeven zoveel beproefde en godvruchtige mannen, die jaren lang als wachters gestaan hebben op de muren van Nederlands Sion, en wier dierbare nagelaten geschriften, nog heden ten dage de zielen der godzaligen verkwikken. Hoe dankbaar moesten wij zijn voor de Bijbel in het bijzonder en boven alles; maar ook voor onze dierbare Catechismus en de zeven-entertig Artikelen van de beroemde Guido de Brés, en immers ook voor die kostelijke werken van een Brakel, Hellenbroek, Smijtegelt, Costerus, Groenewegen, Love, Erskine, Verschuur en vele anderen, die de Heere nu nog in zoveel gezelschappen en aan zoveel heilbegerige zielen belieft te zegenen. Maar tevens, hoe nodig is het voor elk, om die oude beproefde waarheid aan te kleven, en inzonderheid te staan naar waarheid in het binnenste, waarnaar Gods ogen zien, (Ps. 51:8). Immers, anders zijn wij maar een arm heidendom met een christelijke naam, en dan zouden onze ongelukkige voorouders een dragelijker lot hebben, in de ontzaggelijke toekomst van Christus, dan wij.

Ten tweede. God wordt de levende God genoemd, omdat Hij de fontein en oorsprong is van ons natuurlijk leven. Onder al de eretitels, die Jehova God worden toegekend, is dit ook een van de voornaamste, dat Hij genoemd wordt: de God, die de doden levend maakt, en de dingen roept, die niet zijn, als of ze waren, (Rom. 4:17). Hij is een God die alle ding levend maakt, (1 Tim. 6:13). Hij is het, die ons eenmaal in het aanzijn riep; Hij heeft de dag en de plaats bepaald, waar wij zouden geboren worden; en onderhoudt, als de levende God, nog ons leven, en geeft ons voedsel en deksel, een huis om te bewonen, en vrienden om ons te helpen, en gezonde leden om ons beroep te kunnen waarnemen. O, hoe gelukkig zouden wij zijn, als wij in elke omstandigheid Zijn Goddelijke hand konden opmerken, en die God verheerlijken, in Wiens hand onze adem is, en bij Wie al onze paden zijn, (Dan. 5: 23). Als wij in de goedheid en zoetheid van de gaven de goedheid en zoetheid van de Gever mochten proeven, en in de goedheid en vriendelijkheid der mensen, die ons dienen, de goedheid en vriendelijkheid des Heeren mochten zien; maar hier weet de arme wereld niets van en des Heeren volk is er ook menigmaal nog zeer blind voor.

Ten derde. Hij is, als de levende God, ook de fontein en oorsprong van het geestelijke leven. De mens is een redelijk schepsel, en als zodanig voor redenen vatbaar, en heeft een redelijk verstand boven de redeloze dieren. Evenwel, wat goddelijke en geestelijke zaken betreft, is de mens, zolang hij in zijn natuurstaat leeft, een arm, dood aas, gans dood in zonde en misdaden, gelijk Jezus leert, Matth. 8:22. Hij heeft ja, een vrije wil, maar die vrije wil is alleen werkzaam in de zonde en is alzo een arme slaaf

van de duivel. Hij wordt in de H. Schrift bij een verloren penning vergeleken, die daar neerligt in stof en vuiligheid, en koud en hard is, en zich onmogelijk van de vloer kan opgeven.

O, nergens wordt ons de leegheid, onmacht en hardheid van de menselijke natuur levendiger voorgesteld, dan in die gelijkenis, die we vinden in Luk. 15: 8 en 9. Nu dan, zal een mens uit zulk een doodsstaat levend worden, niet minder dan Goddelijk alvermogen zal aan hem moeten verheerlijkt worden. Daarom hebben al de heiligen ook zo gaarne God de eer gegeven van hun geestelijke opwekking uit het graf der zonde, en met de Apostel gezegd: „Door de genade Gods ben ik, dat ik ben," (1 Kor. 15:10). Ja, een levend mens, die geestelijk leven bezit, dat zich openbaart in smart over de zonde, in strijd daartegen, in behoefte aan Christus en een innig verlangen om heilig te leven, wil daarvan alléén God de eer geven, hetwelk ook trouwens zijn volmaakte bezigheid zal zijn in de zalige toekomst.

Ten vierde. Zoals de levende God de Schepper en Formeerder is van dit geestelijke leven, zo is Hij daarvan ook de onderhouder, die het getrouw in al Zijn volk bewaart. Gaat eens met een klein aangestoken lampje in een hevige stormwind naar buiten, hoe spoedig zal het uitgeblazen worden. Werpt eens een kleine kool vuur in de zee, ze is dadelijk uitgedoofd. Of indien deze twee zaken niet gebeuren, dan moet er wel een wonder geschieden. Nu, het geestelijke leven in het hart van een wedergeboren mens is als een kleine lamp in de stormwind en als een kleine kool in de zee. Maar o, wonder! dit lampje blijft branden, dit kooltje blijft altijd min of meer gloeien. Hier is een genadewonder! Hier is de hand van de levende God werkzaam. Hier wordt Jezus' woord vervuld: *Mijn Vader werkt tot nu toe, en Ik werk ook.* Ach! wat is er nog bij elk godzalige een storm van verdorvenheid van binnen, en wat al vijanden zijn er van buiten, die zich op dat geestelijke leven toelagen, om het Gods arme volk te ontrukken en tegen de grond te vertrappen. En toch, het blijft. Het is wel eens ziek en mat, maar nee, sterven doet het nooit; want de levende God bewaart het, en telkens versterkt Hij zijn erfenis, als ze mat is geworden, (Ps. 68:10).

Ziet, om deze vier redenen dunkt mij is de Heere de levende God. Voeg er

Ten vijfde bij, dat Hij zich ook in het straffen der goddelozen zo betonen zal bij elks levenseinde en in de dag aller dagen. Hier komt het oordeel niet haastelijk over de boze daad, en daarom is het hart der mensenkinderen vol in hen, om kwaad te doen, (Pred. 8:11). Hier vraagt de stoute zondaar onbeschaamd, waar is de God des oordeels? Hier mag de Heere zeggen: Gij doet alle deze dingen en Ik zwijg; gij meent, dat Ik ten enenmale ben gelijk gij; Ik zal u straffen en zal het ordentelijk voor uw ogen stellen, (Ps. 50:21). Nu, dan zullen de stoute zondaars zien, dat ze met God, met de levende God, te doen krijgen, gelijk wij nader zien zullen.

B. Laat ons nu in onze tweede hoofdzaak zien, wat het is, om in Zijn handen te vallen. Let hier weer kort op de volgende dingen.

Ten eerste. Er is een zijn in de handen des Heeren, zonder daarin te vallen. In die handen zijn wij toch geweest, zolang wij bestaan hebben, en niet alleen wij, maar ook alle redelijke en redeloze schepselen, die boven in de hemel, en onder op de aarde, en in de zee, en in de hel zijn. Ja, alles is in des Heeren hand, en Hij doet ermee naar Zijn vrijmachtig welbehagen. Bijgevolg, Gods kinderen behoeven niet te vrezen voor sterke en bittere vijanden, want niets en niemand kan een haarbreed verder gaan, dan het in het wijze Godsbestuur wordt toegelaten. En indien wij maar in de weg Gods wandelen, mogen wij ons daarmee troosten, dat er nog geen hond zijn tong kan verroeren tegen ons, als de Heere het niet wil, in Wiens hand alles besloten is.

Ten tweede. Er is een vallen in de handen des levenden Gods, dat heilzaam en goed is. Als namelijk de arme zondaar zijn vorige wegen moe wordt, behoefte aan Christus begint te krijgen, en leert om als een arme bedelaar door Hem tot God te gaan, (Hebr. 7:25). Als men het verbond begint te breken met de wereld en de zonde, en er komt behoefte en begeerte om het te maken met God, zich voor eeuwig aan Hem te verbinden en door zich Zijn hand te laten leiden.

O! zalig vallen in de handen van de levende God, als een zondaar zijn oude heer en koning plechtig afzweert, en zich met zijn gehele hart aan een Drie-enige God leert opdragen; lust heeft om met al dat verachte volk de smalle weg naar de hemel te bewandelen.

Zalig vallen in de handen van de levende God, als de zondaar een welgevallen krijgt aan de straffen zijner ongerechtigheid, en zich op genade of ongenade voor de levende God neerlegt, en komt als Benhadads knechten met de koorden om de hals, in erkenning, dat men de doodstraf verdiend heeft, en evenwel met die ernstige zucht: „O Heere laat toch mijn ziel leven.”

Nog eens. Zalig vallen in de handen van de levende God, als de arme ziel Christus niet alleen met de Vader en de Heilige Geest, als de levende God eerbiedig begint te erkennen, maar ook zoveel heil en troost begint te zien in dat altoosduerend Middelaarsleven van die dierbare Persoon, dat hij in Zijn geopende wonden met al zijn schuld gelovig leert schuilen. O, het arme geloof roept dan uit: Niemand dan Christus! Het is bang voor bouwen buiten dit fundament, en zoekt alleen zijn heil in het schuldverzoenend leven, schuldverzoenend lijden en schuldverzoenend sterven van die dierbare Borg, die Zijn ziel gaf tot een rantsoen voor velen, (Matth. 20:28).

Ik heb gelezen in het zinnebeeldige boekje van de vrome Bunyan, dat de Christen op reis naar de eeuwigheid een zwaar pak op zijn schouders droeg, dat zijn grote en zware schuld voor God afbeeldde! Hij klaagde steeds onder het gewicht van deze zware last en beproefde om dit pak afgelicht te krijgen bij de Wet, maar viel toen bijna dood onder de berg Horeb, die hoe langer hoe meer begon over te hangen, en waaruit zulke verschrikkelijke donderslagen en bliksemstralen voort kwamen, dat de arme Christen ternauwernood met een bange ziel deze vreselijke plaats ontkwam. Maar daarna kwam hij aan een plaats op des Heeren weg, daar een kruis stond, waar een ledig graf bij was. Hij zag op dat graf; ja, hij voelde daarop zulk een wonderlijke betrekking, dat hij aan dat kruis en graf geen oog kon onttrekken. En ziet, wat gebeurde er toen? Toen begon zijn zware pak, waaronder hij reeds zo lang gezocht had, en waar hij zo moe van geworden was, van zijn rug af te glijden; en het rolde zo lang, tot dat het in dat ledige graf rolde, en de vrolijke Christen zag het nooit weer. Dit mijn geliefde vrienden! leert ons, dat wij ons zwaar schuldenpak nergens kunnen kwijt raken dan bij het kruis van de dierbare Heere Jezus. Het gelovig zien op Christus en Zijn kruisverdiensten ontlast van al onze schulden en verkwikt zodanig onze zielen, dat wij dan ook, met die Christenreiziger naar de eeuwigheid kunnen zingen:

Gezegend kruis! gezegend graf!
Gezegend liever Hij,
Die zich zo willig overgaf,
Aan kruis en graf voor mij !

Geen plaats ter wereld is er, waar wij ons pak van aangeboren en dadelijke schulden kunnen kwijt raken, dan alleen bij Christus, die eenmaal krom gebogen ging onder de pakken van al Zijn uitverkoren volk, en die toen klagende uitriep: „Ik moet met een doop gedoopt worden, en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij ?” En ook

uitriep: „Nu is mijn ziel ontroerd, en wat zal Ik zeggen?" „Vader! verlos Mij uit deze ure?" „Maar hiertoe ben Ik in deze ure gekomen." Hebt gij, mijn vriend of vriendin, geen schuldenpak? Bid God, dat gij er een mag krijgen, of liever, dat gij het mag leren kennen en gevoelen, zover het ter zaligheid nodig is. En voelt gij uw pak, en begint het u te knellen, ach! loop er niet mee naar Horeb, want gij zoudt gevaar hebben, dat die berg u op het hoofd viel, en dat gij daar voor eeuwig omkwam. Maar Jezus Christus is alleen een algenoegzame en bekwame Borg, om uw arme ziel te redden en Hij staat met geopende armen om allen, die tot Hem komen, vriendelijk te ontvangen. O! gezegend hij dan, die zó door Christus tot God mag gaan, en zo mag vallen in de handen van de levende God.

Ten derde. Er is een ander vallen in de handen van de levende God, dan hetwelk aan Gods kinderen gebeurt, als zij tegen de Heere zwaarlijk gezondigd hebben, en hun overtredingen met de roede bezoekt, en hun ongerechtigheid met plagen; (Ps. 89:33) want de Heere kastijdt dengene, die Hij liefheeft, en geselt een iegelijke zoon, die Hij aanneemt, (Hebr. 12:6). Dit vallen in de handen des Heeren is wel niet zeer aangenaam voor vlees en bloed, maar is evenwel zeer heilzaam en nuttig. David wist dit ook, en zei daarom tot Nathan, toen hij zo zwaar gezondigd had en daarvoor moest gestraft worden: „Laat mij toch in de handen des Heeren vallen, want Zijn barmhertigheden zijn vele; maar laat mij niet in de handen der mensen vallen, (2 Sam. 24:14).

Ten vierde. Er is een vallen in de handen des levenden Gods, hetwelk zulke zondaren overkomt, die onbekeerd de eeuwigheid ingaan, en dan aanstonds naar de ziel voor eeuwig verloren gaan; en een vallen in de handen van de levende God, ook naar het lichaam, hetwelk in de dag der algemene opstanding uit het stof verrijzen zal, om ten aanhore van alle mensen zijn laatste dood- en doemvonniss te ontvangen, en met lichaam en ziel zal geworpen worden in die poel, waar de rook van hun pijniging zal opgaan tot in alle eeuwigheid, (Openb. 14:11). En dit is eigenlijk het vallen in de handen van de levende God, dat door Paulus in onze tekst bedoeld wordt, en waarvan hij zegt dat het vreselijk zijn zal. Inzonderheid vreselijk, omdat zij vallen zullen in de handen van een levende God, die nu leeft en eeuwig leven zal, om al de toorn gloeden van Zijn lang getergde gramschap te brengen over de zondaar, die hier Zijn genade verworpen en Zijn lankmoedigheid veracht heeft.

C. Nu zullen wij, in onze derde hoofdzaak, nog nader op het vreselijke van het vallen in de handen van de levende God, acht geven. Het vreselijke van dat rampzalig onheil, dat een stervende goddeloze overkomen zal, kan ons blijken, als wij op de volgende zaken letten :

Ten eerste, op de plaats waar zij naar toegaan;

Ten tweede, op de duurzaamheid van de straf, die zij dragen moeten;

Ten derde, op de grootheid van die straf;

Ten vierde, op het rampzalig gezelschap; en

Ten vijfde, op hun smartelijk en knagend naberouw.

I. Eerst moeten wij dan letten op de plaats, waar de goddeloze mensen heen zullen gaan. Dit wordt genoemd: de hel, of ook de buitenste duisternis, of de afgrond, of een gevangenis, of de poel des vuurs, of de plaats der pijniging, en meer andere namen, die daaraan in de Heilige Schrift gegeven worden, en die allen de verschrikkelijkheid van de verblijfplaats der verdoemden te kennen geven. Hier leven zij gerust op de aarde, en velen van hen bewonen hier schone paleizen en genieten hier allerlei zondig vermaak en weelde; maar als de arme ziel bij de dood de vensters van de lemen lichaamshut uit zal moeten vliegen, dan moet ze aanstonds vertrekken naar de hel. Het

dode lichaam moet een lange tijd in een vervloekt graf liggen en daar verrotten; het moet eindelijk uit de dood opstaan, en weer met de boze ziel verenigd worden; het moet de toornige Rechter op de wolken aanschouwen, en rekenschap afleggen van alles, wat het gedaan en ook van alles wat het moedwillig verzuimd heeft; het moet een brandende wereld rondom zich in vuur en vlam zien staan; het moet het droevig gehuil en geklaag der met hem veroordeelden aanhoren; het moet de eertijds door hem zo verachte godzaligen, met vreugde en grote vrijmoedigheid, tot zijn spijt en jammer, zien staan aan de rechterhand van de grote Wereldrechter; moet wellicht zijn arme knecht, of dienstmaagd, of zijn kind, of vrouw, of man zien zalig worden; moet nog tegen wil en dank zijn knieën voor Christus buigen; en moet dan met lichaam en ziel neerzinken in de hel, in die zeer grote en wijde, maar evenzeer ontzaglijke verblijfplaats van al de verdoemden, die ten allen tijde op de wijde wereld geleefd hebben en in hun zonden gestorven zijn. Daar moet de goddeloze koning enerlei lot gemeenschappelijk hebben met de goddeloze bedelaar, en voor eeuwig moet de rijke dezer wereld uit zijn schoon paleis verstoten blijven. O! kon het lichaam slechts blijven liggen rotten in het donkere graf! Kon men zich maar met lichaam en ziel verschuilen onder de bergen, of bedekt worden door de heuvelen; maar nee, beide ziel en lichaam moeten eeuwig wonen in de nare spelonk der hel!

Nu dan, mijn vriend of vriendin! doe toch niet gelijk velen, die daar zorgeloos overheen lachen en spotten, en nooit met ernst denken over hel, hemel of eeuwigheid; maar zoek heden uw arme ziel in Christus geborgen te krijgen. Ach! doe niet als anderen, die uit blote en zondige nieuwsgierigheid vragen: Hoe groot zou de hel wel zijn? Waar zou de hel wezen? Zou die in de lucht zijn, gelijk sommigen zeggen? Zou die in de zee zijn, gelijk anderen zeggen? Of in het middelpunt der aarde, gelijk ook al gemeend wordt? O, vraag toch niet, waar de hel is; maar smee de Heere, dat gij er nooit moogt inkomen, maar dat gij in de eeuwigheid uw plaats moogt vinden in Abrahams schoot, in de zalige rust. Bedenk ook, o mens! dat de zonde nog erger is dan de hel; want zij is de weg, welke ons daarheen leidt. O! mag gij de zonde dan in Christus' kracht leren afsterven, eer het voor eeuwig te laat is! Dit zeg ik u, dat de mens lachende, spottende, vloekende, liegende, dobbelende en dansende naar de hel gaat; maar, gelovende, biddende, strijdende, wakende, worstelende, bij Jezus schuilende en God dienende gaat hij naar de hemel. Ik bid u, doe dan hier een wijze keus, die u noch hier, noch op uw doodsbed, noch in de eeuwigheid berouwen zal.

II. Laat ons ten tweede letten op de duur van de straf, die in de hel zal moeten geleden worden. Omstreeks 400 jaren was Jakobs nageslacht, in Egypte, in verdrukking; later 70 jaren in de ballingschap in Babel; 7 jaren was Nebukadnezar van de mensen verstoten, en at gras als de ossen; 38 jaren lag een andere man op een treurig ziekbed; doch aan deze lichte verdrukkingen is een einde gekomen. Maar wanneer zal eens een einde komen aan de straffen der verdoemden in de hel? Nooit, nee nooit in der eeuwen eeuwigheid! Ach! de rampzalige mensen zullen in de eeuwigheid zijn als het brandende braambos, hetwelk Mozes zag, dat steeds brandde en niet verteerd werd. Nooit zal er een Evangelieprediker in de hel komen, om in Gods naam verlossing en zaligheid aan te bieden. Nooit zal de verloren mens enige hoop kunnen hebben, dat zijn smart en angst en pijn over tienmaal meer dan tienmaal duizend jaren zal ophouden, of enigszins zal verminderen. Tot in een eindeloze eeuwigheid zal hij zondigen, en de Naam zijns rechtvaardigen Rechters lasteren; en ook evenzo lang zal hij onverdraaglijke angst en smart moeten lijden; want zij zullen gepijnigd worden dag en nacht in alle eeuwigheid, (Openb. 20:10).

Gaat eens in uw binnenkamer, o vrome zielen! en dankt eens ootmoedig de Heere voor de onbeschrijfelijke weldaad van Zijn genade aan uw zielen bewezen. Of is het een geringe zaak om uit uw treurig eertijds en van de weg der hel verlost te zijn? Is het een geringe zaak om hongerende en dorstende naar Jezus en Zijn gerechtigheid geworden te zijn, bij Hem te schuilen, de zonde te bestrijden, de gerechtigheid na te jagen en telkens te roemen in de hope der heerlijkheid, als een arm zondaar, die geen andere grond heeft dan te roemen in het vergoten zoenbloed van Jezus Christus? Ziet ook eens rond in uw huis, of er niet iemand onder uw betrekkingen gevonden wordt, die nog genade mist, en nog op de brede weg wandelt. Hebt ontferming over hen, en draagt ze gedurig op de vleugelen van uw gebed. Legt ze in de gebeden voor de voeten van de Heere Jezus neer, en smeekt om genade voor hun arme zielen. Wie weet, God mocht ze bekeren nog bij uw leven of mogelijk dan, als gij reeds zult dood en weg zijn, en als uw koud gebeente reeds jaren lang heeft gerust in de schoot der aarde. Ach, het is wat te zeggen, als wij moeten denken, dat onze lieve huisgenoten nog onvoorbereid zijn voor de eeuwigheid. En het zal wat te zeggen zijn, als gij eenmaal achter hun lijkbaar moet gaan, en dan niet anders moogt denken, dan dat uw kind, of vader, of moeder, of echtgenoot is verloren gegaan. Spreekt dan gedurig van hen tot de Heere Jezus, en van de Heere Jezus tot hen. Wie weet, God mocht de middelen aan hen zegenen, en uw genadig gebed verhoren.

Maar gij, onbekeerd mens! hier steelt gij zoveel tijd, om u te vermaken en te draven, om een handvol werelds goed, om uw naaste te misleiden, en om te lachen en te spotten, en uw ziel door de zonde ongelukkig te maken; en gij geeft u nooit tijd om eens ootmoedig te bidden, en om eens aan de voeten van Jezus als een arme zondaar te kruipen. Maar ach, wat zult gij het toch zwaar hebben, als al die kostelijke tijd eens voor eeuwig weg zal zijn, en gij kunt dan nooit uit de hel verlost worden, al stortte gij een rivier van tranen. Heden dan, zoekt de Heere, terwijl hij nog te vinden is, en mocht nog Zijn bevel uw gebed worden, en die Jezus u onmisbaar, die u alléén van hel en dood verlossen kan.

Nu moeten wij ten derde letten, op de grootheid van de straf dergenen, die in de handen van de levende God gevallen zijn. Naar ziel en lichaam beide zullen zij gestraft en gepijnigd worden, als boze zondaren, die niets anders zijn dan een gruwel voor God, een walg voor de Engelen, en een zegepraal voor de Satan en al zijn onderdanen. Naar de ziel moeten zij Gods toorn ondervinden, waar Mozes over uitroept: „Wie kent de sterkte uws toorns en uw verbolgenheid, naar dat Gij te vrezen zijt." (Ps. 90:11). Ja, die toorn zullen zij daar eeuwig in hun ziel ondervinden, en Zijn gunst en genade zullen zij ook eeuwig missen. Hier op aarde achtten zij Gods genade weinig of niets, maar wanneer de wereld hen niet meer troosten kan, zullen zij eerst recht ondervinden, wat het is, met een vertoornde God te doen te hebben. Vraagt het Gods volk, hoe dat zij gesteld zijn, als ze door de zonde God beledigd hebben, en geen tekenen van Zijn genade en gunst aan hun zielen ondervinden. O, dan gaan ze in 't zwart, zijn diep bedroefd, en brengen soms de nachten slapeloos door, gelijk in de klaagpsalmen van David kan worden opgemerkt; en ook telkens door al des Heeren volk ondervonden wordt. Maar ziet inzonderheid de lijdende Borg in de hof en aan het kruis, hoe Hij moest zwoegen, en als een worm in 't stof kruipen; toen Hij Zijns volks schuld betaalde, en daarvoor Zijns Vaders toorn droeg; en gij zult u enig denkbeeld kunnen maken, wat het zijn zal in het oordeel, een toornig God te ontmoeten, en Zijn toorn eeuwig te moeten dragen.

Maar hun lichaam zal ook niet minder gepijnigd worden; want God zal niet alleen de ziel, maar beide, ziel en lichaam, verderven in de hel, (Matth. 10:28). Stel u een mens voor, aan wie niet één gezond lid gevonden wordt, maar zijn hoofd, ogen, oren, mond,

tong, borst, handen, voeten, lenden, ja ook zijn darmen zijn vol van verachtelijke plagen, zodat hij dag of nacht niet rusten kan. Zo iemand zou een levende afbeelding zijn van de plagen der hel, en evenwel zal het lot dergenen, die daar zijn, nog veel zwaarder wezen. Daarom, o mens! hoor wat de arme verdoemden in de eeuwigheid zullen horen, en wat zij zien en gevoelen zullen, opdat het u nog van de zonde mocht afschrikken, terwijl u nog een weg wordt aangewezen, om de toekomende toorn te ontvlieden. Dan toch zullen de ogen der verdoemden hun hel in de hel hebben. Die ogen, die hier de vensters van de ziel waren, waardoor de zonde werd ingelaten; die ogen, die zo misbruikt werden, om naar de zonde en ijdelheid om te zien, die zullen daar moeten branden in de helse vlam, die zullen daar wellicht de afschuwelijke duivelen moeten zien in een schrikkelijke gedaante; die zullen daar de droevige aangezichten van hun medeverdoemden moeten zien; die zullen daar tot spijt en jammer die mensen zien, met wie zij hier zorgeloos geleefd en de zonde gediend hebben. Ik heb van een man gelezen, die wenste, dat hij in de jongste dag blind mocht zijn; maar zeker, de verdoemden zouden ook wel wensen, dat zij in de eeuwigheid maar blind in de hel mochten liggen, dewijl ook hun gezicht hun smart verzwaren zal. Ook de oren der verdoemden zullen dan hun hel in de hel hebben, en niet anders horen, dan het weeklagen en schreeuwen, het vloeken en lasteren van hun medeverdoemden in de afgrond. Ook de tong der verdoemden zal haar hel in de hel hebben. Ja, die tong, die God hen gegeven had, om Zijn deugden te verkondigen, en hun naasten met goede redenen te stichten; die tong, die zij misbruikt hebben tot allerlei laffe taal, tot ruziën, achterklappen, liegen, vloeken en zweren, die tong zullen zij eeuwig moeten kauwen van pijn, en de minste druppel water zal hun geweigerd worden om die gloeiende tong te verkoelen. Met één woord, zij zullen daar gepijnigd worden in al de leden, die hier tot werktuigen der zonde gediend hebben. Wat dunkt u, is het dan niet vreselijk in de handen van de levende God te vallen!

Dit zal ons nog nader blijken, als wij ten vierde letten, op het rampzalig gezelschap der verdoemde mensen in de hel. Geen engelen noch vrome mensen zullen zij daar in hun gezelschap hebben. Hier konden zij de vromen niet verdragen, en daar zullen zij eeuwig van hen gescheiden zijn; want zelfs niet de armste van Gods volk zal daar inkomen. Jezus zal met zoveel nauwkeurigheid de schapen van de bokken scheiden, dat niet één bok onder de schapen, en ook niet één schaap onder de bokken blijven zal. Hier op aarde verschoont God menigmaal een land of een stad, om der rechtvaardigen wil, die daarin gevonden worden; maar daar zal de vuurregen van de Goddelijke toorn onophoudelijk neervallen op het helse Sodom, omdat er geen Lot meer in dat Sodom gevonden wordt, die nog een gunstgenoot des Heeren is.

Maar, wie zullen zij dan daar in hun gezelschap hebben? Wel, de ontelbare legioenen rampzalige duivelen, die hen eeuwig kwellen en pijnigen zullen, en een talloos heirleger goddeloze mensen; en dus ook degenen, die zij hier gekend, en waar zij hier mee gezondigd hebben, die hun evenwel geenszins enige verkwikking, maar wel groter verzwaring van angst en smart zullen toebrengen; want daar zal de ongelukkige zoon tegen de rampzalige vader, en de rampzalige dochter tegen haar moeder getuigen en hen verwijten, dat die hen in de zonde zijn voorgegaan, en het hunne tot het eeuwig ongeluk van hun kinderen hebben toegebracht door hen niet eens zuur aan te zien toen zij die kinderen zagen wandelen op de brede weg des verderfs.

Daar zullen de toehoorders tegen hun ontrouwe leraars getuigen, en tot hen zeggen: Waarom hebt gij ons niet getrouw gewaarschuwd, toen wij nog leefden in de genadetijd; waarom hebt gij uw stem niet verheven als een bazuin, om ons van de weg der hel af te manen; waarom hebt gij de ellendigen en verdoemelijke toestand van een onbekeerd mens volgens het Woord van God niet voorgesteld; waarom hebt gij de

volle raad Gods niet verkondigd, en ons niet geleerd, dat wij een hartsvernieuwing en wedergeboorte nodig hadden; waarom hebt gij ons niet van het Heilig Avondmaal afgebannen, toen gij zag, dat wij onze onreine handen uitstaken, om het brood en de wijn te nemen, dat ons niet toekwam. O, slapende wachters en stomme honden! als er enige blijdschap in onze rampzalige zielen vallen kon, dan zouden wij blij zijn, dat gij met ons aan deze rampzalige plaats zijt; en nu zullen wij u voor het minste eeuwig verwijten, dat gij schuldig zijt aan ons bloed, en meegewerkt hebt aan onze rampzaligheid.

Nog eens. Daar zal de ene jongere de andere verwijten, dat hij hem ook nog tot de zonde heeft uitgenodigd, en zoveel in hem was, zijn verdoemenis heeft bevorderd. Daar zal de ene broeder tegen de andere getuigen; de man tegen de vrouw, en de vrouw tegen den man. Voorts zullen daar in elkaars gezelschap zijn zulken, die hier elkaar niet lijden mochten, en die elkaar de dood of een ander groot ongeluk durfden toewensen. Met één woord, duivelen en onverdragelijke mensen zullen daar gepijnigd worden, en elkaar pijnigen tot in alle eeuwigheid. En zou het dan niet vreselijk zijn, te vallen in de handen van de levende God!

Dit zullen wij ten vijfde zien, als wij letten op de nare nagedachten en het knagend naberouw der verdoemden. Meent niet, o mens! dat de verdoemden zonder geheugen of gedachten in die afgrond liggen zullen. Nee, maar zij zullen dan nog denken aan de dagen van hun jeugd en jongelingschap; toen zij zich reeds rijp maakten voor het verderf door hun zonden. Zij zullen dan nog gedenken aan de harde woorden, die zij tegen hun ouders gesproken hebben, en aan al het verdriet, dat zij die hebben aangedaan. Zij zullen nog gedenken aan de halve of hele nachten, die zij in de herberg, of andere ijdele gezelschappen hebben doorgebracht. Zij zullen nog gedenken aan het ellendige doorbrengen van Gods heilige dag, die zij met allerlei laffe redenen, leegheid en zonden hebben doorgebracht. Zij zullen met een droevige nasmart en zielepijn gedenken aan de middelen der genade, die zij hier op aarde gehad hebben, aan die ernstige vermaningen en trouwe waarschuwingen, die zij gehoord hebben; en waaronder zij even zo hard en zorgeloos waren en bleven, als de stoel of bank waarop zij zaten; omdat de duivel hun hart met een harnas bekleed had, waarop al de pijlen van bedreiging en bestraffing afstuitten. Met smart zullen zij gedenken aan de tranen en welmenende vermaningen der getrouwe predikanten en andere mensen, die hen zochten te brengen tot Christus en tot een eeuwig heil in Hem. Ach! voor Herodes zou de hel zo heet niet zijn, als er nooit een Johannes was geweest, om hem te bestraffen, en Achab zou het nu zo hard niet hebben, als hij Elia nooit gekend had. En zo zal het elks last verzwaren, als zij gedenken welke moeiten en kosten aan hen tevergeefs besteed zijn; als zij gedenken aan de ziekten, die zij gehad hebben, aan de ziek- en doodsbedden, die zij hebben bijgewoond, en aan die lijken, die zij hebben nagevolgd tot aan het graf, aan die kloppingen van hun geweten, die zij telkens ondervonden, aan die overtuigingen, waardoor hen werd getoond, dat zedigheid niet genoegzaam was tot zaligheid; maar dat zij moesten veranderd en bekeerd worden. Zij zullen daar nog gedenken aan hun ondankbaarheid, en dat zij 's avonds naar bed gingen en 's morgens weer opstonden, zonder des Heeren goedertierenheid eens te erkennen en eens op hun knieën te kruipen voor de Heere. Zij zullen nog gedenken, dat zij geen lust hadden in de kennis van des Heeren wegen, en dat velen hunner bijna nooit een oog in de Bijbel sloegen, en ten minste niet biddende en heilbegerig des Heeren Woord onderzochten; maar hun kostelijke tijd versleten in het onderzoeken van zulke dingen, die nu hun arme zielen geen druppel troost of heil kunnen toedienen. Met één woord. Zij zullen daar gedenken aan de zonden van hun jeugd, manlijke leeftijd en ouderdom, aan de haat, dien zij hier Gods lievelingen hebben toegedragen, aan de zaligheid, die nu Gods

kinderen genieten, en die ook hun werd aangeboden, maar die zij moedwillig verworpen hebben, en daarom nu de rechtvaardige smart lijden in de ontzaglijke vlammen der hel.

Al deze gedachten en dit smartelijk naberouw zullen hen zijn, als olie in het vuur der hel, om hun lichamen en zielen des te heviger te doen branden.

O! zullen zij dan uitroepen: was ik nooit geboren, of had ik maar geleefd onder de Moren of Indianen, die nooit van Jezus gehoord hebben; maar nu lijd ik smart in deze vlam en moet er eeuwig blijven! Dat volk, dat ik weleer niet mocht lijden, en waar ik de spot mee dreef, is nu verheerlijkt in de hemel, is nu verblijd onder de engelen, en is bekleed met lange witte klederen, en ik ben rechtvaardig verdoemd in de hel, rampzalig samen met duivels, en eeuwig bekleed met zwarte duisternis! Ach! kon ik nu één preek van Christus horen! Och! werd mij de redding nog slechts éénmaal aangeboden; maar, het is nu voor eeuwig te laat! . . . en ik moet nu ondervinden, wat ik weleer weigerde te geloven, *dat het vreselijk is te vallen in de handen van de levende God.'*

TOEPASSING

Zo hebben wij dan, naar aanleiding van des Apostels geduchte woorden, iets gezegd van de pijnen der hel. Zó zwaar als de helse straf evenwel zijn zal, daar kunnen wij, wegens onze duisterheid geen denkbeeld van maken. Die in de hel komt, zal er veel meer moeten lijden, dan hij ooit gedacht had; zijn smart zal alle voorstellingen, die hij ooit daarvan gehoord heeft, zeer ver te boven gaan. En dan, *het eeuwige daarvan!* O, dat is mij reeds van mijn jeugd af, altijd zo *vreselijk* voorgekomen, en daarom heb ik al vroeg behoefte gehad, om te vlieden van de toekomstige toorn, en vrijdom van de hel, en het recht ten eeuwigen leven, als een arm zondaar bij Christus te zoeken, en ook heb ik al vroeg behoefte en begeerte gehad, om mijn arme medezondaren van de weg der hel af te manen, en met hen te spreken en hen te vragen, of zij ook een Zaligmaker nodig zouden hebben; hoewel ik de man niet ben, die mij op grote kennis, of tere Godsvrucht kan beroemen. Het is dan met al mijn gebrek, evenwel toch mijn oprecht doel, ook bij het schrijven van deze oefening over de hel, om u, mijn medezondaar, dienstbaar te zijn, en tot een gering werktuig in Gods hand te mogen dienen, opdat gij nooit in de hel mocht komen, maar nog met ernst de hemel mocht leren zoeken. En daarom wil ik deze oefening besluiten met u nog in het kort het volgende te zeggen:

Ten eerste. Zo lang gij onbekeerd zijt, wandelt gij nog op de weg, die naar de helse afgrond leidt. Aan het einde van deze weg ligt niets anders dan de hel; en elke dag die gij leeft, brengt u ook een dag nader bij de hel; en reeds morgen kunt gij daarin vallen, al zijt gij jong en fris; maar inzonderheid, als gij reeds oud en grijs zijt. Waarlijk, naast de duivel ken ik geen ongelukkiger schepsel, dan een oud mens, die in zijn grijsheid nog onbekeerd is.

Ten tweede. Gij kunt nooit van die weg naar de hel afkomen, als God u daar niet afbrengt en uw voeten zet op de weg naar de hemel. O, hier denk ik aan Paulus' woord: „Dankende de Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht,” Col. 1:12. O ja, zeker ja! Daar is zulk een Goddelijke bekwaammaking toe nodig; want wij kunnen niet, en al konden wij, wij zouden nog niet willen; want onze aangeboren natuur is vijandig en afkerig van God en Goddelijke dingen.

Ten derde. Ik weet een zoet woord in de dierbare Bijbel staan; het is: Joh. 8:36: „Indien de Zoon u zal hebben vrij gemaakt, dan zult gij waarlijk vrij zijn.” Och, mijn

lieve medezondaar, mocht gij Jezus op dat woord eens vatten, en mocht u dat eens een bidweg worden, en mocht gij eens uit uw hart beginnen te zeggen: O, Heere Jezus! Gij hebt er al zo vele duizenden vrij gemaakt, belijft Uw hand ook eens aan mij te leggen, dan zal ik, arme geboeide slaaf, ook waarlijk vrij worden. Stil eens wat . . . Och, kom . . . ik weet nog een woord, misschien is het nog zoeter . . . Het is het woord van de verheerlijkte Jezus, op Patmos, Openb. 1:18: „Ik heb de sleutels der hel en des doods." Och! dan kan hij insluiten en uitlaten, naar Zijn Oppermachtig welbehagen; en nu heeft Hij u nog niet in de hel ingesloten, dat Hij toch rechtvaardig had kunnen doen; want gij hebt al zo lang tegen Hem gezondigd! Nu dan, voor Jezus op de knieën, mijn vriend of vriendin! Hij heeft de sleutel. Hij kan u buiten des duivels bereik brengen. Hij alléén. Hij ook volkomen. En Hij is een Persoon zo vriendelijk en genadig, als almachtig. Hij roept en nodigt u, en gij zijt er even zo na aan toe, om van Zijn Zaligmakersvermogen de proef te nemen, dan iemand anders. Wel, wat zou 't groot zijn, als gij nog eens eenmaal onder de scharen der verlostten mocht juichen! Kom dan, laat het van nu af uw eerste en voornaamste zorg zijn. Gij zult nooit vergeefs de Heere zoeken; maar, als het zoeken en worstelen en kermen om genade u waarlijk ernst en mening mag worden, dan zult gij ook eenmaal, al was het dan ook bij 't naderen van de dood, met de dichter mogen roemen:

'k Riep God niet vruchteloos aan;

Hij wil mij niet versmaan,

In al mijn tegenheden;

Hij zag van Sion neer,

De woonplaats van Zijn eer,

En hoorde mijn gebeden.

(Ps. 3:2B.)

12. DE VERBORGEN RIJKDOM VAN GODS VOLK

OEFENING OVER OPENB. 2:9b

VOORAFSPRAAK

We lezen bij de Profeet Zefanja, (3:12): „Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk." Ook in Ps. 10:14 en op veel meer plaatsen wordt het volk des Heeren een arm volk genoemd. Het is een arm bedelaarsgenootschap, die de bedelstaf opvatten, als zij op de weg naar de hemel komen, en ook niet weer bedelaar afraken, voordat zij de aarde verlaten. Een arm volk, dat in nadruk arm is, in de volgende opzichten:

Ten eerste. Arm zijn zij in kennis. Zij hebben hun aangeboren stompheden en duisterheden leren kennen; moeten menigmaal klagen, dat zij nog zo blind zijn voor die wonderlijke, dierbare en zeer gepaste verzoeningsweg en voor alles wat de Heere openbaart in Zijn dierbaar Woord. Hun geheugen is zo bedorven door de zonde, dat het bewaart en vasthoudt hetgene het moest loslaten, en omgekeerd, dat het verliest hetgene het nodig moest bewaren. Allerlei beuzelingen kunnen er gemakkelijk een halve eeuw in blijven, terwijl het noodzakelijke er menigmaal zo spoedig uitvalt als het er in komt. Ach! ja, een bekeerd mens moet gedurig klagen over zijn stompheden en onwetendheid in geestelijke dingen, en wordt er dus niet aan geërgerd, als de Heere hem naar de mieren wijst, om van hen te leren de rechte en bekwame tijd waar te nemen; Spreuk.30:6, en hem bij de ossen en ezels, en bij de ooievaars, kranen en zwaluwen ter school zendt, om van die redeloze schepselen wijze lessen te ontvangen, Jes. 1:3 en Jer. 8:7.

Ten tweede. Arm zijn ze in gerechtigheid. Zij hebben geleerd, dat hun gerechtigheden zijn als een wegwerpelijke kleed, Jes. 64:6. Voorwaar, dit is een nuttige, nodige en tevens moeilijke les, om recht in de grond en door en door te leren verstaan, waarvoor men een gehele leeftijd moet schoolgaan bij de allerbeste Meester. Duizenden mensen achten hun zonden nog niet zo vuil en snoed, dat zij die met een vuil, oud en slecht kleed, dat weggeworpen moet worden, gelijk schatten; en moet ik dan zo over mijn deugden denken? Moeten mij dan mijn deugden ontvallen en moeten die mijn zonden worden? Och, dit is onzin voor de wereld, doch niet voor Paulus, die geleerd had, om al zijn deugden, die hem weleer gewin waren, nu voor schade en drek te achten; ziende maar op dat grote gewin: Jezus Christus, Fil. 3:7-9. En zoveel leert ook ieder van dat arme volk van die les, dat Christus en Zijn volbrachte zoenoffer hun enige grond van hoop wordt, en dat zijzelf arm, onnut, slecht en doodschuldig zijn, met al hun beste deugden, plichten, geboden, tranen en gestalten.

Ten derde. Arm zijn ze ook in kracht. Met Josafat moeten zij belijden, dat er geen kracht in hen is tegen de grote menigte, die tegen hen komt, 2 Kron. 20:12. Zij hebben geen kracht, namelijk in zichzelf, om een enige zondige begeerlijkheid in hun hart te doden, of om een enige verzoeking des Satans af te wijzen. De duivel met al zijn hulpbenden valt hen gedurig aan, als een andere Goliath, een kampvechter, die reeds meer dan achtenvijftig eeuwen in dit slagveld gestaan heeft; en och! zij zijn zulke ongewapende en krachteloze sukkelaars in zichzelf, die geen koperen schild hebben tussen hun schouders, en geen spies als een weversboom, en geen koperen scheenharnas, en geen zwaard en geen kracht. En daarom moeten zij achter Jezus schuilen, en die moet hun kracht zijn, en dan in Zijn kracht kunnen zij heirlegers op de

vlucht drijven, als ze zo sterk zijn in de krijg, en kunnen zelfs de kracht van het vuur uitblussen, (Hebr. 11:34). Maar buiten die kracht zijn ze als Simson, toen zijn haar afgesneden was. Hij meende de vijanden wel te overwinnen, maar hij kon niet meer hetgeen hij vroeger zo gemakkelijk en zonder moeite deed.

Ten vierde. Ook is Gods volk menigmaal arm in vrijmoedigheid, om voor des Heeren Naam uit te komen. Och! als die vrijmoedige Geest hen niet ondersteunt, waar David om bad, als de Heere hun lippen niet opent, hetwelk hij insgelijks begeerde, Ps. 51:14 en 17, dan zijn zij door onvrijmoedigheid dadelijk uit het veld geslagen, en menigmaal vreesachtig voor een kleine jongen, of verloochenen hun Heer en Meester voor een arme dienstmeid.

Ten vijfde. Ook menigmaal arm in moed en troost; ziet dit in Davids Klaagpsalmen, bijzonder in de 102de Psalm, die hij het opschrift geeft van een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is; en in Ps. 119:28, daar klaagt hij dat zijn ziel wegdruipt van treurigheid. Paulus zegt, dat zij, die de eerstelingen des Geestes hebben, nog zuchten en bezwaard zijn; en dat moeten al Gods kinderen ook, om allerlei redenen, nog gedurig ondervinden.

Ten zesde. Arm zijn ze ook menigmaal in vrienden. De wereld zal u niet mogen lijden, als gij uw aangezicht naar Sion begint te keren. Er is in het Paradijs een vijandschap gezet tussen Christus en Zijn dienaren, en tussen de Satan en de zijnen, (Gen. 3:15). En deze vijandschap, die door God gezet is, blijft immer voortduren. Daarom zei Jezus tot de Zijnen: Wee, als alle mensen wel van u spreken. En zalig zijt gij, als u de mensen haten, en liegende alle kwaad van u spreken om Mijnentwil. Ziet, een vroom mens moet al zijn naasten liefhebben, en biddend bezorgd zijn, om geen aanstoot te geven in enig ding, (1 Kor. 10: 32) en de vijanden geen aanleiding geven, om de zaak des Heeren te lasteren; en dan mochten zij ook gerust zijn, als de wereld hen haat, bespot en lastert, want dit is een van ouds betreden pad, hetwelk al Gods kinderen door alle eeuwen bewandeld hebben; zelf soms zo ver, dat ze hen te vuur en te zwaard vervolgd, en menig kind Gods verbrand, gehangen, doorzaagd en op andere moorddadige wijze het leven benomen hebben. Evenwel heeft ook God gezorgd, om het leed Zijner kinderen te verzachten, dat er telkens in de wereld Coressen, Dariussen en anderen waren, om de vromen te dienen; zodat, als God die nodig keurt, zelfs de snoodste barbaren hun wel eens ongemene vriendelijkheid bewijzen, Hand. 28:2.

Ten zevende. Arm zijn ze in werelds goed; wel niet allen want men vindt onder hen een Abraham, die zeer rijk was in vee, in zilver en goud, (Gen. 13:2); een Job, die elf duizend stuks vee had, behalve zijn andere rijkdom, (Job. 1 : 3); een Sergius Paulus, die het Stadhoudersambt bekleedde, (Hand. 13:7 en 12), en enige van de rijksgroten aan het hof des keizers, (Fil. 4:22); om nu niet te spreken van een rijke David, Salomo, Josafat en anderen, die grote koningen waren en tevens God vreesden. Maar doorgaans is Gods volk arm en gering naar de wereld. „De hemel is een plaats waar weinig koningen zullen komen", zei een godvruchtige Engelse schoolmeester op zijn doodsbed; en Paulus en Jakobus, die meer waren dan deze vrome meester, zeggen beiden, dat er niet vele rijken, edelen en aanzienlijken onder het volk Gods gevonden worden; maar dat God de armen naar de wereld heeft uitverkoren, om rijk te zijn in het geloof en erfgenamen des Koningrijks. Zie 1 Kor. 1:26-28 en Jak. 2:5. Bij gevolg vindt gij doorgaans de meeste vromen onder de geringen en armen naar de wereld, ja soms lopen zij achter de kruiwagen, moeten een gelapt kleed dragen, bewonen een gering huis en hebben maar een schrale tafel, of ze bebouwen het land, of oefenen een eenvoudig ambacht uit, of generen zich met een kleine winkel, en moeten alsoo arbeiden voor de kost.

Nu, mijn vrienden! stel u dan eens een oprecht vroom mens voor, die wel in de daad aan Christus verbonden is, maar toch gedurig aan alles gebrek heeft, een gelapt kleed moet dragen, doorgaans weinig geacht wordt en dagelijks veel te zuchten en te strijden heeft. Is zulk een niet waarlijk arm? Is hij niet ongelukkig? Zoudt gij uw voeten wel in zijn schoenen willen zetten? Bespot of beklagt gij hem niet veeleer? Nu, hoe gij hierover denkt weet ik niet, en toch heb ik mij voorgenomen, om thans te bewijzen, dat dit arme volk waarlijk rijk is, en wel zó rijk, dat er nooit iemand geboren is, die hun kapitaal berekenen kan.

In de hoop op 's Heeren zegen en hulp zal ik dan dit werk ondernemen.

TEKST: OPENB. 2:9b. *Doch gij zijt rijk.*

Ziedaar een volk, tot wie de verheerlijkte Jezus, in het begin van ons tekstvers, zegt: „*Ik weet uw werken, verdrukkingen en armoede.*” Een volk dus, dat geplaagd en verdrukt werd; een volk, welks armoede Jezus bekend was, en waarvan Hij toch Zelf verklaart, dat het rijk was. Rijk was het, omdat Jezus haar armoede wist en almacht en liefde genoeg bezat, om in haar nood te voorzien, en op de bekwame tijd uit alle nood te verlossen. O! mag een arm en verdrukt Christen denken: Jezus weet het, en in Zijn hand heb ik mijn zaak overgegeven; „Hij telt mijn omzwerven en vergadert mijn tranen in zijn flessen,” (Ps. 56:9).

Maar niet alleen waren ze rijk, omdat Jezus hun armoede wist, maar ook omdat zij spoedig alle armoede zouden te boven zijn, en de kroon des levens van de verheerlijkte Zaligmaker in de zalige toekomst zouden ontvangen, gelijk hun in het volgende vers beloofd wordt.

Wij zullen dan nu uit onze tekst aanleiding nemen om te spreken over de grote, maar nu in veel opzichten nog verborgen rijkdom van Gods arme volk.

- A. In de eerste plaats spreken wij over de tegenwoordige rijkdom van Gods volk;
- B. En dan ten tweede letten wij op hun rijkdom in de toekomst.

A. Terwijl een waar Christen hier leeft in de huilende wildernis van deze wereld en met veel gebrek en armoede te worstelen heeft, zo is hij evenwel rijk, zeer rijk, om de volgende redenen:

Ten eerste. Hij is rijk met zijn tijdelijk goed, omdat hij dat heeft in Gods Vaderlijke gunst en liefde. „Het weinige, dat de rechtvaardige heeft, is beter dan de overvloed veler goddelozen,” zegt David, (Ps. 37:16). En waarom is het kleine deel van één rechtvaardige beter, dan de rijkdom van vele goddelozen tezamen? Omdat zij het in de gunst van de hemelse Vader hebben, maar de anderen hebben het in Zijn vloek. Hun persoon en al hun goed ligt onder Gods vloek, gelijk te zien is Deut. 28:15-18. Maar een Christen heeft alles in des Heeren gunst. Hij heeft de gave en de Gever erbij. „Alles wat hij op aarde geniet, komt door de stroom van Christus' bloed naar hem toezwemmen,” zegt een oud schrijver.

O! als een vrome ziel daar enig licht en gezicht in mag hebben, dan ziet hij in alles zijn onwaardigheid en Gods goedheid en liefde. Dan is zijn huis, zijn tafel, zijn kleed en alles hem zo goed en zo zoet. Zonder dat inzicht hebben wij der Goddelijke voorzienigheid menigmaal zoveel te beduiden. Dan is dit en dan weer dat niet goed; dan het kruis te zwaar; dan het goed; en dan weer de vrienden te weinig en de vijanden te veel. Maar indien God ons Zijn goedheid en onze onwaardigheid doet zien, en we mogen er in- en doorgeleid worden, hoe Christus bloed heeft moeten zweten, om onze tijdelijke goederen, zowel als onze lichamen en zielen te kopen, dan wordt in eens *alles* goed. De broodwinning goed, het huis goed, de woonplaats goed,

de betrekkingen goed, het kruis goed en ook de vijanden goed. En wij moeten zelfs in een drukweg uitroepen: „Ik ben geringer, dan al deze weldaden en trouw," (Gen. 32:10).

Ten tweede. Gods volk is rijk, omdat het naar het eeuwig voornemen der verkiezing met een krachtige roeping uit zijn doodstaat en vervreemding van God en uit de dikke duisternis tot een wonderbaar licht geroepen is door des Heeren Woord en Geest. Deze roeping wordt ook genoemd: een trekking uit de macht der duisternis, (Col. 1:13) of een trekking uit deze tegenwoordige boze wereld, (Gal. 1:4). Het is die daad van God, waardoor Wet en Evangelie kracht beginnen te doen op het hart van de uitverkoren zondaar; waardoor hij uit zijn doodslaap begint op te waken, over zijn zonden en zondige aard begint te kermen, Christus onmisbaar acht nodig te hebben, en tot de roepende God, als een arm, roepend zondaar, begint weerom te roepen; te roepen om genade, om de Heilige Geest en om oprecht aan God en Zijn dienst verbonden te worden. Hij doet van harte afstand van zijn vorige weg, leven en metgezellen, met wie hij weleer de wereld en de zonde gediend heeft. En ziet, zou dit geen rijkdom wezen? Zouden wij daarvan niet mogen zeggen: „Welzalig is de man, die dit mag gebeuren?" Was het geen rijkdom voor David, toen de Heere tot zijn vader kon zeggen: „Ik heb mij een koning onder uw zonen uitgezien, (1 Sam. 16:1); dat *hij* toen juist de man moest zijn, in voorbijgaan van al zijn broers. Was het geen rijkdom voor Lydia, dat God juist *haar* hart beliefd te openen, toen toch vele vrouwen gelijktijdig met haar onder de prediking van Paulus waren, die allen haar toegesloten hart hielden, toen het hare geopend werd, (Hand. 16:14). O! die hier deel aan mag hebben is zo rijk en het is een rijkdom waar niemand ooit van zeggen kan, dat hij die door zijn goedheid, zorg, wijsheid en overleg verkregen heeft; want het is een vrij geschenk der Goddelijke liefde.

Ten derde. Des Heeren volk is rijk, omdat zij voor God gerechtvaardigd zijn door het geloof. Zij leerden bij Goddelijke ontdekking zien, toen zij krachtadig geroepen werden, dat al de voorbijgevlogen tijd verloren was, die zij in de dienst der zonde en wereld doorgebracht hadden, en dat zij, in hun treurig eertijds niets gedaan hadden dan hetgeen kwaad was in de heilige ogen des Heeren; maar ook, zoals de Catechismus ons leert, dat zij ook nog steeds tot alle boosheid geneigd zijn en blijven, zodat zij onmogelijk hun hart en weg kunnen verbeteren en hun voorgaande zonden met tegenwoordige heiligheid kunnen boeten. Daarbij krijgen zij een gezicht der Goddelijke rechtvaardigheid, die van Zijn recht niet kan afstaan, en hen uit kracht van Zijne gerechtigheid, heiligheid en waarheid, zou moeten bezoeken met een eeuwigdurende straf, zelfs al was het, dat zij van nu af volmaakt konden leven, om hun erfschuld en eigen bedreven onrecht, waarin zij tot nu toe geleefd hebben.

Zij krijgen dus te zien, dat het van hun kant een reddeloze, verloren zaak is, om zalig te worden; en dat er door de werken der Wet geen vlees kan gerechtvaardigd worden voor God, (Rom. 3:20). Dit gezicht maakt hen wel eens voor een tijd treurig en hopeloos, en de arme ziel vreest dan weleens, dat zij nooit zal zalig worden. Maar Paulus zegt: „Het is u uit genade gegeven om in Christus te geloven," (Fil. 1:29). En nu, dit wordt hem dan ook uit genade gegeven. Verloren bij zichzelf, leert hij zien op, vluchten tot en schuilen bij die Jezus, die geen zonde gekend heeft, en die God zonde voor ons gemaakt heeft, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem, (2 Cor. 5:21). Die volkomen kan zalig maken allen, die door Hem tot God gaan, alzo Hij altijd leeft, om voor hen te bidden, (Heb. 7:25). Die Jezus wordt hem dierbaar, onmisbaar en noodzakelijk. Hij neemt dagelijks toevlucht tot Hem, draagt zich als een arm schuldig zondaar aan Hem op, neemt van harte genoegen in die weg van

zaligheid, alleen door vrije genade in Jezus' bloed en pleit aanhoudend op Jezus' Woord en op Jezus' aangebrachte Borggerechtigheid.

Geen zoetere tijden kent hij, dan om maar bij Jezus te schuilen, Zijn dierbare gerechtigheid te omhelzen en op het dierbaar Evangelie, waarin hij genodigd wordt te pleiten. En nu, op dit toevluchtnemend geloof wordt hij als een arm zondaar voor God gerechtvaardigd, van schuld en straf vrijgesproken en ontvangt het verloren recht op het eeuwige leven weer terug. De tollenaar, die niets voor God weet in te brengen en alleen op genade pleit en om genade roept, gaat af gerechtvaardigd in zijn huis, Luk. 18:14. En wat leert Jezus ons daarmee? Dit: op schuldbelijdenis volgt schuldvergifenis. Op het arme toevluchtnemend geloof wordt een zondaar voor God gerechtvaardigd en verkrijgt alzo het recht op het eeuwige leven.

Maar wordt nu deze Goddelijke vrijspraak, de genadige rechtvaardigmaking ook aan de zoekende en worstelende ziel bekend gemaakt?

Ja zeker, door twee wegen of middelen: door des Heeren Woord en ook door Zijn Geest. Dadelijk door het Woord, door dat Gods getuigenis, dat eeuwig zeker is en slechten wijsheid leert; door dat Woord, waarop de ziel zo zeker mag staat maken, alsof God Zelf met een hoorbare stem uit de wolken geroepen had. Dat Woord getuigt, dat armen van Geest, en hongerige en dorstige en treurige en Jezus zoekende harten zalig zijn; en bij gevolg deel hebben aan de genadige rechtvaardigmaking. Dat Woord roept ons toe, dat hij, die tot Jezus komt, geenszins uitgeworpen, maar zeker aangenomen wordt. Dat het hart dergenen, die God zoeken, zeker zal leven, (Ps. 69:33). Dat de Heere nooit tot het zaad van Jakob gezegd heeft: zoekt Mij tevergeefs, (Jes. 45:10). Ziet, door deze en meer andere troostrijke spreuken uit de Heilige Schrift wordt aan de gelovende en zoekende ziel haar rechtvaardigmaking bekend gemaakt.

Ook maakt de Heere dit aan Zijn volk bekend door Zijn Heilige Geest, die krachtig en duidelijk met hun geest getuigt, dat zij kinderen Gods zijn, (Rom. 8:16). Het laatste getuigenis of deze bekendmaking, kan een gerechtvaardigde ziel soms een lange tijd missen, of hij durft het er ten minste niet voor te houden; en als hem dan licht ontbreekt om het eerste op zichzelf te kunnen toepassen, kan soms een waarlijk gerechtvaardigde ziel lange tijd in het donker moeten omdwalen, zodat hij zich nog zeer pijnigt met de gedachte, dat hij doodarm is, terwijl hij nochtans zo schatrijk is, dat niemand zijn rijkdom kan uitspreken, want waarlijk deze rechtvaardigmaking is een uitnemende rijkdom.

Als een zondaar, die een verdoemeling voor God is, een zodanig genadig pardon krijgt, dat is wat groots. Dood en hel verdiend te hebben, en toch in plaats daarvan de genadige toezegging van leven en zaligheid te ontvangen.

Kan een arme zondaar wel groter weldaad bewezen worden? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, die rechtvaardig maakt. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is, ja, wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt, (Rom. 8:33 en 34).

Wat dunkt u, als een arm zondaar hier deel aan mag hebben, mag er dan niet gezegd worden: *Gij zijt rijk*.

Ten vierde. Ook is de genade van de heiligmaking een deel van de rijkdom van het volk des Heeren. Rechtvaardigmaking en heiligmaking gaan altijd hand aan hand. Wie op rechtvaardigmaking roemt en de heiligmaking geheel mist, diens roem is ijdel. Rechtvaardigmaking verbetert de mens niet, maar verandert alleen zijn staat. Nochtans laat de Heere de gerechtvaardigde ziel nooit onder de heerschappij van de zonde liggen, maar bewerkt hem zo door Zijn Geest, dat hij een afkeer van al zijn zonde voelt, en ernstig naar het goede jaagt, met David, Ps. 38. Daarom zegt Paulus ook: zo iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel: het oude is voorbijgegaan, ziet, het is

al nieuw geworden, (2 Cor. 5:17). Waarom hij ook die twee weldaden tezamen voegt, als aan de Corinthiërs bewezen, 1 Cor. 6:11.

Maar wat is nu de heiligmaking? Het is dat gebrekkige, maar oprechte leven voor de Heere, waardoor hij, die het bezit, zich uit een vernieuwd grondbeginsel genegen vindt, om met David te zeggen: Ik heb al uw bevelen van alles voor recht gehouden, maar alle valse pad heb ik gehaat, (Ps. 119:128). Het is het jagen naar de volmaaktheid, of men ze ook grijpen mocht, met Paulus, Fil. 3:12. Het is dat treuren over en strijden tegen zijn inwonend bederf en dat gedurig smeken tot de Heere om door de Heilige Geest bekwaam gemaakt te worden om voortaan innig godzalig te wandelen. Het is dat gedurig op de wacht staan, en strijd voeren tegen zijn geestelijke vijanden, om in Christus' kracht zó te leven, dat men nagezien kan worden onder de mensen.

Ach! niemand zal het in de heiligmaking zeer ver brengen; de allerheiligste heeft slechts een klein beginsel. Al de Bijbelheiligen hebben levenslang hun gebrek hierin beklaagd, en niemand van hen is zo ver gevorderd op de weg der godzaligheid, als hij hartelijk wenste; en ieder der heiligen, die nog leeft en immer leven zal, zal ook steeds zijn gebrek moeten beklagen. Evenwel is het de strekking van het nieuwe leven, en nooit zoudt gij een oprechte ziel blijder boodschap kunnen brengen, dan dat gij haar berichten kon, dat zij voortaan volmaakt en zonder zonde zou kunnen leven.

Maar is die heiligmaking nu waarlijk een deel van hun rijkdom? Is het niet veeleer een zwaarmoedig en naargeestig leven, om zo altijd op en uit te zien naar de Heere, en tegen de zonde, die ons als 't ware een tweede natuur geworden is, in het slagveld te staan? Is het niet een armoedige rijkdom, als men het er steeds op gemunt moet hebben, om zijn eigen vlees te kruisigen en zijn leden te doden, die op de aarde zijn? Mij dunkt, ik zie in dat ernstige toeleggen op de heiligmaking, en dat gedurig mislukken, om tot zijn voorgestelde doel te komen, niet veel bevalligheid.

Ja zeker, zo spreekt de natuur, en daarom zegt ook de wijze man: „Het is voor de rechtvaardige een blijdschap recht te doen; maar voor de werkers der ongerechtigheid is het verschrikking, (Spreuk. 21:15.)

De wereld zou graag tot aan de dood toe in de zonde leven, en dan met de ware vromen de dood ingaan, gelijk uit Biléam blijkt, Num. 23:10; maar een kind van God ziet zoveel rijkdom in de heiligmaking, dat hij daarin graag het hoogste toppunt zou willen bereiken, al kwam er geen leven na dit leven. Heilig leven is voor een vroom mens vrolijk leven. Het is hem blijdschap recht en gerechtigheid te doen, gelijk uit Salomo's woorden gezien blijkt, en dit mag tevens een waar kenteken van het geestelijke leven genoemd worden, naar mijn inzien. Leeft gij graag los en ruw, vrolijk en dartel, en is al uw zedigheid en deugd maar alleen daarop gericht, om hier wat eer en lof te bejagen, en eenmaal de helse straf te ontgaan, dan behoort gij ongetwijfeld tot die werkers der ongerechtigheid, voor wie recht doen een verschrikking is.

Behoort gij integendeel tot dat volk, dat het een rijkdom acht, om oprecht en nauw en teer voor de Heere te leven, omdat de Heere het zo waard is, om geëerd en gediend te worden, en omdat uw ziel er zich zo *wel* bij bevindt? Is godsvrucht, oprechte godsvrucht, het leven van uw leven geworden? Wel dan zult gij, om het gebrek, dat u tot uw smart nog aanleeft, niet buiten de wijngaard geworpen worden, maar de Heere zal zich over u ontfermen, gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, (Ps. 103:13).

Ten vijfde. Ook is een begenadigd mens zelf aan deze zijde van het graf rijk, omdat hij tot een kind, een zoon of dochter van de Almachtige is aangenomen, gelijk Paulus leert, 2 Cor. 6:18. En waarover Johannes in verwondering uitroept: Ziet, hoe grote

liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk, dat wij kinderen Gods zouden zijn, (1 Joh. 3:1). Een prins, een koningskind is immers rijk; en zou dan een kind van de Koning der koningen niet rijk zijn? En nu, gij vindt niet zulk een arm vroom mens op de wereld, of hij is een Koningskind, en dus ook een erfgenaam van des Konings goed.

David, toen hij nog in een nederige stand verkeerde, achtte het een zaak voor hem te groot en te wonderlijk, dat hij door huwelijk een schoonzoon van de koning zou worden, zie 1 Sam. 18:17-23. Maar o ! hier is het wat anders, dan een koningszoon of schoonzoon; en dat voor hen, die van nature kinderen des toorns zijn, gelijk al de andere, (Ef. 2:3); en uit de vader de duivel, (Joh. 8:44).

Ten zesde. Om alles in één woord samen te vatten, rijk zijn Gods kinderen reeds hier, omdat zij de Heilige Geest tot een inwoner en leidsman hebben, die telkens wonderlijk hun hart vertroost, en hen weleens het beginsel van de hemelse vreugde in het hart doet voelen, en omdat ze ook getrouw door de Heere bewaard worden voor afval en wederkeren tot de wereld.

Adam moest in zijn gelukkigen staat, in de staat der rechtheid, op zijn eigen benen staan, maar ziet, hij is gevallen, en zijn val was groot. Maar hierin zijn nu Gods kinderen gelukkiger, dan Adam vóór de val, want zij worden in de kracht van God bewaard door het geloof tot de zaligheid, (1 Petr. 1:5). Laten zonde, wereld en duivel dat volk met list en geweld beoorlogen, laten al hun vijanden muren en verschansingen tegen hen opwerpen, laat de hel met al haar macht tegen hen komen, niet één enige van Gods volk zal de duivel ooit in zijn helse klauw als een roof wegvoeren. Tot aan de jongste dag toe zal al dit volk zitten in de schuilplaats des Allerhoogsten en vernachten in de schaduw des Almachtigen, (Ps. 91:1). Niemand zal hen uit de sterke hand van Jezus kunnen rukken, (Joh. 10:28). En zijn ze dan zelfs hier op aarde niet zeer rijk?

O vromen! gij, die reden hebt, om met de Apostel te zeggen: „Mij is barmhartigheid geschied," wat zijt gij toch rijk! Jezus is om uwentwil arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door zijn armoede zoudt rijk worden, (2 Cor. 8:9).

Maar mogelijk zegt een donkere ziel: Ik bezit die rijkdom van het volk des Heeren niet en daarom kan ik er ook mij niet mee troosten. O twijfelmoedige zielen! gij moogt wel niet aannemen, dat u niet toekomt, maar gij moogt ook niet lichtvaardig ontkennen, wat de Heere aan u gedaan heeft, en Hij is u immers geen dorre woestijn of een land van uiterste duisternis, en gij kent immers ook wel iets van die opgenoemde rijkdom. Gij kent immers wel iets van die krachtige roeping, waardoor u de Heere op uw weg heeft stil gehouden, en dat gij toen berouw kreeg van uw boze wegen, en tot de roepende God weerom begon te roepen in uw eenzame bidvertrekken. Het is u immers ook niet vreemd om uw rechtvaardigmaking alleen in het dierbare en eniggeldende rantsoen van Christus te zoeken, en met David belijdenis van uw overtredingen te doen, zover u die bekend zijn; en met de tollenaar van verre te staan, en met Ezra voor God beschaamd te zijn, en met Daniël u als een snode weerspanning voor God te verklaren. Gij weet immers wel van dat lopen of kruipen tot en roepen om Jezus, tot uw enig en eeuwig *alles* voor tijd en eeuwigheid.

Welnu dan, op schuldbelijdenis volgt genadige schuldvergiffenis, gelijk gij in de tollenaar zien kunt, en ook in David, Ps. 32:5. Ook is u immers de heiligmaking niet vreemd. Tevoren was het zondigen uw lust, nu is het uw last; tevoren was de dienst des Heeren uw last, ten minste, dat nauwe, tere, innige leven met het hart voor de Heere, dat was, zeg ik, u een last; en nu is het uw lust geworden; nu zou gij gaarne hoe heiliger hoe liever leven.

Welnu, als dat dan Gods werk niet is, dan zoude ik oordelen, dat de Bijbel u misleidde. Nog eens, gij zijt immers ook niet ten enenmale misdeeld van zoete vertroosting en verruimingen van binnen, die gij weleens in uw binnenkamer tussen God en uw gemoed ondervonden hebt. Durft gij dit ontkennen? Waarlijk, gij beklagt u zo arm te zijn, en evenwel geloof ik, dat gij uw rijkdom niet gaarne zoudt willen verwisselen voor alles wat de zon en de maan beschijnen. Mocht gij zoeken moed te houden, en zoeken tevens dagelijks meer en meer te putten uit die zalige volheid, die er in Jezus is.

Maar is er hier iemand, die weten wil, wie recht **rampzalig** is?

Vooreerst. Gij zijt arm, die nog meent, dat gij in uzelf deugdzaam en rijk zijt, en geens dings gebrek hebt, en weet niet dat gij zijt arm en jammerlijk, blind en naakt, (Openb. 3:17). O mens! gij hebt nog nodig aan uzelf ontdekt te worden. Gij moet uzelf nog leren kennen in uw afval en uw vervreemding van God. Gij moet nog uit de diepte van uw ellende tot God om genade leren bedelen, en anders gaat gij verloren.

Ten tweede. Gij zijt nog arm, die uw heil en troost nog zoekt in de zonde en in de genietingen der wereld. Gij, die u met God en Zijn dienst niet bemoeit, maar slechts loopt en draaft en zorgt en zweet, om groot en rijk in de wereld te worden. O, geliefden! zijt gij daartoe in de wereld gekomen? Is dat het hoge doel van uw bestemming? Och nee, maar gij moest Christus en de eeuwige dingen zoeken, en anders zult gij eeuwig omkomen. O, liefhebbers van wereld en zonde, wat zal éénmaal uw armoede openbaar worden als gij op uw doodsbed liggen zult, en dan zult ondervinden, dat gij de wereld zult moeten verlaten, en dat gij de hemel niet kunt verkrijgen tot uw zalig deel! Hoort dit en wordt nog heden wijs.

Ten derde. Ook gij zijt arm, die het met overtuiging nog buiten Jezus stellen kunt. Die geen werk hebt voor een dienende Jezus, die niet gekomen is om gediend te worden, maar om te dienen, (Matth. 20:28). Die nog zo blind zijt voor uw rampzalige ellendestaat; ten minste zover, dat het u niet gedurig zoekende en biddende tot Hem uitdrijft. Ach! mocht gij allen eens verliefd worden op de rijkdom van Gods volk, en nog heden Jezus zoeken; die Jezus, die parel van grote waarde, die alléén uw ziel verrijken en eeuwig gelukkig maken kan.

B. Laat ons nu, in onze tweede hoofdzaak, nog kort handelen, over de grote rijkdom van des Heeren volk, aan de overkant des graf.

Enerlei wedervaart hier de rechtvaardigen en de goddelozen. Zij hebben hier gelijk deel aan de rampen en onheilen, die een moeilijke wereld oplevert, en reizen samen tot aan de mond van het graf. Maar bij de dood zal er een scheiding komen tussen hen, waarop nooit een vereniging weer volgen zal.

Dan gaat des Heeren volk, wat het stoffelijk deel betreft, wel naar het eenzame graf, maar de ziel wordt dadelijk opgenomen in de heerlijkheid. Wij kunnen ons moeilijk een half uur of de helft daarvan, als tussentijd voorstellen tussen hun ontslapen en hun aankomst in de eeuwige heerlijkheid, want Jezus zei tot de bekeerde moordenaar: „Heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn,” (Luk. 23:43). O! let op de vrome en zie naar de oprechte, want het einde van die man zal vrede zijn,” (Ps. 37:37). Zijn leven was een gedurige oorlog tegen zonde, duivel en wereld; maar aan zijn einde komt een vrede, die eeuwig duren zal. Mogelijk sterft hij aan een hevige zinkingkoorts, zijn lichaam is zo mager als een geraamte en zijn krachten worden hoe langer hoe meer uitgeput, totdat eindelijk zijn levenslamp door gebrek aan olie uitgaat. Daar ligt zijn zielloos overschot, en wordt aan het graf en gewormte overgegeven, maar de ziel rust in Abrahams schoot en geniet al de vruchten van haar arbeid, die geenszins ijdel is in de Heere, (1 Cor. 15:58).

En toch zou het ongelukkig zijn als zijn lichaam nu voor altijd verloren raakte; doch dit zal ook zo niet zijn. Jezus zal het weer in het leven terugroepen in de jongste dag, en dan zal het gelijk zijn aan het verheerlijkte lichaam van die doorluchtige Persoon, die het uit het graf opwekte, vol eer, heerlijkheid, onsterfelijkheid, onverderfelijkheid en kracht, (1 Cor. 15:42-44). Dan zal Jezus in het openbaar voor aller oog al de Zijnen als Zijn lieve broeders erkennen. (Heb. 2:11 en Matth 25:). Hetgeen uit liefde voor hen gedaan is, zal Hij belonen, alsof het aan Hemzelf gedaan was.

De Engelen zullen dan al de uitverkorenen bijeen vergaderen met zulk een grote nauwkeurigheid, dat niet één enige van dat arme volk zal vergeten worden. En dan zullen zij tezamen, met hun hemelse Bruidegom, Broeder, God en Koning, naar het nieuwe Jeruzalem gaan, waar de straten van goud zijn, naar dat onbeweeglijke Koninkrijk, naar die stad, die fondamenteen heeft, en welker kunstenaar en bouwmeester God is.

En, o grote zaligheid! zij zullen daar met Jezus en bij Jezus zijn, en eeuwig Zijn dierbare tegenwoordigheid genieten, zonder ooit één ogenblik van Hem gescheiden te zijn.

Dan zullen zij niet meer behoeven te klagen over hun onwetendheid, geen scheve denkbeelden meer hebben over de waarheid, nooit meer hoeven te bidden: „Ontdekt toch mijn ogen, opdat ik aanschouwe de wonderen van Uw Wet;” maar volmaakt zijn in wijsheid en kennis als volmaakte Godgeleerden, wier beneveld verstand nu volkomen verlicht is.

Dan zullen zij volmaakt heilig zijn, en verzadigd met Gods beeld, (Ps. 16:11), en nimmermeer de aansporing nodig hebben, om toch de slappe handen en trage knieën op te richten.

Dan zullen zij volmaakt en storeloos blij en vrolijk zijn, en nooit meer een Psalm behoeven te maken, waaraan zij het opschrift geven van: „Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is,” zoals Ps. 102:1. Al de tranen zullen daar van de ogen zijn en blijven afgedroogd; en eeuwig zal het vrome volk, in God verheugd, daar huppelen van zielevreugd!

Daar zullen zij een gewenst gezelschap hebben, en eeuwig samen wonen met al de tienduizenden, die met Jezus' bloed gekocht zijn, en die uit alle oorden der aarde zullen zijn samen gevloeid, om eenparig de eeuwige en Drie-enige God te prijzen voor Zijn liefde en genade.

Hier hebben zij menigmaal kwaad gezelschap, en moeten beroepshalve onder vloekers en spotters verkeren; daar zal 't eeuwig goed en zoet gezelschap zijn. Hier hebben zij wel eens goed gezelschap, dat menigmaal toch niet goed is. Hoe dikwijls gebeurt het, dat de vromen stom en sprakeloos bijeen zijn, wegens dodigheid en duisternis. Job en zijn vrienden waren zeven dagen bijeen zonder te spreken, (Job 2:13), en niet zelden - lijken onze gezelschappen min of meer naar dat stille gezelschap van deze mannen; of de een is soms bevreesd voor de ander, of er is verschil van gevoelen in bijzaken; maar in de hemel zullen liefde en vrijmoedigheid beide volmaakt zijn, en zij zullen allen één doel hebben om met zingen en spreken God te prijzen en te verheerlijken. En dit alles zal zonder einde eeuwig duren.

TOEPASSING

Ziedaar iets gezegd van de rijkdom van Gods volk in de zalige toekomst. Gij zult zeker tot mij zeggen: Nu, gij hebt er nog al maar weinig van gezegd en gebrekkig over behandeld. O ja, mijn vriend! dat wist ik al, dat dat de uitslag van mijn werk zou zijn, eer ik het begon. Ik heb weinig bekwaamheid om over de aarde te spreken, minder

nog over de kerk, en allerm minst, om over deze zalige hemel te handelen. Wilt gij iets lezen over deze zaak, dat meer gewichtig is, lees dan Brakel over de eeuwige Heerlijkheid, of Frederik van Houten over Ps. 31:20, of Johannes Groenewegen, over Openb. 14:13.

Maar als ik nu over de tegenwoordige en toekomstige rijkdom van Gods volk eens zoveel gezegd had, dat het u op uw knieën bracht, om met Job uw Rechter om genade te bidden, en dat het in uw hart die keus deed geboren worden om van nu af met Gods volk mee te gaan en het aangezicht naar Sion te zetten, zou het dan niet genoeg zijn? Immers ja, en ik weet, dat de Heere dit gebrekkige woord zou kunnen gebruiken, als het Hem slechts in Zijn eeuwige Raad en wijsheid beliefd; en dat is ook mijn hartelijke wens dat dit eens mocht gebeuren.

Maar nu, mag er niet met recht tot Gods volk gezegd worden: *Doch gij zijt rijk*. Veel meer dan ik en gij weten, hebben zij in de toekomst te wachten. Hier genieten zij een klein interest van de grote hoofdsom, en haast zijn ze aan de volle buit; want hun moeilijke dagen vliegen weg als een arend, die naar zijn aas vliegt.

Maar nu is de grote vraag: Is die rijkdom voor u? Is hij voor mij? Is hij voor ons allen? Zeker, wij zijn nog in de hemel niet, maar dat is ook niets, als wij maar op die smalle weg zijn, die naar de hemel toeloopt. En zijt gij daar al op mijn vrienden?

Ten eerste. Gij zeker niet, roekeloze zondaar! die nergens een vermaak in hebt, dan in lachen en spotten, vloeken en zweren, liegen en bedriegen. O, mens! dat is de weg naar de hemel niet, maar de weg naar de put des afgronds des eeuwigen verderfs.

Ten tweede. Gij zijt er ook niet op, die wel niet zo buitensporig en roekeloos leeft, maar die toch nog veel minder behagen hebt in nauwgezette godzaligheid, die uzelf bijna geheel alleen bezig houdt met uw brood- en geldwinnings en geen werk voor Jezus hebt in uw binnenkamer, die zelden voor Hem uw knieën buigt, en nog nooit uw hart voor Hem gebogen hebt, en die nochtans blijft rusten op uw zedig gedrag en op de algemene barmhartigheid van God.

O mens! als dit de weg naar de hemel was, dan mocht die niet zo *smal* genoemd worden, want duizenden mensen leven zoals gij en gaan toch eeuwig verloren.

Ten derde. Gij zijt ook niet op de weg ten hemel, die uw best doet met bidden en danken, met zingen en lezen, met kerkgaan en avondmaal houden, en u zo doende voor een goed en vroom man houdt, zonder dat ooit uw stenen hart is veranderd, en gij waarachtige behoefte hebt gekregen aan het reinigende bloed van de Middelaar. Gij behoort tot dat soort van mensen, die op een verkeerde wijze rijk zijn. Gij moest eerst een arme uitgekledde bedelaar worden aan de deur van Christus, dan zoudt gij eerst oprecht rijk worden want de Heere zal zich wenden tot het gebed desgenen die gans ontbloot is, (Ps 102:18).

Ten vierde. Gij ook al niet, die u beroemt, dat gij door Christus zijt vrij gemaakt, en dat gij grote en wonderlijke dingen hebt ondervonden, en die intussen schandelijk ruim en werelds leeft, en met al uw doen en laten toont dat Christus u nog nooit tot heiligmaking dierbaar en beminnelijk is geworden. O, vrienden, als uw geloof oprecht was, dan moest het door de liefde werkzaam zijn, (Gal. 5:6); dan moest het uw hart reinigen, (Hand. 15:9); dan moest het de wereld overwinnen, (1 Joh. 5:4); en dan moest het u in liefde aan de broeders verbinden, (1 Joh. 3:14). Maar van dit alles wordt er immers de minste schijn of blijk bij u niet gevonden, en daarom behoort gij ook niet tot dat rijke volk, dat naar de hemel gaat.

Och! zet dan eens uw hart op uw wegen, en vraagt eens in het verborgen voor God, of uw zaken nog wel goed staan voor de eindeloze eeuwigheid, want spoedig gaat gij sterven, en dan zijt gij ongelukkig als uw ogen te laat opengaan.

Gij dan onbekeerde mensen, allen tezamen, tot welk soort gij ook behoren mag. Och! haast u toch zo niet om verloren te gaan, door het wegblijven van Jezus, en het aanhouden van zonde en wereld. Maar, hoort eens, er is eenmaal een Jezus geboren, gekruist, gestorven, opgestaan uit het graf en opgevaren ten hemel, en dat alles om de zondaren te zaligen. Die Jezus was van eeuwigheid Zijn vermaking met der mensenkinderen. Hij is een vriend van arme zondaren. Hij roept ze tot bekering en biedt hun de vrije reiniging aan door Zijn bloed. Ook u roept Hij, al zijt gij behorende tot het allergrofsteslag, tot het allervuilste soort.

O! mocht gij eens voor Zijn voeten neervallen, met deze of soortgelijke ootmoedige gebeden :

„Och, Heere! Gij hebt mij bevolen, dat ik mij een nieuw hart moet maken en een nieuwe geest, en dat ik uw Naam moet vrezen; maar dit is een werk boven mijn vermogen. Ik ben onmachtig en onwillig. Och! leer het mij beide kennen en betreuren, en blaas dan toch eens door Uw Geest in deze doodsbeenderen, en maak mij alzo levend en bekwaam tot Uw dienst, en reinig mij door het bloed des kruises. Gij Heere! zegt: Bid en klop en u zal opengedaan worden; maar, och Heere! ik weet de deur niet eens te vinden; o, breng mij toch voor de deur, en bewerk mijn lamme hand, om tot het kloppen bekwaam te worden. . . .”

Nu, zondaar! Ik wens, dat gij eens recht een zondaar zult worden, tot in uw gebeente toe, en dat gij eens uit de diepte zult leren roepen. Dan zou de Heere ook Zijn belofte vervullen, waar Hij zegt: *Bid en u zal gegeven worden, en zoek en gij zult vinden.*

Och! mocht gij vandaag een zoeker worden, al werd gij dan eerst op uw doodsbed een vinder, dan zoudt gij nog eeuwig rijk zijn.

Maar gij, rijken en groten van deze aarde! Gij, aanzienlijke prinses! Gelukkige grote en rijke Koningskinderen! Ik bedoel u, arme en tevens rijke volk van God!

Vooreerst. Misgunt de arme wereldling toch geen paar tonnen goud. Och, die arme zielen moeten toch ook wat hebben, en al hadden ze elk, hoofd voor hoofd, een gehele wereld, dan waren ze nog zo arm als een mier, omdat ze God en een nieuw hart missen.

Ten tweede. Erkent het altijd alléén aan de vrije genade, dat gij zo rijk geworden zijt. Met Saul hebt gij in uw zondig eertijds ezels gezocht, en ziet, gij hebt een Koninkrijk gevonden. Ziet uw toestand in Jes. 66:1, en aanbidt het vrije Zijner genade.

Ten derde. Klaagt nooit over uw tijdelijke armoede en over de moeilijkheid van de weg, die naar de hemelse kroon leidt. De weg is wel wat slijkerig, maar, wat nood! waagt er een paar vuile schoenen en natte voeten aan; het is een weg naar de hemelse kroon, naar de eeuwige rust, naar het Paleis van uw Koning, naar de storeloze reinheid en volmaaktheid; en daarom moet gij met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die u naar Gods eeuwig bestek is voorgesteld.

Ten vierde. Toont voor alle mensen hoe rijk gij zijt, en aan Wie gij u hebt verbonden, door een nederigen, oprechten, zachtmoedige en volstandige wandel in godzaligheid; totdat spoedig uw Meester komt, om u af te lossen van uw post, en u over te brengen in het zalig Vaderland hierboven.

Geloofd zij Israëls grote God!
 Zijn gunst schenk' ons dit heilgenot;
 zo zullen wij Zijn goedheid danken.
 Dat al wat leeft Hem eeuwig eer!
 Al 't volk zegg' Amen, op mijn klanken !
 Juich, aarde, loof den Opperheer! (Ps. 106:26.)
 Dient God met blijdschap, geeft Hem eer;

Komt, nadert voor Zijn aangezicht;
Zingt Hem een vroolijk lofgedicht. (Ps. 100:1)
Wie is aan onzen God gelijk,
Die armen opricht uit het slijk?
Nooddruftigen, van elk verstooten,
Goedgunstig opheft uit het stof ?
En hen verrijkt met eer en lof,
Naast prinsen plaatst en wereldgroten! (Ps. 113:4)
Die Hij van ver' uit d' oorden
Van 't oost en 't westen bracht,
En van de zee en 't noorden
Geleidde door Zijn macht, (Ps. 107:2^a)
Laat zulken eer bewijzen
Aan 's HEEREN gunst en macht,
En al Zijn wond'ren prijzen
Voor 't menselijk geslacht, (Ps. 107:8^a)
Wie wijs is merk die dingen,
En geef verstandig acht
Op 's HEEREN handelingen,
zo vol van gunst als macht, (Ps. 107:22)